

Д у х о в н о - п р о с в і т н и ц ь к и й ж у р н а л

Євангеліська нива

Христос живе!

стор. 2

Три спекотних дні
у Запоріжжі

стор. 28

Музичне виховання

стор. 33

І не будь
ти невіруючий,
але Віруючий!

ЗНАННЯ
1997 РОКУ
ЗАСНОВАНЕ

Один Господь, одна віра, одне хрищення

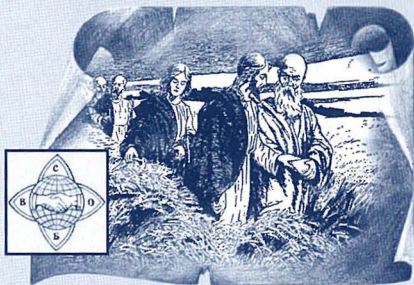
1. 2007
виходить
4 рази на рік

№1 (41) 2007

Один Господь, одна віра,
одне хрищення (Еф. 4:5)

ЄВАНГЕЛЬСЬКА НИВА

Духовно-просвітницький журнал
Всеукраїнського Союзу Об'єднань
євангелістських християн-баптистів

Голова редакційної ради:
В'ячеслав Нестерук

Головний редактор:
Михайло Козубовський

Редакційна рада:
Володимир Домашовець, Віталій Козубовський,
Григорій Комендант, Надія Комендант,
Олександр Крещук, Віктор Кульбач,
Володимир Матвій, Анатолій Прокопчук,
Сергій Саников, Віталій Ткачук,
Павло Храпак, Микола Романюк,
Костянтин Гончаров

Художник-дизайнер:
Євген Волостнов

Комп'ютерний набір, редагування, верстка:
Світлана Лоськова

Кореспондент:
Юлія Долматова-Агафонова

Адреса редакції:
вул. Л. Толстого, 3-Б, Київ-4, 01004, Україна
тел. (044) 235-36-13,
E-mail: en@ecbua.info; evniva@i.com.ua

Адреса в Інтернеті:
www.ecbua.info

Видання здійснюється
на добровільні пожертвування

Журнал виходить чотири рази на рік

Видання зареєстроване
Міністерством України у справах преси
та інформації
Свідоцтво КВ №2245 від 16.10.1996 р.

Рукописи не рецензуються і не повертаються

При використанні матеріалів журналу
посилається на видання обов'язково

© Всеукраїнський Союз Об'єднань
євангелістських християн-баптистів

«Evangelical fields» magazine of
All-Ukrainian Union of Associations
of Evangelical Christians-Baptists

Надруковано з готових фотоформ релігійним
товариством «Місія книжкова фабрика»
«Християнське життя»,
вул. В. Стуса, 3, м. Луцьк, 43006, Україна,
тел./факс (0332) 71-95-96

У номері:

Духовна стаття

Христос живе! 2

Успішне керівництво — успішна
церква 4

В'ячеслав Нестерук

Жити всупереч обставинам 9

Микола Романюк

Християнське життя

Із життя християн Луганщини... 15

Олена Мокренчук

15 років церкви в с. Волиця 18

Владислав Саган

В одному дусі 24

* Олена Мокренчук

Три спекотних дні у Запоріжжі 28

Олена Вікторова

Музичне виховання 33

Андрій Яворський, Віталій Болгар

До миру покликав нас Господь 36

Олена Мокренчук

Ювілей «співаючої» церкви 38

Олена Вікторова

Бог достойний найкращої хвали 48

П.О. Сидько

Християнство і мораль

Жорстокість не буває лише
дорослою 42

Валентин Шмара

Сестринське служіння

Всесвітнє свято молитви 22

Людмила Ярова

Сестринський табір у Карпатах 47

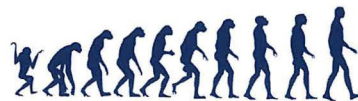
Валентина Булавина

Поезія

Написане серцем 3

Леонід Петренко

Біблія і наука

Як співвідносяться
постулати віри
еволюціонізму
та креаціонізму між собою
і сучасними науковими
даними 12

В. Ольховський

Наше інтерв'ю

Більші масштаби —
більша відповідальність 7

Михайло Козубовський

Мета — виконати
доручення Христа 32

Олена Мокренчук

1 мільйон 800 тисяч 44

Михайло Козубовський

Місіонерське служіння

Підемо з Доброю вісткою до
краю землі, до Чорнобиля 19

Ярослав Мачинський

Різдвяний подарунок
для сиріт 40

Арсен Малець

«І, як вони говорили оце,
Сам Ісус став між ними,
і промовив до них:
Мир вам!»
(Лк. 24:36)

Любі брати і сестри!

Вітаю Вас з величним святом, в якому так багато світла,
тепла і надії — воскресінням Господа нашого Ісуса Христа!

Христос воскрес! **Христос воістину воскрес!**

Воскресіння Ісуса Христа — це свято ствердження християнської віри,
фундамент нашого сподівання.

Воскресіння — це торжество радості життя, життя сповненого змістом, життя
оновленого і нескінченного.

Воскресіння Ісуса Христа — це мир і спокій зневіреним, стомленим гріхом
душам. Це мир, який не може бути порушений цим стривоженим світом.

Мир вам! — Це вітальне, підбадьорююче звернення Ісуса Христа до Своїх
розчарованих учнів. Сьогодні ці слова є актуальними для кожної людини. Страх
перед завтрашнім днем, невпевненість і нестабільність сьогодення позбавляють
душі людей спокою і миру.

Воскреслий Христос повертає людям втрачену надію, наповнює серце миром і,
найголовніше, повертає до життя.

Воскреслий Христос наповнює наші серця наснагою і натхненням для
повноцінного служіння, для збудови Його Церкви.

Бажаю Вам радісних Великодніх свят, і нехай у ці дні по-особливому лунають
переможні слова:

Христос воскрес!
Христос воістину воскрес!

Голова ВСО ЄХБ, пастор
В'ячеслав Нестерук

БАПТИСТ

УКРАЇНИ

Духовно-правствєнный журнал

Христос живе!

«Але Бог воскрес Його третього дня, і дав Йому, щоб з'явився, не всьому народові, але наперед Богом вибраним свідкам, нам, що з Ним їли й пили, як воскрес Він із мертвих. І Він нам звелів, щоб народові ми проповідували та засвідчили, що то Він є призначений Богом Суддя для живих і для мертвих. Усі пророки свідкують про Нього, що кожен, хто вірує в Нього, одержить прощення гріхів Його Іменням» (Дії 10: 40-43)

Найдивнішою подією, що відбулася за весь час існування гріха, є воскресіння однієї лише людини — Христа. Він воскрес із мертвих, щоб уже ніколи не вмирати, вже ніколи не повернутися до гробу. До того часу гріх і смерть панували скрізь. Але після воскресіння Христового все змінилося. Бо Той, Хто «був виданий за наші гріхи», «воскрес для виправдання нашого», тобто для виправдання тих, хто вірує. Гріхи знищено, а у Христі воскресла й людина, щоб уже ніколи не вмирати.

Через одну людину, Христа, в Якого ми віримо, досягнуто воскресіння всіх віруючих, і смерті для них немає — її знищено. Ми, віруючі в Ісуса, смерті вже не боїмося, бо вона втратила для нас своє жало. Для нас смерть — друг, бо вона дає нам змогу з'єднатися з Христом. Але насправді її буде знищено тоді, коли Христос з'явиться в повітрі, щоб забрати до Себе Своїх. Тоді всі, що почли в Ісусі, воскреснуть із мертвих, і ми, живі, переобразимося і разом з ними підхоплені будемо на хмарах, незримо для світу «на зустріч Господню на повітрі, і так завсіди будемо з Господом» (1 Сол. 4:16, 17; 1 Кор. 15:52).

Тіло наше переобразиться, ми будемо подібні до Нього, побачимо лице Його, й будемо жити вкупі з Ним (1 Сол. 5:10). Найвеличнійшою хвилиною була та, коли людина встала з мертвих в особі Христа, що стало зорею нового дня для людини. Це означало, що людина житиме поза владою гріха й смерті на радість Богів, в усьому виконуючи святу волю Його.

Помстою за гріх була смерть, і людина не могла цей закон змінити. Проте, Господь знайшов вихід, переклавши гріхи людства на Сина Свого. Христос помер, щоб знайти людину для Бога, щоб урятувати людину, Він привів її до Бога і Бога показав людині. Христос зійшов на землю, щоб усунути гріх і його наслідок — смерть, Він знищив нашу недовіру до Бога і

досягнув цього, прийнявши смерть за нас. Смерть Ісуса стала основою нашого спасіння.

Учні Христові в той час сповнені були смутку, бо не могли збагнути того, що сталося. Здавалося, що Ісус був переможець, а насправді Христос прийшов, щоб умерти за нас. Учні Його не взяли тоді до уваги того, що в один і той же час Він ніс і наші гріхи, і здобував нам викуплення. А вони мали це знати, бо пророки провіщали, що Він постраждає за гріхи як жертва, і прийме на Себе гнів Божий, що Він засуджений буде за нас, і після того увійде в славу Свою. Ніхто з учнів не розумів тоді, що Ісус чинив, ніхто не думав, що Він за них умирає, так приголомшили їх терпіння Його і смерть, коли, здавалося, зло й влада сатани перемогли. Єдину людину, на яку покладали були всі свої надії, Христа — вождя свого, вони бачили мертвого й у гробі похованого. То і всі їхні надії розпоршились. Але через три дні прийшла радісна вістка: Господь воскрес із мертвих, Господь наш живе!

Вістка поширилася і з'явилось багато свідків, які бачили Ісуса і засвідчили, що Він справді воскрес і з'явився їм в то ж самому тілі, в якому Його було розп'ято; Він показав їм знаки Свого розп'яття на руках і пробиті списом ребра Свої. Христос переміг смерть і був тепер вождем їхнього спасіння, щоб через Нього Бог міг привести до слави багатьох синів. Це була повна перемога добра над злом і перемога Христа над сатаною й смертю.

Це означало, що всіх, хто вірує в Христа, Бог врятує від смерті. Всі ж невіруючі будуть засуджені. Підтвердимо це прикладом з буденного життя. Уявімо собі, що якийсь народ під час війни надії свої поклав на свого вождя. Усі дивляться на нього як на свого вибранця, що повинен керувати боєм. Уявімо собі далі, що наступила мить, коли сила ворожа от-от може перемогти, усі погляди спрямовані на вибранця народу, який повинен урятувати людей від загибелі. І раптом поширилась чутка, що той, на кого скеровано всі надії краю — загинув. В яку ж безнадію ця вістка кине весь народ. Та через три дні всі довідуються, що вождь їхній — живий, що багато людей бачили його, і що він знову на чолі війська. Я ж почуття радості охопить при цьому кожного! Народ повірить, що вождь, воскресши сам, воскресить і всіх воєнків, які згинували в бою, що перемога в руках вождя, бо вождь той мав силу повернути самого себе до життя й видерти у смерті своє власне тіло.

Це й сталося з Христом. На третій день після Його смерті поширилась чутка, що Він воскрес із мертвих. Радісна вістка. Наш вождь — живий, Він воскрес із мертвих, Він став на чолі війська Свого й веде його до слави. Смерть не може переродити Його дорогу, бо Він її переміг. А Його перемога є перемогою всіх, хто йде слідом за Ним. Стадо Його не загине. Перемога в руках Христа, і протягом вже 2000 років він рятує всіх, хто вірує в Нього. Наш Вождь ніколи не загубив ані одного воєнка. І коли ви прийдете до Нього, Він вам дасть Духа Святого, Він урятує вас і приведе до Слави. «Усі пророки свідкують про Нього, що кожен, хто вірує в Нього, одержить прощення гріхів Його Іменням» (Дії 10:43). «

Написане серцем

Леонід Олексійович Петренко виріс у сім'ї вірного працівника на ниві Господній, активного благовісника Олексія Петренка. З дитинства чув розповіді від батька та його друзів про водійство Боже, про те, які чудеса Він звершує в житті справжнього християнина, і це допомагало йому протистояти тиску безбожників у школі, в армії, а згодом і на роботі. Ще в юності Леонід Олексійович вирішив служити Господу, і все життя Йому вірний.

Майже 20 років Л.О. Петренко є пресвітером центральної церкви ЄХБ м. Запоріжжя; з 1987 р. — заступник старшого пресвітера області. Господь багато йому відкрив, і брат охоче розповідає про це не лише в особистих бесідах чи розповіді. Як і батько, Леонід Олексійович має від Бога літературний дар писати вірші, оповідання. У видавництві «Пілігрим» видана збірка його віршів «Мозаїка життя», готується до публікації збірник коротких оповідань-свідочств. Деякі вірші брата ми пропонуємо сьогодні до уваги читачів «Євангельської ниви».

В темном небосводе
Светится луна.
В звездном хороводе
Выплыла она.

В ноябре морозы
Высынили даль,
И сковала розы
Зимняя печаль.

В календарь от стужи
Прячутся года.
А твои снаружи
Слезы иногда.

Сердце не вмещает
Боли и скорбей,
Что слезой стекают
По щеке твоей.

Но весна Христова
Всяких стуж сильней!
Вытирает снова
Он слезу с очей.

И, рукой пронзенной
Приласкав, любя,
Он назвал спасенной
И принял тебя.

Пусть года струятся
В пламени свечи —
Богом утешаться
Сердце приучи.

Пусть Он тверже шаг твой
Сделает в пути,
Чтоб к Небесной Жатве
Сноп свой донести.
1993 р.

Разберись

Как легко перепутать
Паденье — с полетом,
Только видимость — с сутью,
А суетность — с работой.

Как легко перепутать
Прозабавье — и жизнь,
То, что есть — с тем, что будет,
«Точно знаю» — с «кажись...»

Как легко перепутать
Сатанинское — с Божьим,
Золотое — с полудой,
И истину — с ложью.

Как легко перепутать
Миражи — и реальность,
Раскаянье — со смутой,
С бережливостью — жадностью.

Как легко перепутать
Религию — с верой,
Славу — с гордостью дutoй,
Честность — с завистью серой.

Как легко перепутать
Полуправду — и правду,
Факт — с молвой пресловутой,
Показушное — с жадой...

...Как легко перепутать
Направление в пути,
Если Бога не слушать,
Самовольно идти.

А потом перед Богом
Обнаружить обман.
Будет приговор строгим:
«Обманул себя сам...»
січень 2000 р.

Не вспоминай ушедшие тревоги
И боль заживших ран не тереби.
Дорога часто больно ранит ноги,
Но ты все крепче Господа люби!

Земное все пройдет: пройдут морозы,
Пригреет солнце, расцветут цветы.
Отрет Господь Своей рукою слезы,
И вынет Сам из ран твоих шипы.

А потому — люби Его! И смело
Против ветров иди в Небесный край!
Господь поставил — делай Божье дело!
И если не поймут — не унывай...

Бедная душа

Не читала Слово, ослабела вера,
Замело снегами радости цветы.
Стала жизнь печальной, будничной и серой,
Придавило сердце грузом суеты.

Люди раздражают нуждами своими,
И давно не стало к ним любви святой.
Настроенье быстро падает в низины,
И все больше мысли заняты собой.

И не лечит время, стал Господь далеким,
А молитва — только форма и обряд.
Стало все ненужным, скучным, неглубоким...
И тускнеет веры в будущее взгляд.

...Разве милость Божья, даровав спасенье,
Не желает видеть на вершине нас?
Светом тьму рассеять — наше назначение.
Со Христом ты сможешь петь начать сейчас!
грудень 2001 р.

Успішне керівництво — успішна церква

Давайте поговоримо про те, як треба працювати, щоб існуючі та новоутворені церкви були ефективними. Чому я вживаю слово «ефективними»? У грудні мені довелося побувати на конгресі Київської області, для якого обрали сміливу тему «Ефективне служіння церкви». Сьогодні ми бачимо, що одні церкви духовно зростають, бо там живуть у любові й мирі, там тішаються одне одним, там служіння Господу — радість і натхнення. Зростають вони й кількісно — це результат побожного життя, а також ефективної евангелізаційної праці.

На жаль, сьогодні є й церкви, що зупинилися у своєму зростанні через якісь труднощі. Ми не будемо робити висновки щодо ефективності цих церков. Лише Богу це можливо, як Він зробив це у книзі Об'явлення. До одних Він говорить: «Будь вірний до смерті, і Я тобі дам вінця життя!» (Об. 2:10). «Тільки те, що ви маєте, тримайте, аж поки прийду» (Об. 2:25). «Тримай, що ти маєш, щоб твого вінця ніхто не забрав» (Об. 3:11). А до інших — інші слова: «Покайся, і вчинки давніші роби» (Об. 2:5). «Отож, пам'ятай, як ти взяв і почув, і бережи, і покайся...» (Об. 3:3). «Будь же ревний і покайся» (Об. 3:19).

Але давайте порозважаємо над певними узагальнюючими якостями ефективного служіння церкви. Слово Боже, життя і діяльність Голови церкви, Ісуса Христа — це чудовий приклад.

Ми маємо книгу Дії Апостолів, в якій змальована перша церква, маємо багатолітню історію християнства. У нас є досвід нашого братства з часу виникнення євангельського баптистського руху в Україні, а також і п'ятнадцятирічна історія братства в незалежній Україні. Зараз проводяться певні дослідження ефективності праці церков.

Успішність церкви можна охарактеризувати такими словами: **Успішне керівництво — успішна церква. Ефективне керівництво — ефективна церква.**

Щоб опікуватися церквою, задовольнити її духовні потреби, допомагати тим, хто впав та у відчаї, бути поруч з тими, хто в труднощах або в небезпеці, викривати з любов'ю тих, хто згрішив, Бог у Своїй церкві поставив служителів.

«І Він, отож, настановив одних за апостолів, одних за пророків, а тих за благовісників, а тих за пастирів та вчителів, щоб приготувати святих на діло служби для збудування тіла Христового» (Еф. 4:11–12).

Бог хоче, щоб людина не просто мала якийсь привілей, офіс, була гордою від того, що керує групою людей — усе набагато важливіше та серйозніше — Бог доручає пасти Своїх овець. І ставить до таких людей особливі вимоги. Якщо уважно подивитися на Божі стандарти до Його служителів, то більшість з них стосуються репутації людини, авторитету, а також моральних її якостей. Мають значення також темперамент, духовна і психологічна зрілість.

До професійної якості служителя ставиться основна вимога, щоб він був здібним навчати. Отже, щоб бути керівником помісної церкви, людина має бути покликана і поставлена Богом. Разом з тим вона повинна мати певні особливі якості. Коротко зупинимось на них. «Вірне це слово: коли хто єпископства хоче — доброго діла він прагне» (1 Тим. 3:1).

Єпископом може бути:

1. «Бездоганний» — така людина, в якій немає нічого, за що міг би вхопитися противник. Людина, яка не звинувачується у чомусь гріховному. Даль пояснює це слово так: «У кому немає ніяких вад, поганих якостей, вищою мірою чесний, пречистий, без недоліків».

2. «Чоловік однієї дружини». Коли ставилася така умова, в родині творився безлад, як, до речі, й сьогодні. Вимоги Слова Божого до служителя в цій царині людського життя однозначні.

Це не означає, що служитель має бути обов'язково одружений. Він може бути й неодруженим (апостол Павло), якщо він присвятив себе Богу й має від Нього ясне повеління не одружуватися. Але це не означає, що якщо у нього померла дружина, він не може одружитися знову. Це означає, що він повинен мати одну дружину, не лише офіційно, але й у думках, поглядах та почуттях.

3. «Тверезий» — поміркований, розсудливий, не мрійник, обережний. Людина, яка має ясні погляди на життя і правильну духовну орієнтацію. Той, хто є духовним і не піддається духовному фантазуванню, не живе в світі ілюзій та мрій.

4. «Невинний» — досконало володіє своїми бажаннями. Приводить бажання плоті у відповідність з вимогами Закону Слова Божого, тверезо судить сам про себе, розуміє, що дари, здібності, матеріальні блага — все від Бога.

5. «Чесний» — це людина, яка є хорошим прикладом у мові, зовнішньому вигляді, у тому, як робить справу. Де знаходиться — тримає все в порядку. Дає слово — і виконує, призначає зустріч — і не спізнюється. Це людина, яка в стресових ситуаціях нашого часу не впадає у паніку й не втрачає самовладання.

6. «Гостинний до приходнів» — християнський керівник має бути з відкритим серцем і відкритим домом. Гостинність — оз-

Ми з вами молимося і хочемо в цей історичний час для нашої країни й для нашого Братства з Божою допомогою зробити все, щоб насаджувати Церкву Божу там, де є можливість. У попередній статті (ЄН №3/2006) ми про це говорили. І в нашому братстві є люди, які за це відповідають. Будемо молитися, щоб Господь дав їм мудрості й бачення у важливому служінні по організації нових церков. А кожен з нас, почувши від них пропозицію або заклик, нехай прислухається і підставить своє плече у цій важливій справі

нака зрілої християнської сім'ї.

7. «Здатний навчати» — це важливий дар від Бога. Без нього керівник церкви не може керувати церквою. Для цього він сам постійно має бути відкритим до навчання. Не ставить співрозмовника у смішне становище. Тримается істинного слова, добре знає його. Навчає, а не докоряє.

8. «Не п'яниця». Тут хочеться процитувати місце зі Священного Писання: «Уважайте ж на себе, щоб ваші серця не обтяжувалися ненажерством та п'янством, і життєвими клопотами, і щоб день той на вас не прийшов несподівано» (Лк. 21:34).

Слава Богу, що у нашому братстві пияцтво забороняється у будь-якому вигляді. Але надмір у їжі й життєвих турботах — на це також треба звертати увагу.

9. «Не зухвалий». Зухвала людина постійно стоїть на своєму і не припускає, що може помилитися, засуджує все, що не може зрозуміти, і вважає, що лише її думка правильна. Такій людині не можна нічого запропонувати і заохотити до чогось.

10. «Не гнівливий». Гнівливість — це духовна й емоційна незрілість. Вона може виявлятися через крик, образу або мовчанку, через ігнорування, замасковану форму помсти, нагадування одного й того самого роками, розповіді при нагоді про чиюсь помилки.
11. «Не забіяка». Забіяка в буквальному значенні молотобоець. Греки надали цьому слову більш широкого значення. Це людина, яка залякує своїх братів, хоче тримати їх у залізних кліщах, а не в любові й переконанні.
12. «Не сварливий» — *«А раб Господній не повинен сваритись, але бути привітним до всіх, навчальним, до лиха терплячим»* (2 Тим. 2:24). Сварливий не бажає поступатися, він постійно сперечається.
13. «Не заздрісний». Любов до духовного набагато вища, ніж до матеріального. Заздрісний — той, хто прагне до наживи, жадібний до грошей, корисливий.
14. «Тихий» — уважний, сердечний, терпеливий, м'який, протилежний зухвалому, гнівливому, забіяці, сварливому. Йому притаманні смиренність, витримка, доброта. Тиха людина пам'ятає добро й забуває зло.
15. «Добролюбєць». Керівник церкви повинен бути людиною, спрямованою на добро. Робити за будь-яких обставин добро усім людям — одна з найбільших його переваг.
16. «Справедливий» — віддає належне Богу і людям. *«Чи посміє хто з вас, маючи справу до іншого, судитися в неправедних, а не в святих? Хіба ви не знаєте, що святі світ судитимуть? Коли ж будете ви світ судити, то чи ж ви негідні судити незначні справи?»* (1 Кор. 6:1–2).
17. «Побожний» — вільний від гріха. Відокремлений для Бога. Живе свято.
18. «Такий, що добре управляє домом своїм». Для керівника не достатньо бути лише добрим прикладом, у нього має бути й хороша сім'я.
19. «Не новонавернений, щоб не загордився і не підпав суду з дияволом». Він має пройти процес смирення. Як визначити цей час? Для цього потрібна мудрість. Для одного знадобиться небагато часу для духовного досвіду, і він може у смиренні звершувати служіння. Для іншого — це процес усього життя.
20. «Треба, щоб мав він і добре засвідчення від чужинців, щоб не впасти в догану та в сітку диявольську». Не лише християни мають бачити в своєму єпископі бездоганну людину, але й сторонні. Щоб ті, хто спостерігає за ним, не знайшли нічого, за що могли б висміяти його. Правда, що таке може статися й незаслужено, і Слово Боже попереджає: *«Блаженні ви, як ганьбити та гнати вас будуть, і будуть облудно на вас наговорювати всяке слово лихе ради Мене»* (Мт. 5:11).

Такі вимоги записані в Слові Божому для служителів, які стоять на чолі церкви Божою. Якби сьогодні служитель церкви щиро і відверто проаналізував, а якщо потрібно й виправив з

Божою допомогою своє життя відповідно до Божих стандартів — це був би вагомий внесок у розширення Царства Божого.

Сьогодні особливу увагу потрібно звертати на обрання та рукопокладення служителів у помісних церквах. І критерієм мають бути ті вимоги, які записані й існують уже тисячі років. На жаль, люди інколи дивляться на людські здібності, таланти й дари. Та це не означає, що така людина в усьому буде досконалою. Тут йдеться про її загальну орієнтацію в житті. Ми не можемо поверхово зробити правильний висновок про того чи іншого служителя, не порадившись, не дізнавшись про нього думки тих, хто давно й досить близько його знає.

Сучасні церкви часто обирають в керівництво людей лише за те, що вони успішні менеджери або бізнесмени. Такі люди вміють створювати великі компанії і світські організації. Їх часто оцінюють за фінансовими успіхами й адміністративними здібностями. Але ці якості не збігаються з вимогами Слова Божого до керівника церкви.

Інколи й навчальні заклади припускаються подібної помилки. Рекомендуючи своїх випускників на те чи інше служіння, вони орієнтуються на їхній академічний успіх, не опираючись на духовні якості, перераховані в Слові Божому.

У біблійного пастора серце справді є пасторським. Він готовий пожертвувати самим собою заради своїх овець, які є тілом Христовим. Він ніколи їх не залишить. Він знає своїх овець особисто, знає їхні потреби, турботи і проблеми. Він має бути готовим залишити 99 і піти в ніч за однією заблудлою вівцею. Двері його серця і дому відкриті завжди. Він доступний для людей не лише на словах, а й на ділі. Вся його сутність випромінює: «Я люблю тебе і піклуюся про тебе. Ти можеш поговорити зі мною будь-якої миті, у будь-якому місці про все, що тебе турбує. Я не буду тебе принижувати і засмучувати. Я допоможу тобі стати тим, ким ти дійсно хочеш стати — зрілим членом тіла Христового».

Успішний керівник — це той, який має не лише духовні біблійні якості, а той, який формує та гуртує навколо себе співпрацівників. Яскравим прикладом

дом у цьому для нас є Сам Ісус Христос, а також апостол Павло.

Пастор зростаючої церкви направляє свої зусилля на те, щоб навчити, заохотити людей працювати разом. Весь обсяг праці в церкві він виконує не сам, а багато часу витрачає на те, щоб виховати учнів, розподілити обов'язки й налагодити процес примноження. Він делегує свої повноваження своїм учням, довіряє їм, постійно підбадьорює і допомагає. Коли ж учень не справляється, він підставляє своє плече, не докоряє, а підбадьорює. І з часом утворюється одна монолітна духовна група людей, яка пасе Боже стадо.

Пастори ефективної церкви не є якимись особливими. Навпаки, більшість служителів, які досягли успіху, в яких можна повчитися, як правило, люди не широко відомі. Вони працюють з командою однодумців, з людьми одного духу, людьми, які підтримують і заохочують одне одного. Та вони знають головне — критерієм їхнього способу життя і служіння є Слово Боже. **Успішне керівництво веде церкву до успіху.**

Більші масштаби — більша відповідальність

Інтерв'ю із заступником Голови ВСО ЄХБ
М.Є. Каспровим

— З приходом нового керівництва багато змінилося в структурі нашого Союзу, в підході до самого служіння та розподілу ділянок праці. Ви — один із заступників, який курирує відділ благовістя, організації нових церков, відділ дитячого служіння. Що означає для вас координація роботи відділів?

— Перш за все я вдячний Богові, що Він веде мене таким шляхом. Я мав відповідальне служіння в Хмельницькій області, і коли переді мною став вибір служіння в Києві, я радився з Господом і відчув, що мені потрібно звершувати це служіння. Коли утворилася нова команда на останньому з'їзді, брати довірили мені координацію таких ключових відділів. Це для мене є великим благословінням, тому що я бачу потребу в тому, щоб займатися благовістям, адже саме до цього ми покликані. Нам хочеться, щоб благовістям займалася кожна помісна церква, кожен член церкви. Ми хочемо донести до людей

цю їхню відповідальність перед Богом. Саме для цього створені такі структури як відділ благовістя, відділ нових церков, дитячі відділи й інші. Але дитяче служіння потребує окремого висвітлення, тому ми присвяtimo йому увагу іншого разу.

Сьогодні робота Союзу спрямована на підняття духовності в церквах. Для цього ми працюємо з пасторами через обласні об'єднання, щоб донести до кожного пастора, а пастор — до членів церков, що кожен член церкви має займатися своїм служінням, віднайти свій дар, примножувати його для слави Господа й працювати в церкві. Інше — кожен член церкви має займатися благовістям, використовуючи різні методи,

ви мають організувати групу для невіруючих.

— Минув майже рік вашого служіння після обрання вас з'їздом. Що за цей час зроблено? Принаймі цікаво знати, що зроблено у цих двох відділах? Ми розуміємо, чому вони важливі, адже зараз спостерігається спад хрещень у наших церквах, а це насторожує. Але ми хочемо, щоб церкви зростали. Мабуть, вже зроблені певні кроки, є вже якісь напрацювання з вашого боку?

— Перш за все важливо, що в кожному напрямку служіння створений відділ, і при кожному відділі є комітет, до кожного з яких увійшли три старші пресвітери.

Пленарне засідання конференції, що відбулася 16-17 лютого 2007 р.

в основному, щоб помножувати малі групи в церквах і групи серед невіруючих людей. Кожні тридцять членів церк-

Вони мають досвід служіння, працюють у тому чи іншому регіоні. І ми, збираючись разом на цих комітетах — заступ-

ник Голови Союзу, три старші пресвітери і керівник відділу — обговорюємо всі питання, плануємо теми для наступних зустрічей, ділимося своїм баченням, виробляємо спільну концепцію й рухаємо-

людей, записати їх у молитовну картку, молитися про них і вести їх до Господа.

У відділі організації нових церков першочерговим є: організувати церкви в тих районах, де їх ще немає — а це 125

Є про що поговорити на секції з організації нових церков, яку проводить керівник відділу Павло Трошин, адже це один з пріоритетних відділів ВСО ЄХБ

ся вперед. Ці зустрічі приносять тільки позитивні результати.

Друге, що ми зробили — зібрали велику конференцію, на яку вперше старший пресвітер приїхав зі своєю командою — служителями, які відповідають за певні напрямки служіння. Ми мали спільні пленарні засідання, а також роботу в секціях по напрямках служіння, які пройшли досить плідно.

16-17 лютого відбулася конференція, в якій взяли участь старші пресвітери або їх заступники з відповідальними за служіння благовістя, організацію нових церков та молодіжних відділів. Були чудові лекції, які допоможуть лідерам сформуватися й визначитися з початком роботи і подальшим служінням у своїх областях.

— Які першочергові завдання стоять сьогодні перед відділами організації нових церков та відділом благовістя? Чи є вже конкретна стратегія на майбутнє?

— Візьмемо, наприклад, відділ благовістя. Першочергове завдання — сформувати команди по областях, які б навчили наступному: кожен член церкви повинен визначити 5 невіруючих

районів України. Взагалі ми плануємо, щоб кожні 450-500 членів церкви організували нову церкву. В одних регіонах 2-3 церкви можуть об'єднатися разом,

Заняття в секції з благовістя та євангелізації проводить керівник відділу благовістя Станіслав Грунтковський

в інших 10-12 маленьких церков. Вони зможуть фінансово підтримувати місіонерську сім'ю, молитися про них і допомагати в організації церкви.

— Чи розроблено вже конкретний план, як запустити цей механізм?

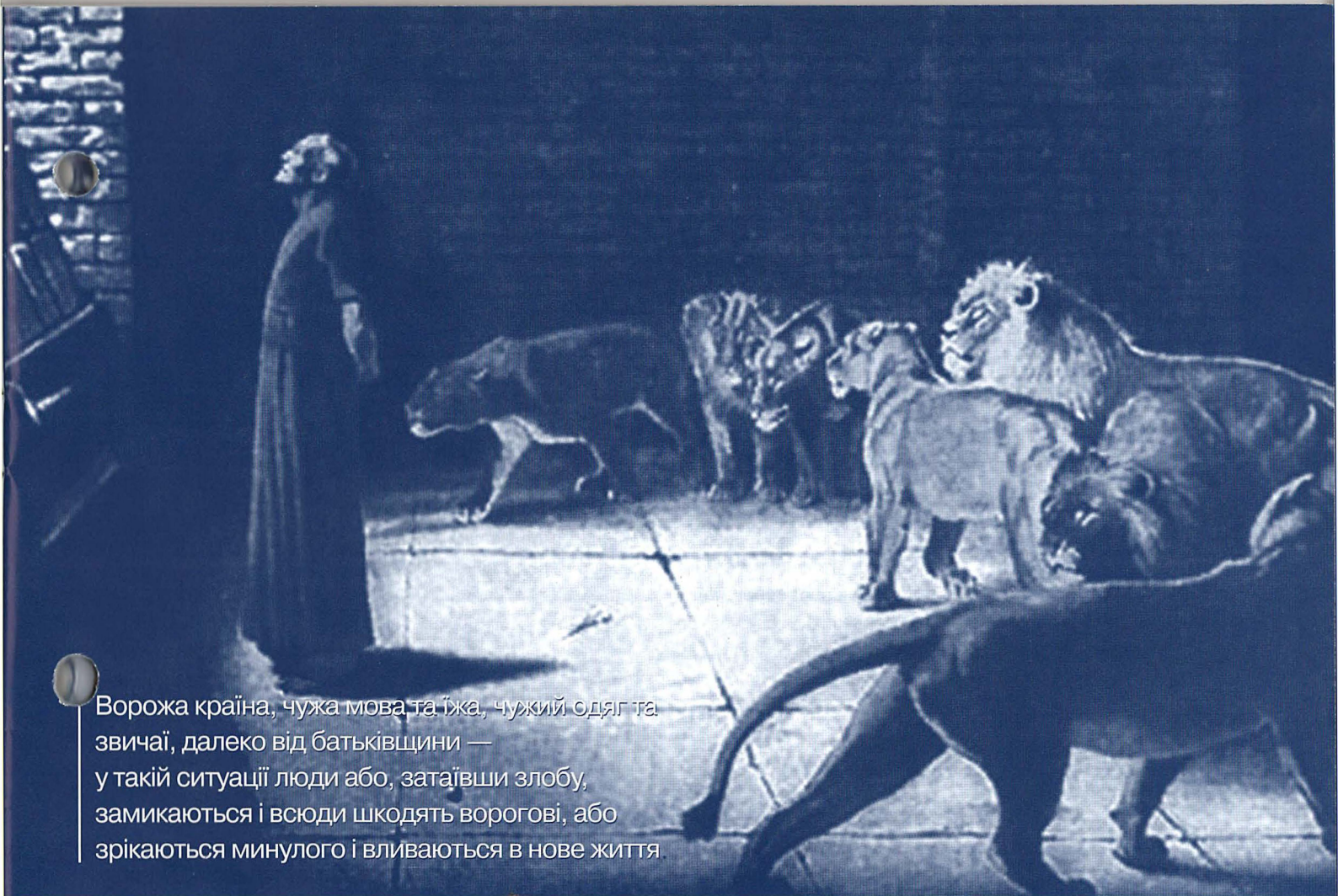
— Ми говоримо про те, що це програма Союзу. І ми раді всім, хто хоче допомогти нам у реалізації цієї програми. Певну роботу виконує місія «Відродження», яка проведе влітку велику євангелізацію. В кожній області відбуваються Фестивали надії, проходить багато спеціальних зустрічей, залучається багато людей до благовістя, проходять молитовні зустрічі.

Важливим для нас є також спільний проект з місіонерами з Алабами. Вони допомагають нам відкривати нові церкви в районних центрах. У 2008 р. Дон Беттс також планує великі служіння по Україні, і ми хочемо, щоб це стало частиною нашої союзної програми.

— У вас великий досвід праці в обласному об'єднанні — 16 років ви очолювали Хмельницьке обласне об'єднання. І ось ви обрані звершувати служіння на союзному рівні. Скажіть, будь ласка, чи відчувається якась різниця між цими двома служіннями?

— Напрямки роботи в об'єднанні і в Союзі перегукуються, але щодо

відповідальності, то звичайно, зараз масштаби більші, а тому й відповідальність більша. Треба більше думати, більше працювати. Приємно, що є злагоджена команда обласних пресвітерів, які дуже допомагають керівництву Союзу в служінні.

Ворожа країна, чужа мова та їжа, чужий одяг та звичаї, далеко від батьківщини — у такій ситуації люди або, затаївши злобу, замикаються і всюди шкодять ворогові, або зрікаються минулого і впливаються в нове життя.

ЖИТИ ВСУПЕРЕЧ ОБСТАВИНАМ

Життя християнина в сучасному світі

Усі ми добре знаємо історію чотирьох юнаків з Юдеї — Даниїла, Ананії, Мисаїла, Азарії. Жертви війни, жертви бездарного й недалекого керівництва, жертви ворожої агресії, вони потрапили до Вавилону ймовірно у 597 р., коли їхній цар Йояким програв битву з Навуходоносором.

Полонені не обманювалися щодо своєї долі. Адже всім був відомий норов Навуходоносора, його жорстокість і блискучість у прийнятті рішень.

Я не знаю, про що думав Даниїл. Усе, що я знаю, ґрунтується на книзі, написаній самим Даниїлом. Вона і змальовує нам особливості вавилонських буднів і свят, звичаїв і законів. Найбільше мене зацікавило те, як він у цій непростій ситуації — вдалині від батьківщини та храму його Бога — вижив? Господь немов показав на прикладі Даниїла як я, християнин, в останній час можу вижити у світі, який мене оточує. І хоча я не полонений, але все ж я в полоні цього світу. Цей

світ ворожий, бо натхненний злим: країна, що називається християнською, насправді антихристиянська. Те, що вчора було аморальним, сьогодні нормальне, а завтра — закон, який пошириться й на мене! Але справжня біда полягає в тому, що ті, хто називають себе віруючими, такими лише називаються. Вони приходять до церкви, беруть участь у служінні, але цінності, які вони сповідують, діла, які роблять, свідкують про одне — духом вони належать світові.

Усе, як у часі Даниїла. А його досвід показує, що є життя всупереч обставинам — життя нелегке, але натхненне, повне, захоплююче. Даниїл — приклад такого життя.

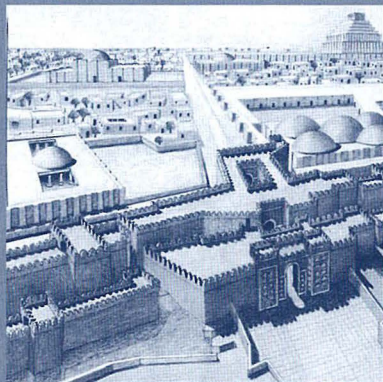
1. ПРИЙНЯТИ

«І дав Господь в його руку (в Навуходоносорову) Йоякіма...» (Дан. 1:2).

Бог все знає, все бачить, отже, в УСЬОМУ, що зі мною чи навколо мене відбувається, помилки немає! І це мені на ко-

ристь. Даниїл на чужині? Та він певен, що Бог НЕ ПРОСТО ВСЕ ЗНАЄ, АЛЕ Й Є АВТОРОМ ТИХ ПОДІЙ. А тому йому немає потреби ображатися, таїти злість (причому не лише на царя, а й на Бога теж). І в інших обставинах Бог має свої плани.

Потрібно вивчити мову чужинців? Потрібно прийняти інше, можливо, дивакувате ім'я? Добре. Разом з Богом я починаю знову і знову. Я ПРИЙМАЮ кожен новий поворот у моєму житті, бо він — з Божого відома.

Древні історики стверджують, що стіна Вавилону була довжиною 100 км, по 25 км з кожної сторони, 90 м висотою, 24 м товщиною, занурена в землю на 15 м (щоб вороги не могли зробити підкоп); стіну захищали широкі та глибокі рови (канали), заповнені водою; 250 веж на стіні, сторожові кімнати для солдатів; 100 мідних воріт. Євфрат розділяв місто на дві майже рівні частини; вздовж обох берегів були побудовані цегляні стіни з 25 ворітьми та поромами; один міст на кам'яних опорах, завдовжки 1 км, трохи більше 9 м шириною, з підйомними частинами, що ховались уночі. Тунель під рікою 4,57 м шириною, 3,66 м висотою.

«І дав Господь в його руку Йоякіма...» — це відповідь на усі запитання.

Прийняття мого положення в житті вивільняє мої духовні та емоційні сили для збудовуючої праці в родині, церкві, суспільстві.

БО ПРИЙНЯТТЯ — це вияв моєї довіри до Бога!

2. ВІДДІЛИТИСЯ

Даниїл вивчив мову, відповідно одягнувся, успішно вивчав науки, та ще й з поганським світоглядом вперемішку з місцевою релігією. Добре, що є друзі — Ананія, Мисаїл, Азарія.

Та забажав цар цих юнаків наблизити до себе — він призначив їм їжу зі свого царського столу: «Призначив їм цар щоденну поживу, з царської їжі та з вина, що сам його пив» (Дан. 1:5).

Але що з Даниїлом? Він і його троє найближчих друзів цього не раді, навпаки, вони стривожені, але й сповнені неабиякої рішучості: «І поклав Даниїл собі на серце, що він не оскверниться їжею царя та питвом, що той сам його пив» (Дан. 1:8).

Я здоровий? — Працюю. Хворий? — Славлю Бога, а інші підбадьорюються. Я багатший? — Допомагаю біднішим і є світлом серед собі подібних. Я бідний, убогий? — мені подібні бачать, що означає усе покладати на Бога. Я раб? — Служу з любові, а не з примусу.

Перший принцип показує мою віру в Бога в тому, що я ПРИЙМАЮ обставини життя, в яких опинився. Як це зробив Даниїл.

Ми неймовірно себе обкрадаємо, коли НЕ ПРИЙМАЄМО обставин, які Господь допускає в нашому житті.

Про те, чому Даниїл і його друзі могли осквернитися царською їжею, не сказано. Ймовірно, маються на увазі заборони Мойсеевого закону (Лев. 11:1–47), що не допускають, наприклад, вживання в їжу свинини або м'яса, з якого не встигла витекти кров (Лев. 17:10–14).

Даниїл не тому відмовився від їжі з царського столу, щоб здаватися незвичайною людиною. Можливо дехто вважає, що є обставини, коли можна було б відхилитися від певних норм. Даниїл намагався мати з усіма добрі стосунки, поки справа не торкнулася його принципів, точніше його стосунків з Богом. Коли ж усе це торкнулося його вірності щодо Ягве, то він був готовий скоріше пожертвувати почестями, багатством, становищем і навіть життям.

І ці чотири юнаки вирішили ВІДДІЛИТИСЯ. Відділитися від компромісу з совістю, відділитися від того, що руйнує завіт з Богом, відійти від того, що змушує виявляти невірність Богові, Який любить, Який усе знає.

Часом у нашому житті трапляється, що можна дуже вигідно купити якісь речі, але ми здогадуємося напевне, що вони крадені. Або нам пропонують швидкий і, що приємно, легкий заробіток. Але не зовсім чесний, або ж зовсім нечесний — десь схитрувати, на щось закрити очі, взяти нічیه, те, що погано лежить. Часом усе починається з невинного — знехтувати однією євангельською порадою, потім іншою.

Як ми будемо діяти у подібних обставинах? А їх може бути десятки, сотні, і щодня. НАША поведінка безпосередньо залежить від нашого ставлення до Бога! Від нашої віри й вірності, адже віра — то дія.

Зважимо, Даниїл і його друзі відділилися від того, що порушувало заповідь. А отже, це відділення від гріха.

Ми відділяємося, бо свідомі, що Господь поряд. Він тут, усе бачить і все знає. Тому ми йдемо звіти, де чиниться переступ проти Його волі — бо любимо Його, бо хочемо зберегти вірність лише Йому.

3. ПРИЄДНАТИСЯ

Чи траплялося з вами таке: ви прокидаєтесь з особливим настроєм — вам приснилося щось цікаве і здається важливе. Сон був такий реальний, очевидний та.... ви нізащо на світі не можете його згадати. Яка ж це мука, здається от-от, але марно.

Щось подібне трапилося зі знаменитим царем. І він, відчувши неабияку важливість сну, наказав привести придворних мудреців.

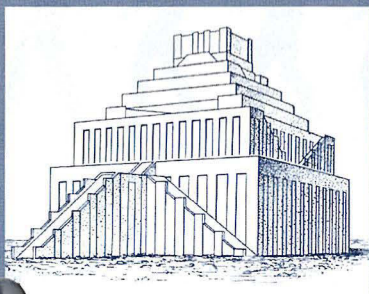
Не можуть витлумачити, що наснилося? То стратити всіх до останнього. Не виконати царів наказ не має права ніхто. Тому стратити усіх.

А справа серйозна, і не помилялися найкращі вавилонські мудреці, коли заявляли: «А справа, про яку питається цар, тяжка, і немає таких, що об'явили б її перед царем, окрім богів, що не мають своїх мешкань разом із тілом (Тобто боги не живуть поміж людьми!)» (Дан. 2:11). Вони говорили правду, бо тих, кого вони називали богами, ними ніколи не були.

Так Даниїл уперше потрапив до царського палацу.

Після зустрічі з церем, «Даниїл пішов до свого дому, і завідомив про справу товаришів своїх, Ананію, Мисаїла та Азарію, щоб просили милости від Небесного Бога на цю таємницю, щоб не вигубили Даниїла та товаришів його разом з рештою вавилонських мудреців» (Дан. 2:17–18).

Жити вірою всупереч обставинам значно легше, якщо ти ОБ'ЄДНАЄШСЯ з такими, як сам. Не для розваги, а задля підтримки у вірі та вірності, задля молитви.

У Вавилоні розкопано 53 храми верховних богів, 55 святилищ Мардука, 300 святилищ земних божеств, 600 небесних божеств, 180 віктарів богині Іштар, 180 богів Ніргала й Адада та 12 віктарів, присвячених різним богам. Але головний храм — вежа Етеменанкі — Дім основи небес і землі. Вежа, що піднімалася над містом, знаходилася в центрі Вавилону. Це був гігантський, майже квадратний масив. Сторона нижньо-

щабля становила 91,55 метра. На ньому піднімалися п'ять інших щаблів, розміщених один над одним, кожен з яких був менший попереднього. Весь комплекс звужувався догори. Сьомий, останній щабель, слугував храмом, довжина якого була 24 метри, ширина 21 метр і висота 15 метрів, як повідомляє глиняна табличка з описом зіккрату.

Ми потребуємо одне одного для 1) підтримки, підбадьорення, спонукання 2) служіння одне одному своїми дарами. Людина з правдивою вірою в серці шукатиме подібних собі! Чому? Бо Дух Святий у нас такий самий. Він і з'єднує нас. Новий Завіт рясніє підбадьореннями до інтенсивних братерських стосунків, бо лише в щирій і відкритій братерській єдності ми зуміємо вистояти перед найбільшими утисками цього світу.

4. ВІДДАТИ

Ми вже знайомі з друзями Даниїла — Ананією, Мисаїлом та Азарією.

У місті мало відбутися неабияке свято. Звичайно релігійне, «цар Навуходоносор зробив був золотого боввану, заввишки йому шістдесят ліктів, завширшки йому шість ліктів. Він поставив його в долині Дура в вавилонській окрузі... того часу, як усі народи почують голос рога, сопілки, гітари, гусел, псалтиря та всілякого роду музику, попадають всі народи, люди та язика, і поклоняться золотому бовванові, якого поставив цар Навуходоносор» (Дан. 3:1, 7).

Усе має свій кінець. Але не такий безглуздий. Згоріти заживо через шмат металу, перед яким потрібно зігнути-ся? Але світ одного разу поставить усіх нас перед вибором. І Бог допускає світові це зробити, щоб ми могли побачити, чи ми любимо Його понад усе. Чи пізнали ми Бога насправді, чи прийшли, аби Ним скористатися? Чи готові ми заради Нього на все?

Жити всупереч обставинам може кожен християнин, який готовий ВІДДАТИ. Віддати все, навіть життя.

Історія церкви III століття свідчить, що в масових гоніннях тих, хто зреклися, було більше, ніж вірних. А серед вірних мертвих було більше, ніж живих...

Часом релігія стає для людини способом уникнути небезпеки! Як тривога — то до Бога. Але Бог відкрився людині не лише для того, щоб вона використала Його, аби уникнути якоїсь біди чи небезпеки. Пізнання Бога наповнило наше життя змістом — ми знаємо звідки ми, для чого живемо й куди йдемо. ОТЖЕ, результат віри — це не вигода, а передусім зміст, значення.

«Якщо наш Бог, Якому ми служимо, може врятувати нас з палякотючої огненної печі, то Він урятує й з твоєї руки, о царю! А якщо ні, нехай буде тобі, о царю, знане, що богам твоїми не служимо, а золотому бовванові, якого ти поставив, не будемо вклонятися!» (Дан. 3:17–18).

Вони довіряли Богові повністю, вірили, бо знали — Він Творець, Пан, і знає все! Заради такого Бога вони готові були віддати й життя. Саме про це говорив Господь учням: «Хто хоче душу свою зберегти, той погубить її, а хто ради Мене згубить душу свою, той її збереже» (Лк. 9:24).

Якщо ти не готовий віддати, тобі дуже важко буде залишитися вірним. Бо одного дня ти станеш перед вибором. Отже, це філософія християнського життя: прийняти, відділитися, приєднатися, віддати.

Через це пройшов і Господь Ісус: Він прийняв тіло, став людиною. Став частиною свого часу й суспільства. Але Ісус відділився насамперед від гріха, а також від лицемірства фарисеїв. Він приєднався до вибраних — жив серед учнів, яких називав друзями. Зрештою, Ісус віддав усе, аж до останньої краплі крові.

Одного дня вибір став перед Даниїлом. Що вибрав Даниїл? Він мав що втрачати. Та він вибрав те, чому було віддано його серце. А своє серце Даниїл віддав Богові, Йому він і лишився вірним — ціною власного життя.

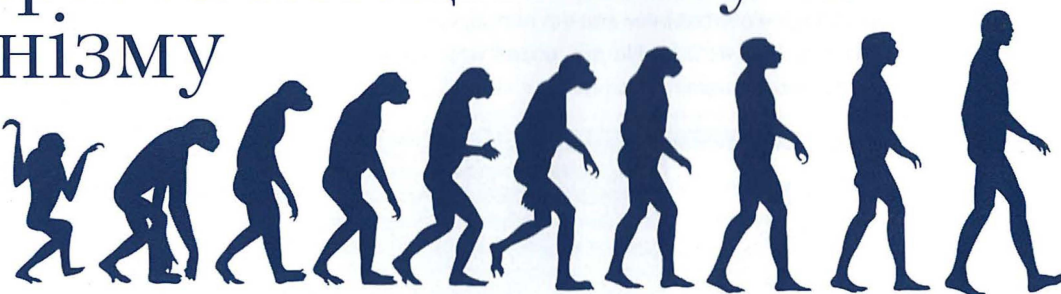
*Жити всупереч
обставинам може
кожен християнин,
який готовий
ВІДДАТИ.
Віддати все, навіть
життя*

Колись вибір може стати переді мною і тобою. Можливо Господь так само не збереже нас від ями і хижаків чи від біди й нещастя, але Він може подати допомогу безпосередньо в тих обставинах, в яких ми опинилися, як Він допоміг трьом юнакам та Даниїлові. Але якщо ми хочемо зберегти вірність Богові в цьому світі, то маємо бути готовими віддати все. Я захоплююся

і вчуся у Даниїла, бо він для мене став добрим прикладом людини, яка вижила в неймовірно важких обставинах. Він прийняв неприємні обставини життя як від Бога. Даниїл свідомо відділився від усього, що суперечило Божому повелінню. А братерські стосунки між Даниїлом, Азарією, Мисаїлом та Ананією нагадують про те, що ми члени одного тіла Христового. І як один член не може існувати за межами тіла, так і ми не втримаємося в цьому світі без церковної родини. ☩

ЯК співвідносяться постулати віри еволюціонізму та креаціонізму

між собою і сучасними науковими даними

Вже майже півтора століття не стихають дискусії між прихильниками двох різних доктрин у біології і природознавстві – доктрини креаціонізму (творення) (що виникла на основі Біблії) і доктрини еволюціонізму (що виникла на основі теорії Дарвіна й Воллеса і розширеної на передбіологічну еволюцію від неживої матерії до світу живого і на еволюцію від тварин до людини).

Деякі еволюціоністи стверджують, що погляд креаціоністів – релігія, а погляд еволюціоністів – чиста наука. Та чи це так?

У питанні про походження чи початок історії світу людина завжди стикалася з неминучістю вибору однієї з двох не-сумісних можливостей (до речі, інші можливості просто не існують): чи походження усього всесвіту, всіх космічних об'єктів і різновидів живих істот може бути пояснене за допомогою лише законів природи, що існували завжди в минулому і продовжують існувати сьогодні? Чи створення всесвіту, чи принаймні, частини його об'єктів відбулося поза-природним (надприродним) чином у минулому? В доктрині еволюціонізму вибрана перша можливість. У доктрині креаціонізму вибрана друга можливість. І в цьому корінь усіх розбіжностей між прихильниками різних доктрин.

Цікаво, що існує кілька версій еволюційної теорії. У одних матеріальний всесвіт вважається вічним, у інших – самовиникаючим. Насправді мало хто готовий захищати положення про вічність його існування або про самовиникнення. Більше того, є не тільки ортодоксальна атеїстична теорія еволюції (в якій крім матеріальної природи немає нічого), але і деїстична (в екстремальному варіанті – навіть теїстична) теорія еволюції. Остання визнає Бога Творцем початкового стану космосу, але при цьому вважає, що Він допустив також (або навіть створив) еволюцію як метод, яким був реалізований увесь нинішній світ із припустимого початкового стану. Та навіть теїстична теорія еволюції, по суті, відводить від Бога, Який явив Себе в Біблії як Своему найвищому Об'явленні. Зокрема, людину з її духовним життям Він створив безпосередньо Сам; багато явищ і процеси в матеріальному та духовному світі стали результатом грихопадіння людини і т.д. Та чи можна людське втілення Бога в Ісусі Христі вважати проявом еволюції?

Зараз в Україні і Росії як колишніх атеїстичних країнах (і, до речі, у багатьох європейських країнах і штатах США) у курсах біології середніх шкіл і вузів викладається лише одна доктрина еволюціонізму при повній відсутності однозначного професійно-наукового обґрунтування. Тим самим дається відверта перевага атеїзму і моністичному матеріалізму і, по суті, відкидаються три монотеїстичних світогляди. Чи припустимо таке в демократичних країнах зі свободою вибору світогляду?

Щоб відповісти на це запитання, корисно розглянути вихідні передумови наукового знання і зіставити їх з вихідними світоглядними передумовами обох доктрин, зіставити вихідні постулати еволюціонізму і креаціонізму один з одним, а потім зіставити висновки обох доктрин із сукупністю встановлених даних наук про живе і наук фізичних. У цій статті основна увага приділяється аналізу вихідних передумов віри в науці й в обох доктринах, а також зіставленню обох доктрин з останніми даними фізичних наук, оскільки, на наш погляд, вони абсолютно недостатньо розглядалися в науково-філософській літературі.

Знання і віра в науці

Почнемо з того, що, по суті, будь-яке знання ґрунтується на вірі у початкові припущення (які беруться апіорі, через інтуїцію і неможливо раціонально прямо і строго довести), зокрема, у такі:

1. наш розум може досягати реальність,
2. наші почуття відбивають реальність,
3. закони логіки.

Багато вчених, які працюють в області природознавства (як монотеїсти, так і атеїсти), визнають, що крім посилань (1)–(3) в основі науки і структури наукових знань лежить ще кілька недовідних постулатів.

По-перше, це віра в те, що матеріальний світ об'єктивно існує і, як окремий випадок (1), людський раціональний розум здатен зрозуміти його справжню природу.

По-друге, це переконання в тому, що природа єдина. Друга передумова, зокрема, означає існування і непорушність (уніформізм) порядку, тобто законів у природі і, як наслідок, повторюваність і відтворюваність природних явищ у різних місцях всесвіту і в різний час.

Третій, найбільш широко відомий постулат – це закон причини і наслідку. Він універсальний і застосовується в усіх науках (крім таких як етика, естетика, психологія і філософія, в яких дія причинності обмежена свободою волі людини).

Наведемо деякі цікаві висловлювання отців сучасної науки:

«Віра в існування зовнішнього світу, незалежного від сприймаючого суб'єкта, є основою всього природознавства»
(А. Ейнштейн, Збір. наук. праць, М., 1967, т. 4, с. 136).

«Без віри в те, що можна охопити реальність нашими теоретичними побудовами, без віри у внутрішню гармонію нашого світу не могло б бути ніякої науки. Ця віра є і завжди залишиться основним мотивом усякої наукової творчості»
(Там же, с. 154).

«Без віри в те, що природа підлягає законам, немає ніякої науки. Неможливий доказ того, що природа підлягає законам»
(Н. Вінер, Кібернетика і суспільство, М., 1958, с. 195).

Зрівняння вихідних передумов доктрин еволюціонізму і креаціонізму

Серед вихідних передумов доктрини еволюціонізму є такі, що засновані на вірі, нез'ясовані або не підтверджені фактами:

- 1) Гіпотеза про універсальну еволюцію, або макроеволюцію (від неживої матерії до живої і далі див. пп. 2–5). Якщо універсальна еволюція передбачається такою, що відбувається сама по собі, або через невідомі закони матерії, то вона дотепер нічим не підтверджена, суперечить біблійному теїзму і погоджується з (або навіть нав'язується) вірою в основне посилання атеїзму і моністичного матеріалізму «Бога немає».
- До універсальної еволюції (особливо до еволюційної геології) звичайно додається властивість уніформізму, що не-правильно розуміється не як непорушність законів природи самих по собі, а як незмінність темпів протікання природних процесів, які насправді можуть залежати від великої кількості різних факторів. Нічим не підтверджено.
- 2) Самозародження живого в неживому. Нічим не підтверджено. Таке самозародження відбулося тільки раз.
- 4) Одноклітинні організми поступово розвинулися у багатоклітинні організми. Нічим не підтверджено.
- 5) Має бути багато перехідних форм у макроеволюційній схемі (від риб до амфібій, від амфібій до плазунів, від плазунів до птахів, від плазунів до ссавців). А оскільки їх практично немає, замість раніше домінуючого дарвінівського постулату поступового природного відбору в 70-і роки був запропонований альтернативний постулат про пунктирну рівновагу, в якому передбачаються доволі рідкі стрибкоподібні генетичні мутації. Зараз серед еволюціоністів проходить нескінченна полеміка між прихильниками цих двох альтернативних постулатів. Але й ідея розвитку складності й упорядкованості організмів (і тим більше якостей духовного життя людини) через мутації, тобто через випадкові зміни генетичної структури, відверто суперечить фактам, які спостерігаються, бо практично всі або майже всі мутації в природі та в лабораторних дослідженнях призводять до деградації організмів. І в живому

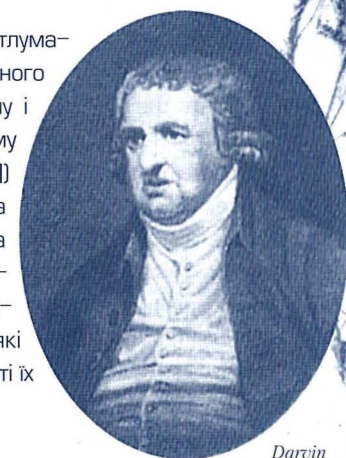
світі, і у світі викопних останків живого спостерігаються тільки «горизонтальні» зміни (варіації, рекомбінації) або «вертикальні» зміни «вниз» (шкідливі мутації, зникнення) і практично відсутні реальні дані про «вертикальні» зміни якогось виду «вгору», тобто у бік більш високорозвиненого виду. Поки що навіть теоретично невідомі генетичні механізми, що здатні породити подібні «вертикальні» зміни «вгору».*

А контр-передумови доктрини креаціонізму, що їм відповідають, теж засновані на вірі, але мають самоузгоджене пояснення, яке не суперечить фактам:

1. Всесвіт, земля, живий світ і людина створені Богом у порядку, що описаний у Бут. 1:1. Це положення входить в основні посилки біблійного теїзму.
2. Бог створив за розумним планом і одноклітинні, і багатоклітинні організми
3. і всі види організмів флори і фауни.
4. Створення живих істот відбулося один раз, оскільки вони далі можуть відтворювати самі себе.

Положення, загальні для сучасних еволюціоністів і креаціоністів

1. Наш Всесвіт не вічний; він мав початок кінцевий час тому назад.
2. З одного боку, «внутрішньовидова» еволюція живих організмів (мікроеволюція) мала і має місце. З іншого боку, є великі «пробіли» між різними видами (практично відсутні «перехідні» види).
3. Людина – найвища форма життя на землі і, принаймні, частина найдревніших викопних останків людини така ж, як для сучасних людей.
4. Сучасна наука вміє належним чином класифікувати види живих організмів.
5. І еволюціоністи, і креаціоністи визнають, що у світі живого ще багато нез'ясованого.
6. Обидві доктрини є світоглядними тлумаченнями (з різних позицій [з одного боку, атеїзму, пантеїзму, дуалізму і політеїзму, а з іншого – монотеїзму (християнства, юдаїзму й ісламу)] даних, отриманих наукою. Ні одна з них не може бути побудована за допомогою тільки наукового методу, заснованого на спостереженні, повторюваності явищ, які спостерігаються, і відтворюваності їх у лабораторних умовах.

Darwin

Що говорять про можливість самозародження живого в неживому фундаментальні природничі науки?

Оцінки ряду авторів (див., напр., В.С. Ольховський, Вісник НАНУ, 2000, №9, с.22–26, і посилання, наведені там) показали, що для випадкового виникнення інформації навіть в

одній молекулі ДНК не вистачило б часу, що у величезну кількість разів (як мінімум, у 10^{18} разів) перевищує вік нашого всесвіту (що оцінюється звичайними методами ядерної хронометрії в 20 млрд років, якщо вважати, що така молекула виникає при випадкових зіткненнях атомів більше ніж 10^{-5} маси землі [тобто поверхневого шару], які відбуваються з частотою більше ніж 1 раз за сек).

А утворення ДНК і навіть синтез білка з неорганічних утворень — це ще не зародження біологічного життя. Найдрібніша «одиниця життя», що лежить в основі побудови і розвитку живих організмів — це клітина. Саме клітина є елементарною живою системою, здатною до самовідновлення, саморегуляції і самовідтворення. І для випадкового утворення клітини, з генетичною програмою в ній, знадобився б уже зовсім неймовірно величезний проміжок часу.

Правда, пізніше з'явилася гіпотеза, в якій замість випадкового перебору всіх можливих варіантів виникнення інформаційних макромолекул, а потім клітин запропонований більш складний поетапний механізм спонтанного зародження живого — блочно-ієрархічний механізм виникнення інформації в макромолекулах і, в кінцевому рахунку, живих клітинах (див., наприклад, Шноль С.Е. та ін., Біофізика, 1985, т. 30, с. 418–421; Шноль С.Е., Природа, 1990, №11, с. 23–26). Такі гіпотези дали оцінку досить малого інтервалу часу зародження живого (набагато менше віку землі, що одержаний за допомогою сучасних методів ядерної хронометрії).

Однак, по-перше, до строгого, заснованого на експериментальних даних, результату вони все ще не привели, по-друге, ймовірність появи на одній лише нашій планеті на визначеному етапі розвитку всього всесвіту особливих умов, що забезпечили такий механізм спонтанного зародження живого, також надзвичайно мала [останнє підтверджується унікальною самотністю земної біосфери у всьому всесвіті], по-третє, ще залишається нерозв'язана проблема: як виникли умови, необхідні сьогодні для живих систем, у той час, коли ще не було життя, але які формуються лише цими живими системами?

Далі, відомо, що всі конкретні макроскопічні системи з відомою історією утворення, що мають більш високий ступінь упорядкованості, ніж навколишнє середовище, були створені або відділені від космосу не просто шляхом рідких випадкових флуктуацій, а під прямим впливом зовнішніх (для цих систем або їх попередників) сил.

Які ж зовнішні сили створили перші біологічні об'єкти?

В одній із моїх статей (Вісник НАНУ, 2000, №9, с. 22–26) говорилося про те, що чисто гіпотетично не виключено, що опис живих організмів як макроскопічних квантово-фізичних цілісних систем міг би допомогти знайти ту межу, за якою

можливе й самозародження живої речовини. Однак важливо підкреслити, що якщо спробувати провести аналіз не тільки функціонування, але й історії утворення живих організмів з урахуванням вищевказаних ідей і результатів І. Пригожина та ін., то ми прямо зіткнемося з необхідністю розробки нелінійної квантової фізики (яка взагалі ще не створена) і знову — таки обліку зовнішніх впливів (але яких?). Тобто і тут ми заходимо в тупик.

Поки можна лише стверджувати, що, незважаючи на вражаючі успіхи фізики живого, у питанні про самозародження живого з неживого навіть на найпростішому рівні сучасна фізика зустрічається з нездоланною проблемою, яку атеїсти відносять до однієї з трьох найбільших проблем сучасної фізики (див. В.Л. Гінзбург, УФН, 1999, т. 169, вип. 4, с. 419–442).

Цікаво, що Вігнер вважав (див., напр., Е. Вігнер, Етюди про симетрію, вид. «Світ», М., 1971, с. 160–169), що спонтанне самовиникнення і спонтанний характер саморепродукції навіть найпростіших біологічних макромолекул і одноклітинних організмів явно суперечить квантовій механіці, саме яка описує випадковий імовірнісний перебіг подій. Він за допомогою наступних міркувань показав, що імовірність існування станів, які саморепродукуються, практично дорівнює нулю.

Цікава критика міркувань Вігнера відомим хіміком М. Ейгеном (див., напр., М.В. Волькенштейн, УФН, 1973, т. 10, вип. 3, с. 499–515 і М. Ейген, Самоорганізація матерії й еволюція біологічних макромолекул, вид. «Світ», М., 1973):

«Уся аргументація Вігнера заснована на припущенні, що S-матриця суттєво стохастична. Наявність же «засудженої підготовки інструкції» на молекулярному рівні обумовлює певні обмеження на вид S-матриці, що цілком можуть пояснити самовідтворення та інші функції живих організмів. І справді, макромолекули нуклеїнових кислот і білків — інформаційні молекули: у них немовби записаний певний текст, що має цілком певний фізичний зміст. Повідомлення, записане в ДНК, програмує синтез білків, тобто спадковість організму. А білкові тексти відповідальні за різноманітне функціонування білків».

Ця дискусія, по суті, ще раз продемонструвала неспроможність доктрини еволюціонізму, що заснована на випадковому характері протікання біологічних процесів. Вона ж відверто свідчить на користь доктрини креаціонізму. ☒

(Далі буде)

Із життя християн Луганщини...

Дім милосердя

Старість неприваблива, що б там не говорили. Особливо глибока старість, коли вже й очі не бачать, і ноги не ходять, і руки відмовляються не тільки працювати, але і ложку тримати...

Добре, якщо пощастить дожити вік в оточенні люблячих родичів, але в нинішній час це велика рідкість: у світі сучасні дорослі діти квапляться скоріше «сплавити» старих у будинок престарілих, а то й зовсім кидають їх напризволяще в нетоплених покошених домівках.

У християнському Домі милосердя

Але християн Бог благословляє й у старості. У нашому братстві є похвальний звичай доглядати за старими членами церков. Про те, як це роблять християни центральної церк-

ви м. Красний Луч, розповідає диякон Г.І. Климов:

— Раніше ми, як й інші християни, доглядали за старими, відвідуючи їх удома. Це було не дуже зручно. Багато з них уже були настільки слабкі фізично, що мали потребу в щоденній опіці. Їх треба було годувати з ложечки, купати, піклуватися про медичне обслуговування... Дуже багато часу забирали турботи про опалення їхніх будиночків, прибирання подвір'я і т.д. Хто ніс це служіння, той знає, про що я говорю. Шість років тому один із братів, їдучи в інше місто для місіонерської праці, залишив церкві будинок на околиці міста. «Чому б не використати його під Дім милосердя?» — подумали ми. Зробили хороший ремонт, поклеїли шпалери,

багато легше — не треба весь день бігати по місту від одного двору до іншого, переживаючи, що вистигне приготувана наспіх їжа. Тепер усе можна робити на місці, та й підопічні під цілодобовим доглядом. А двічі на тиждень ми в нашому Домі милосердя проводимо богослужіння. Для старих сестер це справді благословіння. Бачили б ви, як вони уважно слухають, як разом з усіма співають псалми, як моляться не тільки про себе і своїх сусідок по кімнаті, але і про всю церкву, про пасторів! Довідавшись про наш притулок, сюди тепер направляє безрідних бабусь міська влада. Це, звичайно, завдає нам багато турбот, але ми не відмовляємо нікому: хто знає, може, Отець Небесний дає їм останній шанс примиритися з Ним? Так і живемо, працюємо для слави Божої скільки Господь дає сил.

Особисте свідчення

Спасення життя — для Господа
Нікому не дано знати заздалегідь, як складеться його життя

У нас була чудова родина — турботлива мама, працюючий батько, четверо дітей... Але раптом усе різко повернулося. Батька, що повертався із «заробіток», убили. А було це в неясний час перебудови. У мамі роботи не було. Побідувавши якийсь час із чотирма дітьми без засобів до існування, вона «зламалася»: почала пити, красти... Молодших дітей забрали в інтернат, а ми з сестрою, уже майже дорослі (мені було 16 років, їй — 18), залишилися жити вдома. Що це було за життя! Усього

не перекажеш. Голодували постійно, крали, щоб прожити. Одного разу нас із мамою ввіймали «на гарячому». Так я потрапив у колонію для неповнолітніх.

Чудово розумів, що так жити, як я жив ці кошмарні кілька років — не можна. Тому доклав усіх зусиль, щоб заробити дострокове звільнення. Повернувшись додому і довідався, що мама моя померла, сестра виїхала з міста з таким же, як вона, наркоманом. Не було до кого притулитися душою, ні з ким навіть поговорити... Плюс відсутність можливості чесно заробити на життя. Результат — повернувся до колишніх друзів, став колотися, а через якийсь час знову сів.

Дивна справа — я потрапив знову на ту ж зону в Алчевську, у той же загін, у ту ж камеру! Ще в першу «відсидку» ми з моїм співкамерником познайомилися з віруючими, котрі приходили на зону для благовістя. Тоді ми разом глузували з них, вважали їх божевільними. Тепер же мій друг... теж виявився віруючим! Півроку я знущався з нього, спостерігав, не вірячи, що його віра — не прикидання. Коли ж він двічі виручив мене, буквально врятував від вірної смерті, я зрозумів: так, справді в цьому щось є. Став ходити на зібрання. Спочатку — на знак подяки другу, потім — за звичкою. Але настав, нарешті, такий день, коли я впав на коліна перед моїм Господом і визнав Його своїм Спасителем.

У нас було 8 зібрань на тиждень. Спочатку я соромився ходити на служіння, потім плюнув на все і став ходити нормально. І така радість з'явилася! Начебто не було навколо ні ґрат, ні «колючки».

Але сатана не хотів мене відпускати. Почалися нападки, причіпки, глузування з боку ув'язнених. Я вистояв. Тоді лукавий підійшов з іншого боку. Всі почали мене хвалити: «зеки» — за стійкість, начальство — за зразкову поведінку... І тут я запишався і ледве не впав. Слава Богу, що Він підтримував мене! Прийшов час дострокового звільнення, але я боявся: як складеться моє життя на волі, без підтримки християн? І тут Господь виявив Свою милість. Я прийшов у ре-

У реабілітаційному центрі при церкві «Відродження» кипить робота

абілітаційний центр при церкві «Відродження» м. Брянка.

Перше, що вразило — колишні ув'язнені, наркомани й алкоголіки, багато з яких за своє життя ніякого інструменту в руках не тримали, тут із задоволенням майстрували меблі. І, треба сказати, у них це непогано виходило! Вирішив спробувати. Уявіть мою радість, коли ми разом із друзями зробили свій перший диван! Поступово навчився робити й інші меблі. З'явилася впевненість у завтрашньому дні, повернулося почуття власної гідності. Я вже не боявся зустрічі з колишніми друзками і відвідав рідне місто. Там, звичайно, усі, хто мене знав, дивувалися, бачачи зміни, що зробив у мені Бог. А я не втомлювався їм благовістити про мого Господа і Спасителя, розповідав про своє життя після покаяння.

Мій друг, через якого я увірвався, зараз іще в колонії. Я знаю, що він не втрачає нагоди засвідчити усім про свою віру в Христа. Багато років благовістять ув'язненим брати Сергій Сичов і Сергій Кондратюк із нашої церкви. Завдяки їхньому служінню, люди зі зламаними долями, як я і мій друг, знаходять спокій біля ніг Христа. Я теж хочу всього себе віддати на служіння Тому, Хто спас мене. Цього року я вступив до Луганського християнського коледжу, щоб потім, якщо Богу буде вгодно, стати-

тюремним пастором. Хоча, можливо, Господь захоче використовувати мене в іншому служінні — що ж, нехай буде так. Ісус краще знає, де я Йому потрібен.

Розповів **Олександр ВОЄВОДИН**, член церкви «Відродження» м. Брянка

Моліться про них

«Благовісник» просить допомоги

Були часи, коли війовничі безбожники завзято переробляли церкви в клуби. Тепер часи змінилися. Кілька років тому міська влада Луганська передала віруючим центральної церкви «Благовісник» приміщення кінотеатру, що пустував, під Дім молитви.

Правду сказати, приміщення це — не подарунок

*Дуже могутня
ревна молитва
праведного*

долі. Без належного догляду воно за довгі роки бездіяльності стало аварійним. У першу чергу, християни налагодили опалювальну систему, для чого їм довелося самостійно сконструювати і спорудити величезний вугільний казан. Дві зими цей «монстр», споживаючи величезну кількість вугілля, підтримував прийнятну температуру у приміщенні. Нарешті, минулого літа члени церкви змогли добудувати газову міні-котельню. Паралельно з будів-

ництвом вони робили ремонт приміщень другого поверху, де розмістилися класи недільної школи, кімнати для сестринських занять і молодіжних спілкувань: вставили вікна і двері, поклали підлогу, заново поштукатурили стіни після пожежі; купили меблі. На ремонт великого залу грошей у них поки немає, тому богослужіння проводять у тісному фойє, в якому взимку гуляють протяги. Але християни не сумують, продовжують нести служіння, кому яке доручив Господь — дитяче, сестринське, молодіжне і т.д.

Єдина проблема полягає в тому, що, як тільки напівзруйнований будинок поступово почав набувати більш-менш пристойного вигляду — на нього відразу стали зазіхати місцеві ділки-бізнесмени. Кілька місяців тягнеться судова справа про те, кому ж дістанеться приміщення. Справа заплутана, у ній дуже багато різних нюансів, а в результаті церква може залишитися взагалі без Дому молитви, оскільки всі гроші пішли на придбання і ремонт будинку.

Старший пресвітер по Луганській області А.А. Бережний

Брати і сестри просять молитися за них, щоб Господь виявив Свою волю у цій справі: або залишив їм цей будинок, або дав інший. «Дуже могутня ревна молитва праведного», — говорить Писання, а тим більше, молитви праведних усіх церков нашого братства.

15 років церкві в с. Волиця

Минуло 15 років з того часу, як невелика група віруючих почала збиратися на богослужіння в будинку Ф.М. Підсобей. Церква на той час нараховувала 8 членів, наймолодшому з яких був 31 рік

Святкове богослужіння відкрив пастор церкви В.П. Саган, який розповів, що за 15 років церква у Волиці зросла і налічує зараз 107 душ. За цей час народилося дві дочірні церкви — в с. Рея та в с. Залізник. Церква організувала недільні школи в селах Сингури, Волиця, Рея, Залізник та Вишневе, їх відвідують близько 100 дітей. У церкві є хор, в якому 30 хористів. За цей короткий час церква зростила і своїх молодих служителів. Двоє молодих братів після навчання в КХУ (Київський християнський університет) були рукопокладені на служіння: І.В. Саган — на пасторське, В.В. Грушецький — на дияконське, а брат Д.В. Дегтярьов несе місіонерське служіння в Киргизії.

Двоє молодих братів після навчання в християнській музичній академії працюють з хором та оркестром.

Присутніх привітав О.Я. Кравченко, старший пресвітер по Житомирській об-

ласті. Він порівняв церкву із садом, в якому ростуть різні дерева, кущі та квіти, а також побажав церкві бути різноманітною, мати різні духовні обдарування й принести багато плоду своїм служінням Господу.

Привітав церкву і брат Ф.С. Глуценко, який сьогодні несе служіння в далекій Воркуті серед північних народів Росії. Він сказав проповідь про те, що іноді віруючі люди, які вже досягли чогось у своєму духовному житті, на цьому зупиняються та заспокоюються. Брат побажав молодій церкві ніколи не зупинятися на досягнутому, а мати нові цілі й йти вперед за Христом.

Слова підбадьорення сказав церкві П.М. Чернявський, директор Біблійного інституту в Житомирській області. Він говорив, що іноді люди, які мають великий духовний досвід, втомилися і зупинилися у своєму служінні Господу, а деякі ще змогли б зробити багато, але ліниві й живуть по плоті. Він закликав

ніколи не зупинятися і не бути лінивим навіть якщо ми втомилися, просити сили в Господа і шукати Божої волі в нашому житті, служити Йому вірно і наполегливо до кінця наших днів на землі.

Цікаву програму на свято Жнив підготували діти недільної школи, які «вчили» дорослих старанно працювати на духовній ниві.

Своє свідцтво розповів В.В. Грушецький. Він згадав, як 11-річним прийшов до церкви, а в 13 років починав несміливо проповідувати, як Господь використовував і вчив його. Сьогодні В.В. Грушецький — диякон Волицької церкви й організовує нову церкву в с. Рея.

Цікаві історії розповів почесний гість свята Ф.А. Шумейко, який сьогодні живе й несе служіння в м. Ірпінь. Він згадав своє дитинство в с. Волиця, згадав стареньку батьківську хату, яка згодом стала першим молитовним будинком у Волиці. Він подякував Господу і радів з того, що на тому місці, де жила колись його сім'я, де потайки читалося Слово Боже і лунали молитви, сьогодні стоїть церква Христова та проповідується Євангеліє.

Завершальну проповідь сказав гість з м. Києва В.С. Антонюк, виконавчий секретар Союзу ЄХБ. Він запропонував місце Священного Писання: «Благодать вам та мир нехай примножиться в пізнанні Бога й Ісуса, Господа нашого! Усе, що потрібне для життя та побожності, подала нам Його Божя сила пізнанням Того, Хто покликав нас славою та чеснотою. Через них даровані нам цінні та великі обітніці, щоб ними ви стали учасниками Божої Істоти, утікаючи від пожадливого світового тління. Тому докладіть до цього всю пильність, і покажіть у вашій вірі чесноту, а в чесноті пізнання» (2 Пет. 1:2-5). Брат сказав, що в кожного християнина дуже багато праці тут, на землі, і цю працю доручив нам Господь. І доки ми живемо на цій землі, маємо пильнувати, як догодити нашому Господу та як виконати Його волю.

Ми вдячні Господу, що Він рясно благословляє Волицьку церкву і віримо, що й надалі Його милість, вірність і благословління супроводитимуть наше життя й служіння.

Підемо з Добою вісткою до краю землі, до Чорнобиля!

Сьогодні, через 20 років після аварії на ЧАЕС, земля навколо атомної станції на десятки кілометрів в усі боки лежить неорана і незасіяна. Скільки ще часу ця місцевість буде непридатною для життя? Але ось закінчується 30-кілометрова зона, названа «зоною обов'язкового відчуження», — і тут живуть люди: старі й молоді, діти й підлітки. У них чимало різних життєвих проблем, вони позбавлені багатьох зручностей. Але найголовніша проблема цих людей — духовна порожнеча. У цій місцевості залишилися поодинокі євангельські віруючі, які також потребують духовної опіки й підтримки.

У 2006 р. Господь відкрив поле для служіння у Причорнобильській зоні. У березні цього ж року за дорученням ст. пресвітера ОЦ ЄХБ Києва й Київської обл. М.М. Андрашка я з групою братів і сестер уперше відвідав у Причорнобильській зоні нашу віруючу сестру Людмилу Баранюк. У різдвяні дні відбулася особливо благословенна дитяча акція у Причорнобильській зоні — в Іванківському та Поліському р-нах Київської обл.

Про підготовку та проведення дитячої різдвяної акції у Причорнобильській зоні розповідає М.М. Андрашко.

І впокоряться люди Мої, що над ними кличеться Ім'я Моє, і помоляться, і будуть шукати Ім'я Мого, і повернуть зо злих своїх доріг, то Я вислухаю з небес, і прощу їхній гріх, та й вилікую їхній Край! (2 Хр. 7:14)

Після різдвяної вистави з дітьми с. Радика Поліського р-ну

— Михайле Михайловичу, як розпочалося служіння в Причорнобильській зоні?

— Після аварії на Чорнобильській АЕС у Іванківському р-ні, який межує безпосередньо з 30-кілометровою зоною відчуження, залишилися тільки одна церква

нашого братства, в с. Кухарі. Багато наших віруючих були переселені в інші місця. У Поліському р-ні зараз немає церкви. Лише через 20 років після Чорнобильської трагедії видалася нагода піти з Добою вісткою до жителів Іванківського та Поліського р-нів. На Великдень, 24 та

26 квітня 2006 р. (це також дні 20 річниці аварії на ЧАЕС) брати й сестри з київських церков ЄХБ «Пробудження» (Я.Л. Мачинський) і «Преображення» (П.В. Марченко), провели перші евангелізації для 700 дітей у Причорнобильській зоні. Наприкінці травня чотири групи з церков нашого Об'єднання разом із християнами-медиками з Української медичної асоціації та лікарями з США підключилися до евангелізаційного та медико-соціального служіння у цій місцевості. Поїздки організував брат із США Ярослав Яручик. Естафету служіння у цій нужденній місцевості підхопила місія «Духовне відродження». У серпні разом із керівником цієї місії в Україні Віталієм Матвійвим ми відвідали усі дев'ять шкіл Поліського р-ну з подарунками для першокласників. «Дитяча Біблія» (видавництво «Біблійна Ліга») стала першою книгою кожного першокласника. З осені ми почали молитися й готуватися до різдвяної евангелізації у Причорнобильській зоні. До участі у цій важливій акції були запрошені церкви, місії, брати й сестри з-за кордону.

Розкажіть, будь ласка, як проходила різдвяна дитяча акція у Причорнобильській зоні?

— Ми були дуже схвилювані, бачачи, як широко відкриті двері для благовістя у Причорнобильській зоні. Від представників влади ми одержали дозвіл відвідати усі школи Іванківського та Поліського р-нів! Була проведена складна робота по узгодженню дня та часу з кожною школою, а також із кожною евангелізаційною командою.

Наша різдвяна акція у Причорнобильській зоні стартувала 21 грудня 2006 р., і за 6 днів ми провели програми для більш як 5000 дітей у 38 школах Іванківського та Поліського р-нів. Я дякую евангелізаційним групам із церков «Дім Євангелія», «Святошино», «Різдва Христового» (Куренівка), «Бровари-І», «Преображення», «Пробудження» (Софіївська Борщагівка), «Світло життя» (Чапаєвка), м. Вишневе, «Віфанія» (м. Буча), с. Вороньків, с. Нове Залісся, с. Пухівка. Подяка «Біблійній місії» та «Об'єднанню християн-військовослужбовців України». Дякуємо Національному комітету ОСС за подарунки «Сумка Самарянина» усім дітям. Дякуємо

братам і сестрам із США за кошти для придбання різдвяних подарункових наборів дітям Поліського р-ну. Під час програм ми роздали багато духовної літератури як для дітей, так і для дорослих. Ми раді, що з подарунками кожна дитина отримала уроки Поштової Біблійної школи «Емаус».

Ми радіємо великому успіху різдвяної акції, при цьому зрозуміло, що одноразові програми не можуть повністю задовольнити духовні потреби людей. Яку постійну роботу сьогодні проводить Об'єднання церков ЄХБ у Причорнобильській зоні?

— Відповідальність за розпочату працю змушує молитися й думати, як налагодити регулярні служіння в Причорнобильській зоні. По-перше, вчителі недільних шкіл церков «Відродження-І» та «Пробудження» проводять постійне вивчення Біблії через листування з понад 50 учнями за програмою поштової Біблійної школи «Емаус». По-друге, на базі Київського інституту БІІ, під керівництвом його директора Руслана Муратаєва, створена група, яка з січня 2007 р. почала двічі на місяць проводити вивчення Біблії для дорослих і дітей у с. Залішани Поліського р-ну. Також молодь Святошинської церкви розпочне регулярні уроки Недільної школи у тих селах, які вони відвідали під час евангелізації.

Як саме можуть інші церкви з України та церкви з-за кордону включитися у служіння в Причорнобильській зоні?

Зліва направо: ст. пресвітер по Київській області М.М. Андрашко, пастор церкви «Преображення» П.В. Марченко та директор школи с. Запрудки Н.Ф. Коноваленко

— Сьогодні наша головна потреба це місіонер для служіння у Причорнобильській зоні. Ми чекаємо того, хто скаже: «От я, пішли мене, Господи!» Ми бачимо добрий ґрунт для організації нових церков у Іванківському та Поліському р-нах. Наше бажання — мати як місійну станцію будинок у м. Іванків чи в одному з великих сіл. Цей будинок буде Домом молитви, житлом місіонера, місцем старту нових акцій у Причорнобильській зоні. Влітку 2007 р. для дітей Причорнобильської зони ми плануємо провести християнські табори як денні евангелізаційні на місці, так і з вивозом дітей в екологічно чисту зону. Хочемо також розширити соціальне служіння: благодійні медичні огляди жителів, надання допомоги найбільш нужденним. Я хочу звернутися до всіх братів і сестер як в Україні, так і за кордоном: будь ласка, моліться про наші служіння в Причорнобильській зоні та включайтеся у спільну працю.

Свідчення команди церкви «Преображення»

Поїздка у Причорнобильську зону для нашої церкви завжди благословіння. 21 грудня ми провели три благословенні дитячі програми. Перша програма була в Іванківській гімназії для старшокласників. І хоча лялькова вистава розрахована на дітей молодшого віку, на подив керівництва гімназії, наша програма викликала зацікавленість і у підлітків.

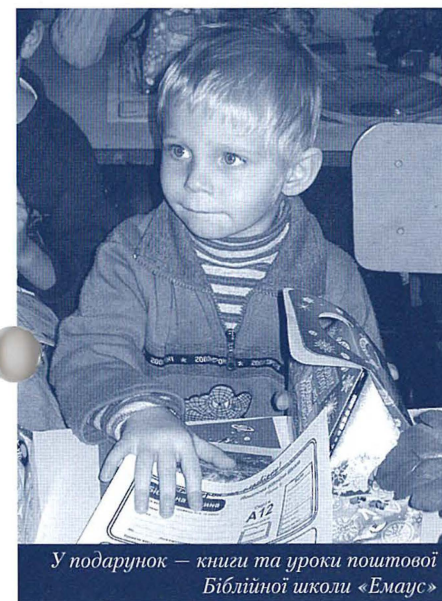
— Як щиро зустрічали, ми поспілкувалися з дітьми в Сукачівській школі. Остання програма збила понад 630 дітей у переповненому іванківському Будинку культури з двох іванківських шкіл. Ми були дуже раді служити дітям у Причорнобильській зоні та розповісти їм про народження Ісуса Христа.

Пресвітер церкви
Петро Васильович Марченко

Свідчення команди церкви «Бровари-І»

Ми вдячні Богові за можливість провести зустрічі з дітьми й роздати різдвяні подарунки у с. Прибірськ, Оране, Горностаїпіль та Страхолиссі Іванківського р-ну. Різдвяну вістку наша команда доносила різними способами — за допомогою флягелі, через лялькову виставу. Один із керівників шкіл сказав про нашу акцію: «Ви робите дуже добру справу! Чим більше світла — тим менше буде темряви!» Нам було радісно бачити в очах дітей велику цікавість і спрагу пізнати Бога.

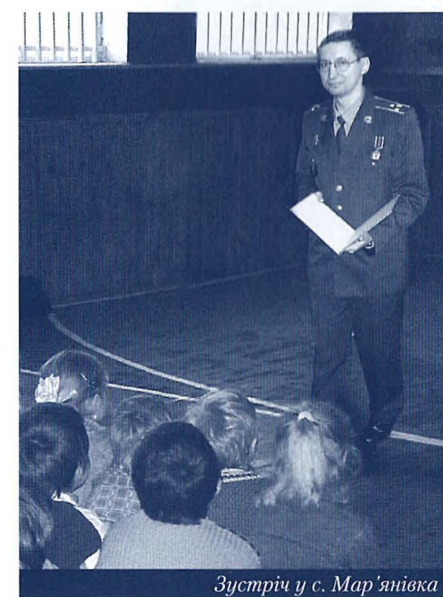
Пресвітер церкви
Анатолій Дем'янович Лепак

У подарунок — книги та уроки поштової Біблійної школи «Емаус»

Свідчення команди «Об'єднання християн-військовослужбовців України»

ОХВУ дякує Богові й організаторам акції за надану можливість послужити у різдвяні дні дітям Причорнобильської зони. Метою поїздки християн-військовослужбовців у Поліський р-н було розповідати у школах с. Мар'янівка та

Зустріч у с. Мар'янівка

Рагівка про народження Ісуса Христа, а також привітати дітей подарунками. Адміністрація шкіл зустріла нас дуже радо, діти з цікавістю дивилися виставу та брали участь у вікторинах. Ми, християни-військовослужбовці, доповідаємо: мета поїздки досягнута, завдання виконане, група без втрат повернулася назад, до постійного місця дислокації у м. Київ з великим почуттям задоволення й радості в душі за те, що Бог дозволив нам брати участь у Його праці.

Полковник Збройних сил України
Валентин Кориневич

Свідчення команди церкви «Пробудження»

Ми провели програми для дітей у школах с. Запрудки, Мусійки, Кухарі та Олива. Брати напередодні приїхали до директора школи с. Запрудки домовитися про проведення різдвяної програми. Їх зустріли зі слізьми подяки, бо вже ширилася чутка, що дітей Іванківського р-ну вітають з Різдом Христовим з цікавими програмами та подарунками. «А чи приїдуть до нас?» І приїхали, не проминули!

У мусійській школі місцем проведення вистави став головний коридор. Герої різдвяної історії — Йосип, Марія, мудреці — несподівано з'являлися перед дітьми з усіх кабінетів, навіть з кабінету директора.

Кухарі — єдине село Іванківського р-ну, де є церква ЄХБ, яка, до речі, шукає можливість закінчити переоблад-

нання Дому молитви, придбаного у 2006 р. У школі останніми роками проходило кілька літніх денних таборів. Тому с. Кухарі приділили особливу увагу: різдвяна програма проводилася два дні двома церквами — «Різдва Христового» та «Пробудження». В оливській школі навчається лише 25 дітей. А на програмі прийшли не тільки діти, а й багато жителів села.

Керівник групи
Володимир Михайлович Глушенко

Поїздка у с. Залішани Поліського р-ну

Почувши від ст. пресвітера про можливість служіння у Залішанах, я з братами О. Раковим та Д. Музиченком поїхали туди. У цьому селі живе сестра Олена Григорівна. Вона протягом десяти років молилася про можливість мати спільність з братами й сестрами, і готувала надати свій дім для зібрань. Тому наш приїзд сприйняла як відповідь від Бога. На наше здивування село виявилося не маленьким, довелося довго шукати дім нашої сестри. Ми ходили від дому до дому й запрошували сусідів сестри на спілкування. Деякі приймали наше свідчення вороже, інші з насторогою, але нещодавня дитяча різдвяна акція у цьому селі згадувалася з вдячністю і люди зустрічали нас привітно. На зібрання селяни прийшли з багатьма запитаннями, дехто приніс з собою Біблію.

Після довгого спілкування у Залішанах ми заїхали у Красятичі Поліського р-ну, до сестри Ліди — студентки школи «Емаус». Ми чудово поспілкувалися, Лідина родина запросила нас приїхати знову.

Весь недільний день пройшов у спілкуванні та читанні Писання. Повертаючись, ми прийняли рішення двічі на місяць бувати в цій місцевості.

Руслан Муратаєв,
директор інституту БІІ Київської області

Велика святкова акція має важливе значення. Але набагато важливіше постійне служіння. Ми дякуємо всім за молитви і підтримку різдвяних служін у Причорнобильській зоні. Будемо дуже вдячні за вашу участь у регулярних служіннях у цій місцевості. ☩

Всесвітнє свято молитви

Святковий настрій панував у серцях сестер Житомирської області 6 листопада 2006 р. — вони були учасницями Всесвітнього Дня молитви жінок-християнок.

Більше 300 сестер з усіх районів області приїхали до Житомира піднести свій голос до неба в молитві за тих, хто цього потребує.

Учасниць зібрання гостинно зустріла центральна житомирська церква ЄХБ «Воскресіння». І хоча початок листопада видався похмурим і холодним, атмосфера спілкування була дуже теплою. А потім і сонечко зазирнуло у великі вікна Молитовного дому і підбадьорило сестер.

За кілька тижнів до Всесвітнього Дня молитви жінок-християнок обласний організаційний комітет по роботі серед сестер Житомирщини надіслав у помісні церкви запрошення долучити свій голос до молитов у всьому світі та взяти участь в естафеті віри, надії й любові. Головна тема молитовного зібрання — Божа милість.

Сестри пожертвували своїм часом і приїхали стати у проломі за вирішення загальних проблем людства, інфікованого хворобою гріха. Всі учасниці розуміли, що лише спільна молитва може допомогти у боротьбі з аморальністю, насильством, безробіттям, знущанням над жінками та дітьми, торгівлею людьми, хворобами, ідолопоклонством. Кожна пам'ятала, що тільки люблячий Господь може допомогти, бо Він у Своему Слові обіцяє: «І впокоряться люди Мої, що над ними кличеться Ім'я Моє,

і помоляться, і будуть шукати Ім'я Мого, і повернуть зо злих своїх доріг, то Я вислухаю з небес, і прощу їхній гріх, та й вилікую їхній Край!» (2 Хр. 7:14).

У залі панував піднесений настрій, бо всі зібралися для прославлення Того, від чийої милості залежить вирішення проблем. Ніхто з присутніх не мав сумніву, що їхнє сподівання виправдається, отже були в радісному очікуванні чергового чуда милості Божої. Сестри знали, що їхні молитви будуть почуті і допомога прийде вчасно.

До учасниць молитовного зібрання з привітанням та закликком до пок-

лоніння звернулася відповідальна за роботу серед сестер Житомирщини Т.Б. Кравченко. Радісно лунали під час зібрання пісні хвали Господу.

Після молитви сестер привітав Голова обласного об'єднання О.Я. Кравченко. Він подякував Богу за сестер, які зібралися, щоб спільно з християнками всього світу створити молитовний ланцюжок. На прикладах з Біблії він показав практичне значення щирої жіночої молитви.

Хвилюючись, слухали присутні інформацію про молитовні потреби Жіночого відділу Всесвітнього Союзу Баптистів. Незважаючи на те, що з країнами

Африки, Азії, Європи, Америки, Австралії та Океанії учасниці молитовного зібрання знайомі лише за політичною картою світу і через засоби масової інформації, кожна сестра відчуває біль християнок далеких континентів як свій власний. Адже живемо ми на одній планеті, створеній Небесним Отцем, відчуваємо одні й ті самі наслідки непослуху Богові...

Свято відбулося і свято продовжується, якщо молитва для тебе — це радість

Тому в одній тональності сподівання на Ісуса Христа і в одному ритмі звучали благання за потреби християнок усього світу:

- за владу, щоб не ставила перешкоди для розповсюдження Доброї Звістки і вирішувала міжнародні конфлікти мирним шляхом;
- за допомогу знедоленим;
- за підтримку християн, яких переслідують через віру.

Особливу увагу сестри приділили молитві за Україну, за нашу земну Батьківщину, пам'ятаючи Святе Слово: «І дбайте про спокій міста, куди Я вас вигнав, і моліться за нього до Господа, бо в спокої його буде і ваш спокій» (Єр. 29:7). Після закінчення цих молитов урочисто прозвучав гімн «О, Спаситель, благодать на Благую Весть излей».

Треба зазначити, що 24 числа кожного місяця сестри Житомирщини збираються на молитовні зібрання і моляться за потреби всіх областей та інші важливі справи. Але у Всесвітній День молитви жінок-християнок особливо зворушливо лунала подяка Богу за мирне небо, за свободу віросповідання, благання за людей, які гинуть у гріхах наркоманії, алкоголізму, ідолопоклонства, за вирішення проблем дитячої безпритульності тощо.

П.М. Храпак, пастор церкви «Воскресіння», поінформував присутніх про хід підготовки до фестивалю благовістя за участю Франкліна Грема «Відродження-2007» у Києві. Молитву про цей захід усі присутні також принесли до ніг Спасителя.

Молитви змінювалися співом соло, дуетів, груп, загальним співом, декламаціями. Учасниці ще раз пересвідчилися,

що кожен сестру Бог наділив дарами, яких не слід приховувати. Сестри славили Господа співом, віршами, які допоміг їм скласти Господь, свідченнями про Його

любов, про зцілення сердець рідних, про знайдені спокій і радість після трагедій, про відновлення

взаємин з близькими. Ці свідчення сестер зміцнювали віру присутніх у те, що Господь завжди поряд, понад сил не дає і співчуває нам, творить чуда так само, як і 2000 років тому, тримає нас за руку, вчить бути вдячними і радіти за будь-яких обставин.

Молитовниця привітала П.М. Чернявський, директор обласної філії Біблійного інституту, і звернувся до них з проповіддю на тему «Божа милість». Сестри доручили йому провести і звітно-виборчу частину служіння.

Вже чотири роки поспіль Тетяна Богданівна Кравченко очолює сестринський комітет Житомирської області. Сестра розповіла про роботу комітету за останні роки, про успіхи й труднощі у цій справі. Сестри дали схвальну оцінку діяльності комітету, особливо служінню вдовам служителів та опікуванню сиріт. Учасниці молитовного зібрання знову довірили Тетяні Богданівні очолити сестринський комітет Житомирщини.

У кінці служіння сестри провели збір пожертв на потреби Жіночого комітету баптистів Бразилії.

Чи не помилилися ми, назвавши Всесвітній День молитви святом? Ні! Це було свято, тому що:

- молитовне спілкування з Богом, підтримка молитвами християнок усього світу — це свято;
- усі присутні відчували радість від зустрічі з друзями та з нагоди нових знайомств;
- хіба не є святом для душі відчуття, що даруєш радість допомогою в молитві, яка «підтримує руки Мойсея»;
- свято, коли через свідчення ще раз пересвідчуєшся, що наш Господь — милість і любов;
- хіба не свято, коли ти розширюєш своє серце до розмірів планети, коли воно вміщує біль і проблеми людства, коли ти готова жертвувати власним часом, щоб через молитву допомогти в біді;

хіба не свято, коли можливість спільної молитви з християнками всього світу ти сприймаєш як привілей і маєш бажання наступний Всесвітній День молитви жінок-християнок також провести серед своїх друзів.

А яке ж свято без подарунків? Жодна сестра не вийшла із зали без духовних благословінь, якими рясно обдарував її по милості Своїй Небесний Отець. ☪

В одному дусі

З 25 по 27 січня у центральній церкві ЄХБ м. Києва проходила всеукраїнська конференція відповідальних за різні види служінь в обласних об'єднаннях за участю братів з Алабами

Проповідує брат Тіман Найт з Алабами, США

Зранку в залі для богослужіння було людно. Дехто з братів і сестер прибув до церкви на вул. Щеквицькій уперше — і таких було не так уже й мало. Адже й деяких видів служіння до недавнього часу не було. Наприклад, інформаційний відділ був у нашому братстві заснований зовсім недавно.

Делегації від областей очолювали старші пресвітери обласних об'єднань. Серед делегатів було багато пасторів, вони уважно слухали лекції, які читав брат Джим Сведенборг із Алабами. Брат розповів, як скласти фінансовий план (бюджет) церкви та пояснив суть роботи за корпоративним проектом. У конференції також взяв участь Голова Західно-Українського Євангельсько-Баптистського Об'єднання (США) Ігор Завірюха.

В.В. Нестерук, Голова ВСО ЄХБ, презентував роботу Союзу за час, що минув від 25 З'їзду братства. Як зазначив у своїй промові з цього приводу керівник Духовно-консультаційної Ради Союзу Г.І. Комендант, саме 25 січня виповнилося 250 днів з дня обрання нового складу керівництва, тож звіт В.В. Нестерука став підсумком роботи нової команди.

Після лекцій та чудових проповідей брата Тімана Найта керівники відділів і відповідальні за різні види служінь від обласних об'єднань поспішали обговорити нагальні проблеми свого служіння, скоординувати зусилля, домовитися про подальшу спільну працю.

В.В. Нестерук у заключній промові підкреслив, що коли інформація про те, що обговорювалося на цій зустрічі, не надійде до кожного члена щонайменшої помісної церкви, коли вогонь, що спалахнув у серцях делегатів, не запалить кожного служителя у Донецьку, Львові, Харкові та інших містах і селах, де є люди, віддані Господу — то не варто було й збиратися. Наша мета — нести людям Добру вістку, створювати нові церкви, навчати нових служителів і допомагати їм розпочати служіння для слави Божої, славити Бога і повсякчас розповідати про Нього людям. Цього хоче від нас Господь, і про це була конференція.

Побачивши велику користь від проведеної такої зустрічі, брати-служителі вирішили зробити їх щомісячними і зібратися для аналізу вже зробленого 15–16 лютого та 16–17 березня.

Звіти відповідальних за різні види служінь у ВСО ЄХБ

Михайло Козубовський, відповідальний за інформаційне служіння:

— Це служіння — наймолодше у нашому братстві, але його зараз з повним правом можна назвати найголовнішим. Інформаційного відділу в нашому братстві раніше не було, тому ми спершу виробили мету нашого служіння. Це, в першу чергу — духовне просвітництво, якого так потребує наше християнське середовище. **Наступне** — поширення християнських цінностей у суспільстві. Сьогодні розминаються моральні цінності, тож завдання ЗМІ полягає в тому, щоб стверджувати їх. **Третє** — сприяння зміцненню єдності віруючих. Ми живемо у час, коли з'являється багато нових церков, нових традицій, учень. Але ми маємо залишатися одним цілим. Саме ЗМІ мають сприяти цьому. **І останнє** — формування християнського світогляду.

Завдання інформаційного відділу:

- відображати життя братства через ЗМІ;
- доносити до церков та окремих віруючих позицію нашого братства з основоположних питань: доктринальних, доморядницьких, церковного домобудівництва;
- формувати громадську думку щодо тих чи інших питань відповідно до вчення євангельських християн-баптистів;
- налагоджувати ефективну співпрацю зі світськими ЗМІ, щоб публікувати правдиву інформацію про євангельських християн-баптистів, презентувати у суспільстві наше братство;
- формувати регіональну мережу відповідальних за інформаційну роботу в обласних об'єднаннях: потрібен обмін інформацією, аби вона доходила до центру, щоб ми могли її розповсюджувати;
- координувати й інтегрувати всі напруги інформаційного відділу та окремі його підрозділи, щоб це була системна робота.

Орест Назаркевич, відповідальний за освіту у християнських навчальних закладах:

— Робоче питання нашого відділу — що необхідно для того, аби кожна помісна церква полюбила навчання і бачила його як необхідність для досягнення цілей свого існування, а саме євангелізму, учнівства, духовного зростання й народження нових церков. Тих, хто йшов за Христом, називали учнями. Тобто, сутність навчання невід'ємна від сутності церкви: церква — це ті, хто вчаться.

Коли ми приїжджаємо у церкви, нас запитують: «Чому випускники шкіл не приходять і не беруться до роботи?» А коли приходимо у школу, там питають: «Чому людей не присилають і чому, коли присилають, не цікавляться ними? Чому не працевлаштовують хороших випускників, які знають грецьку, єврейську,

англійську і багато іншого?» Ми хочемо, щоб запрацював відомий принцип: школа — від церкви, через церкву і для церкви. Хочу звернути увагу на два моменти.

Перший: ми відчуваємо необхідність загальної систематичної освіти для членів церкви. Систематичне знання Біблії в наших церквах бажає кращого. Тому ми хочемо, щоб початкова освіта набувала широкого розвитку, щоб вона була впорядкована, систематична і допомагала церкві у виконанні Великого Доручення Христа.

Другий: звертаюся до старших пресвітерів областей України. Дуже дякую за братів, яких ви прислали на цю зустріч. Це чудові люди, хороші брати. Тому прошу, зробіть їх членами своєї команди, беріть з собою на відвідини церков. Нехай вони будуть поруч з вами. Ми попросили відповідальних за навчання в областях ознайомитися з навчальними програмами у церквах. Наступна зустріч обласних керівників освіти відбудеться за кілька тижнів. Ми відкриті до зауважень і пропозицій.

Надія Купрійонок, відповідальна за дитяче служіння:

— Дитяче служіння — одне з найрозвинутіших у наших церквах. Добре, що всі, від пасторів до рядових членів, розуміють, наскільки воно важливе. Ми регулярно зустрічаємося, координуємо свої зусилля, своєчасно вирішуємо проблеми...

1. Ми повинні створити комітети з усіх видів дитячого служіння (табори, клуби, загальноосвітні школи, робота з дітьми-сиротами, безпритульними дітьми, дітьми-інвалідами тощо).
2. Випуск дітей з НШ необхідно проводити разом з випуском у загальноосвітній школі, а не в 12–14 років, як це практикується зараз у більшості церков. Випускаючи дітей у такий відповідальний час

їхнього життя, коли до молодіжного віку далеко, ми втрачаємо 80 % дітей.

3. Ввести в НШ дитяче матеріальне служіння, привчаючи дітей до пожертвування. Віримо, що використовуючи цей принцип, через 5 років наші церкви матимуть усі необхідні фінансові ресурси для всіх програм церкви.
4. Зобов'язати кожного вчителя, який хотів би займатися з дітьми, пройти відповідні курси. Треба вміти правильно викласти біблійну істину, так, щоб діти могли й хотіли застосувати її в житті.
5. Призначити молитовними днями за дитяче служіння в Україні 1 березня, 1 червня, 1 вересня, 1 грудня.
6. Включити до бюджету голови обласного об'єднання статтю видатків на розвиток і підтримку дитячого служіння в області.
7. Пропагувати роботу дитячого служіння, заохочуючи до неї братів, особливо для праці з дітьми стар-

Олександр Крещук, відповідальний за музичне служіння:

— Історія свідчить, що саме церковна музика завжди була зразком справжнього мистецтва, своєрідним еталоном для світу. У нас є чудові композитори, співаки й музиканти, створено безліч прекрасних пісень, але щоб наша музика стала зразком для сучасного світу, треба докласти чимало зусиль.

По-перше, слід налагодити чітку вертикаль керування музичним служінням. Сьогодні навіть не всі області мають відповідальних за музичне служіння, а ми говоримо про якийсь контроль у відборі музичного матеріалу для служінь, фестивалів та євангелізацій.

По-друге — кожна церква має стати осередком музичного виховання світу. Про ті церкви, які зуміли зробити прорив у цьому служінні, треба розповідати іншим, публікувати статті про них. Треба також звернути пильну увагу на музичне навчання дітей — при церквах організовувати музичні школи, підтримувати дитячі хори, створювати оркестри, надавати необхідну допомогу хорам. Аналізуючи музичне служіння у церквах нашого братства, ми помітили, що його рівень прямо пропорційний увазі старшого пресвітера до проблем співаків і музикантів. Музичне служіння зазвичай становить 50 % і більше від загального часу богослужіння, а скільки коштів на нього виділяють з церковної каси? Ми не просимо половину, дайте хоча б 10 % на ноти, збірники, інструменти, звукову апаратуру та інше!

шого віку. Недільна школа — служіння не тільки для жінок. Клас НШ — це маленька церква, яку повинен очолювати брат, а сестри — допомагати. Якщо вам потрібні хороші проповідники, то нехай вони проходять стажування в НШ!

8. Провести 21–23 серпня Перший Всеукраїнський конгрес учителів НШ.

Павло Унгурян, відповідальний за молодіжне служіння:

— Як відомо, в наших церквах близько третини — молодь. Україну чекає чудове майбутнє, якщо ми як слід потурбуємося про молодь, яка зараз просто гине від наркотиків, алко-голізму й інших залежностей, яку

розтлівають з телеекранів і через порносайти.

Зараз ми беремо активну участь у проєкті «1+...», що проходить у рамках підготовки до Фестивалю Надії, організовуємо навчання молодіжних лідерів, влаштовуємо молодіжні заходи й фестивалі. Ми розвиваємо соціальне служіння серед наркоманів, серед тих, хто має алкоголічну залежність, хто потрапив у погані компанії та не має сил змінити своє життя, проводимо зустрічі зі студентами, ор-

ганізовуємо молодіжні клуби, відкриваємо християнські молодіжні сайти. Найголовніше — щоб кожен член церкви зрозумів: молодь — то не майбутнє, молодь — це наша сучасність. Якою вона буде — залежить від нас.

Майже рік тому ми розпочали молодіжний сайт: www.cyouth.info, який відвідує дуже багато користувачів. Ми просимо вас підтримувати і це служіння, щоб молодь завжди мала доступ до Божого слова, до християнських новин в інтернет-просторі.

Павло Трошин, відділ організації нових церков:

— У 90-х роках, коли ми починали, серед служителів нашого відділу не було жодного пастора — зараз практично всі. Отже, люди не лише керують процесом, а й самі активно працюють. Але в деяких областях робота з організації нових церков чомусь не ведеться, або йде не досить успішно. Ми розглянемо це питання і будемо допомагати. Поки що ми виявили такі важливі моменти:

1. Відповідальному за цей вид служіння слід, перш за все, сформувати свою команду. Як це зробити — нам сьогодні детально розповів брат Тіман.

2. Виконувати роботу з організації нових церков силами однієї церкви — нереально. Треба об'єднуватися, робити спільні евангелізації, разом підтримувати служителів та місіонерів.

3. Організація церкви там, де її ніколи раніше не було — не така легка справа. Тож християн, які прагнуть цим займатися, слід навчити.

4. Служіння пастора і служіння евангеліста — різні речі. Тому пасторам треба вчитися евангелізму.

5. Робота з організації нових церков йде успішніше там, де добре розвинуті служіння для молоді й дітей. Не слід забувати й про стосунки між материнською і дочірніми церквами.

6. Слід добре скоординувати зусилля всіх команд, налагодити між ними партнерські взаємовідносини.

Світлана Свіцова, відповідальна за сестринське служіння:

— Сестер у церкві не можна не помітити — вони складають більшість. Жіноче служіння непомітне, але насправді воно велике. Особливо багато робиться через служіння милосердя. І це не просте служіння. Не кожен зможе піти, наприклад, у будинок престарілих, виявити турботу і тепло стражденній старій людині — і це тільки через любов до неї. Власне, любов'ю звершуються й інші наші служіння.

Служіння сестер будується у двох основних напрямках: навчання та молитва. На засіданнях нашої секції керівники жіночого служіння зазначали, що коли сестри не вивчають Біблію, рідко беруть участь у спілкуваннях у малих групах, то їхнє духовне життя не розвивається. Як можуть відбутися позитивні зміни, як зміниться характер, як поміняються пріоритети?

Ми вдячні Богу за те, що є програми навчання сестер, що є групи з вивчення Біблії, і дуже хотіли б, щоб кожен пресвітер сприяв тому, щоб сестри навчалися в малих групах. Там вони навчаться вірно визначати, що є головним, а що другорядним у служінні Богу.

Виступ Голови Західно-Українського Евангельсько-Батистського Об'єднання (США) Ігоря Завірюхи

Керівництво ВСО ЄХБ та керівники відділів з представниками баптистів Алабами

Станіслав Грунтковський, відповідальний за служіння благовісті:

— Хоча б раз у житті кожен з нас застосовував так званий симптоматичний метод лікування: боліла голова чи зуб — використовували анальгін, була висока температура — випивали пігулку аспірину. Таким чином ми намагалися «вилікувати» симптом хвороби. Але якщо у вас гіпертонія — анальгін не вирішить проблеми. Якщо висока температура пов'язана з запальним процесом у легенях чи нирках, то аспірин допоможе лише на короткий час.

З кожним роком ми хрестимо все менше людей — це серйозний симптом.

У відділу благовісті є спокуса запропонувати вашій церкві «симптоматичне лікування»: «Ви евангелізували через вивчення англійської мови? — Спробуйте! Християнський молодіжний клуб ще не розпочали? — А варто. Думали про відкриття реабілітаційного центру для наркозалежних?..» Однак багато хто думає, що це не вирішить проблеми у благовісті.

Ми переконані:

- щось має змінитися в церкві;
- щось має привести до цих змін;
- ми до кінця не знаємо, що це «щось» (ми в пошуках відповіді).

Тому без якісних послідовних змін у церкві неможливе кількісне зростання. Щодо методів, то «у рибалки має бути різна наживка, залежно від того, яку рибу він хоче упіймати».

Віталій Козубовський, Голова асоціації великих церков:

— На нас, пасторах великих церков, лежить велика відповідальність. Адже основні людські й матеріальні ресурси знаходяться саме в таких церк-вах, саме тут є значна кількість талановитих, добре навчених служителів, саме ми найчастіше проводимо евангелізації та інші служіння. На нас дивляться і віруючі, і невіруючі, ми слугуємо взірцем

християнства як тим, так і іншим. Тому для нас так важливо перебувати повсякчас у навчанні Апостолів, у праці для Господа. Нам, як нікому, треба більше зустрічатися, співпрацювати, координувати зусилля, щоб мати змогу допомогти іншим. Ми, сильні, маємо носити тягарі безсилим.

Зараз Господь відкриває перед нами нові можливості, але постають і нові проблеми, які слід своєчасно вирішувати. На нашому спілкуванні ми обговорювали багато складних питань. Хочу ще раз застерегти: не допускайте до хрещення невідроджених людей! Вони приносять багато проблем, бо заража-

ють інших своїм легковажним ставленням до християнства; часто саме по них оточуючі судять про нас.

1. Спорядити й підбадьорити 80 % членів церков, які поки що пасивні в особистому евангелізмі. Ми мріємо, щоб у кожного з 140 тис. членів церков було щонайменше 5 невіруючих друзів, за яких він щодня молився б, з якими будував би дружні стосунки і свого часу засвідчив про Господа Ісуса та запрошив до церкви або малої групи.

2. На кожних 20-30 членів церкви розпочати одну групу для невіруючих, таким чином (враховуючи загальну кількість членів наших церков) ми можемо мати щонайменше 4500 малих груп для невіруючих.

3. Активна допомога та співпраця з церквами, які розпочинають нові церкви.

ють інших своїм легковажним ставленням до християнства; часто саме по них оточуючі судять про нас.

Щодо інформаційного служіння: брати й сестри, давайте його всебічно розвивати! Адже, якщо ви не дасте сьогодні своїм друзям і знайомим «Евангельську ниву», завтра їм дадуть «Сторожеву башню». Згоден, «Евангельська нива» більше орієнтована на духовно зрілих християн і служителів — тоді давайте випускати спеціальне видання для невіруючих, для новоначених. Але ми не маємо права кидати це поле, бо тоді на ньому сіятимуть — та вже сіють! — інші.

День перший: знайомство

Погодьтеся, нечасто у нашому братстві відбуваються масштабні обласні евангелізаційні служіння. Тому кожне з них — радісна подія для всіх, хто любить Бога. А Тиждень Благовістія — тим більше. Дізнавшись про те, що в Запоріжжі з 7 по 13 серпня проходить обласна евангелізація за участю Дона Беттса, сідаю в потяг і мчу в край запорізьких козаків, край відважних, стійких і вірних християн.

Серпень у розпалі. Відчинене вікно не рятує, з нього віє спекою. Пізно ввечері виходжу із задущливого вагона на

прохолодний перон. Короткий дзвінок — швидка відповідь: «Чекайте: зараз ми провідаємо хворого брата і відразу ж приїдемо за вами».

Очікування затягується майже на годину. Нарешті, у напівпідземному вокзалу входить енергійний сивоволосий чоловік з надзвичайно добрим і уважним поглядом сірих очей. Запитує:

— Олена?

— Так, — відповідаю.

Дивно, як християни впізнають одне одного з першого погляду?

Машина мчить нічним містом. Із нетривалої розмови дізнаюся, що моїх гостинних господарів звати Леонід Олек-

сійович і Людмила Федорівна Петренко, що голова родини є одночасно пастором центральної (Південної) церкви ЄХБ м. Запоріжжя і заступником ст. пресвітера області. Для більш змістовної розмови часу немає, тому вечеряємо, і спати. Під час вечери дізнаємося, що брат, якого щойно відвідував Леонід Олексійович, відійшов у вічність. Рак. Пастор однієї з 18 церков міста, вірний працівник на ниві Господній, привітний християнин і турботливий голова численного сімейства переселився в небесні оселі, встигнувши попрощатися з рідними та друзями. Його останні слова: «Простіть, якщо когось чимось образив...»

Три спекотних дні у Запоріжжі (хроніка одного служіння)

День другий: життя і смерть у Христі Хрещення

«Бо ми всі одним Духом охрищені в тіло одне» [1 Кор. 12:13]

...Ранок другого дня приніс трохи прохолоди. Швидко збираємося, наш-

видкуруч снідаємо тим, що приготували турботливі руки хазяйки, і через якихось 30 хвилин під'їжджаємо до Дому молитви.

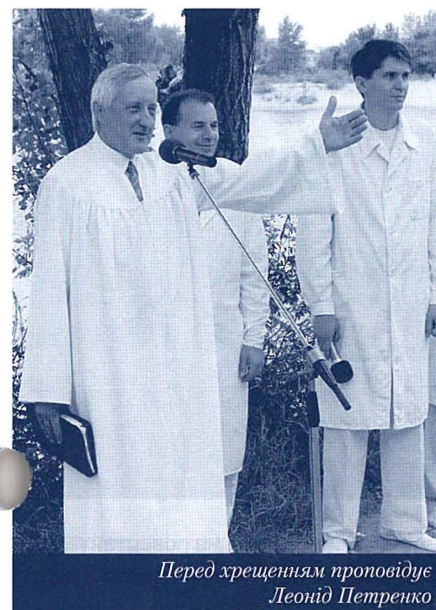
Затіненому струнками березами будинку на вул. Культурній у 2008 р. буде 90. Це звичайний житловий будинок, переобладнаний свого часу під Дім мо-

литви, реконструйований і добудований років десять тому. Тут тіснувато, але дуже затишно, по-домашньому спокійно.

Поруч височіє нова білосніжна будівля недільної школи. Коли будівництво завершиться, тут будуть не лише класи для дітей і дорослих, але й розспівочна для хору, ідальня, просторі

али для проведення обласних конференцій і братських спілкувань...

Хрещення в Дніпрі — як це чудово! Можна порівняти хіба що з хрещенням у

Перед хрещенням проповідує Леонід Петренко

Йордані. Смарагдові хвилі виблискують у яскравих променях серпневого сонця, велично плывуть вздовж порослих соковитою зеленню берегів. На золотистому піску стоять усміхнені, трохи збентежені люди в урочистих білих оджах. Лунають натхненні проповіді, особисті свідчення... Пригадалося своє хрещення: ставок у степу, проникливий спів братів і сестер, піднесена промова пастора й незабутні слова: «Чи віруєш у Господа Ісуса Христа?» Вірую, Господи, з кожним днем усе більше довіряюся Тобі, радію тому, що Ти закликав мене й прийняв у сім'ю дітей Твоїх! Вірую, Боже, і люблю Тебе всім серцем!

...Хвилюючись, брати й сестри один за одним входять у лагідні води Дніпра, а

У Запоріжжі працювали
Яків Духонченко, Олексій Бринза,
заклавши міцну основу;
тепер їхню справу продовжують
Павло Метленко, Леонід
Петренко, Олександр Рахуба,
Леонід Романченко
та багато інших

На березі все приготоване для звершення молитви з покладанням рук.

Перевдягнувшись, нові брати й сестри у Христі стають у два ряди, схилиють коліна на білосніжні рушники. Пресвітери помісних церков звершують над ними молитву. Небеса радіють; очі випромінюють світло; слова повчальної проповіді проникають у глибину серця, щоб лишитися там навічно. Море квітів, посмішок і обіймів...

Остання путь

«Блаженні ті мертві, хто з цього часу вмирає в Господі...» (Об. 14:13)

...А машина пастора тим часом уже під'їжджає до дому плачу. Дому, з якого вчора переселився у вічні оселі брат Олексій Іванович Покадько. Сльози, ледь стримувані ридання, від яких перехоплює горло й важко дихати. Слова втіхи падають, як краплини благодатного дощу на душі скорботних родичів і друзів. Будь-яка розлука — нестерпний біль. Слава Богу, в нас є надія зустрітися на небесах! Від цього стає легше. Душа, звільнившись від зруйнованого хворобою тіла, здається, легкою хмаринкою лине над похоронною процесією...

Скала серед багатьох вод

«Бо потішив мене Ти, о Господи, вчинком Своїм, — про діла Твоїх рук я співаю!» (Пс. 91:5)

Тіло віддано землі, і час знову подумати про знесилених тягарем гріхів невідроджених людей. Виявляється, благовістити можна не лише з кафедри. Організатори евангелізації напередодні провели спортивні змагання між командою християн з Америки й професійними спортсменами заводу «За-

поріжсталь», що транслювалися по місцевому телебаченню. Як і очікувалося, виграли «наші» з рахунком 77:71. Не-

Тепер християни вирішили поговорити з людьми на екскурсійному катері.

Свіжопофарбований, акуратний катерок вирушає від річкового вокзалу. Екскурсанти, жваво перемовляючись, сідають на свої місця і наш «білий пароход» починає набирати хід, починаються й бесіди з пасажирями. Християни роздають пасажирям запрошення на вечірнє служіння, переконують звернутися до Бога. Катер під ніжні звуки скрипки причалує до берега... А потім — знову в дорогу!

Свято благовістія

«Ми... благовістимо вам, — навернутись до Бога Живого» (Дії 14:15)

До Палацу спорту «Юність», де ось уже другий день відбувається найголовніша частина евангелізації — урочисте служіння, з усіх кінців міста струмочками стікається народ. Оголошення про це служіння два місяці лунали по радіо й телебаченню, друкувалися в місцевих газетах; всюди були розвішані плакати, афіші й бігборди.

Вчора в «Юності» зранку збиралися діти, ввечері — дорослі. Сьогодні народу більше: певно, вчорашні гості евангелізації розповіли про неї своїм друзям і знайомим. Зал поступово заповнюється, включаються прожектори...

— Радий вітати вас, дорогі друзі! — звучить підсилений мікрофонами голос

Ведучий Федір Юдицький

ведучого, брата Федора Юдицького. Свято починається.

У просторому залі лунає густий баритон Валерія Щербини з Миколаєва, ніжне сопрано Наталі Присяжнюк із Одеси, високий тенор Євгена Удовіна з Донецька. Ламаною російською, спеціально вивченою до евангелізації, славить Бога брат Стів Бішоп із Америки; під акомпанемент гітари виконують нові й старі псалми брати з групи «Нове життя» (м. Київ); бринять під швидкими вмілими пальцями викладача Запорізького музучилища Ярослава Ревуцького чутливі струни скрипки... А над усім цим могутнім акордом лунає натхненний спів зведеного хору церков ЄХБ м. Запоріжжя під керівництвом С.І. Яндоли.

Почувши заклик благовісника Дона Беттса до каяття, люди квапливо проходять вздовж рядів уперед. Перша молитва, перші сльози радості й збентежені посмішки... Ще дві сотні душ навернулися до Бога Живого й Істинного, а загалом за час евангелізації таких було понад шістсот!

День третій — особливий

Хліболамання

«Тільки живіть згідно з Христовою Евангелією» (Фил. 1:27)

Неділя почалася першим причастям для тих, хто вчора у водах Дніпра вступив у завіт із Господом.

Проповідує Дон Беттс

Пригадалася проповідь пресвітера Леоніда Олексійовича під час хрещення: «Вступивши в завіт із Господом, ви

вмерли для гріха й народилися для чистого і святого життя у Христі. Не наміритися в смітниках цього світу: просиджувати біля телевізорів із брудними фільмами й телепрограмами, гортати брудні журнали, вести брудні розмови про політику, особисте життя відомих людей і наших знайомих. Не для цього ми умертвили нашу плоть з її пристрастями й похотями! Одного разу мені довелося побувати в морзі. Огидний сморід, гора тіл... Ні за що не хотів би ще

раз опинитися там! Навіщо ж деякі з нас уперто дістають із труни одного разу поховані гріховні звички? Благаю

вас, брати й сестри, не повертайтеся до того, що умертвили силою Христа! З'єднайтеся з Ним і живіть в оновленому дусі для слави Божої!»

...Навіщо ж люди продовжують чіплятися за земне замість того, щоб прагнути в небеса? Господи, благослови ще багатьох залишити мерзоту гріхів і віддати себе в руки Твої!

Молодіжне служіння

«Рука Господня не скоротшала, щоб не помагати...» (Іс. 59:1)

Полудень. Нещадне сонце плавить асфальт. У залі ненабагато прохолодніше, ніж на вулиці. Можливо, тому всі приклади в проповіді Дона Беттса так чи інакше пов'язані з водою?

— У чоловіка потонув один із трьох синів-підлітків, — розповідає брат. — Нещасний батько неначе скам'янів від нестерпного душевного болю. Коли до нього прийшли християни, щоб утішити, він у відчай крикнув: «Замовкніть! Мій син мертвий, тому що мотузка була занадто короткою!» Виявилось, що того безрезного дня хлопчак, не послуховавшись батька, пішли гратися на річку. Один із хлоп'ят опинився в воді й почав тонути. Почувши крики, батько прибіг на берег і кинув синові мотузку. Але течія віднесла хлопчика надто далеко, і він не міг дотягнутися до мотузки. «Тату, врятуй мене, не дай

мені померти!» — кричав він, коли голова його з'явилася над водою. Батько, збожеволівши від горя, рвався до нього крізь наповзаючі одна на одну криги, але нічого не міг зробити: мотузка була занадто короткою...

Стів Бішоп співає пісню хвали

— Хіба не так вчиняємо ми, люди? — продовжував проповідник. — Намагаємося вхопитися за друзів, батьків... Та вони не в силах нам допомогти. Ця мотузка занадто коротка для спасіння. Відчувши людське безсилля, ми починаємо покладатися на гроші, владу, особисті таланти — і неминуче тонемо. Закоротка мотузка... Деякі намагають-

ся знайти спасіння в алкоголі, палінні, наркотиках, та скоро переконуються — ні, не те... Вир затягує все глибше... І тут — спасаюча рука Христа. Єдине, чому можна довіряти. Ухопіться за неї, друзі, тримайтеся міцно-міцно! Це ваш єдиний шанс на спасіння!

...Цього разу лунали не лише перші молитви покаяння. Багато молодих християн поновили своє покаяння, дали обітницю служити Господу.

Завершальний акорд

«Великі та дивні діла Твої, о Господи, Боже Вседержителю!» (Об. 15:3)

17:00. Люди починають потроху заповнювати зал. У 17:30 стає зрозуміло, що слухачів буде більше, ніж учора й позавчора. 18:00 — Так, Господи, їх набагато більше! Слава Тобі!

Хористи виходять на сцену. Змах рук регента, короткий вдих — і могутній акорд: «Господу всі поклонімося! Ісусу вся слава, честь і хвала!»

...Що відбувається, Господи? Чому так захоплено дзвенять голоси співаків, так радісно сяють обличчя слухачів? Чому мова проповідників і ведучого такі піднесені й натхненні? Може тому, що сьогодні, недільного ранку, всі церкви міста й області ще раз вознесли Тобі гарячі молитви про цю евангелізацію? «Такий, як є, тепер я йду до Тебе» — то тихіше, то голосніше

співає хор. Люди йдуть і йдуть каятися, і серце переповнюється хвалою Тобі, Творцеві!

...Служіння закінчилося, але додому ніхто не поспішає. Вже замкнені скляні двері Палацу спорту, а на майдані перед ними юрбється народ. Одні спілкуються з братами й сестрами з інших міст — коли ще доведеться побачитися! Інші докладно розпитують служителів і душеопікунів про те, як стати християнином, як пізнати Бога й жити за Його заповідями...

Епілог

«Та-там, та-там...» — квапливо висікають колеса потягу, з кожним кроком наближаючи мене до дому. У напівзабутті знову згадую кращі миті цих благословенних днів. А душа, для якої не існують ані відстані, ані перешкоди, летить туди, де, опираючись на тиск могутніх хвиль Дніпра, багато віків стоїть проти всіх буревіїв та вітрів невіддодний ні морозу, ні спеці скелястий острів Хортиця — ніби символ нашого Братства. Скільки нових «камінчиків» приєдналося до нього за ці три дні — ти Один, Господи, знаєш... ☪

Мета — виконати доручення Христа

— Брате Доне, розкажіть трохи про себе.

— Народився і виріс у сім'ї баптистів в Америці. Ось уже 17 років поспіль приїжджаю в Україну для організації та проведення масових евангелізацій. У моєї команди, що складається з двох десятків людей — співаки і спортсмени, організатори різного виду служіння і спонсори. Подібні служіння ми провели вже в 19 областях України, залишилося ще 5.

— Чому для благовістя ви вибрали саме нашу країну?

— Не я вибирав, Господь показав. Проте, ми працюємо не лише тут, а й у країнах Близького Сходу — всюди, куди кличе нас Бог.

— Скажіть, в якій області було найлегше працювати?

— Дайте пригадати... так... У Вінницькій, Луганській, Волинській, Рівненській, Сумській, Житомирській, Івано-Франківській, Запорізькій — в усіх дев'ятнадцяти! Знаєте, якщо всі учасники проекту добре виконують свою частину роботи, то й Божі благос-

ловіння не затримуються. Лінь і апатія — ось головні вороги благовістя! Слава Богу, в ваших церквах небагато людей, схильних до подібної «хвороби».

— Чи могли б ви назвати головні складові успішної евангелізації?

— Перше: посилені молитви. В усіх церквах за декілька місяців до початку евангелізації та безпосередньо під час її проведення. Друге: правильна організація. Розміщення служителів відповідно до їхніх дарів, підбір і підготовка добровільних помічників і душеопікунів і т.д. Зазвичай за кілька місяців до початку евангелізації ми проводимо так зване «нульове» служіння для підго-

товки працівників з різного виду служіння. І третє: фінанси. Християни не люблять меркантильних розмов, та від цього нікуди дітися; ми живемо в реальному світі, де за все — афіші, оголошення по радіо і в газеті, оренду приміщення і транспорту для підвозу людей — треба платити. Як кажуть, за все відповідає срібло. До нашої команди входять декілька заможних християн з Америки, та у ваших церквах також є чимало людей, які охоче підтримують евангелізаційні проекти матеріально. І ми щиро вдячні за них Богу.

— Як ви вважаєте, чому деякі християни не хочуть допомагати в благовісті, бувають в зовсім проти нього?

— Гадаю, про те, чому проти благовістя мусульмани Близького Сходу чи віруючі інших деномінацій, пояснювати не потрібно. Гірше, коли противниками виступають так звані «брати». Найчастіше їхня позиція виражає не відкриті протистояння, а приховану пасивність. Так би мовити, викручується самі. Частіше це стається тому, що християни засиділися в своїх затишних домах молитви, звикли до спілкування

одне з одним. Вони не хочуть морочитися з «духовними немовлятами», не хочуть мати «дітей»! Така проблема є не лише у вас, а й у нас в Америці. Важливо зрозуміти, що наші гроші, час, сили, таланти насправді зовсім не наші. Їх дав нам Бог для розумного служіння Йому. Не всі мають серце, готове віддати себе на служіння іншим. Та Ісус показав нам приклад самовідданого служіння, і ми повинні чинити так, як Він.

— Існує думка, що великі евангелізації зжили себе, вони не виправдовують витрачених грошей. Можливо, варто було б ці гроші роздати помісним церквам?

— По-перше, одне іншому не заважає, потрібно й це робити, і того не лишати. По-друге — задумайтесь, чому ці 600 людей в Запоріжжі, багато з яких відвідували церкви, слухали проповіді, сюди приїхали зі своїми друзями-християнами не покаючись там, а зробили це тут? Кожна людина неповторна, і Господь знає, що до кожної має бути особливий підхід. Покаючись, свідками яких ми сьогодні були, є результатом поєднання багатьох факторів: обставин життя, особистих розмов з християнами, проповідей у церквах, читання духовної літератури, слухання християнських пісень, моєї проповіді... Навернення — останній штрих до картини, фінальний акорд. Є й ті, що потрапили на евангелізацію випадково, покаючись «за компанію» або з цікавості. Бог і таких залишає, виховує і вирощує до строку.

— «Жниво справді велике, та робітників мало» (Мт. 9:37). Грішників, що гинуть — дуже багато, а великі евангелізації бувають не часто. Що ви побажаєте християнам помісних церков у плані благовістя?

— Працюйте кожен на тому місці, куди вас поставив Господь, і не сумуйте! Свого часу Бог зростить посіяне вами. Велике Доручення Христа для нас і сьогодні звучить так само, як і для перших християн: «Тож ідіть, і навчіть всі народи, християчи їх в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа» (Мт. 28:19). Нехай Господь благословить вас! ☩

Переживаючи епоху постмодернізму, що призвела до величезного духовного зубожіння суспільства, а також до знецінення знань як духовного багатства, ми стали свідками засилля низькопробної розважальної масової культури, що поставила перед християнським світоглядом та його цінностями серйозний виклик

Музичне виховання

в системі формування цілісної християнської особистості

Стан, у якому опинилися християнська музика й культура сьогодні

Масова культура, що зорієнтована на смаки «середнього» споживача та вульгаризацію духовних цінностей, змушує нас бути уважнішими до проблем навколо нас. Мислителі Стародавньої Греції приписували різним комбінаціям тонів і звуків здатність впливати на людину. У грецьких школах ці мистецтва сприяли формуванню характерів юнацтва. Сьогодні і сторонній спостерігач помічає, що музика впливає на поведінку людини. Давньогрецький філософ Платон, керуючись піфагорійським вченням про могутній психофізичний вплив музики на людину та аналізуючи власний досвід, розвинув античне вчення про «етос», в якому розділив музику на корисну і шкідливу. Шкідливою він вважав музику, яка розніжує і розслаблює душу або надихає її до жорстокості, корисною — ту, що покращує і пом'якшує вдачу людини, надаючи перевагу таким ладам та мелодіям, які попереджають зародження безстыдства, пияцтва, схильності до бездіяльного та безладного життя. Християнські апологети вважають, що духовна музика несе в собі сильний позитивний та емоційний заряд в серця віруючих і сприяє засвоєнню змісту Священного Писання.

Василій Великий, єпископ Кесарійський (329–379 рр.), підкреслював, що злагоджений спів псалмів навчає та виховує душу співаків: «Святий Дух знав, що важко вести рід людський до чесноти, оскільки людська

схильність до тілесних задовольств не дозволяє нам прагнути правдивого шляху. То що Він робить? До вчення Він додає приємність злагодженого співу, щоб разом з утішним і благозвучним для слуху ми непомітним чином сприймали й те, що є корисного в Слові. Задля цього і винайдені для нас стрункі співи псалмів, щоб і діти віком, або ті, хто взагалі не змужніли вдачею, не тільки співали, а й насправді навчали свої душі». Святитель Василій Великий — «Бесіди на псалми»

Гучні звуки сучасної музики зовсім не служать досягненню цієї мети й не впливають благотворно на молоді душі. Навпаки, така музика притупляє совість і розум людини, а також негативно впливає на слуховий апарат, що підтверджено сучасними медичними дослідженнями. Барвиста палітра «модної» музики, що звучить сьогодні на радіо, телебаченні, дискотеках, спрямована лише на розпалення тілесної чуттєвості. Цей приголомшливий набір звуків, що подібний до наркотика, впливає на свідомість людини і потрібен не церкві, а князеві цього світу для духовного закріпачення одних та збагачення інших. Екстравагантне звучання сучасної рок-музики не відображає чистий образ Христа, а швидше подоби художби, звіра або біса. Те ж саме можна сказати й про розбещеність відображених інтонацією рухів. Якщо класична музика відрізняється благоговійним ставленням до звуку, то у виконавців року визначальною рисою є розбещеність, що неправильно трактується як свобода.

Як нам, християнам, вистояти у цьому вирі розбитих ідеалів та морі втрачених цінностей? Вихід лише один — наполегливе навчання та мудро організоване музичне виховання, щоб передати ті знання та навички, які допоможуть молодому поколінню у формуванні християнської свідомості й особистості. Слід зазначити, що виховувати потрібно не лише молоде покоління, але й дорослих, адже відомо, скільки різних упреждень та стереотипів нам потрібно ще переосмислити.

Важливість виховання культури християнського сприйняття музики

Важливою проблемою в сучасних баптистських церквах України є виховання культури християнського сприйняття музики, тобто вміння дати оцінку та висловити особисте ставлення до музичних творів, жанрів і напрямків музичного мистецтва, спираючись на християнський світогляд і керуючись власним чуттєво-емоційним досвідом. Таке виховання має активно здійснюватися через церкву. Слід підкреслити важливість і необхідність оволодіння духовним багатством церковної музичної культури, що власне й дає кожній людині можливість стати гармонійною особистістю з розумним ставленням до життя. Необхідно відійти від вузьких трактувань щодо виконання в церквах лише так званої «своєї» музики, відкидаючи при цьому величезний скарб світової християнської музичної культури, що переданий нам не для забуття, а для виконання та пропагування через нього вічних християнських істин. Популярна сьогодні масова музична культура дає нам сумнівні зразки легкої музики, а істинна духовна музика, на жаль, віддана на забуття.

Треба чітко розуміти, що християнська музика, яку варто виконувати та розповсюджувати, розвивалася в середовищі православної, протестантської та католицької культур. Протягом багатьох епох композитори створювали чудові музичні шедеври, які прославляли велич Бога. Якщо представити історію музики як ряд великих імен, то в ньому імена Й. Баха, В. Моцарта, Л. Бетховена, Ф. Шуберта, Г. Генделя, Ф. Мендельсона, С. Рахманінова, а також видатних українських композиторів К. Стеценка, М. Леонтовича. Невидимий зв'язок християнських традицій, їх розвиток та взаємообмін прослідковуються протягом усієї історії розвитку християнської музики. Григоріанський хорал у ранньому середньовіччі, зародження та розвиток поліфонії в епоху Відродження, далі Реформація, культура епохи Просвітництва, розквіт церковної музики в епоху барокко та класицизму з її яскравими представниками Й. Бахом, Г. Генделем, В. Моцартом, Ф. Гайдном та жанровими різновидами — кантатою, ораторією, месою, мистецтво пуританської Англії XVII–XIX ст., церковна музика епохи романтизму, і нарешті, величезна скарбниця української російської духовної музики, що представлена видатними іменами Д. Бортнянського, М. Березовського, А. Веделя, чудові музичні твори православних композиторів А. Кастальського, О. Архангельського та П. Чеснокова. У кожній з цих епох християнська музика знаходила своє відображення, додаючи нових барв у світогляд християнина.

Як показує практика, сучасна світська культура, на жаль, повернулася спиною до Бога і приречена на розпад, що підтверджується новітніми художніми напрямками абстракціонізму, поп-арту, сюрреалізму та постмодернізму. Орієнтація лише на сучасні музичні напрямки не може сформувати цілісну християнську особистість, зробити нас самодостатніми перед новітніми течіями. А християнин має бути культуротворчим суб'єктом і носієм християнської культури. Тому надзвичайно важливо, щоб музично-естетичне виховання було побудоване на кращих зразках церковної, класичної та національної музики, на найкращих творах, що створені сучасними композиторами баптистського братства.

Церква — як суб'єкт виховання у формуванні цілісної християнської особистості

Церква завжди була і залишається колицкою музики, а отже, й музичного виховання. Церковна музика — музика серйозна, що торкається глибин душі людини. Спів Ісуса Христа й апостолів на таємній вечері став для майбутніх християнських поколінь першим і живим прикладом духовної музики: «А коли відспівали вони, то на гору Оливну пішли» (Мф. 26:30). Про активну участь у церковному співі всіх віруючих свідчать настанови апостолів до віруючих: «То що ж, браття? Коли сходитесь ви, то кожен із вас псалом має, має науку, має мову, об'явлення має, має вияснення, нехай буде все це на збудування!» (1 Кор. 14:26.) Чудовий приклад небесної церкви, що поклоняється Богу через музику, наводить нам апостол Іоанн: «А коли Він узав книгу, то чотири тварини й двадцять чотири старці падали перед Агнцем, а кожен мав гусли й золоті чаші, повні па-

щів, а вони молитви святих. І нову пісню співають вони, промовляючи: Ти достойний узяти цю книгу, і розкрити печатки її, бо Ти був заколений, і кров'ю Своєю Ти викупив людей Богові з усякого племена, і язика, і народу, і люду». (Об. 5:8–9).

Музика — це явище земного життя, яке матиме своє продовження на небесах. Коли наш Спаситель поведе нас до порогу Вічності, тоді, сповнені славою Божою, ми почуємо спів хвали і поклоніння небесного хору, що оточує Божий престол.

Отже, церковна музика була, є і буде незмінним атрибутом служіння Богові та могутнім засобом християнського виховання.

Принципи музичного виховання цілісної християнської особистості

Писання дає нам чіткі настанови щодо принципів відбору та застосування музики у церкві, залишаючи для духовного споживання лише змістовну та збудовуючу музику. Послання до філіп'ян 4:8 стверджує цю думку: «Наостанку, браття, що тільки правдиве, що тільки чесне, що тільки праведне, що тільки чисте, що тільки любе, що тільки гідне хвали, коли яка чеснота, коли яка похвала, думайте про це!» Духовною можна назвати музику, яка була створена для виконання в церкві, перевірена часом і несе в собі спасаючий зміст Божого Слова.

Засоби музичного виховання цілісної християнської особистості

Сім'я, музична школа

Необхідно з раннього дитинства прищеплювати любов до духовних цінностей. А духовний світ найкраще відображений у Священному Писанні та у художніх і музичних творах світової християнської культури. Людина, яка розвивалася під впливом хорошої класичної музики, не піддається спокусам грубого ритму року та інших форм сучасної псевдомузики в тій мірі, в якій піддається їм той, хто росте без музичного виховання. Таке музичне виховання сприяє духовному вдосконаленню особистості та готує її до правильного сприйняття біблійних істин.

Як зазначав видатний педагог В. Сухомлинський: «Музика є найчудовішим, найтоншим засобом залучення до добра, краси та людяності». А тому треба підтримувати й мотивувати бажання дітей і підлітків навчатись у музичних школах та училищах. Важливо, щоб такі музичні школи створювалися при євангельських церквах. На тлі тотального падіння моралі й духовності викладачі визнають сьогодні необхідність благодітельного впливу церковної музики.

Хоровий спів у церкві

Хоровий спів має стати обов'язковою частиною освіти, живою, щоденною роботою кожного члена церкви. Спів у хорі виховує музичний смак і сприяє процесу духовного вдоско-

налення. До того ж спів служить найкращим засобом для передачі найглибших переживань та почуттів. Співом ми передаємо радість душі, заспокоюємо тривожні почуття, проганяємо нудьгу, висловлюємо надію на майбутнє. Спів впливає в душу виконавця й слухача вогонь віри, відганяючи страх та невпевненість, надихає до благих починань. Крім того християнський спів єднає церкву в єдиній надії.

Поїздка об'єднаного молодіжного хору київських церков «Слово Життя», «Віфанія», «Надія» за участю випускників Християнської Музичної Академії та виступ у євангельських

Об'єднаний молодіжний хор київських церков ЄХБ

церквах Миколаєва й Вінниці дала нам прекрасну можливість побачити, яку духовну силу та позитивний вплив має церковна музика. Серця віруючих людей і відвідувачів церкви з глибоким благоговінням сприймали кожен музичний твір, поклоняючись, прославляючи та навертаючись до Бога.

Вивчаючи церковну і класичну музику, а також

народні та духовні пісні хористи розвивають співочі навички, музичний слух, відчуття ритму, пам'ять, дикцію і культуру мови. Уміння і навички, що базуються на здорових музичних зразках, забезпечать їхню орієнтацію в потоці музичної інформації, а також сприятимуть зваженому підходу до вибору християнської музики. Необхідно відкинути будь-які відмовки щодо того, що як «не дав мені Бог» музичної обдарованості, то я маю повне право ігнорувати музичну культуру. Саме наш час, коли не лише музична, але й мовна неграмотність вже робиться «нормою» життя, треба ясно бачити справжню норму і прагнути до неї.

Аналізуючи сказане, слід зазначити, що важливо розглядати, вивчати і обговорювати явища сучасної масової культури служителів церков, диригентам, музичним та молодіжним лідерам. Необхідно розкривати історію виникнення цих явищ, та, аналізуючи й порівнюючи їх з християнськими ідеалами, настановляти молоде покоління. Крім того, потрібно розвивати не тільки уміння емоційно сприймати художні твори, але й критично оцінювати їх. У сучасному суспільстві ціннісні та духовні спектри різних типів культури настільки переплітаються в постійному духовному співіснуванні і вимагають від особистості не однозначного вибору, а глибокої дискусії навколо цих проблем. Тому сучасному християнину, який живе в епоху постмодернізму — «епоху розмитих цінностей» — важливо мати глибокі знання в області музичної культури. А це неможливо без залучення до світових християнських культурних традицій. 49

Як співати? Що співати?
Які інструменти
дозволяється
використовувати? Саме ці
запитання викликають
суперечки в наших церквах.
Ще одну спробу отримати
вичерпні відповіді вирішили
молоді християни Донецької
області, запросивши на
своє спілкування керівника
музичного відділу ВСО ЄХБ
Олександра Крещука

До миру покликав нас Господь

Просторий зал центральної церкви м. Макіївки був заповнений задовго до початку служіння. Ще б пак — адже молодь, як ніхто інший, любить співом славити Бога! І саме її найчастіше звинувачують у «нехристиянському» співу. Тому лекцію брата про стилі християнської музики,

хвали, що виконується зазвичай хором чи загальним співом, а до духовних пісень відносяться музичні твори, в яких розповідається про особисті переживання християнина, про його ходіння перед Богом.

Визначившись із тим, що прославлення Отця Небесного є для Його дітей

Якщо слухачі здатні сприймати лише найпростіші мелодії, нерозумно пропонувати їм складні багаточастинні твори класиків — вони швидко втомляться і не зможуть почути усю красу гармонійних співзвучностей. Отже, християни, що присвятили себе музичному прославленню Господа, повинні поступово розширювати репертуар, пропонувати слухачам спочатку простіші твори, а в міру зростання музичного досвіду аудиторії, використовувати для прославлення Бога більш величні, глибокі та розгорнуті музичні твори. Тому, заради підготовки молодого покоління християн до сприйняття та виконання глибокої духовної музики, необхідно використати усі можливості для навчання дітей у музичних школах або організувати уроки співу та музичної грамоти у церкві.

Досягнути високої якості музичного виконання неможливо без щирого прагнення усієї церкви. Хор — це ніби церква в мініатюрі, і від того, наскільки хористи зберігають любов та єдність поміж собою, вміють навчатись та підкорятися вказівкам регента, залежить не лише якість виконання, а й сила впливу на слухачів.

Не може церква співати добре, не розвиваючи зв'язку між поколіннями. Молоді люди ще не мають життєвого та духовного досвіду, не пережили труднощів — як же можна від них вима-

ти щирого виконання псалмів, в яких йдеться про страждання та переслідування. Молоді потрібно більше розповідати про те, що довелося пережити християнам у минулі часи, про боротьбу віруючих з силами зла в інших країнах в сучасних умовах. А старшим братам і сестрам, у свою чергу, непогано було б пригадати, що вони також колись були молодими і, виявляючи любов до своїх молодших братів і сестер, спробувати зрозуміти, які проблеми їх хвилюють.

Також має бути творчий підхід до співу. Відчути псалом, спробувати за допомогою засобів музичної виразності передати його глибинний зміст, донести до слухачів найкращі зразки музичного спадку минулого і познайомити їх з чудовими псалмоспівами сучасних християнських авторів — ось справжнє завдання для тих, хто насправді прагне вдосконалення церковної музики та співу!

І нарешті: співпраця між музичними служителями та іншими віруючими. Наша найвища мета — велично славити

вас Господь! І не забувайте, що проповідь Слова Божого і музичне прославлення — дві найважливіші складові нашого поклоніння Богу, проповіді Євангелії та повчання церкви, тому не варто нехтувати жодною з них», — переконував Олександр Борисович.

Молоді християни поставили чимало різних запитань щодо організації музичного служіння, про те, чи допустимо навчати дітей супроводжувати спів рухами. Зрозуміло, запитували і про оплески, про танці тощо. На всі запитання брат дав змістовні відповіді.

Запитання й відповіді про музичне служіння

— Навіщо дітей у недільних школах навчають так званим пісням з рухами, а потім забороняють рухатися під час співу християнських пісень?

— Необхідно пам'ятати, що діти мислять образами, їм необхідно наочно уявляти все те, про що вони співають. Маленьким дітям рухи допомагають запам'ятовувати текст. Та в міру до-

— Євреї справді танцювали, причому чоловіки — окремо, а жінки — окремо. Так у них було заведено. Перші християни відмовилися від прославлення Господа та вираження радості танцем, бо в той час різні рухи тіла практикувалися поганськими народами при оргіях на честь ідолів, вводячи їх у стан надзвичайного емоційного та тілесного збудження. Те ж саме ми можемо побачити й сьогодні на дискотеках: збудження, що переростає у розпусту та неконтрольовану агресію. Не думаю, що нам це потрібно. Вважаю, що вам також не сподобається пропозиція танцювати по-єврейськи, окремо хлопці, окремо, в іншому приміщенні, дівчата. Тоді про що ми зараз говоримо?

— Не розумію, чому на богослужіннях не аплодують співакам?

— У сприйнятті людей оплески викликають суперечливі асоціації. По-перше, людям старшого покоління це нагадує партзбори, на яких потрібно було обов'язково аплодувати тим, хто виступав. По-друге, богослужіння — не кон-

На запитання молоді відповідає Олександр Крещук

фактори, що збільшують чи зменшують силу впливу музики і співу на людей, слухали уважно. Можливо, хтось уже знав про жанри християнських пісень, та, судячи, з відгуків, для багатьох справжнім відкриттям стали істини про те, що псалом — це покладені на музику тексти з Біблії, гімн — велична пісня

не формальним обов'язком, а привілеєм, молоді християни, звичайно, захотіли дізнатися, як це зробити найкращим чином. Виявляється для того, щоб співати добре, потрібно навчати співу усю церкву. Адже не секрет, що виконавцям доводиться враховувати рівень сприйняття інших людей.

Християни центральної церкви м. Єнакієве славлять Бога

Бога. Досягнення цього неможливо без взаємодії всіх членів церкви. Не варто забувати, що і ті, хто співають, і ті, хто слухають, є членами одного тіла, однієї церкви, братами і сестрами у Христі. «Підтримуйте одне одного, моліться одне за одного, допомагайте в труднощах і радійте всі разом, і нехай благословить

рослішання, звичайно, треба привчати їх до більш глибоких за духовним змістом пісень, навчати по-дорослому передавати духовний зміст псалмів, гімнів та духовних пісень.

— Чому не дозволяється християнам танцювати? Адже євреї танцювали!

Співають сестри з центральної церкви м. Макіївки «Дім Молитви»

церт, і співаки співають не для того, щоб демонструвати своє вміння чи тішити слух присутніх. Вони славлять Бога. В когось виходить краще, в когось гірше, та Господь чує їхню хвалу, й радіє тому, що Його діти славлять Його. За що ж аплодувати? І навіщо? Чи не краще віддати славу Тому, Хто дав їм цей дар?!

Ріка починається з джерел

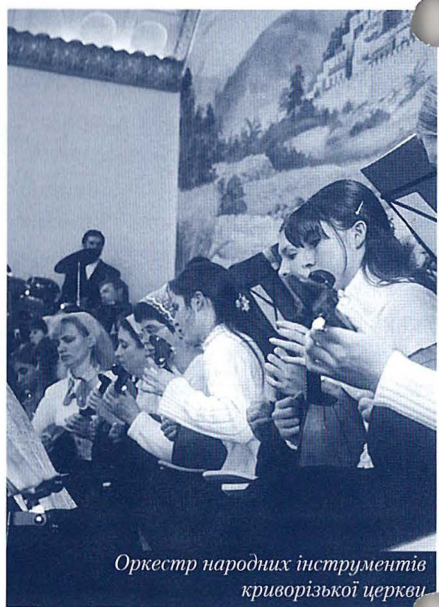
Офіційною датою відкриття церкви в м. Кривий Ріг Дніпропетровської обл. вважається початок 1906 р., хоча є свідчення, що щиро віруючі були тут і раніше. Мати сестри Матушенко ще в 1900 р. знала молодого християнина, який, живучи на самоті, вивчав Слово Боже, за що був заарештований і в кайданах відправлений у заслання.

Першу згадку про цю громаду знаходимо в «Братском листке» (додатку до журналу «Християнин») №4 за квітень 1907 р. Брат І.П. Кушнеров з Києва повідомляв брату І.С. Проханову: «У Кривому Розі минулої осені (тобто у 1906 р.) поліція також наскочила на одне зібрання, відбрала всі книги Священного Писання, які й зараз не повернула, і от вони отримали повістки на суд і до земського начальника і звинувачуються за достопамятною 29 ст. Статуту про покарання». Не встигнувши народитися, церква змушена була вчитися боротися за право славити Бога і нести Добру Новину людям, що гинуть.

«Чим ніч темніша — тим зірки ясніші»

У перші роки радянської влади, отримавши свободу проповіді, церква активно працювала і швидко росла. Активної молоді було близько 25–30 людей, громада мала чудовий хор. Настільки чудовий, що З'їзд хорів, на якому в 1926 р. докладно розглядалося питання хорового співу як невід'ємної складової євангельських зібрань віруючих, проходив саме тут. До 1928 р. церква складалася з 160 хрещених по вірі, а пресвітером став випускник Ленінградських Біблійних курсів брат Роман Петрович Мухін, який був близько знайомий з І.С. Прохановим. Він ніс це служіння навіть після офіційного закриття церкви владою, аж до свого арешту в 1937 р.

У 1942 р. громаду відвідали брати Башков, Бондаренко і голова обласного Союзу ЄХБ брат Д.Д. Шаповалов. Вони рукопоклали служителів для церкви: пресвітера Г.Д. Кислого, дияконів Н.К. Дзюбенка і Т.У. Лубинця, благовісника Ф.І. Петракова. У громаді було вже 250 членів.

Оркестр народних інструментів криворізької церкви

Дружна родина дітей Божих

Разом з іншими громадами нашого братства, церква перенесла кілька розділень, але вистояла. У 1982 р. громаді повернули Дім молитви, розташований по вул. Л. Українки, що відібрали в 1960-му. За 3,5 місяці християни практично збудували його знову. У 1986 р. у ньому побудували баптистерій, а в

1988 р. Дім молитви реконструювали за проектом архітектора з Ізраїлю брата Ліфшица. Керував реконструкцією брат В.Ф. Гуржій. Над різьбленим внутрішнім оздобленням Дому молитви цілий рік натхненно працював брат Є.А. Шаповалов — майстрував мудрої форми сходи, балкончики й поруччя, прикрашав «дерев'яним мереживом» кафедру і поручні, якими можна помилуватися й сьогодні.

Але не тільки облаштуванням Дому молитви займалися християни. Ледь влада перестала люто чинити опір проповіді Слова Божого, хрещення знову стали проводитися на відкритих водоймах міста. У 1991 р. церква провела велике євангелізаційне служіння за участю американського проповідника Сэммі Тіпета на стадіоні «Спартак». З 1990 р. почалася регулярна проповідь Слова Божого у в'язниці; там кілька разів відбувалися хрещення. У 1991 р. на мікрорайоні Північний, а в 1993 — на мікрорайоні Інгулець у південній частині міста відкрилися дочірні церкви.

Богу — незмовкаюча хвала!

Про музичне служіння цієї церкви варто сказати особливо. Центральну церкву м. Кривий Ріг не дарма називають співаючою. Ледь народившись, ця церква почала співати хвалу Господу. Першими хористами були Віра і Маруся Кучма, Катя Міхеєва, Маруся Кириченко та ін., потім до них приєдналася сестра Матушенко, яка увірнула в 1916 р. У 1914 р. у складі з 25 співаків, у 1950 — з 50 плюс дитячий і молодіжний хори, а в 1966 р. тут утворився чоловічий хор і струнний оркестр народних інструментів. У справі музики і співу активно працювали брати В.А. Челноков, Є.А. Шаповалов, В.І. Джонік, В.В. Гуржій, В.Г. Ніколенко, В.А. Колесніченко та їхні помічники Ваня Супрун і Таня Пайдич. Активно включилася в роботу по організації християнського співу родина Павла і Людмили Остапенко; з 1993 р. регентом жіночого хору є сестра Т.Ю. Пайдич. Син Володимира Григоровича, В'ячеслав Ніколенко, який завжди брав активну участь у прославленні Бога співом, з 1992 р. почав займатися з молоддю, в результаті — утворилася група «Глорія» і квартет з одной-

менною назвою — їхній рівень виконання викликає заслужене захоплення навіть у професіоналів.

Господь рясно благословив братів і сестер, які присвятили себе служінню музичного прославлення нашого Господа і Спасителя — хори, оркестр, групи і солісти цієї церкви часто беруть участь у богослужіннях інших громад нашого братства, славлять Бога на конференціях, євангелізаціях і т.д., багато подорожують. На запрошення місії «Світло на Сході» чоловічий хор церкви двічі відвідав Німеччину, співав Богу славу в Голландії. У 1990 р. оркестр і хор на запрошення церкви «Салім» відвідав Фінляндію. Зараз керівниками хорів працюють Н.А. Рябуха, В.Г. Ніколенко і В.В. Ніколенко, Є.Н. Петров, О.Н. Яківченко, І.І. Супрун, Є.А. Березовська, Н. Бабиш. Бога славлять основний, чоловічий, жіночий, молодіжний і дитячий хори, є струнний і духовий оркестри, кілька груп прославлення.

Центральна церква м. Кривий Ріг, що вистояла в бурях і випробуваннях, і сьогодні жива й діюча, натхненно славить Бога полум'яними проповідями і чудовим співом. А святкування столітнього

ювілею, у супроводі народного оркестру і під фонограму, з використанням фортепіано, баянів, духових інструментів і, звичайно ж, а-капела. Лише перелік усіх пісень, що були виконані на цьому богослужінні, зайняв би кілька сторінок. Як зізнаються самі хористи, їхній репертуар такий великий, що не вистачило б цілого тижня, щоб виконати усі відомі їм пісні. Втім, гості, що приїхали на свято — а їх було не менше тисячі — схоже, не відмовилися б слухати їх і два тижні поспіль.

А в проміжках між співом християни криворізької церкви розповідали про свою історію, вшановували найстарших членів церкви, згадували братів і сестер, що пішли у вічність. Після цього зовсім по-особливому звучали проповіді заступників Голови Союзу ЄХБ В.П. Шемчишина і С.І. Корнута, ст. пресвітера Дніпропетровської обл. С.В. Бокоча, ст. пресвітера Херсонської обл. С.А. Туркача, пресвітерів криворізької й інших помісних церков. У залі та за його межами не залишилося жодної людини, чие серце не зачепили б проникливі свідчення братів і полум'яний заклик ще більше працювати для нашого Господа.

У ці дні було багато покаянь, багато

Ювілей «співаючої» церкви

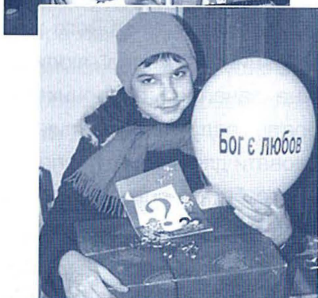
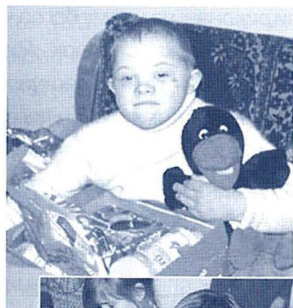

Співає квартет «Глорія»

ювілею церкви перетворилося в нестихаючу хвалу Господу. Два дні з ранку до вечора звучали натхненні гімни хвали, проникливі молитовні співи, вірші і пісні власного написання. Господарі й гості співали хором і групами, всі разом і по-

ширих молитов. Після служіння християни їхали додому з бажанням, щоб і в їхніх церквах підносилося Богу така ж натхненна хвала, такий же чудовий спів. А «іменинники», подякувавши Богу, продовжують ревно працювати для Нього.

Різдвяний подарунок для сиріт

Різдвяні свята для Біблійної місії були дуже насиченими, адже її співробітники разом із друзями місії проїхали понад 5000 кілометрів та принесли свято до більш ніж 1700 знедолених дітей-сиріт та дітей-інвалідів у сімнадцяти містах та містечках України (Житомирщина, Київщина, Закарпаття, Донецщина, Ів.-Франківщина, Одещина, Запоріжжя, Полтавщина). Співробітники місії провели різдвяні програми у дев'яти сиротинцях. Кожна зустріч із знедоленими дітьми залишила в наших серцях глибокий слід

Скрипнувши колесами, наша машина загальмувала біля Потіївського інтернату. Тут живе 125 дітей, вражених церебральним паралічем. Останні 6 років Біблійна місія багато допомагає цьому сиротинцю.

У вестибулі нас радісно зустрічають діти, так приємно знову бачити наших маленьких друзів, з якими ми дуже здружилися за останні роки.

— Доброго дня!

— З Різдом!

— З Новим роком!... — залунали привітання.

Аж тут між дітьми ми помітили групу малюків, що неспішно дивилися то на нас, то на інших дітей — це були дітки, які приїхали сюди з дитбудинку «Малютко». Коли ми підійшли до них, вони оточили нас і почали знайомитися.

— Доброго дня, мене звати Вітя, — сказав маленький хлопчик та, взявши мою руку, притиснув її до щок. На мене благаюче дивилися великі дитячі оченята. Заглянувши в них, я побачив сум та біль, що не могли сховатися за усмішкою, яка розквітла, коли я обійняв його. Пригорнувшись до мене, він завмер, намагаючись якнайдовше розтягну-

ти цю хвилину, йому так хотілося хоч на короткий час відчутти, що він не один, що його люблять, що поруч нього хтось є...

— А ви приїдете до мене ще? — з надією запитав він.

— А до мене? Мене звати Петя... а я Таня... мене звати Ваня... — запитували інші малюки. Вони тягнулися до нас маленькими рученятами, щоб обійняти за шию...

На дитячих личках світилася радість та надія, було видно, що діти дуже чекали нашого приїзду.

Разом з дітьми ми вирушили до залу, де на них чекала різдвяна програма. Залучала музика, діти стихли, затамували подих. За ширмою на сцені почулися голоси, і перед дітьми з'явилися двоє наших співробітників одягнених пастухами:

— Вітаємо вас, діти. Ми прийшли з далекої країни, щоб розповісти вам про народження Ісуса... — звернулися вони до дітей. Далі християнський ляльковий театр показав різдвяну виставу, яка перенесла всіх нас у минуле на 2000 років. Діти з цікавістю спостерігали за історією, що розгорталася на сцені.

Коли вистава добігла кінця, разом з вихованцями сиротинця ми заспівали «Нині радість стала...» Багатоголосий дитячий хор радісно проспівав одну, а потім другу і третю різдвяну пісню. Очі дітей сяяли. Діти взялися за руки і від усього серця співали про народження Спасителя світу. А потім дітей привітав директор Біблійної місії Михайло Атаманський та сказав, що на них чекають подарунки. Працівники і друзі місії подарували дітям теплі шкарпетки, барвисті коробки з різдвяними подарунками та християнські книги. Навколо лунали радісні вигукі, сміх, слова подяки...

Усміхнені діти, притискаючи до грудей гостинці, поспішали до класів, щоб заглянути до заповитих коробок.

Хтось притискав до себе гостинці, хтось грав свою нову іграшку, хтось бігав по класу та показував усім свою нову зубну щітку, інші, розпакувавши шоколад чи цукерки, заплуццями очі, вдихали їх аромат, а потім по шматочку починали смакувати солодощі. Хтось, затиснувши в руках свої гостинці, підбігав до нас, показував та дякував. Важко передати ту радість, що панувала навкруги, адже кожен гостинець у подарунку сиротам був на вагу золота — печиво, цукерки, шоколад, іграшки багатьом з них доводилося бачити не часто.

Запам'яталися відвідини Ніжинського сиротинця. Коли до актового залу почали заходити діти, боляче було дивитися на них — когось везли на колясці, хтось дибав на милицях, когось несли на руках. Тут більшість дітей покалічені та мають серйозні фізичні вади. Цих бідолах не тільки спіткала гірка сирітська доля — багато з них ще й позбавлені можливості нормально рухатися, говорити, гратися, жити...

Серце щоразу болісно стискалося, коли погляд падав на цих знедолених діток. Багато з них не розуміли, що відбувається на сцені, але розуміли одну мову, якою ми зверталися до них — мову любові Божої. Тому коли ми дарували їм подарунки, надягали теплі шкарпетки, то кожен з них, старався по-своєму показати свою радість. Одні усміхалися, інші

говорили слова вдячності, хтось обнімав нас за руку та притискав до себе, хтось показував свою радість жестами та мімікою. Було видно, що ці діти зрозуміли головне, що їм хотіли донести — що вони не самотні, що їх люблять та про них пам'ятають.

Особливі почуття залишилися після поїздки до сиротинця в Білій Церкві.

Тут на нас чекав гурт чудових, привітних малюків. Дивлячись у світлі, невинні личка та великі сяючі оченята, не хотілося вірити, що можна покинути напризволяще цих прекрасних малюків. Вони не тільки чекали нашого різдвяного свята, але й самі приготували чудову святкову програму, яку ми з задоволенням подивилися. Щойно перед дітьми з'явилися пастухи — вони стихли та, затамували подих, почали слухати. З особливою радістю малюки зустріли лялькову виставу, а коли їм роздали подарунки та теплі шкарпетки, зв'язані нашими друзями, то щастю не було меж.

Серце наше раділо від того, що ми змогли посяяти в їхніх душах надію, що вони не одні в цьому світі, що є всемогутній Бог, Який любить їх і не забуває.

На Великдень ми хочемо знову влаштувати свято для сиріт, розповісти їм про Воскресіння Христа та привезти гостинці. Тисячі знедолених та скалічених діток були дуже щасливі, коли до них приїхали на Різдво та запитували нас:

— Коли ви приїдете ще?

Моліться за організацію великоднього свята для сиріт, приєднуйтеся до його підготовки, адже тільки з вашою допомогою ми зможемо принести цим діткам хоч трохи любові, тепла і радості.

Свої пожертви надсилайте:

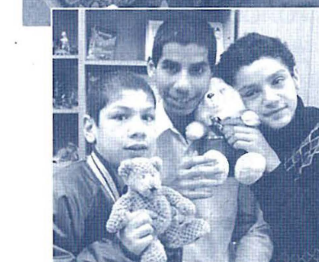
Поштовим переказом:

м. Київ — 03061, вул. Кар'єрна, 53, Біблійна місія.

З позначкою: добровільне пожертвування.

Телефонуйте: (044) 457-70-76,

e-mail: bm@i.kiev.ua

Ніколи і ніхто з людей не зміг і не зможе отримати відповіді на запитання, що усіх хвилює — хто винен і чому так стається? Відповідь є лише в Того, Хто створив цей світ, — у Бога. Він завжди готовий дати відповідь на всі наші запитання. І на по-дитячому наївні та безглузді, і на ті, що ставити зовсім не варто. Потрібно лише відкрити наші очі й вуха та слухати голос Божий. Він говорить до нас завжди, Він не втомлюється говорити

Наслідки дитячої жорстокості в наші дні кожен бачить у тій сфері, де проходить його професійна діяльність: працівники правоохоронної — в одному, працівники соціальної чи педагогічної сфери — в іншому. Ми, християни, що живемо духовним життям і перебуваємо під проводом Духа Божого, бачимо наслідки такої жорстокості в тому, що «Ми знаємо, що ми від Бога, і що ввесь світ лежить у злі» (1 Ін. 5:19).

Одна з причин, про яку взагалі мало говориться — діти полишені на самих себе. Батьки, витрачаючи весь свій час щоб заробити хліб щоденний, не мають можливості або бажання постійно займатися своїми дітьми. Іноді вони просто не розуміють важливості того, що обов'язково мають знати, що роблять їхні діти.

Уважно подивимося на те, хто і що впливає на наших дітей. На наших дітей впливає все: і вулиця, і школа, і друзі, з якими вони проводять час у дворі; телебачення, радіо, інтернет, музика. І як іноді мало у нас самих можливості відгородити їх від цього нав'язливого впливу. Та все ж відгородити й максимально захистити їх з Божою допомогою від впливу світу ми, батьки, зобов'язані!

Жорстокість не буває лише дорослою

Діти завжди мають потребу в спілкуванні й компенсують його нестачу тим, що тягнуться до всіх, хто виявляє до них інтерес. Добре, якщо це брати та сестри, які несуть дитяче чи підліткове служіння, викладачі недільної школи. Але, на жаль, у служінні Господу ми не всіх дітей можемо охопити, не на всіх можемо звернути увагу. А це так важливо, адже кожна п'ята людина на планеті (за статистикою) — це дитина до 14 років! «Сину мій, не забудь ти моєї науки, і нехай мої заповіді стережуть твоє серце, бо примножать для тебе вони довготу твоїх днів, і років життя та спокою! Милість та правда нехай не залишать тебе, прив'яжи їх до шиї своєї, напиши їх на таблиці серця свого, і знайдеш ти

ласку та добру премудрість в очах Бога людини» (Пр. 3:1–4).

Якщо ми цього не робимо, ми втрачаємо наших дітей! Буває, що у нас не вистачає часу поговорити з сином або донькою та дізнатися, що їх хвилює, чим вони живуть, чим цікавляться, про що думають! Ми мало молимося про наших дітей, мало молимося разом з ними. Якщо Слово Боже не читається в сім'ї, то там непомітно й могутньо присутній інший господар. Ось чому лунають відчайдушні молитви в церквах, ось чому плачуть матері й розпач не сходить з облич батьків.

Якщо в дітей не виробилися здорові норми поведінки, якщо вони не бачать прикладів застосування цих норм їхніми

батьками, якщо норми закладаються у їхню свідомість вулицею — це вірні ознаки майбутньої біди.

У сучасних умовах найчастіше й самі батьки не знають, як виховувати своїх дітей. Діти вчаться бути жорстокими та нещадними. Цю жорстокість вони бачать на телеекранах, у житті. Це лише у фільмі жертва може довго опиратися. В житті ж малолітні злочинці розповідають, як вони здивувалися, що жертва померла так швидко.

Тринадцятирічний підліток ногами забив до смерті 10-річного хлопчика, бо той заважав йому «розслабитися» на дитячому майданчику. Дівчина 15 років кинула ввімкнений фен у ванну, в якій купалася її мати. Причина? Мама пустила її на дискотеку, почувши, що донька по телефону цікавилася, чи буде на дискотеці «екстазі». Потім прийшли «друзі» дівчини, зламали двері і разом пішли розважатися.

Телебачення, фільми, комп'ютерні ігри — ці сучасні «задоволення» розважають одним способом: насильства й убивства, груба сила та приниження особистості. А хто «...закрадається, щоб красти й убивати та нищити»? (Ін. 10:10).

І ще. Останнім часом з екранів телевізорів, зі сторінок газет, журналів на нас обрушився шквал «блатних» пісень, фільмів і серіалів. Сатана успішно заповнив простір звучанням слів, які ще в недалекому минулому було непристойно вимовляти вголос у будь-якому

спільстві. Нерідко цими «словесами» починають користуватися все більше людей, вони потрапляють і в церкви. Особливо швидко їх вбирає молодь, не є винятком і молодь християнська. Тюремна «романтика» нахабно й без дозволу ввійшла в життя людей. Іноді здається, що вся країна або сиділа, або сидить у тюрмі, про це мріє або згадує. І хочеться голосно вигукнути: Люди! Схаменіться! Наш Господь переміг світ, а ви стаєте під ярмо цього світу! «Я вас зо світу обрав, тому світ вас ненавидить» (Ін. 15:19). Вибраний Божий народе! Схаменися й покайся...

А зараз я раджу вам прочитати листа з тюрми. Адреса тюрми і прізвище людини — справжні. Засуджений за

вбивство молодий чоловік написав його підлітку, який, обманутий сатаною, перебуває під нездоровим впливом вулиці. На одній із зустрічей зі складними підлітками, що стоять на обліку в міліції,

їм читали такі листи з-за колючого дроту. Після читання погляди підлітків змінилися, багато з них, і дорослі також, не могли приховати сліз. Цей лист — чиста правда. ☩

Привіт!

Мене звати Андрій, я живу поруч із тобою, лише в зоні. І я саме та людина, побачивши яку на волі, ти, не замислюючись, сказав би: «Оце так! Таким я хочу стати!»

Я був таким самим, як ти зараз. Мої батьки не мали тих грошей, які були необхідні мені. Адже тобі також вони потрібні саме зараз — щоб купити собі все і виглядати «круто».

А щоб тебе боялися, тобі потрібні ще двоє-троє таких самих, як ти. Через страх перед життям ви об'єднаєтеся в зраду і будете найжджати, але не на тих, хто може вас поставити на місце. Що ж, ти надмешся від почуття власної вагомості, але прийде момент, коли за одне розбите око тебе кинуть у клітку... Ще до суду твої «кенти» зрадять тебе. Можливо, один, з власної дурості, ще буде підтримувати з тобою стосунки і вірити, що ви жили правильно. Просити про допомогу ти будеш усіх, але з тобою залишаться лише твої рідні, а можливо, й ні.

Тобі не хочеться цього читати. Ти переконаний, що у твоєму житті все складеться інакше. Знаєш, чому це саме так? Тому що, як і я раніше, ти зараз бачиш лише один бік тих, на кого хочеш бути схожим. Те, що ти зараз читаєш, може змінити твоє життя, бажай ти цього чи ні! Дійшло? Та якщо в тебе не вистачає розуму зрозуміти це і стати сильним, тоді ти потрапиш сюди, а тут я не розмовлятиму з тобою так, щоб ти зрозумів мене і подивився на своє життя з іншого боку. В зоні я змушуватиму тебе служити мені, бо виходу в мене немає, я маю вижити за рахунок тих, в кого не вистачило розуму бути людиною на волі. А з такими, як я сам, чинити можна лише жорстоко. Ані поняття, ані блатне життя тебе не врятують, доки у тебе не буде кілька судимостей і в тебе не залишиться жодного шансу на нормальне життя.

А тоді від розпачу та слабкості ти почнеш виправдовувати тупість свого бездарного життя.

Між мною і тобою є різниця: у тебе ще є можливість сюди не потрапити, в мене такої можливості немає. В тебе є молодість і сили. В мене їх вже залишилося мало.

Про те, що я зараз тобі розповів, ніколи не розповідають, щоб без проблем брехати таким, як ти; підтримувати в молодих «романтику блатного життя», але її немає, ніколи не було і ніколи не буде!

Зрозумій це зараз і тверезо подивися на власне життя. Ти бажайш доброго для себе, але робиш усе навпаки. Чи не так? Не так лише у дрібницях. Вирішуй, хлопче, чи ти хочеш зневажати себе, чи хочеш жити нормально? Поруч з тобою є дорослі люди, в яких ти можеш дізнатися, з чого треба почати нове життя.

У мене сили для цього не вистачило, але в тебе я вірю! Я знайшов би їх у тебе, обов'язково знайшов, якби прочитав такого листа, написаного мені з зони, та ще й «зеком» зі стажем.

А якщо тобі знадобляться докази, що я — реальна людина з зони, тобі їх дадуть. Повір тим, хто хоче допомогти тобі, а я вірю в тебе.

Андрій

1 мільйон 800 тисяч!

1 800 000 дитячих ілюстрованих книг «Він жив серед нас» протягом двох останніх років надруковано книжковою фабрикою «Християнське життя»! Цією кількістю Євангелій у малюнках охоплені численні школи, дитячі садки, школи-інтернати тощо. Прекрасне видання стало незамінним атрибутом в усіх дитячих євангелізаціях. До того ж, такий чисельний друк здійснюється як тривала благодійна акція

Про що говорить ця цифра? Це багато чи мало? З цього приводу ділитися думками директор книжкової фабрики «Християнське життя» Віктор Товстенюк:

Директор Віктор Товстенюк

— Звичайно, на перший погляд ця цифра вражає. Але якщо порівняти її з кількістю дітей у нашій країні, а їх, за статистичними даними на 2005 рік, до 10 мільйонів, то це спонукає нас не зупинятися на досягнутому. Попереду ще

кілька років напруженої праці, щоб досягти Доброю Вісткою кожної дитини.

За цей благодійний проект ми щиро вдячні В.А. Капітанюку, який упродовж життя вболіває за український народ, за наших дітей. Він доніс цю потребу до бізнесменів, до президента місії «Stiching GOED

NIEUWS» Вармольта Хойнга, і вони започаткували цей проект. У свою чергу Голова ВСО ЄХБ Григорій Комендант взяв на себе відповідальність за централізоване розповсюдження цих книг через обласні об'єднання церков України, через керівників інших конфесій. Після обрання нового керівництва ВСО ЄХБ до цієї справи долучився Голова В.В. Нестерук. Слід сказати, що крім цієї

— Вікторе Васильовичу, те, що Ви зі своїм колективом робите для наших дітей, заслуговує на особливу повагу. Сьогодні ми можемо спостерігати, як у нашому суспільстві уповільнюються процеси відродження духовності, незважаючи на те, що для цього задіяні усі можливості. Людям, усім без винятку, потрібен Бог. Що ж саме спонукало Вас спрямувати свою благодійно-євангелізаційну діяльність на дитячу аудиторію?

— Так, сьогодні наше суспільство потребує духовного оздоровлення. Духовне оздоровлення можна віднайти лише у справжньому християнстві. Але, як сказав видатний письменник Клайв Льюїс, нам не вдасться встановити християнського суспільства до тих пір, поки більшість з нас не стане християнами.

Думаю, здорове суспільство насамперед залежить від того, на яких засадах формується молоде покоління, що закладається в дитячі, не спотворені

Через цю машину проходять усі книги та журнали

євангелізаційної літератури для дітей ми друкуємо великими накладками багато інших книг. За час нашого існування з 1993 року надруковано більше 200 найменувань загальним тиражем понад 8 739 480 примірників.

гіхом, душі. Хтось влучно сказав, що легко виправляти ті серця, які ще ніжні та м'які, але важко викоринювати пороки, що виростили разом з нами.

Коли ми поглянемо на сучасну молодь, складається досить сумна картина. Алко-

Видавничий відділ: Андрій Смолянчук, Оксана Кришук, Олександр Голік (праворуч)

голь, наркотики, сексуальна розбещеність... Одним з гострих питань залишається дитяча злочинність, яка постійно зростає. Наприклад, за повідомленнями преси, у січні вона зросла на 12%. Сьогодні в Україні більше ста тисяч безпритульних дітей. Чи знаємо ми, чим вони займаються, чим живуть? Десяти днів на вулиці достатньо, щоб дитина заразилася двома-трьома інфекційними захворюваннями. А після місяця вуличного життя їй потрібен рік, щоб адаптуватися до нормального

магається впливати на її формування. Ось чому так важливо закладати в дітей духовні цінності, євангельські основи, які є запорукою здорового морального суспільства.

Що ж до євангелізації, то вважаю, що євангелізація серед дітей сьогодні є найбільш перспективною. По-перше, самі діти стають приналежними до церкви, по-друге, через дітей (і це один з найкращих методів) навертаються до Бога їхні батьки.

Сьогодні при багатьох наших церквах існують недільні школи лише завдяки

Менеджер-адміністратор В'ячеслав Товстенюк (ліворуч), головний інженер Леонід Кришук

соціального життя. Духовний світ дітей складний, він набагато складніший від світу дорослих, і в ньому справді відбувається духовна війна. Ворог душ людських — досвідчений стратег, він не чекає, поки сформується особистість, навпаки, він на-

дітям з невіруючих сімей. І ми маємо безліч прикладів, коли ці церкви поповнюються новими членами тобто батьками цих дітей.

Величезне значення у євангелізації серед дітей відіграє в першу чергу не стільки проповідь, скільки духовна дитяча літерату-

ра. Цікава дитяча книжка євангельського змісту — ось що потрібно дітям! І така книга є!!! Ця книга — «Він жив серед нас».

— Ми дуже задоволені тим, що журнал «Євангельська нива» теж друкується у друкарні «Християнське життя». Пам'ятаю, в одній невеличкій церкві я був свідком навернення чоловіка через наш журнал. Цей чоловік вийшов наперед з журналом у руці і засвідчив, що його хтось приніс йому, коли він лежав у лікарні. Цікаво, що при читанні його найбільше вразив вірш «Я радію, що йду в Божий дім». «Думка, в який дім йду я, не давала мені спокою, — розповідав новонавернений брат, — це й привело мене в церкву». З приводу цього варто процитувати пророка Ісайю (55:10-11): «Бо як дощ чи то сніг сходять з неба й туди не вертається, аж поки землі не напоїть і родючою вчинить її, і насіння дає сім'ячіві, а хліб їдцеві, — так буде і Слово Моє, що виходить із уст Моїх: порожнім до Мене воно не повертається, але зробить, що Я пожадав, і буде мати поводження в тому, на що Я його посилав!»

Вікторе Васильовичу, оскільки Ви присвятили себе вельми благородній справі — друкуванню духовної літератури, то, без сумніву, друковане слово для Вас має особливе значення.

— Роль друкованого слова важко переоцінити. Проповідь Христа і Його апостолів могла слухати лише певна кількість людей, тоді як друковане слово, Біблію, сьогодні можуть читати в усіх куточках нашої планети і багатьма мовами світу. Друковане слово має силу впливу на формування інтелекту, світогляду людини. Воно системно і методично проводить свою роботу, досягаючи свідомості читача, а особливо слово, що несе в собі божественну іскру, воно завжди торкається серця і розуму людини.

— Книжкова фабрика «Християнське життя» — це перший досвід друкарської справи такого масштабу у нашому Братстві. Цікаво дізнатися, як усе починалося.

— У вересні 1993 року наше Братство отримало чудовий подарунок — книжкову фабрику від Слов'янської Євангельської Асоціації. Слава Богу, ми дочекалися того, у що вірили: «Бог навідався до народу Свого». Це велика радість і благословіння для всіх нас і наших церков.

Я прийшов у друкарню в липні 1994 року. Це був майже початок. Звичайно, довелося зустрітись з багатьма труднощами, але Бог завжди був поряд. Особливі проблеми були з технікою, яка виявилася надто складною. Наші друкарі з великим терпінням і наполегливістю опановували її. Кваліфікованих учителів не було. Багато допоміг нам син Василя Андрійовича Капітанюка, Янек, який хоч і не мав спеціальної освіти, але колись почерпнув знання від свого батька у Франції. Але, слава Богу, усі проблеми залишилися в минулому. Сьогодні на сучасному обладнанні працюють висококваліфіковані працівники.

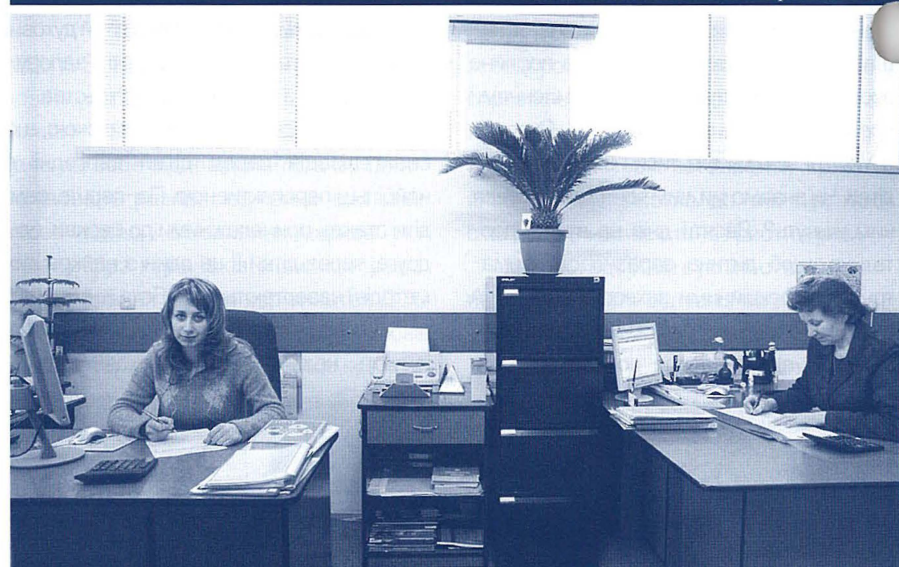
Особливе слово хочеться сказати на адресу Василя Андрійовича Капітанюка. Його внесок у роботу друкарні неоціненний. Християнська література видається на добровільні пожертвування, які, звичайно, зібрати в Україні неможливо для повноцінного функціонування фабрики. Тож наш шанований брат Василь Андрійович, палаючи любов'ю до нашого українського народу, опікується важливою справою — поширенням слова Божого в Україні через друкування духовної літератури. Працівники друкарні з любов'ю називають його батьком. Двічі-тричі на рік він приїжджає на Волинь, і щоразу для нас це благословіння і допомога.

Друкуємо ми літературу для біблійних інститутів, семінарій, коледжів, недільних шкіл, дитячі книжки, журнали. Господь щедро благословляє нас.

Приємно зазначити, що кожен робочий день ми починаємо з молитви. Читаючи Слово Боже, просимо благословіння у Господа на нашу працю, наші руки, наші здібності. Ми впевнені — це запорука успіху всієї діяльності фабрики. Колектив у нас прекрасний, дружній, посвячений. Усі свідомі того, що наше покликання — друкувати живе Боже Слово, яке, змінюючи людину, змінює світ. ☞

Автоматизована книгозбиральна лінія

Бухгалтерія — гол. бух. Валентина Бандура (праворуч), прийом замовлень — Ірина Цейко

Журнальна лінія

Сестринський табір у Карпатах

Наприкінці серпня сестри України провели п'ять незабутніх днів у християнському таборі «Фавор». Мальовничі пейзажі карпатських гір, листя, насичене ароматами трав і лісів повітря допомогли нам повніше відчувати любов Христа

Радість спілкування розділили з нами сестри з Білорусі, Молдови і Росії — адже для Бога немає кордонів! У таборі панували любов, радість, взаєморозуміння і дружба.

Звичайно, лідерам груп було дуже складно поєднати в одне ціле таких різних людей з багатьох країн і міст, з різними характерами, звичками, мовою. Та вони постаралися і, з Божою допомогою, справилися з нелегким завданням. У таборі в нас було благословенне спілкування, ба-

гато цікавих бесід про Христа, про гріх людини і шляхи його подолання, про працю сестер у помісних церквах. Кожний день мав свою назву: День знайомства, День складнощів, День компліментів, День дружби, День молитви. Власне, так воно і було: спочатку ми всі перезнайомилися, потім зазнали труднощів від «притирки», характерів і налагодження співпраці. Потім ми навчилися говорити одна одній добрі слова — повірте, з незвички багатьом це давалося не просто! Під кінець ми, звичайно, всі подружилися і змогли разом піднести гарячі молитви Господу.

У кожному дні Господь перевіряв і випробовував нас, допомагав пізнати самих себе. Чи здатна я полюбити незнайому мені людину? Чи буду нарікати, коли прийдуть труднощі? Як багато у моєму серці приємних слів і компліментів, чи вистачить їх на всіх сестер у таборі? Чи зумію знайти спільну мову й подружитися з усіма сестрами своєї групи і табору? Отець Небесний не припиняв навчати нас через уста братів і сестер. Ми почули про Бога багато такого, чого раніше не знали

або не замислювалися про це. Сестри з задоволенням свідкували про своє покаяння і прихід до Бога, про те, яким шляхом вів їх Господь усі ці дні і роки. У таборі були й невіруючі жінки. Деякі з них покалися, і їхні до цього сумні очі засяяли радістю спасіння. Ми вивчили багато пісень українською та російською мовами, з задоволенням слухали молдовські й білоруські псалми. Слова «Бог», «Господь», «Ісус Христос» були всім зрозумілі без перекладу! Те, що в таборі знаходилися представники чотирьох народів, зовсім не заважало нам разом славити нашого Господа Ісуса Христа. Ми молилися, і наші молитви також були зрозумілі без перекладу. Адже кожна з нас просила про одне — миру своїм близьким, благословіння Церкви Божій, щастя й благоденства своїй країні.

Розставання було зворушливим і трохи сумним. Коли ще доведеться побачитися? Ми обмінялися адресами й написали одна одній добрі побажання. Нехай Господь дасть нам побачити одна одну в новому році в новому християнському таборі! ☞

Автор: Валентина БУЛАВІНА | м. Комсомольськ Донецької області

Нові ідеї? Для нас це важливо!

У січні 2007 року Радою Союзу ВСО ЄХБ було затверджене Положення про Творчу Раду ВСО ЄХБ. Згідно цього положення «Творча Рада є дорадчим органом при Раді Всеукраїнського Союзу Об'єднань євангельських християн-баптистів, створеним з метою сприяння ефективності служіння Союзу, розвитку його духовного, інтелектуального і творчого потенціалу».

За час існування Творчої Ради було порушено цілий ряд проблем та внесені нові пропозиції. Серед них — створення прес-центру при ВСО ЄХБ, участь у розробленні положення про старшого пресвітера, створення інформаційної ТВ програми про братство, вироблення соціальної доктрини братства та багато іншого.

Запрошуємо усіх членів церков надсилати свої пропозиції, поради та ідеї щодо життя церкви і братства в цілому. Що може робити церква і що не варто, що варто розвинути, а від чого варто відмовитися. Найцікавіші ідеї та пропозиції будуть обговорені та надруковані.

Надсилайте свої ідеї та пропозиції на адресу секретаря Творчої Ради: rmikola@gmail.com або на адресу Канцелярії з поміткою «Творча Рада».

Відвідайте сайт нашого Братства

Адреса в Інтернеті:
www.ecbua.info

Запрошуємо взяти участь у його постійному оновленні новинами, фотографіями, розповідями про служіння, про цікаві особистості, а також надсилайте свої запитання, оголошення, молитовні прохання на адресу: oldoro@yandex.ru

Бог достойний найкращої хвали

З самого початку існування християнства спів псалмів мав важливе значення і значний вплив на духовне життя віруючих. Першим і найяскравішим прикладом співу у Христовій Церкві був спів Самого Господа Ісуса Христа і Його учнів на Таємній вечері: «...а коли відспівали вони, то на гору Оливну пішли» (Мт. 26:30).

Зараз у євангельських церквах звучать як прості гімни для загального співу, так і складні хорові композиції, а також сольні твори. Бога величають ансамблі, оркестри та інструментальні групи. Наші духовні пісні повні звістки про Христа, про Його страждання та небесну любов. Пісні підносять нас до Бога, закликають грішників до покаяння, відкривають святість Богу. У піснях, як і в проповіді, ми прославляємо Господа, Його Голгофську жертву, розповідаємо про те, як отримати спасіння. Пісні допомагають зростати у вірі. У Книзі Повторення Закону 31:19–21 читаємо: «А тепер запиши собі оцю

пісню і навчи її Ізраїлевих синів, вклади її в їхні уста, щоб була Мені ця пісня за свідка на Ізраїлевих синів... то станеться, коли знайдуть його численні нещастя та утиски, що пісня ця стане проти нього за свідка, бо вона не забудеться з уст насіння його». Тобто, пісня здатна не лише розраджувати й навчати людей, але й звинувачувати їх у гріхах відступництва та кликати до покаяння.

Сам Бог Духом Святим поєднує небесну гармонію і божественні істини так, що, насолоджуючись слуханням музики, ми, безумовно, сприймаємо й слова, котрі співаються. Якщо з проповіді через деякий час багато що забудеться, то слова, покладені на музику, звучатимуть у душі людини все життя, і тому є багато прикладів. Християни й нонавернені свідчать, що пісні, які вони вивчили в дитинстві, пам'ятаються ними і в старості.

У Слові Божому ми знаходимо докази того, що музика і спів сприяють євангелізму. Коли Павло і Сила у в'язниці молилися й співали, а ув'язнені слухали їх (Дії 16:25), то, зрештою, покаюся в'язничний сторож і його сім'я. Музика й спів і сьогодні готують у душах людей ґрунт для прийняття Слова Божого. У текстах багатьох псалмів вкладені основи нашого віровчення, тому,

співаючи їх, ми отримуємо настанову у вірі. Співом ми також величаємо Бога: «Вдячно співайте у ваших серцях Господеві псалми» (Кол. 3:16). Іншими словами, церковна музика — це процес, який служить для того, щоб прославити Бога і закласти християнську віру глибоко в людську свідомість.

То яким же має бути наше ставлення до співу? Безперечно, ми повинні ставитися до нього як до справжнього священнодіяства, як це робили левити за часів Давида. Співу треба вчитися, і для цього зараз є безліч можливостей. Наприклад, на Львівщині при Ук-раїнській Баптистській теологічній семінарії з 2002 року діє музичний факультет. Перший випуск регентів відбувся у

листопаді 2004 року, а зраз ми готуємо до випуску ще 16 студентів. Цього року музичний факультет доповнився ще одним відділенням — з вересня почалися

заняття у хоровій школі УБТС, де християнська молодь (від 14 років) проходить початкову музичну підготовку для співу в хорі, а дехто з них наступного року продовжить навчання на диригентському відділенні.

Запрошуємо й вас, дорогі брати і сестри, вчитися співати Господу хвалу. Нехай заклик: «Служить один одному кожний тим даром, якого отримав» (1 Пет. 4:10) знайде відгук у багатьох серцях! ❏

«Боже, я пісню
нову заспіваю Тобі»
(Пс. 143:9)

Автор: **П.О. СИДЬКО** | декан музичного факультету УБТС, композитор

Для отримання журналу «ЄВАНГЕЛЬСЬКА НИВА»

За 4 номери на рік надсилайте поштовим переказом добровільні пожертвування в сумі: для України **20 грн.**, для ближнього зарубіжжя **15 у.о.**, для далекого зарубіжжя **25 у.о.**

ВСО ЄХБ «Євангельська нива» вул. Л. Толстого, 3-Б, Київ-4, Україна, 01004 або на

ВСО ЄХБ р/р 26007031255641 у Старокиївському відділенні Київської міської філії АКБ «Укрсоцбанк», МФО 322012, код 14357313.

На квитанції зробіть позначку: «Добровільне пожертвування на журнал ВСО ЄХБ «Євангельська нива».

! копію квитанції надсилайте
разом із замовленням

Одержувач (ПІБ) _____ Рік народження 19 _____

Місто / країна _____ Індекс

Область / район _____ вулиця _____ будинок _____ квартира _____

Тел.: + _____ (_____) _____ E-mail: _____

Церква _____ служіння в церкві _____

Мова видання: рос. ☐ укр. ☐ кількість примірників _____ на 200 _____ рік

Свою адресу пишіть, будь ласка, чітко і бажано друкованими літерами.

**Українська Баптистська Теологічна Семінарія заснована в 2000 р.
Засновником УБТС є Всеукраїнський Союз Об'єднань ЄХБ.
Співзасновники: Українські Баптистські Об'єднання США та Канади**

УБТС СТВОРЕНА З МЕТОЮ:

- забезпечення церков євангельських християн-баптистів підготовленими служителями для науково-дослідницької роботи і викладання в семінаріях та інших теологічних школах;
- бути центром богословського спілкування, діалогу та консультацій для служителів церков;
- підготовки і видання наукових та навчально-педагогічних матеріалів для розвитку системи богословської освіти в Україні.

УБТС у своїх доктринальних поглядах дотримується віровчення євангельських християн-баптистів. Ми не тільки сповідуємо його, а й робимо все, що від нас залежить, для його обґрунтування та поширення.

ПРОГРАМА

«БАКАЛАВР БОГОСЛОВ'Я»

Програма «Бакалавр богослов'я» — базовий академічний рівень вищої богословської освіти. Призначена для вивчення студентами богослов'я і набуття навиків служіння з метою їх використання в церковному служінні, викладацькій діяльності в богословських школах, у дослідницькій науково-богословській праці, а також подальшій спеціалізації за програмою «Магістр богослов'я».

Термін навчання: 3 роки.

ПРОГРАМА

«МАГІСТР БОГОСЛОВ'Я»

Програма «Магістр богослов'я» — академічний рівень вищої богословської освіти. Призначена для вивчення студентами богослов'я і набуття спеціальних навиків служіння з метою їх використання в церковному служінні, викладацькій діяльності в богословських школах, у дослідницькій науково-богословській праці.

Термін навчання: 2 роки.

Програма «Магістр богослов'я» здійснюється за участю Південно-Західної Баптистської Семінарії (Форт-Ворс, Техас, США).

Спеціалізація програми: богослов'я та пасторське служіння.

Шановні брати і сестри!

Українська Баптистська Теологічна Семінарія в цьому році проводить другий випуск студентів стаціонарного відділення і одночасно здійснює новий, третій набір.

Особливість нового набору полягає в тому, що студенти першого курсу Богословського факультету (бакалаврат) одночасно будуть навчатися в Державному Педагогічному Університеті (м. Дрогобич). Отримавши диплом Семінарії, вони одночасно отримають диплом педагога, а це дасть їм можливість не лише служити в Церкві, але й працювати в освітніх закладах нашої країни. А тому я запрошую кращих випускників шкіл цього і попередніх випусків стати студентами УБТС.

Кількість студентів в новому наборі обмежена до 15 осіб.

**Ваш брат у Христі, ректор УБТС
Іван Романюк**

а/с 36, м. Борислав, Львівська обл.; тел.: (03248) 4-18-45
e-mail: seminaryubts@gmail.com www.ubts.lviv.ua
Адреса заочного відділу УБТС:
м. Львів, вул. Вітовича 9, 79016, тел. (0322) 38-34-88

КНИЖКОВА ФАБРИКА

«ХРИСТИЯНСЬКЕ ЖИТТЯ»

Д у х о в н о - п р о с в і т н и ц ь к и й ж у р н а л

Євангеліська нива

Успішні члени церкви
— успішна церква
стор. 1

Духовне народження.
Що це таке?
стор. 5

Що говорять Біблія
і наука про вік
Всесвіту і Землі?
стор. 30

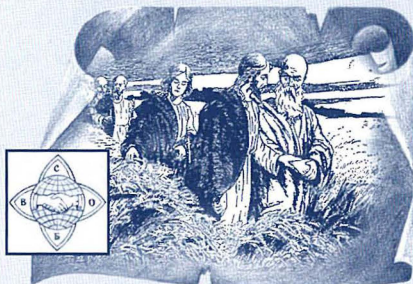
і будете
Моїми свідками
аж до краю землі!

№2 (42) 2007

Один Господь, одна віра,
одне хрищення (Еф. 4:5)

ЄВАНГЕЛЬСЬКА НИВА

Духовно-просвітницький журнал
Всеукраїнського Союзу Об'єднань
євангелістських християн-баптистів

Голова редакційної ради:

В'ячеслав Нестерук

Головний редактор:

Михайло Козубовський

Редакційна рада:

Володимир Домашовець, Віталій Козубовський,
Григорій Комендант, Надія Комендант,
Олександр Крещук, Віктор Кульбич,
Володимир Матвій, Анатолій Прокопчук,
Сергій Санніков, Віталій Ткачук,
Павло Храпак, Микола Романюк,
Костянтин Гончаров

Художник-дизайнер:

Євген Волостинов

Комп'ютерний набір, редагування, верстка:

Світлана Лоськова

Кореспондент:

Юлія Долматова-Агафонова

Адреса редакції:

вул. Л. Толстого, 3-Б, Київ-4, 01004, Україна
тел. (044) 235-36-13, E-mail: evniva@i.com.ua

Адреса в Інтернеті:

www.esbua.info

Видання здійснюється
на добровільні пожертвування

Журнал виходить чотири рази на рік

Видання зареєстроване

Міністерством України у справах преси
та інформації

Свідоцтво КВ №2245 від 16.10.1996 р.

Рукописи не рецензуються і не повертаються

При використанні матеріалів журналу
посилання на видання обов'язкове

© Всеукраїнський Союз Об'єднань
євангелістських християн-баптистів

«Evangelical fields» magazine of
All-Ukrainian Union of Associations
of Evangelical Christians-Baptists

Надруковано з готових фотоформ релігійним
товариством «Місійна книжкова фабрика»
«Християнське життя»,
вул. В. Стуса, 3, м. Луцьк, 43006, Україна,
тел./факс (0332) 71-95-96

У номері:

Духовна стаття

Успішні члени церкви— успішна
церква 1

В'ячеслав Нестерук

Той, Хто супроводжує нас у житті 4

Валерій Антонок

Духовне народження. Що це таке? 5

Леонід Кротик

За віру євангеліську 8

Анатолій Прокопчук

Серце, що віддане Богові 19

Микола Романюк

Молитви Давида, сина Єссеєвого 34

Борис Херсонський, Сергій Санніков

Християнське життя

* Благословенна єдність у Христі 23

Олена Мокренчук

Великодній Тиждень Братства на
Донеччині 24

Олена Мокренчук

Тиждень Союзу в області:

Хмельниччина 25

Олена Мокренчук

Дві «Первомайки» 28

Олена Мокренчук

Християнська освіта

Прийшов час 40

Тетяна Саннікова

Сестринське служіння

Міжнародний конгрес сиріт і вдів 37

Юлія Долматова-Агафонова

Неоцінима роль кожної сестри в
благовісті 38

Надія Комендант

Богослов'я

Варені жаби та інші
богословські вправи 15

Марк Сосі

Біблія і наука

Що говорять біблійне
богослов'я і фундаментальна
наука про вік Всесвіту й
Землі? 30

В.С. Ольховський

Наше інтерв'ю

Служіння стало моїм
життям 12

Михайло Козубовський

Місіонерське служіння

35 років на ниві Божій 42

Арсен Малець

50 років подружнього життя
і 55 років місіонерської
праці 44

Василь Капітанюк

До 100-річчя від дня
заснування Бразильської
Місії Світового
Місіонерства (JMM) 46

Любомир Матвій

Свідectво

Історія одного знайомства 22

Успішні члени церкви — успішна церква

Ми продовжуємо розглядати питання успіху й ефективності церкви. У попередній статті ми розважали над тим, що успішною може бути та церква, в якій успішне керівництво. Керівник церкви має відповідати стандартам і вимогам Слова Божого. Він також має витратити багато часу, щоб допомагати (як Ісус Христос допомагав Своїм учням) близьким, співпрацівникам, щоб мати у своєму оточенні людей, яких він навчив, передав їм своє бачення керування церквою.

Цього разу ми розглянемо наступні тези:

успішні члени церкви — успішна церква;

ефективні члени церкви — ефективна церква.

Церква Господа Ісуса Христа — це живий організм. Апостол Павло порівнює її з тілом: «*Бо як тіло одне, але має членів багато, усі ж члени тіла, хоч їх багато, то тіло одне... Бо тіло не є один член, а багато. Бо коли скаже нога, що я не від тіла, бо я не рука, — то хіба через це не від тіла вона?*» (1 Кор. 12:12, 14–15). Цю думку апостол розвиває аж до кінця 12 розділу. У 27 вірші він особливо наголошує: «*І ви — тіло Христове, а особі — ви члени*».

Кожному з нас відомо, як наше тіло діє. Кожен його член виконує якусь важливу функцію. Медики, дослідивши людський організм більш глибоко, можуть сказати, яким важливим для нас є кожен його орган.

Якщо ж у нашому тілі якийсь орган не працює, не виконує свою функцію, то все тіло страждає. Воно хворіє, людина може стати інвалідом, а інколи й передчасно померти.

Якщо таку паралель провести щодо Церкви Божої, то для нас особливо важливо, щоб кожний член Тіла Христового знав свою функцію, своє місце, віднайшов свій дар у загальному призначенні Церкви.

Інколи складається враження, що тільки вибрані та рукопокладені служителі можуть мати певні дари й використовувати їх для служіння. А члени церкви можуть лише спостерігати за їхнім служінням.

Але немає суттєвої різниці в служінні духовними дарами членів церкви і рукопокладеними служителями. Відмінність у функціях, а не в сутності. Усі віруючі, члени церкви, звершують те чи інше служіння за допомогою певних духовних дарів. Усі представляють Ісуса Христа, і всі діють Його владою й авторитетом.

Бог дав сповненням Духом Святим і благодаттю керівникам церкви діяти так, щоб заохочувати і давати можливість членам церков звершувати різноманітні служіння у справі Божій, у збудуванні Тіла Христового.

*«І Він, отож, настановив одних за апостолів, одних за про-
років, а тих за благовісників, а тих за пастирів та вчителів, щоб
приготувати святих на діло служби для збудування тіла Хри-
стового»* (Еф. 4:11–12).

Приготування святих на служіння має бути важливим і стратегічним питанням для служителів церкви. Інколи можна про це забути, захоплюватися лише своїм даром і використо-
вувати тільки його замість того, щоб допомогти іншим членам церкви віднайти свої дари, аби церква могла ефективніше звершувати християнську працю як у церкві, так і за її межа-
ми. Адже духовний дар — це особлива здібність, яка дається кожному народженому згори віруючому. За допомогою ду-
ховних дарів Христос дає Своїй церкві можливість виконати своє завдання на землі.

Про духовні дари, їх різноманітність і призначення багато разів говориться на сторінках Слова Божого. Про це написа-
но у 1 Пет. 4:10–11: *«Служіть один одному, кожен тим даром, якого отримав, як доморядники всілякої Божої благодаті. Коли
хто говорить, говори, як Божі слова. Коли хто служить, то слу-
жи, як від сили, яку дає Бог, щоб Бог прославлявся в усьому...»* (див. також Рим. 2:3–8; 1 Кор. 2; Еф. 4:11–13).

Апостол Павло пише в 1 Кор. 12:8–9, що дари даються одним і тим же Духом, а також він говорить, що Дух Святий працює разом з Отцем і Сином (1 Кор. 12:3–6).

Біблія не встановлює певну кількість духовних дарів. Слова, які апостол Павло вживає для визначення дарів, не встанов-
люють чітких категорій. Важко сказати, наприклад, чи буде та-
кий дар як слово знання прирівнюватися до дару вчительства, чи це зовсім інший дар. Не зрозуміло також, чи дари, які були явними у першій церкві, — це всі дари, які називає Біблія. Немає не-
обхідності у порівнянні дарів часів апос-
тольської церкви і дарів сьогодишнього дня. Набагато доцільніше розглядати як духовний дар кожен здібність, яку Дух Святий направ-
ляє, затверджує і застосовує для збудування Тіла Христового. Багато важливих здібнос-
тей, які використовуються в сьогодишньому служінні, не згадуються в Новому Заповіті як дари. Християни, які захищають віру, збуджують суспільну свідомість, виховують прийомних дітей, грають на музичних інструментах, пишуть оповідання, складають вірші, декламують, співають тощо, — практикують духовні дари. Деякі з цих дарів відрізняються за назвою від тих, які згадуються в Біблії. Інші використовуються у служінні через особливі поєднання дарів.

Апостол Павло не дає вичерпного списку дарів. Він підбадьорює кожного члена в церкві використовувати свій дар для загальної користі.

Деякі сучасні богослови, коментуючи Біблію, пояснюють, що окремі духовні дари були необхідні лише для того, щоб

закласти основу першої церкви. І оскільки це завдання було виконане, то більше немає необхідності в цих дарах. Інші вка-
зують на те, що в Біблії не говориться про припинення дії цих дарів. Павло ж вважає, що церква завжди буде мати дари, що Дух Святий визначить, які конкретно дари Бог дає в певний час, у певному місці — все залежить від Його наміру. Ми не повинні вирішувати за Бога.

Функція помісної церкви, вибраних служителів має поля-
гати в тому, щоб відкривати, розпізнавати і пробуджувати різні дари, які, якщо можна так сказати, сплять у віруючих лю-
дах. Ми маємо бути переконані в тому, що Бог наділяє кожен помісну церкву всіма дарами, які справді необхідні для її збу-
дування в любові та святості.

Часто мене запитують, чи відрізняються духовні дари від природних талантів. Вони багато в чому подібні — і ті, й інші мо-
жуть приносити славу Богові. Але між ними є й різниця. Коли апостол Павло перераховує духовні дари, він говорить про здібності, які збудовують церкву і просувають уперед справу Божу. Духовні дари — це не тільки особливі здібності, це й здібності, які застосовуються для мети, поставленої Богом.

Якщо порівнювати духовні дари і природні таланти, то їх можна розглядати як одне й те саме або як зовсім різне. При-
родні якості можуть бути духовними дарами за умови і в міру їх посвячення на служіння Господу і збудування Його церкви в силі, яку Він дає. Якщо ж вони використовуються в особистих цілях, щоб прославити себе, а не Бога — це не буде благосло-
венне Богом.

Майже кожним даром можна зловживати. Духовні дари не є винятком. Сатана спостерігає за Божим планом і часто може сфальсифікувати його. Христос попереджав про це: *«Бо постануть христии неправдиві, і неправдиві пророки, і бу-
дуть чинити великі ознаки та чуда, що звели б, коли можна, і
вибраних. Оце Я насамперед вам ска-
зав»* (Мт. 24:24–25). Можна також го-
ворити про звеличування того чи іншо-
го дару. Прославлення певного дару може призвести до розділення членів церкви, тобто складається ситуація, ко-
ли деякі «обдаровані» члени стають «особливими», тоді як ті, хто не володіє таким даром, церквою не сприймають-
ся. Одних це робить гордовитими, а в

інших — викликає почуття неповноцінності. Апостол Павло суворо застерігає коринфську церкву про небезпеку підне-
сення певних дарів (1 Кор. 12:14).

Буває й так, що деякі члени церкви нав'язують свої дари. Нав'язуючи їх, вони роблять це так, що інші починають дума-
ти, що їм потрібно діяти так само. Люди з синдромом нав'язу-
вання дару викликають у своїх одновітців почуття провини і сорому.

Даром іноді зневажають — коли до обдарованого члена церкви ставляться зневажливо. Павло вказує на таку тен-
денцію у таких віршах: *«ти мені не потрібна», «ви мені не потрібні»* (1 Кор. 12:21) і нагадує нам, що частини тіла, які

даються нам небажаними, насправді є дуже важливи-
ми. Він пише, що Бог усе в тілі зробив мудро, для того, щоб ми «однаково піклувалися один про одного». Слово Боже неодноразово наголошує, що всі дари дані на користь усім.

То чому важливо кожному члену церкви знати свої ду-
ховні дари? Тому що це знання допоможе їм знаходити Божу волю в їхньому житті. Оскільки наші духовні дари — це ключ до звершення тієї справи, до якої покликав нас Бог, то відкриття дарів виглядає як розкриття змісту нашої духовної праці. Як тільки ми збагнемо, у чому полягають наші духовні дари і зрозуміємо ціль Бога в нашому житті, ми отримаємо мож-
ливість зосередитися на тій справі, до якої нас Бог покликав. Знання наших духовних дарів дає нам змогу перема-
гати почуття невідповідності й непов-
ноцінності. Кожен із нас отримує певну здібність, яка для церкви має значення. Відкриття духовних дарів може із закомплексованого, з почуттям вини віруючо-
го зробити щасливого й ефективного учня Ісуса Христа. Члени церкви працюють краще і ефективніше, коли роблять те, до чого приготував їх Бог.

Коли ми знаємо свої дари, то посідаємо відповідне місце в церкві Христовій. Це означає, що ми повинні визнавати не тільки те, що інші потребують нас, але й те, що ми потребуємо інших. Ми не покликані стояти осторонь, або функціонувати без підтримки тіла Божого — Його церкви.

Відкриття наших дарів надихає нас більше більше працювати там, де ми можемо використовувати свої дари, а також допомагає відійти від надто великої посвяченості тій праці, яка не пов'язана з нашим даром.

Якщо ми відкрили свій духовний дар, то повинні, по-пер-
ше, посвятити його Богу на служіння і, по-друге, розвивати його. Та й факт, що ми володіємо певним даром, служить стимулом до того, щоб посвятити його для Христа.

Від м'язів у тілі немає користі доти, доки вони не почина-
ють скорочуватися. І від духовних дарів не буде користі доти, доки вони не посвячені на працю для Господа. І в церкві вони — інструмент для служіння.

Розуміючи вчення Євангелії про духовні дари, служителі мають допомагати членам церкви відкривати свої дари. Бо якщо члени церкви не відкрили і не використовують свої да-
ри, то це схоже на підприємство зі значним капіталом, на який накладено арешт. Кошти є, а користуватися ними, здійсню-
вати ефективні операції неможливо.

Церква Божа має величезний потенціал. Дух Святий вклав у неї величезний ресурс, наділив кожного її члена якимсь даром, здібністю. Але це Тіло ніколи не зможе бути ефективним, якщо не почне рухатися, не розправить духовні плечі, його ноги не підуть благовістити мир і благодать, не запрацюють руки в справах милосердя, не почують вуха ма-
кедонський крик, не побачать очі тисячі людей, які йдуть за ним до пекла.

Коли поглянути, як працює система підготовки служителів у церкві, то неначе всі 100% служителів мають бути про-
повідниками — багато літератури, курсів, шкіл, багато прак-
тичних занять з підготовки проповіді...

Якось у людини, яка займалася підготовкою про-
повідників, запитали, чи можна навчити проповіді. Відповідь була такою: якщо це діамант — то можна трохи пошліфувати, а якщо булик — то дарма. Тому я хочу сказати: якщо Бог дав дар слова, то його треба вдосконалю-
вати, а якщо ні — то не витрачайте час на те, що Бог не дає і не хоче, щоб ми мали. Мож-
ливо, Він кличе нас до іншої праці, можливо, Він у Своему Тілі знайшов для нас більш важливе в Його очах місце.

На жаль, у Церкві Божій мало прово-
диться занять, щоб допомогти віднайти інші дари, які мають існувати.

Духовні дари — це ключ до звершення тієї справи, до якої покликав нас Бог

То як церква і її служителі можуть допомогти іншим її членам розкрити, розвинути і використати дари у служінні?

1. Припинити ділити людей на клір і мирян, на тих, які служать, маючи духовні дари, і спостерігачів, які не мають дарів.
2. Дослідити і зрозуміти вчення Євангелії про духовні дари, про функціонування церкви — Тіла Христового.
3. Відмовитися від думки, що всі повинні робити все. Більшість служінь у церкві потребують вибіркового про-
цесу, розподілу функцій відповідно до дарів.
4. Кожен керівник церкви має розглядати себе як служите-
ля, завдання якого полягає в допомозі людям у виявленні і розвитку їхніх дарів.
5. На жаль, багато членів церкви звершують служіння там, де припадає, вони або не наслідують сказати «ні», або думають: «хтось же має це робити».
6. Проповідувати і навчати про дари Духа Святого. Це дає можливість церкві побачити, що керівники серйозно ставляться до використання духовних дарів у Тілі Хри-
стовому, а члени Тіла зможуть вибрати те служіння, яке їх цікавить.
7. Найкраще людина може побачити себе в малій групі. Члени не можуть служити один одному або координувати служіння, доки вони не познайомляться. Мені багато разів доводилося бачити, як люди, які відвідували малі групи, відкривали свої духовні дари і починали плідно працювати.

Успішні члени церкви — успішна церква. Завдання ж керівників церкви — допомогти членам церкви відкрити свої духовні дари, підібрати для кожного з них відповідне служіння. Християни, які живуть за таким принципом, покла-
даються вже не на свої власні зусилля, а на Божу силу, зав-
дяки якій звичайні люди можуть домагатися надзвичайних результатів. ☩

Той, Хто супроводжує нас у житті

День зішесття Духа Святого визначальний не тільки для християн, а й для усіх народів світу

Нам, християнам, потрібно зрозуміти глибинну суть і пізнати правдивий зміст цієї події. Згадаймо, як усе це відбувалося. **Книга «Дії святих апостолів» 2 розділ.**

На перший погляд незвична і не до кінця зрозуміла історія про дивні речі, що сталися з апостолами. Але згадаємо слова Ісуса Христа. Ще перед Своїми стражданнями Він сказав: «Краще для вас, щоб пішов Я, бо як Я не піду, Утішитель не прийде до вас. А коли Я піду, то пошлю вам Його. А як прийде, Він світові виявить про гріх, і про правду, і про суд» (1 Ін. 16:7,8). Ось чому настав цей кращий день. ЦЕ — виконання обітниць Спасителя та пророцтв Старого Завіту. Цей день поклав початок новим стосункам між Богом і людиною.

Воскреслий Ісус обіцяв послати замість Себе іншого, коли піде на небо. І це сталося в день П'ятидесятниці в Єрусалимі. Давайте зазначимо, що Дух Божий зійшов несподівано, але досить явно, щоб це зрозуміли всі. В Біблії Він порівнюється з вітром, який віє, де хоче, і голос Його чуєш і не знаєш, коли Він приходить. Для віруючих в Ісуса послідовників, потрібно було отримати силу, щоб іти і проповідувати по всьому світу. Тому Христос сказав, «щоб вони не відходили з Єрусалиму, а чекали обітниць Отчої» (Дії 1:4). Цей день настав, і вони прийняли Духа Святого. Зішесття Духа відзначилося ще й тим, що учні почали проповідувати про великі діла Божі мовами різних народів Римської імперії. Прибульці з різних її частин чули про спасіння в Ісусі Христі. Це здивувало їх, бо всі, хто говорив про це, були євреї. «Як же... усі чуємо ми, що говорять вони про великі діла Божі мовами нашими?» — питали вони... Але це був той факт, який важко було заперечити. Ті, хто ніколи не вивчав іноземних мов, раптом почали говорити іноземцям їхніми мовами про Спасителя світу. Це справді було диво.

В той день Петро проголосив першу проповідь, і три тисячі покалися і хрестилися в ім'я Ісуса. Це був початок, день народження Церкви Ісуса Христа. В перші дні після зішесття Духа Святого тисячі людей визнавали свої гріхи, каюлися, хрестилися та приймали Духа Святого, як обітницю від Бога. Ці події сколихнули Єрусалим і стали відомі далеко за його межами. Паломники поверталися додому змінені і наповнені силою Божою через Духа Святого. Справдилися слова Христа: «Побудую Я Церкву Свою...» (Мт. 16:18). Будівництво розпочалося...

Дух Святий прийшов, щоб не просто залишатися на землі, а увійти в кожне серце. Його служіння продовжується й сьогодні. Це свято, яке продовжується вже дві тисячі років, бо Він звершує в світі велику працю.

Перш за все, Він кожній людині відкриває, Хто такий Ісус Христос. Ми не можемо знати щось про спасіння у Христі, як-

що про це не скаже Дух Святий. Він показує кожному, що Христос зробив заради нас. Він відкриває очі на наші гріхи, виявляє правдивий стан людини.

Далі Дух Божий оживляє духовно мертву людину до життя. Ще в сиву давнину Бог обіцяв, що настане час: «І дам вам нове серце, і нового духа дам у ваше нутро, і викину камінне серце з вашого тіла...» (Єз. 36:26). Християни — це живі для Бога люди, бо вони відроджені від Духа Святого. Христос сказав, що тільки такі люди наслідують Царство Небесне.

Завдяки Його служінню, ми маємо керівництво в повсякденному житті, тому що Він оселився у віруючій людині і ми є храмом, де живе Він.

Дух Святий веде нас, «бо всі, хто водиться Духом Божим, вони сини Божі» (Рим. 8:14). Це означає, що в нас є Той, Хто завжди може вчасно скерувати і дати правильну пораду.

Його служіння полягає ще й у тому, що Він є Утішитель, Який супроводжує нас у житті. Він для нас захисник і заступник. Він адвокат кожному з християн. Христос сказав, і пошле Утішителя, Який буде з нами. ЦЕ реально працює сьогодні, тому що його місія триває. Він з нами, а ще точніше — Він в нас.

Дорогі друзі, якщо в світі й існує найбільша реальність — то це Дух Святий. І якщо є Той, Хто завжди каже правду — то це Він. Якщо і потрібно кого слухатися — то це Його. Якщо ти і я хочемо мати найбільшу цінність життя — нею є Він, Дух Святий. Він прийшов, щоб жити у твоєму серці, відкрити правду, вказати мету життя, твоє призначення в світі, розкрити наше минуле, сьогодні і відкрити майбутнє. Прийми благословення неба, яке Бог приготував, і разом з тисячами християн прослав Бога за те, що Він залишається з нами й сьогодні. У Дусі Святому Бог доступний і реальний кожній миті життя. ☞

Це питання актуальне сьогодні так само як і дві тисячі років тому. Люди багато знають про Бога, про релігію й різні традиції: що можна робити й чого не можна. Ті, що більше знаються на Писанні, знають про Сина Божого, Ісуса Христа, про Духа Святого і Його дії. Не тільки знають, а й інших навчають, і в той же час запитують: «Як це може бути? Невже людина може вдруге народитися?» На що одержують відповідь: «Ти учитель ізраїльський, то чи ж цього не знаєш?» (Ін. 3:10). Знати про Бога, вірити в Його існування — це одна справа, але зовсім інша — мати Його Господом і Отцем, Який відроджує воскресінням Своїм до нового життя у Христі Ісусі (1 Пет. 1:3).

У 3 главі Євангелії від Іоанна говориться про релігійну людину, яка посідала видне місце у суспільстві, але нічого не знала про народження згори. Його ім'я Никодим. Наскільки це важливо, можна судити з 3 й 5 віршів цієї глави: «Коли хто не родиться з води й Духа, той не може увійти в Царство Боже». Що ж це означає? Невже для цього народження потрібно вдруге увійти в утробу матері? — думають Никодими. Інші хрещення у воді сприймають як народження згори. Треті думають про дари духовні, як про ознаки народження, зокрема говоріння мовами. А що говорить Біблія? Оскільки багато її місць мають алегоричне або символічне значення, тому відповідь і пояснення шукаємо в Біблії. Отже, у Писанні читаємо: «Захотівши, Він нас породив (як?) — словом правди, щоб ми стали якимсь первопочиним творів Його» (Як. 1:18). А що говорить про це Петро? У 1 Пет. 1:23 читаємо: «Бо народжені ви не з тлінного насіння, але з нетлінного, (чим?) — Словом Божим живим та тривалим». «А це те Слово, яке звіщене вам в Євангелії» (25 в.). І ще одне місце: «Я вас породив у Христі Ісусі через Євангелію...» (1 Кор. 4:15). Отже, подивіться, що покладено в основу народження — нетлінне насіння, Слово Боже, слово правди, Євангелія. Як це відбувається, і коли? Читаємо Ін. 1:12-13: «А всім, що Його прийняли, їм владу дало дітьми Божими стати, тим, що вірять у Ймення Його, що не з крові, ані з пожадливості тіла, ані з пожадливості мужа, але народились від Бога».

Духовне народження. Що це таке?

Давайте простежимо, що ж відбувається в людському серці, коли людина слухає Слово Боже й приймає Його? Відразу ж зазначу, що Слово й Дух Святий діють у серці людини неподільно. Про дію Духа Святого читаємо: «А як прийде, Він світові виявить про гріх ... про гріх, що не вірують у Мене» (Ін. 16:8, 9). Людина приходить у цей світ духовно мертвою. Успадкувавши гріховну природу Адама, народжується від плоті й живе за своєю природою грішником, приреченим на смерть. Будучи сином погибелі, людина іншою бути й не може. І ми не станемо мити цього чорного Етіоплянина, бо в нас нічого не вийде, білим він не стане. І тому Бог послав у світ Єдинородного Сина Свого, Який взяв на Себе гріх усього світу й тілом Своім підніс на хрест. Цим Бог присудив до смерті не тільки гріх, але й усе старе творіння, заплановане гріхом, щоб збудувати Собою одного нового чоловіка, мир чинивши (Еф. 2:15).

Коли людина слухає Слово Боже, Дух Святий викриває її гріх. Через совість і розум людина бачить себе грішником і починає вірити, приймаючи Слово Боже. Довгий час вона може опиратися, виправдуючи свої вчинки, хитається у своїй нерішучості, намагається бути кращою, порівнюючи себе з іншими. Вона ще не відроджена, але пробудження вже починається. Промінь світла Божого проникає в її розум, який пускає в хід волю: прийняти чи відкинути Ісуса? Людина все розуміє, зважає, навіть схвалює, але ще не на боці Христа. Вона думає про це, часто мучиться, борючись зі своїми думками. Скільки часу ще знадобиться для її народження, знає тільки Бог, але зачаття вже відбулося. Потім іде рішення волі — усвідомлене покаяння й віра в слово, що Духом Святим відкрито перед її очима. Її духовний погляд бачить Господа, розп'ятого за її гріхи. Віруючи,

Л.П. Кротик, пастор церкви с. Бузівка Черкаської області

сповідує їх, запрошує Христа у своє серце. Ставши храмом Святого Духа, людина приймає всю повноту Божества Отця і Сина, і Духа Святого. Вона тепер дитя Боже. «А що ви сини, Бог послав у ваші серця Духа Сина Свого, що викликає: Авва, Отче! ... А як син, то й спадкоємець Божий через Христа» (Гал. 4:6-7). Відбулося воскресіння людського духа. «Тому то, коли хто в Христі, той створіння нове, стародавнє минуло, ото

сталося нове!» (2 Кор. 5:17). Новий чоловік у Христі й Христос у ньому, запечатані Святим Духом обітницю. Викуплений і прощений, виправданий і всиновлений, святий і праведний у Христі, записаний у книгу життя, але ще далекий від досконалості. Як це може бути? — думаєш ти. — Це заради Ісуса. Ти обдарований заслугами Його, це плід Його смерті й воскресіння. Прийми й радій! В момент твого народження згори, ти відриваєшся від пуповини старого творіння в Адамі, поєднуєшся в дусі з Христом, як своїм Главою, Який і хрестить Духом Святим у єдине тіло — Церкву. Це доля всіх відроджених і спасених дітей Божих. Чи має такий чоловік усю повноту у Христі? Так! З погляду його положення у Христі (Євр. 10:14). Але з точки зору практичного твого стану, на це піде все твоє життя. Подивися на жолудь — чи можеш назвати його м'яким дубом? — Так, плюс 300 років.

Діти Божі схожі на свого Небесного Отця. У собі вони відображають Його характер

А тепер звернемо увагу на плоди відроджених від Бога людей. Вони вийшли на нову дорогу. Це нові люди, йдуть у Новий Єрусалим. Їхня мета — «Божу волю вчинити й прийняти обітницю» (Євр. 10:36). Тепер їхнє життя не для себе, а для померлого за них і Воскреслого. Воля Божа, щоб ти зростав у благодаті Божій (2 Пет. 3:18), зростав у пізнанні Його Слова й Господа Ісуса Христа (Рим. 3:8). Люби Його Слово, стверджуючись у словах істини, використовуючи для цього дорогий час. Це шлях самовідданості й боротьби. Багато небезпек і круті повороти в житті можуть бути на твоєму шляху. Але не бійся! З тобою Той, Хто переміг світ, Хто має ключі від пекла й смерті! Перебувай у Ньому і Він у тобі. Він є альфа й омега, початок і кінець; Перший й останній. Довіряй Йому й переможеш. Багато чому тобі ще доведеться навчитися. Земля — це школа, але тут твого нічого немає, ти прибулець на землі. Свідчення цьому — твоє небесне громадянство. «Ось нове все творю», — говорить Господь. Нове небо й нову землю, на якій буде жити правда. І її успадкують нові люди. Не забувайте про це!

Але чи маємо ми щось видиме, що відрізняє відроджених християн від невідроджених? Звичайно ж. «По їхніх плодах ви пізнаєте їх!» (Мт. 7:20). Будь-яке дерево пізнається по своєму плоду. Діти схожі на своїх батьків. Вони не такі самі, але дуже схожі. Діти Божі схожі на свого Небесного Отця. У собі вони відображають Його характер. У думках, справах і вчинках наслідують Його. А що говорить про це Біблія:

1. Цим пізнаються діти Божі та діти дияволові: Кожен, хто праведности не чинить, той не від Бога, як і той, хто брата свого не любить! 1 Ін. 3:10.
2. Кожен, хто родився від Бога, не чинить гріха й не грішить 1 Ін. 3:9; 5:18.
3. Чинить справедливість 1 Ін. 2:29.
4. Кожен, хто любить, родився від Бога та відає Бога 1 Ін. 4:7.
5. Перемагає світ 1 Ін. 5:4.

Ще багато чого відрізняє відроджених християн від невідроджених. Жива віра не може бути без діл, так само як і мертва не може їх робити. Однак, ми не досконалі й можемо помилятися у своїх оцінках. Можуть помилятися й ті, кого ми судимо. Багатьох добрих за природою людей ми можемо вважати відродженими, тоді як інші продовжують боротися й падати. Ми бачимо людей як айсберг, більша ж бо частина цієї крижаної брили знаходиться у воді. «Нам потрібні слабкі, нам потрібні сильні, щоб самим досягти зрілості» (І.В. Каргель).

Читаючи це, ти думаєш, а де ж дари Духа? Жодної згадки про них. Це правда. У питаннях спасіння відіграє роль не те, що робиш ти, а те, що зроблено для тебе твоїм Спасителем. І дари — це доля спасених для служіння і збудування тіла Христового, Церкви. Це служіння один одному тим даром, що ти маєш. Однак, треба зазначити, що це питання не спасіння або загибелі, а подальшого устрою в Церкві.

А зараз я хочу дати кілька практичних порад дітям, які мають віруючих батьків. Ви маєте велику перевагу перед дітьми невіруючих батьків. У вас більше можливості стати християнами. За вас моляться батьки, вони вказували вам шлях спасіння у Христі з дитинства. В своїх батьках ви можете побачити практичне християнство й живу віру. Я маю на увазі щирих християн. Але чи досить цього, щоб мати нове життя й догоджати Богові? На жаль, і віруючі батьки передають своїм дітям у спадок свою гріховну зіпсовану натуру. Віруючі батьки не можуть передати у спадок свою нову природу у Христі. Вам особисто треба пізнати Господа, і

Запитання.

1. Від кого залежить духовне народження, від Бога чи від людей?

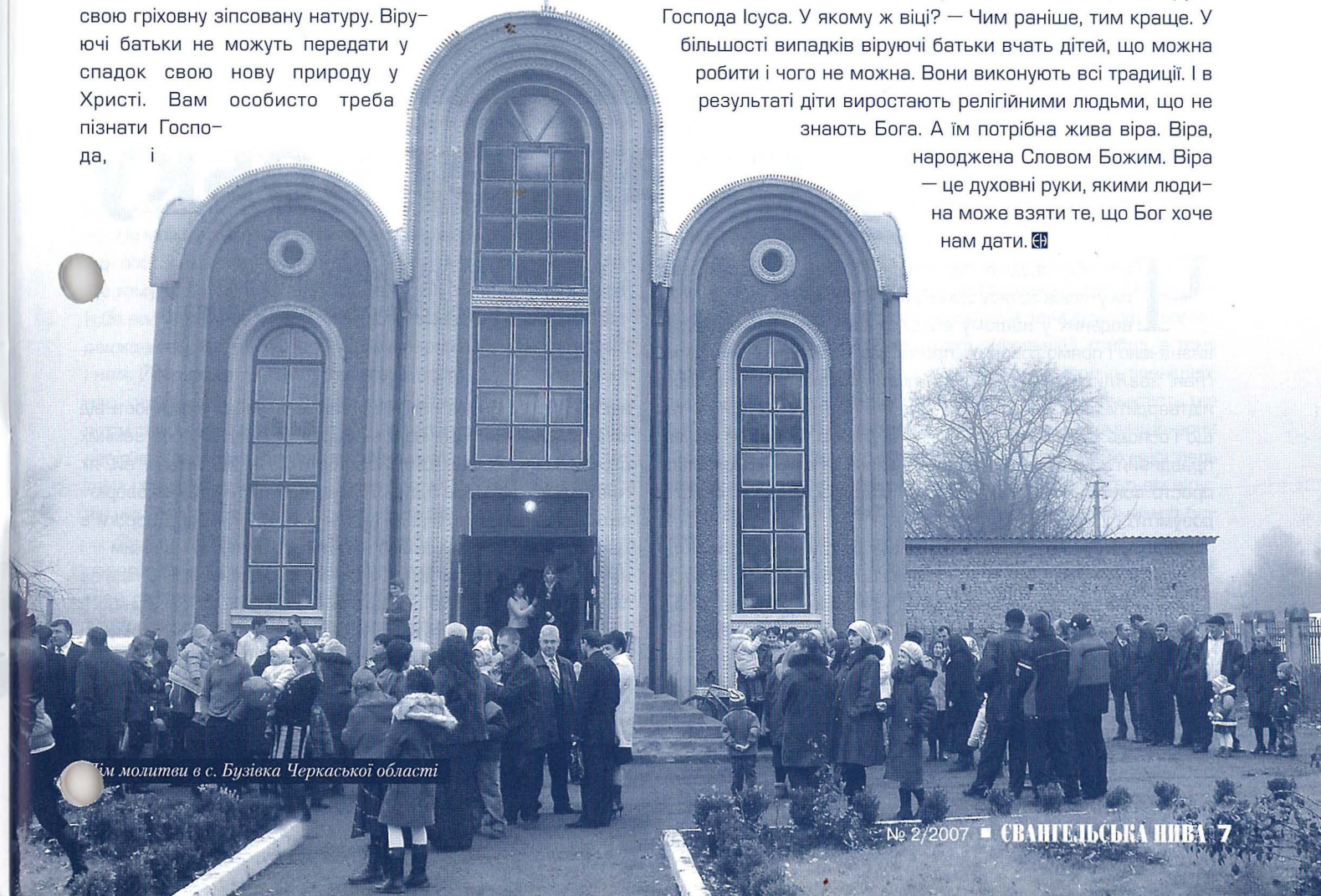
У Євангелії від Іоанна 3:7 читаємо повеління людям: «Вам необхідно родитись згори». А в Якова 1:18 читаємо, що це ініціатива Божа: «Захотівши, Він нас породив словом правди...»

Відповідь: Народження — це справа обох. Твоя відповідь на ініціативу Божу приведе тебе до нового життя.

2. Що має відбутися раніше, відродження чи хрещення?

Відповідь: У деяких біблійних оповіданнях читаємо, що люди, покаючись, відразу ж хрестилися. В такому випадку можна сказати, що це одночасна дія. Однак, чи можна говорити про всіх, хто охрестився, як про відроджених? — Ні! Згадайте Симона-ворожбита (Дії 8:9). Не видно було плодів його відродження. Хоча про першоапостольську церкву читаємо, що ніхто сторонній не смів пристати до них. У наших баптистських церквах ми хочемо спочатку побачити плоди відродження, а потім допускаємо до хрещення. А на це потрібен певний час.

вирішувати це вам. Ваше народження в родині християнина не робить вас дітьми Божими. Візьміть красиве, смачне й соковите яблуко. Посадіть його насіння. Що ж виросте? — Дика яблуня! Такий закон природи. Яблуню потрібно прищепити. І завдання батьків прищепити своїм дітям віру в Господа Ісуса. У якому ж віці? — Чим раніше, тим краще. У більшості випадків віруючі батьки вчать дітей, що можна робити і чого не можна. Вони виконують всі традиції. І в результаті діти виростають релігійними людьми, що не знають Бога. А їм потрібна жива віра. Віра, народжена Словом Божим. Віра — це духовні руки, якими людиною може взяти те, що Бог хоче нам дати. ☪

Ім молитви в с. Бузівка Черкаської області

За віру євангельську

Чи треба говорити про гоніння, коли, здавалося б, часи утисків за віру закінчилися? Однак, як видно з наведених у нашому епіграфі слів, ап. Павло цілком визначено і прямо говорить про те, що істинні віруючі будуть гнані завжди. То, можливо, ми повинні шукати гонінь, щоб підтвердити своє благочестя? Але ап. Павло вказує й на те, що Господь дуже часто визволяє з утисків. Отже, не кожен правдивий християнин стає мучеником за віру. А можливо, просто поняття «гоніння» дещо ширше, ніж ми звикли його розуміти?..

Звичайно ж, у безбожних державах християн переслідують завжди. Вони вірні Ісусу Христу, а не державі, наслідують Ісуса Христа, а не атеїстичне суспільство, християни виконують на-самперед заповіді Ісуса Христа, а не ідеологічні чи політичні принципи. І так буде завжди за будь-яких обставин. Конфлікт тут неминучий і зрозумілий. Як попереджав нас Христос, причина в тому, що ми не належимо світу, «ми не від світу».

Гоніння такого роду можна назвати зовнішніми. Вони передбачувані, і тому немає нічого дивного, коли християни заз-

Та й усі, хто хоче жити побожно у Христі Ісусі, будуть переслідувані
2 Тим. 3:12

нають гонінь. В них — одне зі свідчень нашої відмінності від світу. Через них ми уподібнюємося Христу в Його земних стражданнях. Більш того, Христос сказав: «Блаженні ви, як ганьбити та гнати вас будуть, і будуть облудно на вас наговорювати всяке слово лихе ради Мене» (Мт. 5:11). І іншої дороги в християн немає. Неможливо належати Христу, йти за Ним — і не нести Його хреста: «Хто не візьме свого хреста, і не піде за Мною слідом, той Мене недостойний» (Мт. 10:38). З іншого боку, Господь не велить нам умисно обтяжувати себе, і тому ми з легким серцем радіємо свободі віросповідання в нашій країні.

І все ж, хоч держава і не переслідує християн, їхнє життя не стає цілком безтурботною, легкою прогулянкою. Чому?

Християни завжди будуть мати тягарі та скорботи, тому що гоніння за віру в цьому світі не обмежуються утисками з бо-

держави. Християнам, що живуть у демократичних країнах, також знайомі тягарі та скорботи. Мартін Лютер вважав, що головною характеристикою правдивої церкви є гоніння, котрі він і називав несенням хреста Христового: «Святі християни впізнавані за ознаками Святого Хреста, тобто їм належить терпіти невдачі та гоніння, усілякі випробування та зло від диявола, світу та плоті, всередині себе плакати, бути нерозумними, мати страх, зовнішню бідність, ганьбу, хвороби, слабкість, страждання, щоб уподібнитися Христу, своєму Голові. І єдина причина цього в тому, що вони міцно тримаються Христа і Слова Божого, і страждають заради Христа <...> Коли ви бачите таке або чуєте про таке, то знайте: це і є свята християнська Церква». Зі слів Лютера витікає, що гоніння на християн мають не тільки зовнішній бік, але й внутрішній: справжніх дітей Божих завжди переслідує та ненавидить світ, а ще, крім того, їх мучить та облягає диявол і плоть.

Слід сказати, що внутрішні переслідування виявляються набагато більше небезпечними, ніж зовнішні, від атеїстичної влади. Нам іноді здається, що гірше зовнішніх матеріальних проблем нічого немає, та на ділі виявляється, що внутрішні атаки обтяжують християнина більше ніж зовнішні. Тому не слід обмежувати, звужувати поняття гонінь. Недооцінюючи їх постійну небезпеку, ми знижуємо рівень своєї обачливості, обережності, пильності та захисту. Наприклад, ми можемо вирішити, що оскільки переслідувань від держави немає, то можна розслабитися і почати облаштовувати життя, але таким чином ми відразу ж вступаємо у небезпечну зону егоїзму та турботи лише про свій матеріальний добробут, піддаємося спокусі наслідувати стандарти та звички язичницького оточення або й невір'я. Чимало віруючих людей з честю витримали великі гоніння від держави, а під час свободи, спокушені дияволом ззовні та гнані плоттю зсередини, не вистояли.

Не можна забувати, що навіть за найсприятливіших обставин побожні свідки Христові будуть зазнавати труднощів, — лише тому, що їм протистоїть сатана. Як він протистояв ап. Павлу («До вас ми хотіли прийти, я, Павло, раз і двічі, але сатана перешкодив був нам» 1 Сол. 2:18), він перешкоджає, протистоїть і нам. Його стратегія часто полягає в тому, щоб спантеличити нас, показавши нам нашу людську неміч та обмеженість, а потім спробувати використати наше розчарування й викликати невір'я та депресію. Але для християнина не має бути «відкриттям» і причиною ніяковості істина про те, що без Ісуса Христа він немічний і не може вистояти, а тим більше перемогти.

Як уже говорилося, найбільш небезпечні переслідування породжуються внутрішніми причинами — спокусами, страхами й тривогою. І Біблія говорить ясно, що головна наша битва зосереджена зовсім не в матеріальному, видимому світі, тому що наш ворог невидимий: «Бо ми не маємо боротьби проти крові та тіла, але проти початків, проти влади, проти світоправителів цієї темряви, проти піднебесних духів злоби» (Еф. 6:12).

Павло попереджає також, що небезпека набагато ближче, ніж ми гадаємо: боротьба точиться всередині нас самих. Зло

використовує проти нас наше таки тіло: «Бо маю задоволення в Законі Божому за внутрішнім чоловіком, та бачу інший закон у членах своїх, що воює проти закону мого розуму, і полонить мене законом гріховним, що знаходиться в членах моїх» (Рим. 7:22–23). Цей «закон гріха» буде атакувати нас через тіло аж до кінця наших днів, якими б сприятливими не були обставини, духовні чи матеріальні.

Такі атаки роблять нашу неміч і вразливість особливо очевидними, але, повторюю, це не повинно засмучувати нас

... внутрішні
переслідування
виявляються
набагато більше
небезпечними, ніж
зовнішні ...

ані приводити у розпач. Праця ап. Павла звершувалася у великій немочі, через яку Бог однак являв Свою силу. Без тіні ніяковості Павло відверто говорить: «А я, як прийшов до вас, браття, не прийшов вам звіщати про Боже свідectво з добірною мовою або мудрістю, бо я надумався нічого між вами не знати, крім Ісуса Христа, і Того розп'ятого... І я в вас був у немочі, і в страху, і в великій тремтінні» (1 Кор. 2:1–

3). Цими словами він представляє нам Ісуса Христа як свою єдину опору і єдине джерело сили.

Іншим хитруванням лукавого, про яке нам треба завжди пам'ятати, служить підробка під голос нашої совісті, коли він «прикидається анголом світла» (2 Кор. 11:14) і мучить нас за те, що насправді давно вже прощено й убілено Господом. Тому нам слід бути на варті, «щоб нас сатана не перехитрував, відомі бо нам його задуми!» (2 Кор. 2:11). Лукавий не дрімає ні вдень, ні вночі.

Зло може переслідувати віруючу людину ззовні і зсередини водночас, що, зрозуміло, ще більш небезпечно. Такий випадок описує ап. Павло у 2 Кор. 7:5: «...Коли ми прийшли в Македонію, тіло наше не мало спочинку ніякого, у всьому бідуючи: назовні бої, страхіття всередині». Чим більш зрілий християнин, тим вразливішою стає його совість, тим більше він розуміє, як потребує Христа і наскільки залежить від Нього.

Внутрішні конфлікти та страхи чисельніші, глибші, а тому більш болючі. Виявляється, що за відсутності гонінь зовнішніх, тобто коли матеріальні обставини сприятливі, виникають ще більш небезпечні та жорстокі загрози, лише тому, що вони внутрішні, проходять глибоко в серце і до того ж іноді ледь вловимі, невимовні. Наприклад, дуже знайомі багатьом віруючим ворожість та нехтування невірними рідними, що болить і постійно вражає душу християнина — і немає іншого виходу, як залишатися в своїх сім'ях, де є невірні родичі («Вороги чоловікові домашні його!» Мт. 10:36) або на роботі з невірними співпрацівниками. Часто ворожість близьких або співпрацівників знаходить дорогу до нашого розуму та нервової системи, і протистояти їй виявляється набагато складніше та болісніше, ніж переслідуванню влади.

Уміло використовуючи нашу психіку, ворог знаходить лазівки та слабкі місця, використовуючи навіть наші благо-

честиві наміри (у служінні, турботі про інших, у бажанні допомогти людям, які не знають Бога), коли нам за добро віддячують злом. Та ми не повинні в таких випадках розчаровуватися чи впадати у відчай, бо всі гоніння, як на домашньому рівні, так і в глибині нашого серця, служать для слави Христа. Завжди пам'ятаймо, що коли ми хочемо догодити Богу із вдячності за наше спасіння, то негайно потрапляємо на передній край духовної війни, тому що «усі, хто хоче жити побожно у Христі Ісусі, будуть переслідувані».

Лукавий переслідує і через хвороби, тим, що називається «колючкою в тілі» (2 Кор. 12:7). Павло є прикладом і такого переслідування. Цим Бог нагадує нам, що хоч деякі хвороби залишаться з нами до кінця життя, Він дасть благодать, щоб ми могли їх переносити. Такі утиски не є наслідком гріха, явного чи прихованого, як іноді можна чути від віруючих. Дуже небезпечно вважати кожен випадок гонінь сил зла Божою карою за наші гріхи (реальні чи уявні), в яких ми покалися і які Господь «кинув за спину Свою». Це може довести нас до гріховного відчаю та втрати радості у Христі.

Слід додати, що після гріхопадіння людині стало властиво страждати й обтяжуватися почуттям неясної (ззовні безпричинної) вини. Цю схильність (звичку) часто використовує сатана, щоб звинувачувати й обтяжувати нас. Ми завжди повинні пам'ятати, що після того, як ми покалися та змінили своє життя, усі наступні напади за минуле — це не більше, ніж хитрощі лукавого.

Отже, як же нам жити і що робити, зважаючи на немилучність гонінь? Методом захисту нас учить Слово Боже. Від знання та практикування їх залежить наше духовне, психічне, а відтак і фізичне здоров'я.

Як жити

- Насамперед ми повинні пам'ятати: християнину є чому радіти і за що дякувати, тому що Господь його любить і подарував йому вічне спасіння. Павло, який сам зазнав немало страждань, проте закликає віруючих: «Радійте в Господі завжди, і знову кажу: радійте!» (Фил. 4:4). Це питання принципове. У житті можуть зустрітися такі обставини, коли Господь буде нашою єдиною радістю. Чи зможемо ми тоді знайти в Ньому потіху? Нам допоможуть згадки про минулі благословіння та захист від Господа. Велику віху також можуть дати лише роздуми про майбутнє Царство Боже.
- Лагідність, смирення у важких обставинах можуть зберегти нас від багатьох проблем, навіть у часи багатьох пе-

реслідувань. І навпаки, часто християнин може ускладнити своє становище не кращими рисами свого характеру, що походять від незрілості чи духовної зарозумілості. І ап. Павло, і мудрий Соломон нагадують: «Ваша лагідність хай буде відома всім людям. Господь близько!» (Фил. 4:5), «Володар зм'якшується терпеливістю, а м'якенький язик ломить кістку» (Прип. 25:15). Це проста біблійна наука, якій ми вчимося все життя. Ми, звичайно, розуміємо її істинність та корисність, але на практиці маємо складнощі, бо нам дуже кортить довести свою правоту та домогтися справедливості. Я помітив, що особисто мені надзвичайно допомагає нагадування собі, по-перше, що лагідність, яку я повинен виявити, — це лагідність заради Господа, і по-друге, пора-

да ап. Павла християнам, які судяться між собою: «Чому краще не терпите кривди? Чому краще не маєте шкоди?» (1 Кор. 6:7).

На роботі особливо практичною є порада Екклезіаста: «Коли гнів володаря стане на тебе, не лишай свого місця, бо лагідність доводить до прощення навіть великих провин»

(Екл. 10:4). Лагідність виявляється корисною не тільки для захисту від переслідувань та збереження взаємин, але й чудовим свідоцтвом мудрості: «Хто мудрий і розумний між вами? Нехай він покаже діла свої в лагідній мудрості добрим поведінням!» (Як. 3:13).

- Також коли ми прощаємо ворогів, то не тільки виконуємо заповідь Господа Ісуса Христа, але й приносимо полегшення самим собі. Про це говорять навіть світські психологи.

Що робити

- Дуже важлива наша перша реакція на тяжкі обставини та переживання — ми повинні негайно спрямувати очі й слова до Господа. Це єдиний розумний підхід до проблеми гонінь. Якщо тільки ми дозволимо плоті сказати перше слово, далі її буде важко зупинити. Ап. Павло пропонує нам: «Ні про що не турбуйтеся, а в усьому нехай виявляються Богові ваші бажання молитвою й проханням з подякою» (Фил. 4:6).
- У труднощах нам не допоможе зосередження на них, постійне розглядання їх та виснажливі спроби їх розв'язати. Насамперед, ми повинні в молитві принести їх до Бога. Причому чим більше труднощів виникає у нас, тим більше ми повинні шукати близького спілкування з Богом, адже тривога — це, мабуть, найчастіша форма утисків лукавого у наш час. Нам завжди знайдеться, про що непокоїтися. З вдячністю згадати те, що Він уже зробив для нас, попросити Його вирішити наші нагальні потреби, розмовляти з Господом, а не зі своїми думками та страхами — єдино надійний спосіб отримати допомогу та віху.

Ми повинні стежити за гігієною свого розуму (мислення) не менше, ніж за гігієною тіла. Ось як говорить про це ап. Павло: «Браття, що тільки правдиве, що тільки чесне, що тільки праведне, що тільки чисте, що тільки любе, що тільки гідне хвали, коли яка чеснота, коли яка похвала, думайте про це!» (Фил. 4:8). Я назвав би ці слова формулою духовного здоров'я. Варто частіше згадувати ці слова Писання, а ще краще було б виписати й повісити їх де-небудь ближче перед очима.

Біблія пропонує нам без вагань гнати з розуму та серця будь-яку темну гадку, бо вона породить темні, недобрі почуття. Жодна недобра гадка не може славити Бога, натомість може заразити нас, як вірусна інфекція, і розрушити, якщо ми дозволимо їй розмножуватися. «...Ходячи в тілі, не за тілом воюємо ми, зброя бо нашого воювання не тілесна, але міцна Богом на зруйнування твердинь, ми руйнуємо задуми, і всяке винесення, що підіймається проти пізнання Бога, і полонимо всяке знання на послух Христові» (2 Кор. 10:3–5).

Є істина Писання, яку ми завжди повинні пам'ятати, коли світ і плоть повстають проти нас — Бог не забариться вступитися за нас. Ми маємо багато свідоцтв того, що Він може дати мир і спокій у найважчих обставинах. «І мир Божий, що вищий від усякого розуму, хай береже серця ваші та ваші думки у Христі Ісусі» (Фил. 4:7), — пише до филипп'ян ап. Павло.

Користь і сенс гонінь

Біблія вказує нам і на користь цієї нелегкої духовної війни: «...Досвідчення вашої віри дає терпеливість» (Як. 1:3), тобто добрий, бажаний для християнина плід. Терплячи випробування, ми з кожним днем стаємо більш зрілими духовно, набуваючи досвіду, корисного не лише нам, але й іншим людям, особливо нашим близькими, братам і сестрам. Коли нас втішає Бог, і ми стаємо здатними поділитися Його віху, яка тим більш зростає, чим більше скорбот зустрічається на нашому шляху: «Благословенний Бог і Отець Господа нашого Ісуса Христа, Отець милосердя й Бог потіхи всілякої, що в усякій

скорботі Він нас потішає, щоб змогли потішати й ми тих, що в усякій скорботі знаходяться, тією потіхою, якою потішує Бог нас самих. Бо поскільки намножуються в нас терпіння Христові, так через Христа й потішення наше намножується» (2 Кор. 1:3–5). Заради тих, кого ми любимо, про кого турбуємося, заради тих, кому хочемо допомогти, нам варто потерпіти. І тоді ми славімо Бога так, як не змогли б ні за яких інших обставин. Наші скорботи і страждання від гонінь не даремні в очах Господніх.

Я хочу, щоб ми згадали, що істинна Церква Христова — це завжди і незмінно гнана церква. Ми повинні знаходити і в цьому віху, радість у тому, що ми Його, Христові. Тому що таких страждань і боротьби зазнавали і наш Спаситель, і пророки, і апостоли, і наші брати та сестри, що жили й ходили перед Богом раніше за нас. Залишаючись вірними навіть у найважчих обставинах, ми приносимо оточуючим нас людям добру звістку про Божу благодать і силу, про Христову перемогу в нас. Ми призначені на свідоцтво Божої любові та Божої благодаті, призначені бути Його воїнами, які йдуть за Ним, куди б Він нас не повів. Хочемо ми того чи ні, але життя християнина більше схоже на військовий табір, ніж на літню дачу.

Які б перешкоди не зустрілися нам на шляху, в усіх випадках гонінь ми повинні дивитися не на себе, не на свої обставини, а намагатися не зводити погляду з Ісуса, вірити не своїм відчуттям та емоціям, а лише Слову Божому та Його обітницям. На всі напади лукавого давати одну відповідь: «За мої гріхи помер Христос».

Ісус Христос також дав нам гарантію нашого спасіння — запоруку Духа Святого, Котрий ніколи не залишить нас. У цьому немає ніякої непевності або двозначності: «Бо Син Божий Ісус Христос <...> не був Так і Ні, але в Ньому Так. Скільки бо Божих обітниць, то в Ньому Так, і в Ньому Амінь, Богові на славу через нас. А Той, Хто нас із вами в Христа утверджує, і Хто нас намастив, то Бог, Який і назначував нас, і в наші серця дав завдаток Духа» (2 Кор. 1:19–22, також Еф. 1:13–14). ☩

Служіння стало моїм життям

— Володимире Павловичу, сьогодні Ви обіймаєте, можливо, одну із найвідповідальніших посад у Братстві. Адже саме ви формуєте служителів, займаєтеся процесом виховання, навчання, починаючи від рядових членів церкви й закінчуючи служителями найвищого статусу. Ми говоримо про освітні процеси. Хотілося б знати, яка ситуація сьогодні з освітою в Братстві?

— Ми вдячні Богові за те, що у нас з'явилася можливість відкривати школи різних рівнів. Ми бачимо, що це хороша перспектива. Ми готуємо учителів недільних шкіл, місіонерів, проповідників, пасторів, служителів різних рівнів. Зараз такий час, що люди приходять у церкву освічені — лікарі, вчителі. Вони хочуть чути проповідь освіченої людини, яка знає не тільки Біблію, але й знаюча в багатьох інших питаннях. І ми пропонуємо це в наших церквах. Ми шукаємо молодь, яка хотіла б навчатися. Сьогодні наша молодь крім духовної освіти хоче отрима-

Шемчишин Володимир Павлович

- 1969** — служіння проповідника в Другій Одеській церкві ЄХБ
- 1973–1983** — керівник молоді в Другій Одеській церкві ЄХБ
- 1983–1986** — місіонерське служіння в Якутську (Росія)
- 1986** — по теперішній час — пресвітер Іллічівської церкви ЄХБ
- 1994–2000** — старший пресвітер Одеської області
- 1998–2006** — заступник голови ВСО ЄХБ по півдню України
- 1999** — по теперішній час — президент Одеської Богословської семінарії
- 2006** — по теперішній час — перший заступник голови ВСО ЄХБ

60. Виходить, що наше братство найосвіченіше?

— Хотілося б, щоб так було. Але багато тих, хто отримали вищу освіту, розсіялися по Росії, Молдові, Білорусі, Казахстану... Тому в Україні ще не склалася команда освічених служителів.

Хоча, я думаю, що вже в кожній недільній школі вчителі мають освіту.

— **Освітня мережа існує в нас не дуже давно — близько 18 років (перша семінарія відкрилася в 1989 р.). Як за такий короткий час розвинулася така широка мережа навчальних закладів?**

— До України як до партнера був великий інтерес із заходу. Приїжджаючи до нас, брати й сестри з-за кордону бачили потребу наших віруючих в освіті. Вони допомагали нам відкривати духовні навчальні заклади, і їхня допомога в цьому безцінна.

— **Мені відомо, що вже сьогодні існує дефіцит абітурієнтів. Кожен навчальний заклад змагається за своїх майбутніх студентів.**

— Я впевнений, що будуть ті, які бажають учитися. Ми просимо пасторів церков, обласні об'єднання підтримувати в цьому молодь. Про це потрібно говорити вже в недільних школах, готувати до цього кроку. Вчителі повинні виділяти учнів, здібних до навчання, які люблять Біблію, і з дитинства закладати в них бажання навчатися і служити Богові. Тоді в нас буде, можливо, не так багато, як на початку, але достатньо студентів, майбутніх служителів.

— **У нашому братстві існує відділ освіти, і Ви координуєте його.**

то. Скажіть, наскільки він корисний і необхідний?

— Так, такий відділ створений, але він лише починає свою роботу. У нас є чимало чудових ідей щодо того, як допомогти навчальним закладам. Насамперед, це стосується викладачів. Сьогодні економіка нашої держави не сприяє вирішенню цього питання. Тому кожній школі дуже складно утримувати своїх учителів. Ми хочемо скоординувати їхню роботу так, щоб вони могли викладати паралельно в декількох школах. Це дозволить їм не підробляти десь, наприклад, перекладами, а займатися тільки своєю роботою.

Хотілося б також розподілити програми по навчальних закладах. Для цього планується створити комісію, яка підбирала б підручники, дидактичні матеріали, методичні посібники для подальшого тиражування й забезпечення тих навчальних закладів, які не мають для цього засобів.

У кожній області ми хочемо відкрити освітній підвідділ, щоб збирати й працювати з викладачами вищих навчальних закладів, з'єднати школи між собою.

— **Над якими проблемами в першу чергу потрібно працювати і відділу освіти, і навчальним закладам?**

— Нестача професійних викладачів — одна з головних проблем. У нас довгий час не було вищої духовної освіти. Ті, хто сьогодні викладають у наших вузах, не вчилися за кордоном. Є проблема в тому, щоб досягти якогось одного напрямку у викладанні, у підходах до цієї роботи, у вихованні студентів. Хотілося б, щоб духовний рівень наших викладачів був високим, щоб вони розуміли, що готують служителів.

Є проблеми й у вузівських бібліотек: недостатньо навчальної літератури. Хотілося б, щоб школи допомагали одна одній.

Є й матеріальна проблема. Адже багато студентів не можуть сьогодні заплатити за навчання. Я вважаю, що повинні допомагати церкви, можли-

Провідь на ранковій молитві, Одеська богословська семінарія

Вручення дипломів «Доктор служіння» в Одеській богословській семінарії

во, обласні об'єднання. Адже саме вони дають рекомендації, підписують характеристики.

— **Як ідуть справи з працевлаштуванням студентів? Чи буде освітній відділ опікуватися їхньою подальшою долею після закінчення навчального закладу?**

— До сьогодні випускники більш авторитетних шкіл мали більше можливостей улаштуватися. Відділ освіти працює над створенням комісії, яка б мала банк даних церковних потреб у служителях різних рівнів. Планується створити два банки даних — церковних потреб і всіх випускників духовних шкіл. Тоді ми зможемо допомогти тим, кому

потрібні наші випускники, і тим, хто шукає собі служіння.

— **Сьогодні за статистикою для роботи у братстві необхідно близько 500 служителів. І це при такій кількості навчальних закладів.**

— Наші навчальні заклади не рупокопкладають пасторів, а, наскільки я розумію, йдеться саме про це. Ми готуємо людей, які знають Біблію і вміють працювати. А заохотити своїх студентів повернутися до них й узятися за служіння — це завдання церков. Випускникам потрібно допомогти сформуватися як служителям. Потрібно використати їхній величезний потенціал.

В.П. Шемчишин (у центрі) з родиною. Випуск Одеської богословської семінарії, 2006 р.

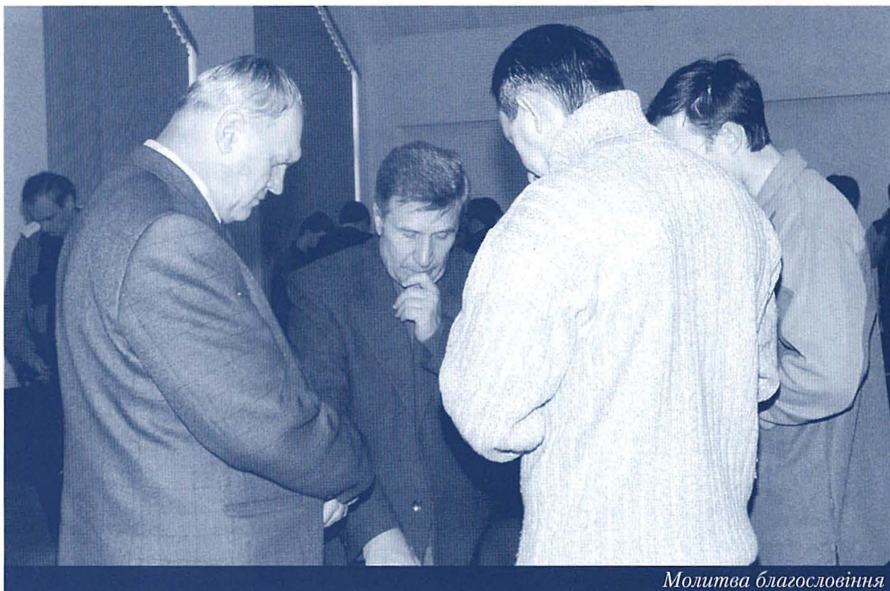
ти якусь професію. Тому попит на християнську освіту падає. Та ми віримо, що Бог дасть нам потрібних людей, посвячених служителів.

— **У нас досить багато навчальних закладів різного плану — до**

Практично всі проповідники одержали відповідну освіту. Але відкриваються нові церкви, в які потрібні служителі, проповідники, учителі недільних шкіл для дітей і дорослих, молодіжні лідери. А цьому потрібно вчити.

Вечеря Господня в Одеській богословській семінарії

Молитва благословіння

— Доводилося чути, що в багатьох церквах, які посилали своїх членів на навчання, виникають непорозуміння, там немов не впізнають своїх членів, що повернулися до церкви. Як ви можете це прокоментувати?

— Навчальний заклад дає освіту, а людина, що приходить на навчання, має бути вихована у церкві. І сьогодні ми дуже гостро ставимо це питання перед пасторами церков. Я думаю, що брат, який повернувся після навчання у своє село, справді інший. Але він не по-іншому розуміє Біблію, він по-іншому проповідує, він багато чому навчився, знає відповіді на багато запитань. Можливо, тому його в чомусь

не розуміють... І завдання пастора як більш досвідченого служителя бути духовним батькомцям випускників і мудро використати його знання.

Часто я чую, що церкви не цікавляться життям своїх студентів — де вони, що з ними, чи ситі вони, чи є в них гроші на книжку або на ручки? Тому у випускників часто немає морального зобов'язання повертатися у свою церкву...

— Існує думка, що в Україні не сформована богословська база.

— Коли тільки почали відкриватися наші навчальні заклади, передбачалося, що близько 3% учнів стануть ученими, богословами, які й сформують

богословську базу. І сьогодні перед відділом освіти стоїть завдання сформувати цю базу.

— Ви — перший заступник Голови ВСО ЄХБ, Президент Одеської богословської семінарії, Президент Київського християнського університету. Виникає цілком логічне запитання: яким чином Вам удається поєднувати таку величезну працю?

— Я — людина команди. Я вмію доручити роботу й на 100 % довіряти. Практично цю величезну працю роблю не я, а команди, які мені допоміг організувати Бог. В ОБС чудові брати-служителі. У КХУ я тимчасово, оскільки там не було ректора й академічного декана, тому мені, як відповідальному за освіту в братстві довелося взяти це на себе. І там я хочу створити хорошу команду, що плідно працювала б. Хочу, щоб ви порадили із мною, бо основна робота там уже зроблена.

— Яке кредо Вашого служіння?

— Моє служіння стало моїм життям. І сьогодні я працюю з величезним натхненням, бо знаю, яка велика нестача у служителях. Моє кредо — допомогти церквам мати хороших служителів. Освіта сьогодні для мене — це те, в чому я бачу величезну необхідність.

— У Вас є прекрасна можливість через наш журнал, що читають і студенти, і викладачі, і служителі, звернутися до них і сказати своє особливе побажання.

— Дякую за таку можливість. Насамперед, хочу звернутися до викладачів і побажати, щоб Бог дав їм натхнення й величезну любов до тієї праці, що вони роблять, дав відповідальність за їхнє служіння, тому що вони виховують духовних працівників. Від них залежить, якими вийдуть люди, яких вони навчають. А студентам бажаю, щоб вони скористалися тією можливістю вчитися, що їм сьогодні дав Бог, і взяли від свого навчання все, що тільки можна. А потім віддали все це Богові у своїх церквах. ☩

Варені жаби та інші богословські справи

[Частина 2, початок у «ЄН» №4/06]

У попередній частині ми визначили важливість розуміння правильного приготування варених жаб (!?!), що стало ілюстрацією властивої всім нам тенденції перебувати під непомітно діючим впливом нашого оточення. Те, як ми думаємо про самих себе, про світ навколо нас і, що особливо важливо для нас, про наші взаємини з Богом — усе це тією чи іншою мірою обумовлено нашим оточенням. Спостереження показало, що подібно тому, як жаба не реагує на воду, температура якої підвищується дуже повільно, так і ми, як євангельські віруючі, живучи в переважаючій культурі православ'я України й Росії, можемо втратити чутливість до релігійних відмінностей

Для багатьох християнство перетворилося на нову релігію, зведену винятково до моральних принципів, на новий вид Левитського закону, який вказує, що християнам потрібно робити, а що — ні. «Якщо ми звикли поститися по понеділках і п'ятницях, то тепер, як послідовники Ісуса, ми постимося по середах і суботах». Дідахе, одна з ранніх неканонічних християнських праць, що дійшла до наших днів, багато що подає саме в такому світлі (див. Дідахе, розд. 8, правила щодо посту). Дух Євангелії, так добре пояснений Павлом — зовсім нове прощене становище «у Христі», де віруючі прийняті в коло Божої родини, називають Його «мій Отче» (див. Єр. 3:19) і вбрані силою Божого Духа, Який живе в них — не був сприйнятий і зрозумілий в усій повноті.

Проте, виклад Євангелії Павлом не був плодом його власної праці. Не було й перетворення Євангелії на релігію моральних правил єдиним способом придушення її духу. Апостол працював з документом дуже древнього походження, його вік приблизно 700–800 років. Як «служитель нового завіту» (2 Кор. 3:6) Павло й інші письменники Нового Завіту вважали себе тими, хто одягав у плоту

структуру нового завіту, проголошеного Богом Своему народу через Його слуг, пророків. «Ось дні наступають» (Єр. 31:31) було пророчою формулою, за допомогою якої вони говорили про те майбутнє, що стало для Павла й кожного віруючого в Ісуса Христа сьогоднішнім. Автори Нового Завіту показують свою нову ситуацію в полярностях прогресуючої зрілості й розвитку: від дитинства до зрілості, від рабства до волі, від прообразів до реальності, від незавершеності/недосконалості до завершеності/досконалості, від букви до Духа, від старого завіту до нового (див. Гал. 3-4; 2 Кор. 3-4; Євр. 8-10).

Головною особливістю нової зрілості, сповщеної раніше пророками й можливою у приході Ісуса і Його Духа, стало засвоєння Божественної волі серцем кожного віруючого. Більше не написаний на скрижалях, які поза нами, стандарт святості й заряд духу, що сприяє його практичній реалізації, приходить глибоко зсередини: «Дам Закона Свого в середину їхню, і на їхньому серці його напишу...» (Єр. 31:33) «...і духа Мого дам Я до вашого нутра, і зроблю Я те, що уставами Моїми будете ходити...» (Єз. 36:27). В нову еру внутрішня спрямованість серця все більше визначає стосунки віруючого з Богом.

Нова зрілість у стосунках з Богом радикально впливає на наш спосіб поклоніння, як новозавітних віруючих. Старозавітні пророки вважали нове поклоніння таким, що не вимагатиме їхнього служіння або служіння священиків і всього культу Храму. Наставали дні, коли «більше не будуть навчати...», говорячи: Пізнайте Господа! Бо всі будуть знати Мене...» (Єр. 31:34) — і це означало, що пророки й священики більше не будуть потрібні. Подібним чином Ісус говорив про час після Своєї смерті й воскресіння, коли поклоніння Богові не буде обмежено знанням святих місць, на зразок Єрусалима (Ін. 4:21). Поклоніння в новому

завіті вже не диктується точно запропонованими ритуалами й відстанню, на якій святилище Храму тримало тих, які поклоняються, від таємничого Святого Святих. Жертва Христа розірвала завісу, що відокремлює неприступну Святість; Його заступництво усуває всі посередницькі ритуали (Євр. 4:14-16; 10:19-22). Кожен віруючий із життям Бога, що перебуває в ньому, являє собою Боже Святе Святих. Саме в цьому полягає ідея, висловлена так: «Тіло то храм Духа Святого, що живе Він у вас» (1 Кор. 6:19). Слово «храм» — те саме слово, що використовується для позначення частини храму, яку займало Святе Святих у грецькому перекладі Старого Завіту. Так само чистота обумовлена стандартами, орієнтованими на зовнішність під час старого завіту, в нову еру поступається місцем зосередженості на серці, з якого виходять усі людські відносини. Святість зараз переноситься на внутрішній духовний стан серця: «Немає нічого назовні людини, що, увходячи в неї, могло б опоганити її; що ж із неї виходить, те людину опоганює», — так тепер говорить про нас Ісус (Мр. 7:15).

Значення нового завіту для поклоніння набуває особливої важливості, коли ми звернемо увагу на деякі традиції, збережені й нині у православній церкві. Звичайно, саме поняття «православ'я» має на увазі «правильне прославляння або поклоніння», але це ні що інше, як верхівка айсберга, що вказує, наскільки центральну роль досвід споглядання Бога в поклонінні відіграє для православної церкви. Православний завжди скаже, що не можна пізнати їхню церкву через вивчення або читання книг. Православ'я необхідно пережити (понюхати, побачити, почути й спробувати на смак), відвідавши читання Божественної Літургії, як це зробили посланці Володимира, перш ніж принести православ'я в Київську Русь. Переживання Бога в поклонінні є джерелом церковної доктрини й учення про Нього. Православні пиша-

ються тим, що їхні богослови — це активні члени духовенства, які регулярно проповідують, беруть участь у поклонінні і направляють у ньому вірних.

Однак будь-яке поклоніння приводиться в дію віруваннями й способами пізнання світу, Бога й Церкви, а тут православне поклоніння й розуміння Церкви відбиває деякі з ранніх проблем, що перешкоджали розумінню благодаті нового завіту. Минулого разу ми відзначили зневажання Павлом, тлумачем нового завіту, але історики Церкви говорять нам, що проблеми з Павлом були лише частиною процесу «ре-юдаїзації», що йшов з минулого й переважав у ранньому християнському поклонінні, збереженому православними донині.

«Ре-юдаїзація» — це концепція, за допомогою якої видатний історик Церкви Ярослав Пелікан описує сили, які існували у перші віки і змусили Церкву повернутися до старозавітного способу й стилю відносин з Богом. Фактором було й те, що перші 100 років існування Церкви переважною більшістю її членів були євреї. Важливість цього проглядається і в канонічних документах, де спроба християн з юдеїв «юдаїзувати» Євангелію Павла змусила спіткнутися навіть Петра (див. Гал. 2:14).

Другий фактор ре-юдаїзації має відношення до Священних Писань Церкви. У той час як канон Нового Завіту ще формувався, Старий Завіт залишався Писаннями християнських церков, які шанувалися й читалися на кожному зібранні разом з уривками з Нового Завіту. Язичницькі філософи кидали виклик старозавітним оповіданням, називаючи їх міфом (див. Проти Цельса Оригена), а еретики називали їх розповіддю про ще одного чужого бога (Маркіон) або злого бо-

га (гностики). Щоб відреагувати на ці нападки були запропоновані різні відповіді, але всі вони посилювали вплив єврейських Писань і їхнього богослов'я на ранню Церкву. Занепад Ізраїлю в ранні роки церковної історії (події 70 й 135 р. після Р.Х.) сприяв виникненню погляду, що християнська Церква стала відігравати роль нового Ізраїлю в Божому плані для історії. Новий Ізраїль привласнив собі всі обітниці старого Ізраїлю й проголосив, що юдеям доведеться ділити спадщину, обіцяну язичникам, а не навпаки, що (за словами Павла) язичники одержать частку спадщини Ізраїлю (див. Рим. 11). Вперше мова «нового Ізраїлю» з'являється в II столітті (Іустин Мученик), коли в Церкві вже переважали язичники, і відкриває перед нею можливості бачити себе всюди в Старому Завіті. Старозавітні постанови, форми й богослов'я за допомогою алегорії й типології християнізуються і вводяться в життя і практику Церкви.

У форму церковного поклоніння вносяться додавання до новозавітних писань, що були відсутні раніше. У християнський стиль мови, що супроводжувала Вечерю Господню, вводиться ритуальна мова жертвоприношень. У церквах з'являються «вівтарі» й «священники», які на них відправляють службу.

Літургії розвиваються з тими ж ритуалами й правилами зовнішньої благоприс- тойності, які були потрібні для храмового поклоніння в Старому Завіті. Коли в IV ст. християнам дозволили мати будівлі, храм Соломона став моделлю для будівництва, а як тільки вони були побудовані, християни стали дивитися на свої «храми» так само, як старозавітні віруючі дивилися на свої. Бог присутній зі Своім народом, але, як і у Старому Завіті, Божественне продовжує бути містичним і святим. Літургійні загороди тримають вірних на відстані від таїнств і святих речей, з ними має справу лише священство. За допомогою культу мучеників і вшановування Марії починають формуватися інститути посередників. У розріз із духом зрілої реальності Христа, проголошеної в Новому Завіті, Божий народ дивиться на фізичні речі як на знаки Божої присутності й сховища благодаті. «Святі люди» знову ховають віруючого від таїнства Святого Бога.

Сьогодні прояви повернення до старозавітного способу мислення далекі від євангельського розуміння Церкви й християнського поклоніння. Євангельські віруючі не шанують мощі й не моляться Марії або святим; не виникає у нас і спокуси називати наших пасторів «священниками». Однак ми вразливі перед небезпеками, що мають в собі більш приховані елементи старозавітної ментальності. Зокрема три з них. Перше: ми піддаємося спокусі старими стандартами святості, які служили сполучною ланкою й визначали доступ до Отця. Під владою нового завіту ми пам'ятаємо — у Христі всі віруючі святі святістю Христовою. «Святий» — це ключова сутність кожного віруючого, і тому ідея священства може поширюватися на кожного у Христі. Петро говорить: «Але ви вибраний рід, священство царське, народ святий, люд власности Божої, щоб звіщали чесноти Його» (1 Пет. 2:9). Перенесення міри святості всередину, в серце кожного віруючого-священика, скасовує за непотрібністю всі категорії, що визначали святі місця, святі класи людей, святі дні й святі речі в Ізраїлі (див. Кол. 2:16-23). Тепер кожен вид діяльності, що шанує Бога, ро-

бота або професія, «свята», бо вона робиться священиком нового завіту (вами й мною). Кожна хвилина свята, бо її проживає священик. Кожне місце, куди ступає нога віруючого, освячена, бо туди ступила нога священика. Святий кожен маленький шматочок їжі, яку з'їдає віруючий, бо до нього доторкнулися губи священика. Як сказали Ісус і Павло, підкорення нашого серця Христовому закону любові — от що дарує нам схвалення від Бога, а не те, що перебуває поза ним (Мр. 7:15; 1 Кор. 8:8-13).

Головні наслідки першого пункту створюють другу небезпеку для євангельських віруючих і стосуються того, як православ'я розуміє роль Церкви в житті віруючого. Відповідно до моделі втілення, Церква — це людська природа живого Христа, Який усе ще перебуває на землі. Православний шанує свою Церкву так, як Христа серед нас. Спочатку це звучить не так загрозливо, адже Писання ясно називає Церкву Тілом Христовим (1 Кор. 12:27). Разом з Писанням євангельське християнство завжди стверджувало містичний союз Ісуса зі Своім Тілом. Але модель цього містичного союзу в Писанні, за Павлом — це не союз двох природ, які ми маємо у втіленні, а союз шлюбу (див. Еф. 5:30-32). У шлюбі присутній реальний союз, але в результаті виходить не одна людина — їх дві! У православ'ї союз Тіла-Глави — це містично тільки одна особа, живий Христос. Як продовження втілення на землі роль живого Христа як посередника нашого спасіння тепер переходить на православну церкву, Його Тіло, сповнене Його Духом.

Ця концепція Церкви в ролі Христа, як Посередника нашого спасіння між віруючим і Богом, повертає нас до способу мислення Старого Завіту й відчиняє двері для розходжень між євангельськими віруючими і православними. І коли православний богослов Іоанн Зізіулас говорить, що Царство Боже присутнє на землі «у своїй повноті» лише тоді, коли православний священик здійснює Євхаристію на вівтарі православного храму — ми чуємо відлуння Левитського закону. Не лише через схожість використаних висловів, а че-

рез увесь запропонований нам наповнений анахронізмами сценарій, де новозавітні віруючі-священники, щоб мати доступ до Божої життєдайної благодаті, повинні підкорятися святим місцям, часу і людям, які грають посередницьку роль. Богослов Фрідріх Шлеєрмахер, стисло викладаючи проблему, яка розділяє євангельських християн і православних щодо ролі Церкви, сказав, що для православних стосунки віруючого з Богом залежать від його стосунків з Церквою, тоді як для євангельських віруючих стосунки віруючого з Церквою залежать від його стосунків з Богом.

У світлі стосунків віруючого з Богом у новому завіті, аналіз ситуації, даний Шлеєрмахером, правильний. Звичайно, при такому твердженні православ'я звинуватить нас у тому, що ми маємо дуже збіднене розуміння Церкви, і правда, що нам потрібно шанувати колективну природу християнства більше адаптованого на західний лад індивідуалізму. Але ми не повинні випустити з уваги старозавітних коренів обвинувачення. Бо тільки в Старому Завіті поклоніння Богові пов'язане з будівлею. «Церква» у Новому Завіті — це вислів, що використовується для визначення новозавітного народу, і спасіння як у старому, так і новому завітах — завжди результат простої віри, а не звершеного церквою обряду.

Піднесена посередницька роль інституту церкви для православ'я відкриває шлях для третьої небезпеки, що підстерігає євангельських віруючих у нашому оточенні. Вона також відображена у твердженні Зізіулеса про те, що Царство присутнє в повноті, коли священник здійснює Євхаристію. Раніше ми відзначили православне вірування, що Церква є продовженням втілення на землі. Підійдемо до цього більш детально. Православний богослов Сергій Булгаков говорить, що церковна ієрархія — це те, що православні насправді розуміють під словом «Церква». Уважно вчитайтесь в те, що він пише про унікальність відносин духовенства з Христом і його (духовенства) ролі щодо всіх нас: «Ієрархія, у прямому наступ-

ництві від Апостолів і Того, Хто їх обрав — це Сам Христос, Який діє в Церкві... Ієрархія Апостолів не одержала влади стати намісниками Христа, вона одержала владу в передачі дарів, необхідних для життя Церкви... ієрархії належить влада бути посередниками, служителями Христа, від Якого вони одержали повноту влади для свого служіння».

Звернемо увагу на те, як ідеї старозавітного посередника/священства усе ще продовжують рухати православну церкву. Наділені владою «посередники» знову повернулися на сцену, повернувши назад досягнення нового завіту щодо внутрішнього фокусу відносин серця кожного віруючого. В епоху нового завіту всі розбіжності між духовенством і мирянами в народі Божому скасовані. Авторитетні класи людей-посередників звільнили дорогу слову Євангелії, написаній на серці.

«Створюється враження, що Марк говорить про церковну анархію», — скажете ви. Не хвилюйтеся, новий завіт — це не повернення до часів суддів Ізраїлевих, коли «кожен робив те, що йому здавалося правильним». Це крок до внутрішнього спонукуваного служіння Духа Божого, Який живе в нас і поширився серед усього народу Божого. Це означає, що авторитет і влада в Церкві не дається тими, хто стоїть «вище» за ієрархічною скалою, як у православній церкві. Замість цього вона приходить знизу (Мт. 20:25–27), з помісних зібрань віруючих, які за допомогою Духа і Євангелії можуть судити про якість служіння, пропонованого керівником (див. Дії 6:3–5), бо всі вони одержали служіння примирення (2 Кор. 5:18). Ось чому автори Нового Завіту уникали ієрархічних термінів, використовуваних для позначення звань церковних керівників. «Єпископ», «старійшина» й «пастор» спочатку були термінами для позначення служіння, відносин і родини. У свідомості апостолів вони позначали ту саму посаду (порівн. Титу 1:5 й 7). На

жаль, це правда, що єпископ, як хтось більш духовно авторитетний, ніж пастор або старійшина, став ще одним раннім додаванням до Нового Завіту, який також збережений у православній церкві.

Яке значення все це має для нас? Повертаючись до місця, звідки почалася ця невелика серія — з належного клопоту і підготовки жаби до столу, — це означає, що нам, на відміну від неї, буде

корисно стежити за водою, в якій ми плаваємо. Інакше тенденції й погляди, далекі від нашої основної сутності як учасників нового завіту, візьмуть над нами владу й заглушать усе, що Бог дав нам у нашому Спасителі. Минулого разу не-

безпеку, на яку ми звертали увагу в «водах» нашої православної культури, була пов'язана з повним визнанням нашої прощеної й усиновленої тотожності, що народилася в нас, коли ми вірували. І наша новозавітна тотожність у Євангелії означає, перше, що ми не розділяємо своє життя на священні місця, речі й людей, і світські. Весь час для нас подібний тому моменту раз на рік, коли первосвященик входив через завісу у Святе Святих у День Викуплення. Дорога до неймовірної присутності Бога була назавжди відкрита Тим, Хто навчив нас називати Бога «Отцем». Друге: це означає, що ми вважаємо наші церкви зібраннями віруючих-священників, духовенства, вбраного силою і владою для служіння й усім, що необхідне для служіння. Нareshtі, це означає, що ніяка людська ієрархія не може служити посередником або гарантувати церкві Христовій збереження її сутності довіку. Це завдання доброї вістки Божого закону, написаного в серці кожного віруючого й записаного для нас апостолами й пророками у Писанні. Нехай Бог дасть нам благодаті зростати в міру повного знання нашого піднесеного положення у Христі, яке вимагає відповідального ставлення. ☩

Підкорення нашого серця Христовому закону — от що дарує нам схвалення від Бога

Серце, що віддане Богові

Серце кожної людини завжди чомусь або комусь **віддане**. Ми завжди прив'язані до того, що нас оточує. Це легко прослідкувати, осмисливши, про що ми найчастіше думаємо, говоримо, мріємо. Господь Ісус сказав: «**Бо чим серце наповнене, те говорять уста**» (Мт. 12:34)

В усі часи людина шукала приклад, який могла б наслідувати. Перед нами, християнами, ні з чим незрівнянна особа нашого Спасителя Ісуса Христа. Святе Писання пропонує нам цілу галерею мужів, гідних до наслідування. Серед них я хочу виділити Даниїла. У житті Даниїла неабияк помітно, що його серце віддане Богові. Серце, що віддане Богові — воно Його, і в ньому Бог.

Досліджуючи життя Даниїла, можна виділити декілька ознак, які відкривають нам, якою є людина, серце якої **віддане** Богові. «...бо від першого дня, коли ти дав своє серце, щоб зрозуміти видіння, і щоб упокоритися перед лицем твого Бога» (Дан. 10:12).

1. Безкомпромісне дотримання Писання або послух Богові

У Великобританії на синдром поклоніння кумиру страждає кожен третій (за даними вчених — близько 36% людей). Страждаючі від цього синдрому визнають, що будуть брехати,

красти, якщо об'єкт обожнювання попросить їх про це. У одного з чотирьох людей поклоніння кумиру впливає на його щоденне життя. Дослідження проводилося серед 700 респондентів у віці від 18 до 60 років. Частина опитаних зізналися, що використовують свою залежність для розваги, зокрема, щоб мати можливість поговорити з друзями про об'єкт поклоніння. Друга частина заражених синдромом характеризуються більш інтенсивними особистими почуттями — індивідуум вірить, що в нього особливий зв'язок з поп-зіркою. Третя частина хворих має патологічні зміни в поведінці, що відбулися в результаті поклоніння знаменитості, передає NEWSru.com.

Кидається в очі те, що людина з більшою охотою виконує волю того, до кого прив'язана. «Тоді найвищі урядники та сатрапи стали шукати причини оскаржити Даниїла в справі царства, але жодної причини чи вади знайти не могли, бо той був вірний, і жодна помилка чи вада не була знайдена на нього» (Дан. 6:4).

На Даниїла нічого не змогли знайти. Чому? Тому що серце його було прив'язане до Бога. Це виявилось через послух Божому слову. Рак лікують опроміненням. Гріх виявляється і видаляється через особисту близькість до Бога. «А що ми пізнали Його, пізнаємо це з того, коли заповіді Його додержуємо. Хто говорить: Пізнав я Його, але не додержує Його заповідів, той неправдомовець, і немає в нім правди!» (1 Ін. 2:3–4).

Подивимось на Ісуса, нашого Господа. Його видима й очевидна земна риса — послух!!! «Він упокорив Себе, будучи слухняний аж до смерті, і то смерті хресної...» (Фил. 2:8). Або

«Бо Я з неба зійшов не на те, щоб волю чинити Свою, але волю Того, Хто послав Мене» (Ін. 6:38).

Своєю слухняністю Він прославив Отця. Тільки слухняністю людина може довести свою повагу, любов і довіру. Очевидний приклад життя Даниїла — безкомпромісний послух Божим постановам, який одразу робиться помітним навколишньому світу.

2. Серце, яке віддане Богові, помітне тим, що воно знає і шукає людей, серця яких також віддані Богові. І це називається ЛЮБОВ'Ю

Апостол Іоанн говорить про це: «Улюблені, любім один одного, бо від Бога любов, і кожен, хто любить, родився від Бога та відає Бога! Хто не любить, той Бога не пізнав, бо Бог є любов!» (1 Ін. 4:7–8).

Є тільки один спосіб довести свою любов до Бога — любити людей, яких любить Він. Є тільки один спосіб довести, що в нашій серці перебуває Бог — постійно виявляти любов до людей.

ЛЮБОВ до ближнього практична. Поглянемо на Даниїла: «Тоді цар звеличив Даниїла, і дав йому численні дарунки, і вчинив його паном над усім вавилонським краєм, і великим провідником над усіма вавилонськими мудрецами. А Даниїл просив від царя, і він призначив над справами вавилонського краю Шадраха, Мешаха та Авед-Него, а Даниїл був при царському дворі» (Дан. 2:48–49).

Мене вражає його відвага: отримавши стільки добра від царя, він відважно просить за своїх друзів! І це очевидно — бо любов думає про ближніх, і думає практично. Даниїлова любов до Бога виявляється в його любові до братів. Таким є серце, що віддане Богові — воно любляче.

3. Серце, що віддане Богові — вдячне

Віддане серце переповнене глибокою вдячністю, що не припиняється. Вдячне серце ніщо не приймає, як очевидно — таке серце найдрібніше приймає як подарунок. Бути вдячним — це визнавати любов Божу в усьому, що Він дав нам, а Він дав нам усе! Кожен наш подих — це подарунок Його любові, кожна мить існування — це благодать.

«Даниїл заговорив та й сказав: Нехай буде благословенне Боже Ім'я від віку й аж до віку, бо Його мудрість та сила. І Він змінює часи та пори року, скидає царів і настановляє царів, дає мудрість мудрим, і пізнання розумним. Він відкриває глибоке та сховане, знає те, що в темряві, а світло спочиває з Ним. Тобі, Боже батьків моїх, я дякую та славлю Тебе» (Дан. 2:20–23).

Не може віддане серце не дякувати! «Молитва буде правильною, якщо тільки наші серця наповнені непідробним почуттям вдячності Богові, оскільки джерелом молитви має бути почуття любові» (Р. Уоллес).

Даниїл не просто дякував Богові час від часу — його життя було сповнене подякою. «Щоб навчитися молитися, спочатку потрібно навчитися дякувати» (Альберт Швейцер).

Ось віддане серце Давида: «Пізнайте, що Господь Бог Він,

Він нас учинив, і Його ми, Його ми народ та отара Його пасовиська. Увійдіть в Його брами з подякуванням, на подвір'я Його з похвалою! Виславляйте Його, ім'я Його благословляйте...» (Пс. 99:3–4).

Віддане серце тому вдячне, що все життя сприймає, як подарунок від Бога. Бог — Той, Хто дає, ми — ті, які дякують.

А якщо хтось говорить, що не знає, за що дякувати? Невідомий автор запропонував свій погляд на те, за що можна дякувати.

Господи, я дякую Тобі за...

... чоловіка, який щодня стягає на себе ковдру — тому що він поряд, а не десь;

... сина-підлітка, який дивиться телевизор замість того, щоб мити посуд — тому що це означає, що він удома, а не ходить з ким попало по вулицях;

... податки, які ви платите, тому що вони означають, що у вас є робота;

... за хаос, який вам потрібно розгрібати після вечірки, тому що він означає — у вас є друзі;

... за одяг, який стає тісним, тому що це означає — у вас досить їжі;

... за вашу тінь, що спостерігає за вами в процесі роботи, тому що це означає — навколо вас багато сонячного світла;

... за газон, який знову треба стригти, вікна, які знову треба мити, каналізацію, яка знову забита, тому що все це означає — у вас є будинок;

... за постійні скарги на дії уряду, тому що вони означають — у нас є свобода слова;

... за місце для автомобіля, яке ви знайшли в самому кінці парковки, тому що це означає — ви ще здатні ходити, і мало того — у вас є власний автомобіль;

Могила пророка Даниїла в Іраці

... за величезний рахунок за газ, тому що він означає — ви живете в теплі;

... за те, що жінка за вами в церкві співає дуже фальшиво — це означає, що ви ще здатні чути;

... за гору брудної білизни — це означає, що вам і вашій родині є що вдягнути;

... за втому й біль у м'язах наприкінці важкого дня — це означає, що ви ще можете попрацювати на славу;

... за будильник, що знову будить вас на світанку — тому що це означає, що ви ще живі.

4. Віддане серце — прив'язане до Бога

Віддане серце зосереджена на Тому, Кому воно належить і прагне бути поряд. Часом ставлення людей до Бога нагадує ставлення людини до зубного лікаря — звертається, коли далі нікуди! Насправді Бог шукає іншого — тривалих стосунків з людиною.

Прив'язаність, відданість — це основне, що я спостеріг у Даниїла. Особливо це видно за часом, проведеним з Богом — через молитовне спілкування.

Чому сьогодні так важко молитися?

Причина полягає в тому, що атмосфера, в якій ми живемо, проти нас і перешкоджає молитві. Нас оточує середовище, яке пригнічує молитву. Ми живемо в епоху великих швидкостей, що насправді є марнотою. А тому правдива молитва вимагає приготування.

Хто з нас заспокоюється, щоб приготуватися до молитви? Хто планує час і зміст молитви? Щоб щиро молитися, необхідно приготувати своє серце. І знову добрим прикладом для нас може бути Даниїл.

Коли вавилонська імперія впала під натиском мідян та персів, цар Дарій проводить політичну реформу: всю велетенську імперію він ділить на 120 округів на чолі з сатрапом (по-перськи — оборонець області) — губернатором. Він призначає трьох найвищих чиновників, яким підзвітні ці 120 сатрапів. У число цих трьох потрапляє знайомий нам єврей, колишній полонений. Новий цар щось розгледів в цій уже немолодій людині, він довіряв йому найбільше, а зрештою — і всю імперію. Дарій зробив Даниїла своїм повним заступником — найголовнішою після себе людиною в імперії.

А. Місце для молитви

«Пішов до свого дому»

Чому Даниїлу було потрібне конкретне місце? Бо жив він у зичницькому середовищі, серед ідолопоклонників. Бо ро-

зумів, що молитва — то фундамент життя і не може відбуватися між іншим, по дорозі, поспіхом.

Сьогодні ми живемо у постійному русі і переповнені поганської культурою. А тому потребуємо усамітненого місця, щоб там черпати силу у Того, Хто Один лиш може її дати.

Б. Час для молитви

«І в три усталені порі на день»

На плечах Даниїла лежав тягар всієї імперії. Жоден з нас не був і не буде таким зайнятим він. Саме тому він протягом дня свідомо виділяв час для молитви.

Ми, як правило, говоримо, що не маємо часу молитися. У такому разі ми ніколи серйозно цього не хотіли. Бо завжди знаходимо час на те, що нам подобається, що ми вкрай бажано. Тому, якщо ти такий зайнятий, що не маєш часу для молитви, виділи його протягом дня.

В. Приготування до молитви

«Пішов до свого дому, а вікна його в його горниці були відчинені навпроти Єрусалиму»

Справжня молитва вимагає приготування. Про це говорить і Господь Ісус, коли вказує, щоб ми не повторювались і не говорили зайвого. Наше серце має бути налаштоване на спілкування з Богом. В іншому разі з ваших уст полине як і раніше завчена, звична чергова молитва.

«Не кляпся своїми устами, і серце твоє нехай не поспішає казати слова перед Божим лицем, Бог бо на небі, а ти на землі, тому то нехай нечисленними будуть слова твої!» (Екл. 5:1).

Друга причина, що пояснює труднощі, які ми відчуваємо в молитві, у тому, що молитва є вправою духовною. А до вправ сучасний християнин не схильний. Він більше схильний до думки, що воно само прийде, або вірить у якийсь особливий метод, книгу, промовця.

Про Даниїла: Від першого дня, коли ти дав своє серце... Був момент посвяти, рішення, а далі — дія, віра, вправа.

Віддане серце
має Бога за
головну
цінність, якій
підкорене все
життя

А. Положення тіла під час молитви — «він падав на свої коліна»

Б. Періодичність молитов — «і в три усталені порі на день»

«Сім раз денно я славлю Тебе через присути правди Твої» (Пс. 119:164).

В. Зміст молитви — «і молився та славив свого Бога»

Г. Постійність в молитві — «бо робив так і перед Тим»

Що для Даниїла було постійним і осмисленим — це спілкування з Богом. Він не обманював Бога — Його не можна обманути, він не обманював себе — оскільки Бог був для нього справді найціннішим. Це визначало і його життя, і розпорядок його дня.

«Бо від першого дня, коли ти дав своє серце, щоб зрозуміти видіння, і щоб упокоритися перед лицем твого Бога» (Дан. 10:12).

Історія одного знайомства

Я хочу розповісти вам історію одного знайомства, яке особливим чином змінило моє життя. Це історія мого знайомства з Богом.

В'ячеслав

Я народився та ріс в інтелігентній родині. Мати — інженер закритого НДІ, батько — державний службовець на відповідальному пості. З раннього дитинства я був оточений турботою й увагою батьків. Вони дуже любили мене й прагнули дати все. Мене водили в музеї, театри, я був одягнений, взутий, у мене були іграшки кращі, ніж у інших. Але, не відчувачи нестачі ні у чому, я з раннього дитинства захоплювався тим, що було заборонено. Вулиця вчила іншому — жорстокості, хитрощам, спритності, неправді. У мене з'явилися кумири, ті, на кого хотілося бути схожим. У 11 років я почав курити, грати в карти; ми збиралися на горищах, по підвалах. Це було життя, з якого я хотів узяти для себе все. Воно навчило мене лукавити. Батьки ні про що не здогадувалися, вдома я одягав маску нормальної дитини. Я рано почав дорослішати; те, що для моїх однокласників було забороненим, недосяжним, для мене було пройденим етапом. У 14 років я почав красти. В нас підбралася своя компанія, був і старший товариш, який уже мав проблеми з законом. Легкість, з якою ми крали, зухвалість і безкарність запаморочили мені голову. Знаючи, що радянський закон гуманний до неповнолітніх злочинців, на крадіжки ми ходили зі зброєю. Легкі гроші п'янили, і я вибрав якою дорогою мені йти. В іншому, «легальному» житті, я закінчив школу і вступив до технікуму. Маючи свої принципи, я твердо був переконаний, що слабких треба давити, сильних бити в спину. У технікумі я вперше познайомився з наркотиком. Товариш запропонував мені покурити «трави», і я пам'ятаю, що мені сподобалося. Тоді я не знав, що диявол красиво рекламує свій товар. У 1994 р. я вже шукав нових шляхів у криміналі. Злодійство мене вже не вабило. Афери, здирництво, шахрайство — от що приваб-

лювало. Грошей вистачало, і слова «драп», «план», «шмаль», «шала», «ганжа» стали для мене рідними. Усі, з ким я спілкувався, курили траву. Я й не помітив, як став курити по 5 разів на день, але був упевнений, що господар становища я сам, переконував у цьому батьків, які вже знали про мої захоплення. В 1995 р. мене вигнали з технікуму — ми з моїм кращим другом порізали одного хлопця. Накурившись трави, ми зчепилися із сімома студентами за те, що вони зробили нам зауваження. Того ж 1995 р. я вперше спробував героїн. Я думав, що ніколи не візьму в руки шприц, бо бачив, у що перетворилися мої друзі, які кололися. Їх я вважав «кінченими собаками», та я не такий, я не колюся, а нюхаю героїн. Я дозволяв собі все — грошей вистачало на клуби, дискотеки, ресторани. Кокаїн, ЛСД, амфетамін, екстазі, героїн — все це я вживав, і не було нічого, чого б я не спробував. У 19 років я вже повністю залежав від героїну, хоча як і раніше думав, що контролюю становище. Але одного разу я прокинувся й зрозумів, що тепер я така ж «собака» на ланцюзі, як і мої друзі-наркомани, і в мене є хазяїн — НАРКОТИК. Почалися перші наївні спроби позбутися залежності самотужки. Тиждень, місяць... і знову голка. Батьки, довідавшись про мою проблему, не жаліли ні часу, ні сил, ні коштів.

...Ми перепробували багато чого, але, на жаль, «хазяїн» не відпускав мене надовго. Я вже зрозумів, що йде війна, де ти один, твій супротивник — наркотик, і він сильніший за тебе.

У 1999 р. я втратив останній зв'язок з нормальним життям: мене вигнали з роботи, з навчання, з дому. З дому я крав, будь-що було добре — на один укол героїну потрібно було 40 доларів, і двічі на день. Я вже не міг дістати такі гроші, став колотися опіумом і був схожий на живий труп. Я переїхав у маленьке містечко, де мене ніхто не знав, місяцями не мився, ходив у чому попало, мене цікавила тільки доза. Я коловся по 3-4 рази на день, передозування стали для мене звичними, та я залишався живим. Пам'ятаю, як позаздрив одному наркоманові, який по-

мер у мене на очах, лише тому, що він уже був мертвий, а я продовжував мучитися. Все моє тіло гнило, я шукав смерті, і не знаходив. І все це у 22 роки...

І коли вже остання надія вгасала, я випадково дізнався про людей, які колись були наркоманами, а зараз вели нормальне життя. Я навіть не повірив цьому, за своє життя я жодного разу не зустрів колишнього наркомана. Мені захотілося поговорити з цими людьми. Мигнув вогник надії. Я добре запам'ятав ту дивну зустріч — це були люди, в яких важко було упізнати колишніх наркоманів. Вони сказали мені, що я самотній, що Бог мене любить і хоче допомогти, і головне — це моє щире бажання звільнитися від наркотика. І хоча диявол запекло не хотів мене відпускати, я зробив перший крок — став молитися й читати Біблію. Коли я вперше читав Біблію, то нічого не розумів, але вже на третій день я побачив, що Бог чує мене. Повернувся сон і апетит, через тиждень стали затягуватися рани. І все це відбувалося тільки по молитвах моїх і моїх нових віруючих друзів.

Одного разу я прочитав: «Коли Син отже зробить вас вільними, то справді ви будете вільні» (Ін. 8:36). Ці слова приголомшили мене, я зрозумів, що через них Бог говорить до мене. Я впав на коліна, просив у Бога прощення за своє колишнє життя, просив, щоб Ісус звільнив мене від гріха.

Уже 7 років я вільний від наркотиків. Я шукав ліків, а знайшов нове життя. Усе, що за роки залежності наркотик у мене вкрав, Бог повернув і примножив — прекрасні стосунки з родиною, улюблена справа, друзі, радість, ціль у житті. Господь дав мені прекрасну дружину й чудесного синочка, якого ми назвали Тимофієм. Мій улюблений вірш Біблії: «Господь же то Дух, а де Дух Господній, там воля» (2 Кор. 3:17).

Я не вірю у випадковість, я вірю в Бога й упевнений, що сьогодні ти не випадково прочитав мою історію. Я хочу тобі сказати, що люблячий Бог хоче допомогти тобі, як колись допоміг мені.

Благословенна єдність у Христі

Так було вгодно Господу, що тиждень Союзу в Миколаївській області проходив у 20-х числах лютого. Похолодало, випав перший за всю зиму сніг, але це нітрохи не перешкодило гарячому щирому спілкуванню братів із Києва з християнами помісних церков.

Миколаївська область невелика за розмірами, і церков там усього 55. Але в кожній помісній церкві, яку відвідали керівники Союзу, Господь відкривав щось нове, повчальне.

Бога славить хор церкви м. Первомайськ

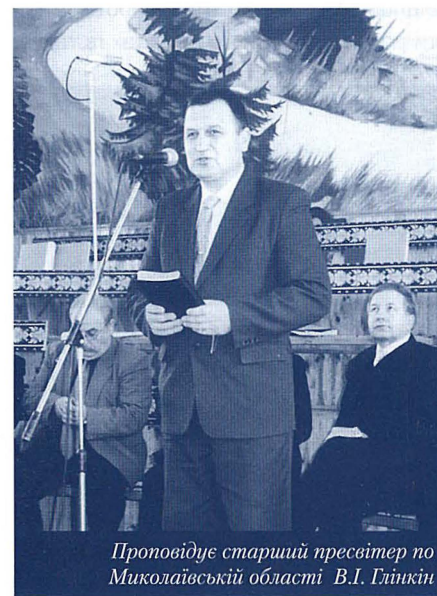
Найбільшими церквами у цьому обласному об'єднанні є п'ять церков м. Миколаєва, церкви міст Вознесенськ (ця громада відзначила своє сторіччя) — 250 членів, Первомайськ — 150 і Нова Одеса — 80. Тут добре розвинене музичне, молодіжне й дитяче служіння, активно розвиваються інші види служіння. У центральній церкві м. Миколаєва діє недільна школа, яку відвідують 150 дітей; у музичній школі при церкві навчаються 25 учнів (із них 12 — на гітарі), є вокальне відділення. Влітку християни помісних церков проводять табори для

Члени пресвітерської ради Миколаївської області

дітей і молоді на мальовничих берегах ріки Новий Буг, активно благовістять у великих і маленьких містах і селах. У результаті такого благовістя було відкрито кілька церков — одна з них у с. Дорошівка. Брати і сестри впевнені, що у Бога немає безталанних людей, треба лише розгледіти ці таланти. Саме цим вони й займаються, даючи можливість кожному, хто почув заклик від Господа, ревно працювати для Нього й розвивати дані Богом дари для слави Його.

Християни помісних церков щирі й відкриті, палко бажають служити Богові, тому братам, керівникам відділів, не до-

Проповідує старший пресвітер по Миколаївській області В.І. Гіткін

велось нікого переконувати у важливості того чи іншого виду служіння. Во-

ни просто розповідали про те, яким чином можуть допомогти членам помісних церков у відкритті недільних шкіл для всіх вікових категорій (А.М. Піжевський), навчанні християн викриттю неправдивих ідей (В.М. Хміль), організації нових церков (П.І. Трошин), розвитку музичного служіння (О.Б. Крещук), благовісті за допомогою медицини (О.М. Дорошенко) та ін. Голова ВСО ЄХБ В.В. Нестерук і його заступники М.Є. Каспров і С.І. Корнута розповіли про загальні напрямки служіння Братства, відповіли на запитання, що хвилюють служителів помісних громад, дали чимало добрих порад і рекомендацій.

На зустрічі зі служителями помісних церков, після чудового співу хору, брат В.В. Нестерук сказав: «У церкві, як і в музиці, важливо задати правильний тон. Тоді люди будуть діяти злагоджено, у єдності, і всі навколо зможуть відчувати Божественну гармонію. Нам тон задає Біблія — за нею ми зв'язуємо свою «духовну тональність». Не можна переробляти Біблію під себе — треба постійно себе перебудовувати відповідно до Біблії! Друге: у музиці дуже важливо вміти підкорятися регентові — і в духовному житті нам необхідно навчитися підкорятися власні інтереси Христу, діяти за Його волею, виконувати те, чого хоче Він. Тоді в нас буде єдність, і благословіння в служінні».

Нехай благословить нас Господь завжди бути готовими виконати те, що Йому вгодно! ☩

Керівники ВСО ЄХБ та служителі області, центральна церква м. Маріуполь

Великодній Тиждень Братства на Донеччині

Донецьке обласне об'єднання кількісно найбільше в нашому Братстві. Тут майже 150 церков, у яких Бога славлять близько 13 тисяч християн. Тиждень Союзу в нашому шахтарському краї почався з відвідування церков регіону. Донеччина привітно зустріла братів-пресвітерів з Києва й інших областей України: Голову ВСО ЄХБ України В.В. Нестерука, його заступників В.П. Шимчишина, М.Є. Каспрову, С.І. Корнута, вик. секретаря ВСО ЄХБ В.С. Антонюка, ст. пресвітера по Дніпропетровській обл. С.В. Бокоча, відповідальних за різні види служіння А.М. Піжевського, О.М. Дорошенка, П.І. Трошина, В.М. Хміля.

Говорить старший пресвітер по Донецькій області С.Ф. Карпенко

Як завжди при проведенні Тижня Союзу, у центральній церкві відвідуваного регіону брати провели конфе-

ренцію для пасторів і служителів. Вони розповіли про цілі й завдання нашого Братства, про те, куди ми прагнемо, чого і якими методами хочемо досягти. Голова ВСО ЄХБ, його заступники й керівники відділів стисло інформували про своє служіння, про те, чим вони можуть допомогти в плані організації того чи іншого виду служіння на місцевому рівні, відповідали на запитання. Потім брати розподілилися по церквах із таким

Братнє спілкування

розрахунком, щоб відвідати як найбільше громад і принести християнам Донеччини максимальну користь. Усі разом молилися, славили Бога російською й українською мовами і раділи можливості почуватися однією великою родиною дітей Божих. Після служіння брати й сестри не

Дитячий хор церкви по вул. Петровського, м. Донецьк

квапилися розходитися — усім хотілося запитати про те, що хвилює, попросити поради — і так було в усіх церквах Донеччини. Звичайно, часом були досить складні запитання, але брати-служителі мають у цьому чималий досвід, адже до цього вони вже відвідали 18 областей, понад 1000 церков з 2800 наявних в Україні. З Божою допомогою з багатьох питань вдалося дійти згоди, а інше брати в молитві віддали Господу для подальшого вирішення.

«Приїжджайте до нас частіше!» — просили брати й сестри помісних церков Донеччини й передавали вітання усім християнам України. ☩

«Тому й я, прочувши про вашу віру в Господа Ісуса, і про любов до всіх святих, не перестаю за вас дякувати, і в молитвах своїх за вас гадаю»
Еф. 1:15-16

Тиждень Союзу в області: Хмельниччина

З 20 по 25 березня проходив Тиждень Союзу в Хмельницькій області. До делегації Союзу увійшли Голова ВСО ЄХБ В.В. Нестерук, його заступник М.Є. Каспров та керівники більшості відділів. За ці дні відбулося чотири регіональні зустрічі з пасторами, дияконами та іншими служителями.

Жила делегація у християнському духовному центрі «Час змін». У цьому центрі проходять навчання з індуктивного вивчення Біблії, табори, зустрічі, конференції, засідання Ради Обласного об'єднання церков.

Керівники Братства відвідали близько 90 церков Хмельниччини, усі церкви м. Хмельницького, і на закінчення зібралися в центральній церкві обласного центру «Дім Євангелії», щоб підбити підсумки цієї поїздки та поділитися враженнями.

Також цими днями відбулася й молодіжна конференція Хмельницької області під керівництвом Павла

Унгурия, керівника молодіжного відділу Братства.

Під час перебування у церквах Хмельниччини брати мали можливість переконатися, що робота в області налагоджена, усі напрямки служіння розвиваються, кожному з

них приділяється належна увага. На високому рівні дитяче служіння — працюють недільні школи, діє чимало дитячих клубів, таборів. Активно працює інформаційний відділ, друкується «Християнський вісник Хмельниччини», а отже, усі церкви області

добре поінформовані, чим живуть християни баптистських церков.

Злагоджено працюють старший пресвітер по Хмельницькій області Володимир Степанович Радомський і його заступники — Михайло Олександрович Муц та Борис Олександрович Котик. У служінні їм допомагають відповідальні за різні регіони області.

На зустрічах, що відбулися на Хмельниччині, порушувалося чимало питань щодо розвитку різних напрямків служіння, християнської освіти, організації нових церков, благовістя.

Приємно, що в області знають, читають і чекають журнал «Євангельська нива», чимало братів і сестер передплачують його. Але залишається ще багато тих, хто не чув про офіційний друкований орган нашого Братства. Тому важливо поділитися цією інформацією зі своїми друзями. ☞

Голова ВСО ЄХБ В.В. Нестерук інформує про стан справ у Братстві

Старший пресвітер по Хмельницькій області В.С. Радомський (праворуч) та його заступник М.О. Муц

Заступник Голови ВСО ЄХБ М.Є. Каспров (праворуч) і старший пресвітер по Тернопільській області А.М. Піжевський

Дім молитви м. Кам'янець-Подільський

Дім молитви м. Шепетівка

Church Leadership Development
INTERNATIONAL

Пасторська конференція CLDI-2007 22-26 жовтня 2007 р.

Тема: «Заклик до радості та сприйняття страждань у вашому служінні»

Радість і біль є складовими Божого заклик, що звернений до християнина. Біблія говорить про біль як про те, що спонукує радість. На основі Біблії та використовуючи свій багатий практичний досвід служіння, д-р А. Фернандо пояснює зв'язок між радістю та стражданням. Він говорить про те, що

Головний доповідач — д-р Аджіс Фернандо — національний директор місії Молодь для Христа в Шрі-Ланці з 1976 р., а також директор реабілітаційного служіння МДХ. Його служіння — це постійне викладацьке служіння з персоналом та добровольцями, а також пасторське піклування

має ступені магістра Богословської семінарії Ашбурі та Фуллерської богословської семінарії, має почесні докторські ступені Богословської семінарії Гордон-Конвел, Ашбурі та Євангельської школи Святої Трійці. Автор багатьох книг.

Роберт Коулман, відомий професор і євангеліст, так сказав про працю А. Фернандо: «Що робить твори Аджіса Фернандо настільки переконливими, то це автентичність, справжність його служіння. Один з небагатьох, кого я знаю у цьому поколінні, він живе тим, що проповідує».

Д-р Аджіс Фернандо дуже проста і скромна людина. Несучи служіння серед своїх співвітчизників (Шрі-Ланка (Цейлон) — батьківщина чудового чаю, але на жаль, люди живуть там бідно, країну спустошують громадянські війни між різними етнічними угрупованнями), він свідомо веде простий спосіб життя, щоб бути ближчим до своїх співвітчизників і краще доносити спасаючу звістку Ісуса Христа, що досить непросто робити у країні, де домінуючою релігією є буддизм.

А також...
Додаткові семінари для ефективного служіння

страждання наближає нас до Бога, що воно може бути благословінням для християнина і робить нас більш ефективними в служінні. Доповідач пояснює християнам як з радістю приймати життя служіння та повного посвячення Ісусу, незважаючи на біль, з ними пов'язаний.

про керівників. Він звершує викладацьке служіння у Шрі-Ланці та за кордоном.

Д-р Аджіс є ад'юнкт-професором Нового Завіту Богословської семінарії Коломбо та Євангельської школи Святої Трійці, м. Дірфілд, Іллінойс, США. Він

Конференція відбудеться за адресою:
м. Біла Церква
церква «Благодать»
вул. Таращанська, 152

Для участі у конференції потрібно зареєструватися з 10 по 26 вересня 2007 р.: за тел. (044) 576-0541 та (093) 652-1808 з 10:00 до 18:00 або за електронною поштою Ukraine@cldi.org або на Інтернет сторінці місії www.cldi.org (дивіться особливе оголошення) або написавши листа на адресу місії

Контактна адреса:
Координатор ПК-2007
вул. Горлівська, 75
м. Київ 02091
тел. (044) 576-0541
Ел. Пошта Ukraine@cldi.org
Особливий подарунок тим, хто зареєструється до 20 вересня 2007 р. через Інтернет

Є така дитяча гра «Знайди розбіжності». Оскільки ми з вами люди дорослі, до того ж християни, то шукаємо не розбіжності, а те, що нас поєднує. Отже, перед нами дві церкви. Обидві знаходяться у містах під назвою Первомайськ, обидві мають прекрасні Доми молитви, обидві відносяться до розряду великих... Втім, давайте по порядку

Церква «Відродження»,
м. Первомайськ Луганської області

Вона народилася задовго до війни, і в 1946 р. нараховувала близько 30 членів. Дім молитви побудований 9 років тому: на самому початку перебудови, як тільки тиск на віруючих трохи ослабнув, вирішили християни побудувати собі Дім молитви. І місце нагледіли — на центральній алеї. А місцевій владі віруючі нагадали, що зараз не ті часи, демократія надворі. «Добре, — махнув рукою мер міста, — будуйте. Тільки щоб неодмінно з куполами!» Очевидно, розраховував, що баптисти відмовляться робити куполи, і тоді буде привід заборонити будівництво. А ті у відповідь у рекордно короткий термін побудували пречудовий Дім молитви! Високий, величний, з вигадливо вигнутими поручнями... І з куполами. І стіни прикрасили картинами на біблійні сюжети. А оскільки місце для будівництва було вибрано справді дуже вдало, у Дім молитви потекли струмочками невіруючі люди, дуже швидко стаючи віруючими. Новонародженими у Христі.

Новонавернених опікує вся церква, пастори Олексій Киян, Єлисей Пронін і диякони Євгеній Ковбасюк, Сергій Завальний проводять з ними

заняття з вивчення Біблії і благословляють на працю. Молоді християни дуже активні в благовісті, вони навіть дві газети випускають: для християн «Життя Церкви», а для невіруючих — «Очевидці преображення», у кожному номері якої опи-

сується прихід до Христа й духовне відродження одного з членів Первомайської церкви (редактор — Євгеній

Слупський). Організують християнські табори, піклуються про престарілих, проводять лекції для невіруючої молоді. У цій церкві здавна було так заведено, що молоді християни їхали в інші міста, сусідні села й селища, несучи їм Добру Новину. До речі, багато наших улюблених пісень були написані саме тут. Крокуючи з молодими благовісниками від села до села, їх складав керівник молоді, музикант-самоучка Роман Васильович Волошинов (нині — викладач музики Запорізького Біблійного коледжу). «Как хорошо, что со мною Спаситель!», «Быстрыми, полетными часами», «Шествуем к небу», «Не теряйте первую любовь», «Мы все стремимся в край родной», «Годы жизни земной» та інші чудові пісні підхоплювали за молоддю Первомайська християни всіх церков нашого Братства!

А співають тут — просто чудово! Молодь і старші за віком з однаковою наснагою виконують стародавні хорали й сучасні пісні. Основним хором займається Валерія Завальна:

Дві «Первомайки»

Церква в м. Первомайськ
Миколаївської області

шість років тому з представників старшого покоління утворився другий хор (регент Олена Романова). Є молодіжний і дитячий хори. У прославленні Господа музикою працює також акомпаніатор Ольга Киян. Два роки тому сестри закінчили навчання на кафедрі церковної музики й співу Східно-Української теологічної семінарії (м. Макіївка Донецької обл.), і зараз усі сили віддають прославленню нашого Господа і Спасителя. Акомпанує також і Ганна Проніна.

Є тут недільна школа для дорослих, викладають у ній Олег Булавінов і Сергій Абрамов. Зрозуміло, є недільна школа і для дітей. Викладачів усіх не перелічити — їх багато! Діти також займаються в спортивному християнському клубі «АВАНА». По суботах з ранку в церкві проходять заняття «Школи без стін», які веде пастор-благовісник Мирослав Комаров. Раз на місяць зустрічі для вдів і одиноких сестер організовує Валентина Китарьова.

Церква росте, працює, і Господь ясно благословляє її.

високі скелі. Зморшкуваті «щочки» і похмурі скелясті «чола» суцільно поросли мохами, запашними степовими травами; колючий чагарник учепився чорними кривими пальцями коренів у величезні валуни; а над усім цим з ранньої весни до пізньої осені дзвенять завзяті голоси туристів. А який у цьому царстві Божого творіння простір для благовістя! З усієї області з'їжджаються сюди християни для проведення дитячих, молодіжних, сестринських таборів, та й просто відпочити на лоні природи разом зі своїми невіруючими друзями. Приїжджають з невіруючими — їдуть з віруючими, тому що треба бути вже зовсім байдужим, щоб не помітити в навколишній пишноті творива Самого Творця, не піднести Йому хвалу!

Музичним служінням у церкві м. Первомайська керує брат Олександр Вікторович Седлецький. Бога славлять солісти Альона Бекарюк, Юля Ченчик і групи прославлення. Важко сказати, у цій церкві так люблять співати, тому що пастор Віктор Анатолійович Ченчик сам співає в хорі, чи, навпаки, пастор заспівав, тому що вся церква ревна в цьому служінні? Як би там не було, співають усі, і Господь їх ясно благословляє.

Розвивається тут і дитяче служіння. Разом із відповідальним за молодіжне служіння Ігорем Рамхеном проводять евангелізації по селах, евангелізаційні молодіжні служіння в школах, інститутах, університетах.

...Як бачимо, види служінь у цих, як і в інших наших церквах, однакові, і християни однаково старанні, просто ми реалізуємо дані Богом можливості різними способами. Господь розміщує членів у Своему Тілі — Христовій Церкві — як Йому завгодно. Давайте разом піднесемо Богові хвалу за те, що Він створив наші церкви, зберігає їх, благословляє і дає нам усім у єдності служити Йому тими дарами, якими Він нас наділив! ☩

Проблема віку всесвіту й землі особливо важлива для прихильників універсальної еволюції

Спочатку розглянемо, що говорить про вік всесвіту й землі біблійне богослов'я:

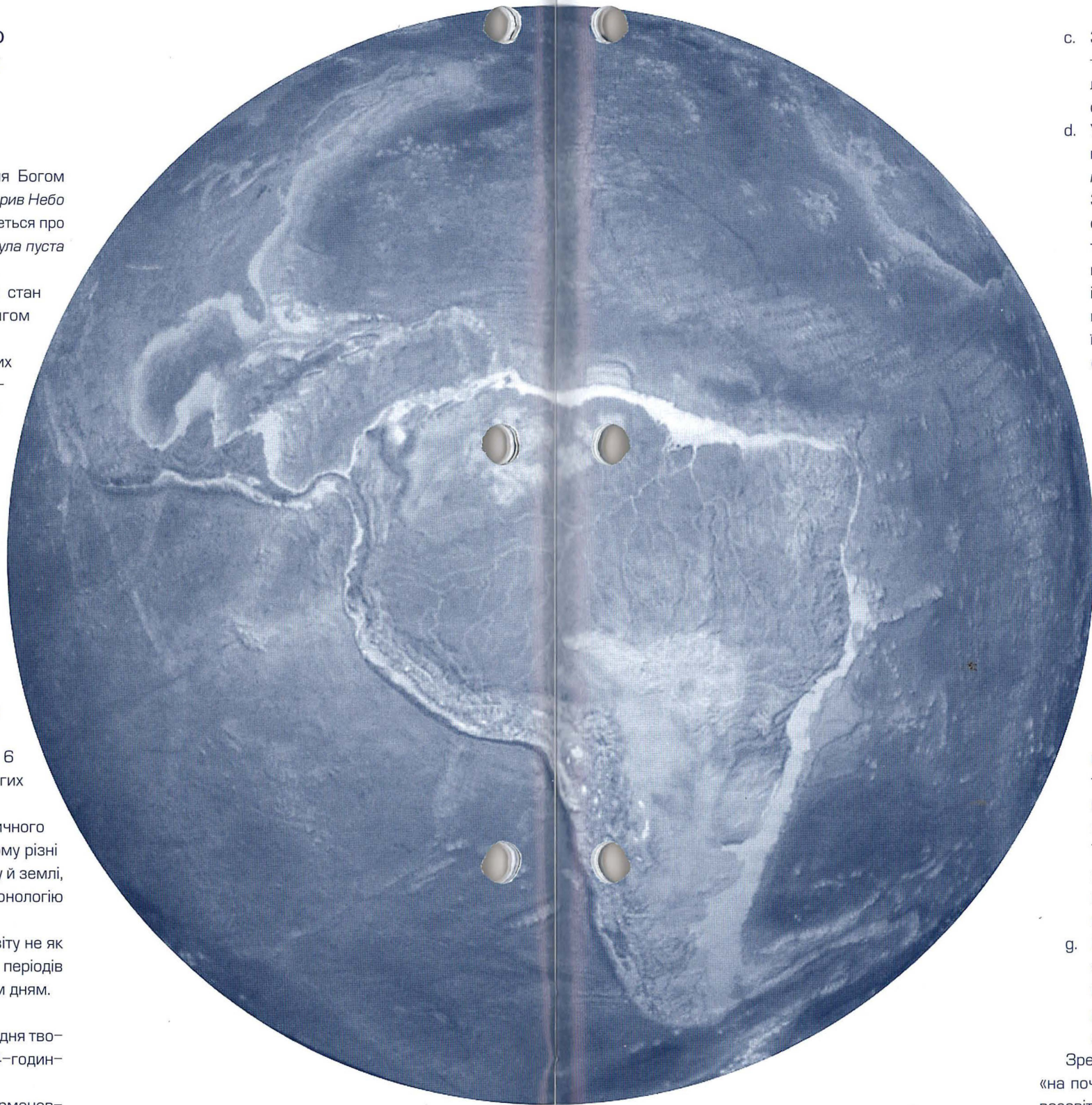
1. Спочатку було безпосереднє надприродне творення Богом матерії-енергії з нічого (Бут. 1:1: «На початку Бог створив Небо та землю» [за однією з богословських інтерпретацій, йдеться про творення часу, простору й матерії]. Бут. 1:2: «А земля була пуста та порожня...» ів. також Іс. 48:12-13; Кол. 1:15-17).
2. Тут нічого не говориться про час, тобто хаотичний стан створеної з нічого (*ex nihilo*) землі тривав протягом невідомого часу.
3. Потім (Бут. 1:3-31) замальовується ряд послідовних актів творення — формування разом із законами природи «із сирого матеріалу» упорядкованих землі й всесвіту (1-й, 2-й і 4-й дні творення) і живих істот аж до людини (3-й, 5-й і 6-й дні творення).

При цьому єврейське слово *уот* в оригіналі Біблії зазвичай позначає день, але часто й більш широкий інтервал часу. У зв'язку з цим під явним впливом спроб примирення Біблії з ідеями макроеволюції (незліченні мільйони років) у сучасних богословів з'явилися різні думки про реальну тривалість цього інтервалу, з яких найбільш відомі наступні чотири:

- a. буквальна інтерпретація кожного дня творення як календарного дня, тобто 24-годинного проміжку часу (що складається з ранку, вечора, а між ними дня і ночі),
- b. інтерпретація «день-вік» або «день-епоха», в якій 6 днів творення являють собою 6 послідовних довгих періодів (у мільйони або мільярди років),
- c. алегорична інтерпретація днів творення як метафоричного змалювання діяльності Бога із створення світу, в якому різні дні мають відношення до творення різних частин світу й землі, а не описують реальну послідовність, тривалість і хронологію процесів творення,
- d. інтерпретація днів надприродного творення Богом світу не як періодів, тотожних людським дням, а як послідовних періодів невизначеної тривалості, лише аналогічних людським дням.

Я особисто схилиюся до першої, буквальної інтерпретації дня творення. На користь буквальної інтерпретації слова *день* як 24-годинного проміжку часу говорять, зокрема, такі міркування:

- a. Це первинне значення слова *уот*, а за правилами герменевтики рекомендується відходити від первинного значення лише у тих випадках, коли цього вимагає контекст.
- b. Додавання при змалюванні кожного дня творення слів «і був вечір, і був ранок» посилює перевагу первинного значення, оскільки їх важко застосовувати до періоду, скажемо, у тисячу років і, крім того, що сталося б з усіма рослинами протягом довгої-довгої ночі?

Що говорять біблійне богослов'я і Всесвіту й Землі? фундаментальна наука про вік

c. Згадувані в Бут. 1:4-5 світлові характеристики для одного дня — день (світло), ніч (пітьма), вечір і ранок — у сукупності становлять повний день (тобто добу), в той час як тривалий період складається не з однієї, а з багатьох таких діб.

d. У Вих. 20:9-11 Ізраїлю рекомендується працювати шість днів і відпочивати на сьомий день, «*бо шість день творив Господь небо та землю, море та все, що в них, а дня сьомого спочив*». За правилами герменевтики природно в обох випадках брати слово день в однаковому значенні. Текст явно вказує на те, що тиждень творчої діяльності Бога служив зразком для трудового тижня людини як ритму її життєдіяльності (у той час як не існує геологічного поділу часу на 6 або 7 періодів, що навіть віддалено відповідало б цим дням, ні за порядком подій, ні за їхньою тривалістю).

e. Останні 3 дні творення були безперечно звичайними днями, оскільки визначалися після створення Сонця звичайним шляхом. І хоча ми не цілком упевнені в тому, що попередні дні принципово не відрізнялися від них за тривалістю, мало імовірно, що вони відрізнялися від них і як періоди тисяч і тисяч років у порівнянні зі звичайними днями! І зовсім неможливо відповісти на запитання, чому був потрібен такий великий проміжок часу для відділення дня (світла) від ночі (пітьми) у кожному з перших трьох днів творення!

f. Оскільки тварини, як і людина, до гріхопадіння людини мали іншу природу, ніж після гріхопадіння, і були нетлінними (Рим. 8:20-22), не могло бути взагалі ніякої тривалої макроеволюції тлінного тваринного світу (та й чи міг Бог про все живе, що підлягало тлінню й смерті, говорити, що воно «*вельми добре*» (Бут. 1:31)?). Крім того, людина була створена Богом як єдина тілесно-духовна істота не шляхом еволюції з предків-тварин, а особливим актом тілесно з неорганічної речовини й одночасно духовно Своїм подихом (Бут. 2:7) за Своїм образом й подобою. Дружина ж його була створена Ним з Адамового ребра (Бут. 2:21-22). Тому трактування *уот* як широкого проміжку часу при творенні тварин і людини є для богослов'я очевидно зайвим і навіть більше, до виникнення теорії макроеволюції й на думку нікому не спадало.

g. Про те, що творення варто розуміти історично й буквально так, як воно викладено в Бут. 1:31, витікає й з учення Ісуса Христа (напр., Мк. 10:6). Більш докладно про інтерпретацію днів творення говориться в книзі Г. Морріса, *Біблійні основи сучасної науки*, С. -П., 1995.

Зрештою, з урахуванням невизначеності часу процесу творення «на початку», описаного в перших двох віршах Біблії, для віку усього всесвіту не настільки вже важливо, якому проміжку часу відповідає слово *уот*. До того ж ми не знаємо, в якій системі відліку творив Бог і чи могло вже бути застосоване поняття швидкості системи відліку в перші дні творення! (Але ж у світлі сучасної фізики проміжки часу в системах з різними швидкостями можуть відрізнятися в багато тисяч і мільйонів разів залежно від їхньої відносної швидкості).

4. І нарешті, який період охоплюють генеалогії від Адама до Ноя (Бут. 5:3-32) + від Сима до Аврама (Бут. 11:10-26)?

Практично загально визнано, що перерахування імен батьків і дітей у цих генеалогіях скоріше вибіркове, ніж вичерпне (тобто в них є пробіли), оскільки головний зміст цих списків не хронологічний, а богословський!

Звідси висновок:

Біблія не дає нам повного об'явлення про справжній вік всесвіту й землі! (Хоча найімовірніше, що вони набагато молодші, ніж цього вимагає доктрина еволюції).

А зараз розглянемо, що говорить наука про вік всесвіту й землі?

- 1) Наш Всесвіт відбувся в результаті Великого Вибуху, тобто існує кінцевий час.
- 2) Оцінки віку всесвіту в 10–20 млрд. років і віку землі в 5–10 млрд. років, що вважаються найнадійнішими, отримані методами ядерної хронометрії при обліку розпадів довгоживучих радіоактивних ядер лише з основних їхніх станів.

У роботах В.С. Ольховського й співавт. (1998–2000 р., зокрема, *Укр. фіз. журнал*, 2000, т. 45, № 12, с. 1413–1418) показано, що без обліку проміжних поглинань гамма-квантів при гамма-розпадах збуджених станів вихідних ядер-хронометрів у більших масах речовини методи великомасштабної ядерної хронометрії дають тільки верхні межі оцінок віку більших об'єктів (аж до всього всесвіту), які можуть бути досить далекими від реальних значень. Там же в рамках простих моделей показано, що мільярдам років, отриманим звичайним методом ядерної хронометрії, може відповідати набагато менше число років (тисячі років, наприклад) у масштабах середніх часів життя ядер-хронометрів.

Питання про реальний вік великих космічних об'єктів і всього всесвіту в рамках ядерної фізики й відомих методів ядерної хронометрії поки що залишається відкритим.

- 3) Є також наукові праці (В.С. Троїцький, *Астрофізика й космічна наука*, 1987, т. 139, стор. 389–411; B. Setterfield and T. Norman, *The Atomic Constants, Light and Time, paper for SRI International*, 1987), в яких вказується, що з моменту зародження (або творення) швидкість світла поступово зменшилася більш ніж у 10 млн. разів і в таку ж кількість разів була спочатку більша швидкість електромагнітного й радіоактивного розпадів. І врешті-решт, атомні і ядерні «годинники» при обліку цього процесу повинні давати значення теж приблизно в мільйон разів менше значень, що нині використовуються.

- 4) Інші космологічні й космогонічні методи визначення віку всесвіту є ще менш надійними, неоднозначними й надто залежать від модельних припущень. Наприклад, пояснення явища червоного зсуву розбіганням галактик, яке дає можливість визначення віку всесвіту за швидкістю

розлітання далеких галактик, визначеної з т.зв. постійної Хаббла (у числових значеннях якої є великі розбіжності), не єдине. Пропонуються інші можливі пояснення червоного зсуву — гравітаційне притягання світла, що виходить з галактик, а також і зниження з часом швидкості світла (В.С. Троїцький, 1987).

Звідси висновок:

Питання про реальний вік великих космічних об'єктів і всього всесвіту в рамках науки поки що залишається відкритим.

Інакше кажучи, наука не дає нам надійної інформації про справжній вік всесвіту й землі!

То чи є сенс для диспуту, молодий чи старий наш всесвіт?

Еволюція, творення й загальний закон росту ентропії

Багато запитують (див., нап., Н.М. Morris and G.E. Parker, *What is Creation Science?*, Creation-Life Publishers, 1982): «Чи можна теорію універсальної еволюції від неживої матерії до самозародження живого і далі через поступовий розвиток найпростіших одноклітинних організмів у складні багатоклітинні й, врешті-решт, у людину, в якій є не тільки біологічне, але й духовне життя, погодити з другим законом термодинаміки, який носить настільки загальний характер, що його називають законом росту ентропії (безладдя), і який діє в усіх закритих системах, включаючи весь всесвіт?»

Наука не дає нам
надійної
інформації про
справжній вік
всесвіту й землі

Поки розв'язати цю фундаментальну проблему нікому не вдалося! Існування одночасно універсальної еволюції й закону росту ентропії як загальних законів матеріального всесвіту (як закритої системи) неможливо, бо вони просто несумісні.

На перший погляд можна й природно припустити, що макроеволюція може мати місце локально й тимчасово (на землі). Ряд нинішніх еволюціоністів вважають, що

конфлікт між еволюцією й ентропією знімається тим, що земля — відкрита система й енергії, що йде від сонця, цілком достатньо для того, щоб стимулювати універсальну еволюцію протягом величезного геологічного часу. Але таке припущення ігнорує та очевидна обставина, що приплив теплової енергії у відкриту систему прямо приводить до росту ентропії (а отже, і до зменшення функціональної інформації) в цій системі. І щоб перешкодити величезному росту ентропії внаслідок припливу великої кількості теплової сонячної енергії в земну біосферу, надлишок якої може тільки руйнувати, а не будувати організовані системи, потрібне введення додаткових гіпотез, наприклад, про такий біохімічний інформаційний код, що визначає хід гіпотетичної макроеволюції земної біосфери, і про такий глобальний найскладніший конверсійний механізм перетворення енергії, яка надходить, в роботу із самовиникнення найпростіших клітин, що відтворюються, і подальшому русі від таких клітин до складних органічних організмів, які поки що

невідомі науці (див., нап., Н.М. Morris and G.E. Parker, *What is Creation Science?*, Creation-Life Publishers, 1982, а також Г. Моррис, *Біблійні підстави сучасної науки*, С. -П., 1995). Навіть деякі еволюціоністи визнають конфлікт між еволюцією й термодинамікою одним з найбільших фундаментальних невирішених проблем у біології.

А в науковій моделі креаціонізму, відповідно до якої весь матеріальний всесвіт, включаючи світ живого, був створений на рівні досконалої організованості, така організованість уже не могла зростати; вона могла тільки зменшуватися через природні процеси у повній відповідності з другим законом термодинаміки (після гріхопадіння людини).

Антропний принцип у науці й доктрина творення

Наукові дослідження природи вже привели до нагромадження величезної кількості даних, які однозначно вказують на те, що фундаментальні фізичні постійні, загальні й локальні властивості всесвіту неймовірно точно настроєні таким чином, щоб забезпечити можливість існування розумного життя. Наприклад, зміна констант ядерних, електромагнітних, слабких і гравітаційних взаємодій усього лише на кілька відсотків у ту або іншу сторону привело б до такої зміни еволюції зірок і нуклеосинтезу, що було б не реальним існування людини. Перед фактом таких свідчень ряд учених прийшли до різних версій формулювання антропного принципу (не плутати з антропологічним принципом у філософії!). Відповідно до слабого антропного принципу, значення всіх фізичних і космологічних величин, що спостерігаються, обумовлені вимогою, щоб були можливі області, де почало б розвиватися органічне життя.

При цьому виникає можливість вибору однієї з двох альтернатив:

- 1) Ми можемо вірити, що в минулому, сьогодні та майбутньому можливе нескінченне число всесвітів, і що ми існуємо та впевнені в існуванні нашого всесвіту саме тому, що тільки унікальна комбінація його параметрів і властивостей могла дозволити появу й існування людини. Ця точка зору, ґрунтуючись на вірі в абсолютно ірраціональний випадок, характерна для сциєнтизму.
- 2) Ми віримо, що наш єдиний всесвіт створений Богом, і людина також створена Богом для управління всесвітом від Його імені.

Відповідно до сильного антропного принципу, всесвіт повинен мати такі властивості, які дозволяють на певному етапі його історії розвиток життя. Ця форма антропного принципу не тільки констатує те, що властивості всесвіту обмежені вузьким набором значень, сумісним з розвитком людського життя, але й затверджує також, що це обмеження є необхідним. Можна цілком узгоджено інтерпретувати таке настроювання параметрів всесвіту як свідчення творення за розумним планом, про яке гово-

риться в Біблії. Є, щоправда, і такі прихильники сильного антропного принципу, які вважають, що всесвіт, який ми спостерігаємо, створений людьми як спостерігачами й не існує незалежно від людей. Вони підкріплюють свою точку зору (типову для мислення в рамках космічного гуманізму «Нової Ери») спекуляціями з області квантової механіки, наприклад, тим, що «колапс хвильової функції» при вимірюванні є результатом участі «спостерігачів». Однак насправді в рамках стандартної квантової механіки спостерігач не надає «реальності» спостережуваному об'єкту, а лише вибирає той аспект реальності, який він хоче спостерігати. Більше того, внаслідок незворотності часу, вплив людської діяльності на події, що відбулися до появи людини, є не що інше, як абсурд. Із цього ясно, що сучасна наука не дає ніяких доказів на користь віри в те, що людина створила всесвіт.

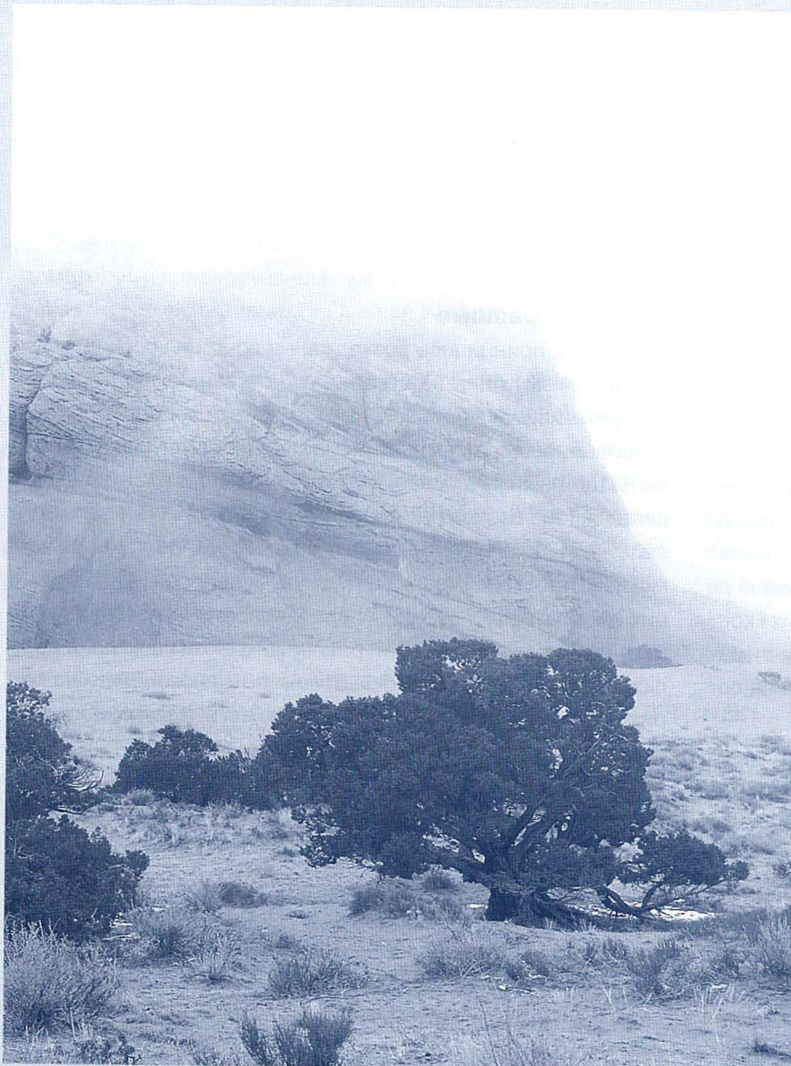
Загальне резюме

По суті, принципове розходження доктрин креаціонізму й еволюціонізму полягає не в чисто наукових суперечках про конкретні явища й процеси. Їхня ключова розбіжність полягає в принциповому розходженні наступних світоглядних послань: що лежить в основі життя — розумний план чи сліпий випадок (або все ще невідома закономірність матеріального світу!)? І ці різні вихідні посилання обох доктрин рівною мірою неспостережувані й не можуть бути перевірені в наукових лабораторіях. Заради справедливості варто зазначити, що у розумній відповідності реальним фактам доктрина еволюціонізму очевидно слабкіша: немає жодного факту на користь самозародження живого з неживого, а також поступового розвитку одноклітинних організмів у багатоклітинні. Крім того, при всій нечіткості відмінностей у категоріях біблійної («рід») і сучасної лінійної («вид») класифікації тварин практично повністю відсутні перехідні форми в макроеволюційній схемі біології. Немає узгодження доктрини універсальної еволюції і з загальним законом росту ентропії. Саме така відсутність підтвердження реальними фактами дала підставу

А. Ейнштейну для публічної заяви в 1950 р.: «Думаю, що еволюціоністські доктрини Дарвіна, Геккеля й Хакслі перебувають у стадії явно-го заходу» (цит. за італ. перекладом книги Н. Muschalek «Dio e gli scienziati», ed. Paoline, Alba, 1972, pp.30–31).

Молитви Давида, сина Єссеєвого

(Продовження, початок у ЄН №3/2006)

6. БОГ І ХРИСТОС У ПСАЛМАХ

Бог Псалтиря — це Бог усього творіння. Він — Творець усього видимого і невидимого (Пс. 103:4-5), Він — Творець людей і народу Свого, Ізраїлю (Пс. 68:36; Пс. 149:2). При цьому Він — Особа, Яка готова слухати (Пс. 54:1-3), прощати (Пс. 129:4), гніватися (Пс. 73:1), любити, жаліти і каятися (Пс. 105:45). «...Господь випростовує зігнутих, Господь милує праведних! Господь обороняє прихильців, сироту та вдовицю підтримує» (Пс. 145:8-9).

Бог Псалтиря спостерігає за Своїм творінням. Він — Бог-Суддя, Його суди абсолютно зважені та щирі (Пс. 9:5; 74:8; 93:2),

Бог у псалмах постає Вічносущим Творцем і Його існування не потребує ніякого пояснення. Навіть думка про неіснування Бога хоч у якийсь проміжок часу здається для авторів псалмів такою, що не має рації: *«Безумний говорить у серці своїм: Нема Бога!»* (Пс. 13:1; 52:2). Усе богослов'я псалмів побудоване на боговідвертості й на ініціативі Бога щодо свого творіння

але при цьому Він — Бог любові, що виявляє Себе як Батько сиріт і вдів (Пс. 67:6). Який милує не за заслугами, а по благодаті та з великого милосердя Свого (Пс. 50:2). Саме ці уявлення про Бога, Який карає за гріх, але прощає грішника, що кається, робить Книгу Псалмів настільки популярною серед християн, які часто з усіх книг Старого Завіту видають лише цю книгу разом з книгами Нового Завіту.

Богослов'я Псалтиря відкриває нам живого Бога, Який *«не дрімає й не спить...»* (Пс. 120:4). Він, Який живе на висоті у святині Своїй (Пс. 77:69), близький до людини і до Свого народу, Він — Всемогутній над силами зла (Пс. 90:1), над Своїм творінням (Пс. 106:25-29), над людьми й історією (Пс. 67:15). Він — Бог Всевишній (Пс. 46:3), наділений могутністю і силою (Пс. 92), Він знає думки лю-

дини (Пс. 93:11), чує все, від Нього ніде не можна сховатися (Пс. 138:2). Він — Бог Всевідаючий (Пс. 146:4) і Всюдисущий: *«Понесуся на крилах зірниці, спочину я на кінці моря, то рука Твоя й там... Коли б я сказав: Тільки темрява вкриє мене, і ніч світло для мене, то мене не закрий від Тебе і темрява...»* (Пс. 138:9-12).

Особливе місце в уявленні про Бога в псалмах займає святість Божа: *«Ти Святий...»* (Пс. 21:4). Ця неземна святість не обмежується відокремленістю і майже марновірним страхом перед *«Святим йменням Його»* (Пс. 102:1; 105:47; 144:21), вона містить в собі всі багатства Божі та все життя, будучи Його сутністю. Не дарма в Книзі Хвалінь поняття *«святий»* часто є синонімом чотиризвука «JHVN» (Пс. 70:22 замість Яхве — *«Святий Ізраїлів»*).

Бог не тільки святий у Самому Собі, але й освячує те, що Він суверенно обирає. Стосується це місця (свята гора — Пс. 47:2; святий храм — Пс. 64:5), предмету (свята олива — Пс. 88:21), народу (*«Юда став за святиню Йому»* — Пс. 113:2) чи окремої людини (Пс. 4:4). Святість Божа вимагає святості людської, зобов'язуючи народ і окрему людину освячуватися, відділяючись від гріха (Пс. 33:10; 77:41).

Уявлення про святого суверенного Бога найбільш повно відбивається в декларації завіту між Богом та Ізраїлем. Це центральна і найбільш визначна тема Книги Хвалінь.

Незалежний Бог обрав Ізраїль і затвердив з ним Свій заповіт (Пс. 88:4). Бог вірний цьому заповіту (Пс. 104:8; 105:45; 110:5), а люди часто забувають його, за що Бог карає їх (Пс. 49:5-7). У цьому туга псаломспівців (Пс. 73:20) і їхні нагадування народу про милість Господню до тих, хто Його заповіта додержує (Пс. 24:10).

Усі молитви (Пс. 16; 85; 89; 101; 141 та ін.) про покаєння побудовані на внутрішній переконаності у вірності Бога Своему заповіту і на розумінні людської мінливості й милості Творця. Унікальність стосунків із Всемогутнім Богом дозволяла Ізраїлеві висловлювати свою впевненість у тому, що їхні молитви почуті. Заповіт був настільки міцним, що зв'язував воедино ворогів Яхве і ворогів Ізраїлю (Пс. 138:21-22): *«Отож, ненавиджу Твоїх ненависників, Господи, і Твоїх заколотників бріджусь: повною ненавистю я ненавиджу їх, вони стали мені ворогами!...»*.

З іншого боку, заповіт з Яхве був джерелом вдячності, хвали і славослів'я (Пс. 99:4; 68:31). Логічним продовженням ідеї заповіту є уявлення про Посланця Заповіту, Месію. Це уявлення особливо повно подано в *«месіанських»* псалмах. Але месіанський мотив чується у переважній більшості псалмів. Очевидно, що саме ця обставина привела до того, що жодна книга Старого Завіту не цитується в Новому Завіті так часто, як Псалтир.

У деяких псалмах обітована Особистість змальована в її майбутньому приході; їх можна вважати пророчими псалмами (Пс. 2). В інших псалмах Месія показаний прообразно у сценах з життя Давида (Пс. 21) або в епізодах прославлення (Пс. 8:3). Але впевнено можна сказати, що без Книги Хвалінь христологія, як наука, була б не повною. Так, Пс. 131:11 пророкує, що Христос буде з дому Давидового, Пс. 39:7-8 говорить про перший прихід Христа, Який скасує Мойсеїв закон жертвоприношень Своею одноразовою жертвою і досконалою слухняністю, Пс. 44:8 говорить про божественну природу Христа: *«...намастив Тебе Бог, Твій Бог, оливою радости понад друзів Твоїх»*.

У псалмах прообразно показано страждання Христа на хресті: *«...прокопали вони мої руки та ноги мої... Я висох, рахую всі кістки свої, а вони придивляються й бачать нещастя в мені!»* (Пс. 21:7,15-19). У них символічно вказується на відкидання Його ізраїльським народом: *«Камінь, що його будівничі відкинули...»* (Пс. 117:22), звучить впевненість у воскресінні Месії (Пс. 15:10) і пророче знання про Його вознесіння і вплив Духа Святого (Пс. 67:19).

У групі *«месіанських»* псалмів унікальним є 109 псалом, де

конкретно зазначена позиція Месії в небесних сферах: *«Промовив Господь Господеві моему: Сядь праворуч Мене...»* (Пс. 109:1), Його єдиносутність Отцю по народженню, а не по створенню: *«...із лона зірниці прилине для Тебе, немов та роса, Твоя молодість»* (Пс. 109:3), Його неминуще первосвященство: *«Ти священник навіки за чином Мелхиседековим»* (Пс. 109:4) та ін.

Христос передбачається у Псалтирі як Цар (Пс. 2; 19; 20; 23; 71; 109), Жертовний Агнець (Пс. 21), Добрий Пастир (Пс. 22), Твердиня Спасіння (Пс. 26:5; 39:3).

7. ВЧЕННЯ ПСАЛТИРЯ ПРО ЛЮДИНУ І СУСПІЛЬСТВО

Вчення про людину, з погляду Книги Хвалінь, виглядає досить похмуро. Людина змальована сповненою зла й гріха. Вона народжується в гріху (Пс. 50:7), гріх паралізує душу і тіло, зборює силу (Пс. 30:11), відбирає душевний мир (Пс. 37:4). Гріх робить людей ворогами одне одному, тому псаломспівець проголошує: *«Господи, як багато моїх ворогів...»* (Пс. 3:2). Гріх змушує людей злословити Бога і лаятися одне з одним (Пс. 41:11), шукати смерті іншому (Пс. 55:3), зраджувати друзів: *«Навіть приятель мій, на якого надіявся я, що мій хліб споживав, підняв проти мене п'яту!»* (Пс. 40:10).

Стосунки між людьми — це особлива тема Псалтиря. Навіть при першому читанні псалмів ясно, що людство поза Богом — це, перш за все, збіговисько ворожих, злих, агресивних, таких, що обмовляють. *«Блажен муж, що за радою несправедливих не ходить»*, — говорить псаломспівець. Рада несправедливих — чи не увесь світ? Змальовання ворогів у Псалтирі надзвичайно яскраве. Їх десятки тисяч, вони стиснули псаломспівця з усіх боків (Пс. 3), вони люблять марноту і шукають неправди (Пс. 4), немає правди в їхніх устах, згубне серце їхнє, гріб відкритий — їхнє горло, язиками своїми вони облеслюють (Пс. 5). Безбожні (євр. — *«rasaim»*) щасливі, не знають страждань, їх не побачиш на роботі людській, їх не б'ють разом з іншими людьми. А тому

Бог не тільки святий у Самому Собі, але й освячує те, що Він суверенно обирає

гордість стала їм намистом, вони вбрані в зухвалість, вилазять їм очі від жиру, вони спрямовують уста свої до неба, своїм язиком ширяють по землі. Не дивно, що народ Божий наслідує їхній приклад (Пс. 73)! Навіть коли ворог один, він не менш небезпечний. Він зачав беззаконня, завагітнів

безправ'ям і породив неправду (Пс. 7). Його шлях веде до загибелі, ворогів своїх він легко віддаляє, вуста його повні прокляття, зради та зла, під язиком його — лихо та беззаконня, неначе лев у логові, сидить він у засідці, щоб схопити бідного (Пс. 9).

Немає надії й на друга. Зрадником виявляється навіть той, кому псаломспівець довіряв, з ким розмовляв задушевно, з ким ходив у Храм! Це важче, ніж переслідування ворога і утиски ненависника (Пс. 54). Навіть в недузі немає допомоги від ближнього, усі чекають смерті псаломспівця — коли загибне імення його (Пс. 40)? Ближні стають осторонь, друзі та приятелі стали здаля від рани псаломспівця (Пс. 37). Навіть батько і мати залишають його. Знайомі мої, — гірко говорить він, — як та темрява (Пс. 87).

А ось місто грішних (не язичницьке місто, а прикраса Сіону — Єрусалим!), в якому сварки і насильство примножуються, ходять навколо нього на мурах його; гріх та неправда всередині в ньому, нещастя всередині в ньому, а з вулиць його не виходять насилля й обман (Пс. 54:10–12).

І як результат — самотність. Праведник майже завжди один. Іноді це змальовано дуже виразно: наприклад, у псалмі 101 псаломспівець порівнює себе з самотньою пташкою на даху (Пс. 101). Але навіть там, де про самотність не говориться прямо, з тексту випливає, що псаломспівець її переживає, він узятий у

Псалми постійно нагадують про волю людини робити вибір і в той же час підкреслюють її відповідальність за це

кільце, він оточений, йому нема на кого обпертися. Ні друг, ні кінь, ні зброя — не опора, не захист. Згадування про «згромадження праведних», це, по суті, опис людей під час богослужіння. Псаломспівець говорить про зібрання (общину) як про аудиторію, перед якою він проповідує славу Богу, розповідає про могутність справ Господа. Але в цих уривках немає і натяку на теплі емоційні стосунки, на дружній захист і підтримку. Лише 132 псалом оспівує спільне життя братів, порівнюючи його з дорогоцінною оливою, що спливає на бороду Ааронову, на кінці одежі його. У 127 псалмі описане ідилічне життя родини праведника: його дружина як виноградина плідна в домі його, а діти навколо столу немов саджанці оливкові.

Подібна самотності праведника і самотність Богом вибраного народу. Лише євреям Господь відкрив Свою волю, але вони постійно перебувають в оточенні ворожих народів і племен. Псаломспівець кличе прокляття на голову «безбожних племен», він мріє про те, що Господь «розторочить голову в краї великим...», як із хвалою Господу на вустах і обосіченими мечами в руках «покірні» будуть в'язати ланцюгами вельмож і кайданами царів, щоб чинити над ними суд написаний. Це жорстокі мрії, але жорстока й реальність! Народ Божий постійно пригнічують, кров святих проливають як воду навколо Єрусалима, їх побивають щоденно і порахували, як овечок жертвних.

У деяких псалмах панує розпач — здається, що всі навколо ставляться до псаломспівця вороже: хитають головами, переморгуються, перешіптуються, складають змови проти нього, пред'являють йому необґрунтовані обвинувачення. Усюди — вовчі ями, пастки, сіті, розставлені ворогами! Про нього балакають ті, хто в брамі сидить, і пісні тих, хто п'янке попиває. Тяжкі переживання псаломспівця спонукають його «зводити очі на гори». Бог у Псалтирі — це єдина Твердиня і єдиний Захист. На головне питання про сенс людського існування Книга Хвалінь дає виразну відповідь: сенс життя і виправдання страждань людини — тільки в Бозі. Зміст перебування на землі народу Божого і його страждань також тільки в Бозі.

Однак, навіть в умовах гріха і зла людина може і повинна бути святою (Пс. 149:5; 131:9) і праведною (Пс. 36:29; 48:1,5). На який же спосіб виправдання вказують псалми? З одного боку, псаломспівці розуміють, що бажання бути виправданим перед Богом у своїх діях абсолютно неможливе. Більше того, вони бояться цього: «І на суд не вступай із рабом Своім, бо жоден живий перед обличчям Твоїм справедливим не буде!» (Пс. 142:2); «Якщо, Господи, будеш зважати на беззаконня, хто встоїть, Владико?» (Пс. 129:3). З іншого боку, Книга Хвалінь пропонує абсурдний, з погляду логіки Старого Завіту, але єдино прийнятний спосіб виправдання — сповідати свій гріх перед Господом і сподіватися на Його милосердя (Пс. 50:3–5). Таким чином, затверджується очищення від гріха у відповідь на сповідання, а не у відповідь на

жертву (Пс. 64:3–4).

Сім «покаяних псалмів» (6; 31; 37; 50; 101; 129; 142) показують можливість прощення по благодаті, а не за заслугами (Пс. 31:5; Пс. 129:3–4). Немов у протизагріху Тору, що затверджує прощення лише через жертву, звучать слова псаломспівця: «Бо Ти жертви не прагнеш, а дам цілопалення, то не любе воно Тобі буде. Жертва Богові зламаний дух; серцем зламаним та упокореним Ти не погордуєш, Боже!» (Пс. 50:18–19). У цих словах богослов'я Нового і Старого Завітів переплітаються, вказуючи на прощення через спокутну жертву Ісуса Христа, що вводить нас у таємницю Бога обох Завітів.

Життя після покаяння уявляється псаломспівцю низкою зусиль для підтримки особистої праведності. Він знає, що Праведний Бог буде підтримувати лише тих, хто живе, мислить, говорить і чинить праведно (Пс. 54:23; 57:12).

Цікава віра псаломспівців у можливість спасіння не лише для ізраїльтян, у силу завіту Яхве з Його народом, але і поширення цього спасіння на язичників і навіть на відступників: «...полонених набрав, узяв дари ради людини, і відступники мешкати будуть у Господа Бога також» (Пс. 67:19), і врешті-решт до неозорого обрію всесвіту: «Бачать всі кінці землі те спасіння, що чинить наш Бог» (Пс. 97:3). Тут богослов'я Псалтиря змикається з богослов'ям Нового Завіту.

Псалми постійно нагадують про волю людини робити вибір і в той же час підкреслюють її відповідальність за це. Псаломспівець передає пряму мову Бога: «...відчини свої уста і Я їх наповню! Але Мій народ не послушався був Мого голосу, не згодився зо Мною Ізраїль, і Я їх пустив ради впертості їхнього серця...» (Пс. 80:11–13). Зміст повчальних псалмів (Пс. 1; 5; 7; 14; 16; 49 та ін) зводиться до закликів звернутися до Бога, залишивши гріх і помилки, і одержати від Нього спасіння, охорону та заступництво: «Принось Богові в жертву подяку, і виконуй свої обітниці Всевишньому, і до Мене поклич в день неволі, Я тебе порятую, ти ж прославиш Мене!» (Пс. 49:14–15). Таким чином, Псалтир говорить про всюдиприсутню владу Бога та волю людини так, щоб стало зрозумілим: Божя благодать і людська вільна слухняність необхідні для спасіння. ☩

(Далі буде)

Міжнародний конгрес сиріт і вдів

Конференції вдів проходили в Києві вже не раз, і ми висвітлювали ці події на сторінках нашого журналу. Але цього року зустріч удів набула нового статусу — Міжнародний конгрес сиріт і вдів

Він проходив 4–5 травня у центральній київській церкві «Дім Євангелія». В ньому взяли участь понад 150 сестер з України, Молдови, Білорусі та Росії. Девізом заходу були біблійні слова: «Вдови твої хай надію на Мене кладуть!» (Єр. 49:11).

Відкрив конгрес пастор центральної київської церкви В.В. Козубовський. «Багато лихого для праведного, та його визволяє Господь з них усіх» (Пс. 33:20), — прочитав він.

— Якщо праведник — то чому лихо? — таке запитання поставив я собі, коли вперше прочитав це місце. Мені здавалося, що тут немає логіки. Адже праведника любить Бог. Отже, він має бути врятований від лиха. Так ми дивимося з нашої людської точки зору. Але ж праведник — теж людина, він живе у рихловому світі, в його тілі також є немочі й хвороби. І коли ми правильно приймаємо наші скорботи, коли ми бачимо в них задум Божий, коли наші обставини розглядаємо з погляду вічності, все стає на свої місця. Праведний Господь у всіх Своїх справах, тому що тим, хто любить Його, хто поклоняється Його постановою, усе допомагає на добре.

На конгрес були запрошені керівники ВСО ЄХБ. Першим сестер привітав Голова Союзу В.В. Нестерук:

— Сьогодні я вперше разом з вами. У Біблії є таке місце: «Я приводжу на пам'ять собі твою нелицемірну віру, що перше була оселилася в бабі твоїй Поїді та в твоїй матері Евнікі; певен же

я, що й у тобі вона оселилась» (2 Тим. 1:5). Від бабусь і мам багато в чому залежить наше Братство. Від їхньої віри, їхніх молитов, їхнього особистого прикладу. Дитина завжди буде чинити так, як її батьки. Тому, дорогі сестри, від вас залежить майбутнє. Нехай Господь благословить ваше життя і служіння.

В'ячеслав Васильович представив директора місії «Служіння вдовам і сиротам» О.І. Краснопівцева. Завдяки його праці, ця зустріч і цього разу стала можливою в Україні. «Я дивуюся його енергії, його ентузіазму, — сказав В.В. Нестерук. — Сьогодні багато праці звершується на ниві Божої, але саме йому Господь поклав на серце проводити такі конференції».

Олексій Іванович родом з Білорусі, вже 16 років живе в США. Він розповів про те, як Бог покликав його на служіння вдовам і сиротам. «Сьогодні моя мета, щоб кожен пастор звернув увагу в своїй церкві на вдів. Пастор має піклуватися про них, дивитися за тим, щоб їх не кривдили, як сказано у Повторенні Закону, у книзі Ісаї. Сьогодні цьому потрібно вчити. Адже ніхто не знає, яка доля чекає кожного з нас. Багато можна було б розповісти, — завершив він, — але це ваш конгрес, тому ми хочемо послухати вас».

Потім кожна сестра розповіла про себе, звідки вона приїхала. Вийшло дуже живе й дружнє спілкування.

Добру основу конференціям удів заклали Григорій Іванович і Надія Да-

нилівна Комендант. Вони всіляко підтримували це служіння. А сьогодні його підхопили нове керівництво ВСО ЄХБ, багато попрацювала для конгресу С.І. Свіщова, відповідальна за жіноче служіння в Україні.

Зі знаменною подією — Першим міжнародним конгресом сиріт і вдів — привітав сестер Г.І. Комендант:

— Нехай Господь благословить вас на зустрічі підбадьоритися, поспілкуватися, поділитися своїми радостями й переживаннями. Розділене горе — менше горе, розділена радість — помножене на радість.

Привітав сестер і М.Є. Каспров, заступник Голови ВСО ЄХБ, відзначивши важливість подібних зустрічей, їхню неоціненну користь для духовного зростання й підбадьорення в ходінні за Господом.

Весь вільний час сестри провели у спілкуванні. Було багато виступів, сестри ділилися своїми благословіннями і переживаннями. Про служіння серед сестер у Москві розповіли сестри-вдови Людмила Михайлівна і Тамара Герасимівна.

У тісному сестринському спілкуванні, в гарячих молитвах, у дружному співі відчувалася трепетна любов і турбота одна про одну.

Дійсно, такі зустрічі необхідні, і будемо сподіватися, що Господь дозволить знову зібратися разом, щоб прославити Його за турботу, і ще раз підтвердити: ми, вдови, сильні, тому що надію кладемо на Бога! ☩

Дорогі сестри, у Господа є план щодо кожної жінки

З Нового Завіту ми дізнаємося, що жінки посідали важливе місце в земному житті Христа. Багато з них слідували за Ісусом з Галілеї і слугували Йому (Мт. 27:55). Ісус не відкидав їхньої допомоги, а навпаки, Він зруйнував забобони того часу. Равини говорили: «Спали Тору, але не тлумач її жінці! Краще тлумачити Тору собаці».

Ісус зустрічається з жінками, відкрито спілкується з ними, відкриває їм шлях до спасіння. Самарянка після зустрічі з Ним стає живим свідком Ісуса, і через її свідчення багато самарян знайшли спасіння (Ін. 4:1–14).

Жінки першими свідкують про воскресіння Христа (Ін. 20:17). Не важливо, якого ти віку, важливі мотиви твого благовістя. В Діях Апостолів і Посланні до римлян зустрічаємо:

- чотири панні дочки благовісника Пилипа, що пророкували (Дії 21:8);
- Фіва, дияконіса церкви в Кенхреях (Рим. 16:1);

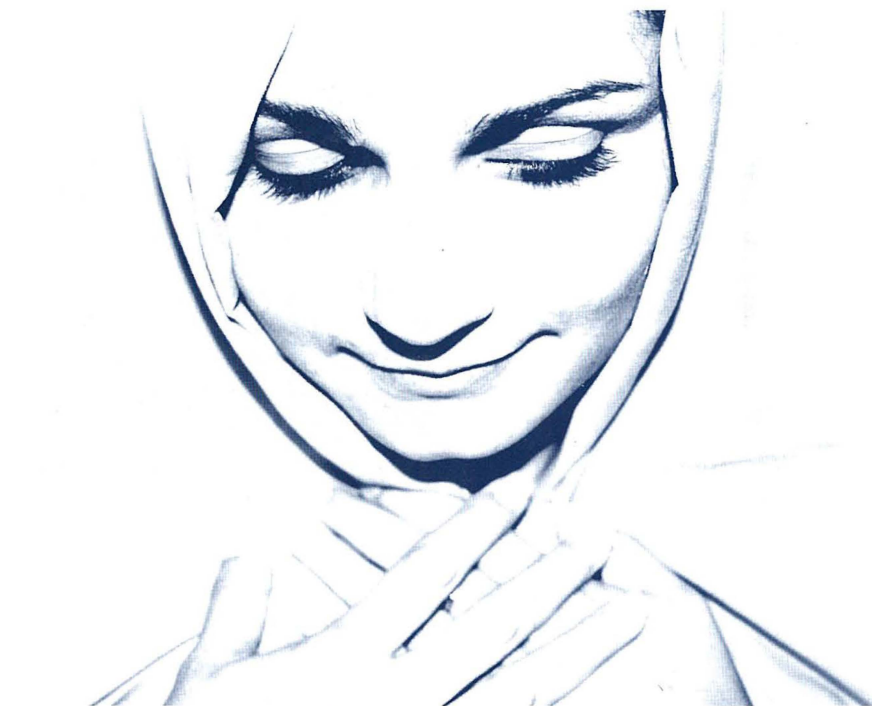
— Маріам, Трифена, Трифоса, Персида — всі вони багато працювали в Господі.

Більше 30 жінок, імена яких зустрічаються на сторінках Нового Завіту, служили благовістям для Ісуса.

Прекрасно, якщо ви разом з вашим чоловіком служите Ісусу (Акіла та Прискіла, Рим. 16:3–4)! Якщо ви старша жінка, то можете вести молодих жінок в служінні Господу і особистим прикладом навчати їх благовістю (Єлизавета — Марія, Лк. 1:39–45). Якщо ви дружина служителя і сповнена Святого Духа, то можете працювати з молоддю. І це прекрасно!

Якщо ви вдова і не впадаєте у відчай, а навпаки, з довірою до Господа сприймаєте свою долю, продовжуючи свідкувати про Господню справедливість і вірність Його обітницям — це ПРЕКРАСНО (Анна, Лк. 2:36–38)!

Якщо ви не маєте фізичного здоров'я і змирилися з думкою, що більше не зможете служити Господові, то ви ще не були близько до Господа. Можливо, ніхто не навчив вас не гніватися на Бо-

НЕОЦІНИМА РОЛЬ кожної сестри в БЛАГОВІСТІ

га, не оплакувати себе, а в тиші душі своєї, в покорі, в довірі чекати відповіді від Самого Господа на служіння для вас.

Англійській поетесі Сарі Адамс (1805 р.) пророкували велике майбутнє в театральному мистецтві. Але несподівана хвороба змінила її життя докорінно. Сара, як релігійна людина, в тяжкі хвилини свого життя звернулася до Господа по допомогу. Сам Господь зробив її коротке життя змістовним. Свою хворобу, розчарування, біль і самотність вона побачила як схибці, що ведуть догори, і з її душі, ніби з могутнього джерела, полилися слова: «Ближе, Господь, к Тебе, ближе к Тебе». Ця пісня, як свідчення спасенної душі, передавалася від серця до серця. Сара прожила лише 43 роки.

Цю пісню співали сотні людей на палубі потопачого «Титаніка». Цю пісню співала Євангеліна Буг під акомпанемент невеличкого оркестру Армії Спасіння на березі річки Юкон (Аляска). Тоді на Алясці був «золотий бум». Тисячі людей ринули на Аляску з надією на швидке збагачення. Всюди був розлад,

знуцання, вбивства. Поселенці, в основному чоловіки, були злі, дратівливі. Ніхто не хотів чути проповіді Євангелії.

Євангеліна Буг мала поклик від Господа і розуміла, що людям потрібен Бог, потрібне благовістя про Нього. Кожен день вона розпочинала співом пісні «Ближе, Господь, к Тебе» — на одному й тому самому місці. Спочатку приходили кілька людей, згодом десятки, сотні. Був особливий день, коли прийшло понад 25 тисяч.

Яка стійка жінка! Яка велика довіра до Слова Божого! Бог робив Свою велику справу: ні бійок, ні насилля, ні вбивств не було впродовж довгих днів служіння Євангеліни Буг.

«Ближе, Господь, к Тебе» — це була улюблена пісня Президента Америки Мак-Кінлі. В останні хвилини свого життя на землі (він помирав від кулі вбивці), люди, що оточували президента, почули слова: «Ближе, Господь, к Тебе». Ця пісня стала улюбленою іншого Президента Америки — Теодора Рузвельта. Її люблять усі християни і сьогодні.

Якщо ви бабусі і вважаєте, що бла-

говістя належить молодим жінкам, що ви своє вже відслужили — чи маєте право так думати? Бабуся Франціс Джейн Кросбі присвятила своє життя онучці, яка через кілька тижнів після народження осліпла. Через дотик бабуся навчала Фані пізнавати речі. Через слух навчала розпізнавати птахів. Через нюх — запах різних квітів і трав. При цьому бабуся намагалася допомогти онучці пізнати Бога, Його любов, наблизитися до Нього. Через читання Слова Божого, через благовістя бабусі Господь прийшов у життя Фані. Вона по-особливому полюбила Біблію. Днями вона з бабусею вивчала напам'ять цілі розділи з Псалмів, знала всю книгу Приповістей Соломонових, книгу Рут, багато розділів з Нового Завіту. Фані хотіла вчитися, але сім'я була бідна. Фані почала говорити про своє бажання Ісусу, і Він змінив життя дівчинки. Навчившись читати по Брайлю, вона стала читати книги, особливо Біблію. А згодом почала писати вірші, джерелом натхнення яких був Господь: «Людам блуждающим путь укажите», «Не пройди, Иисус, меня Ты», «Я весь в руках Христовых», «Руки благодати».

За все своє життя Фані Кросбі написала 8 тисяч гімнів і пісень. Господь покликав її до Себе у віці 94 років.

Благовістя своїм дітям

Волинь, 1884 рік. Наталка народилася в побожній родині і виховувалася у великій повазі до Бога, церковних правил і традицій. У 16 років вийшла заміж за одностороннього Федора. Наталка була щирою православною жінкою, часто звершувала прощу до Почаївської лаври. Звершуючи прощу, жінка намагалася йти одна, аби, спілкуючись з іншими, не нагрішити.

Її старша сестра Степанида відвідувала зібрання штундистів. Сестра не раз кликала Наталку читати Євангелію, але та слухалася священників.

Якось вона пішла на сповідь, але невдовзі вибігла з церкви. Непристойна поведінка священника розчарувала жінку. З того часу Наталка почала читати Євангелію з сестрою.

Чоловік, почувши, що Наталка також стала штундою, хотів убити її, забувши у в'язниці, що залишить сімох дітей сиротами.

Він бив Наталку доти, доки з її вух не пішла кров. І це повторювалося щодня. Тепер Наталка не могла бувати на богослужіннях і зустрічатися з рідними.

За настановою священника, мовляв: «Ти не маєш права жити з відступницею», Федір задля «чистої віри» залишив Наталку. Невдовзі священник повинчав Федора з іншою жінкою, і той забрав п'ятьох молодших дітей. Двох старших вигнав разом із вагітною матір'ю. Наталка прийшла жити до батьків. Невдовзі у неї народилася дівчинка.

Чи не найскладніші часи настали для Наталки. Вдень вона працювала, а після роботи бігла до лісу, де в умувлений час зустрічалася з дітьми. Зібравши їх, як пташенят, благовістила їм про Господа, молилася разом з ними, вчила молитися їх. Слова, посіяні у дитячі серця материнською любов'ю і сердечними сльозами, проростали, а невдовзі приносили й плоди. Їх не міг заглушити навіть страх перед батьковими погрозами та побоями. Діти виростали, зростала й істина у їхніх серцях, що так важко плекалася Наталкою.

Померла Наталка у віці 86 років. Її молитви, християнські настанови, навчання Слова Божого потайки у лісі ПРИНЕСЛИ рясний ПЛІД, якого вона сама, на жаль, не дочекалася. Наталчині внуки і правнуки несуть сьогодні Євангелію вістку в різних країнах, славлять Господа майстерною грою на музичних інструментах та співом.

Серед правнуків Наталки є місіонери, хористи, музиканти, проповідники і просто глибоко віруючі люди, які виховують молоде покоління в любові до Христа і до Євангелії.

Безцінна роль благовістя чужим дітям

1990 рік, Райківці Хмельницької області. Обурені тяжкими умовами та недоїданням, в'язні Райківської в'язниці здійняли бунт. Взавши в заручники охорону, забравши у них зброю, вони заборикадувалися. Висунули умови керівництву в'язниці. Декілька годин велися

переговори — ніякого порозуміння, ніяких домовленостей. Було вирішено брати штурмом. Але страшне попередження в'язнів остудило голови: «Хоча б один постріл — і ми перестріляємо всіх заручників!» Здається, не було виходу з цієї ситуації. Начальник в'язниці ходив по кабінету і стогнав. Раптом скрикнув: «Знаю, знаю, машину мені!».

Дуже скоро він сидів у домі своїх батьків і благав про допомогу. Він наголошував, що всі в'язні (дорослі чоловіки та колонія хлопчаків-підлітків) завжди радо чекали зустрічі з пастором Андрікевичем та його дружиною Марією Григорівною. Тепер тільки вони можуть спробувати домовитися з бунтарями. Всі втрощ схилюлися на коліна, батько кликав до Господа, бажаючи зрозуміти, чи це Його воля.

За короткий час батьки були біля в'язниці. Помолившись іще раз, батьки пішли на територію в'язниці. Батько — до бараків чоловіків, а мама — до підліткового бараку. І тато, і мама голосно вигукнули: «Не стріляйте! Ми не зрадники! Ми з доброю вісткою!» І це була правда, бо тато не погоджувався їхати, поки начальник не пообіцяв, що не покарає за-

колотників. Відчинилися двері бараку і батько зник за ними. А мама... вона ще йшла і кричала: «Діти мої, не стріляйте!» Для неї також відчинили двері. Шість годин про-

вели батьки в розмові та в молитвах. Худі, голодні хлопчакі плакали. Їх так багато, а в неї тільки дві руки. Обнімала, гладила по голові, витирала сльози, говорила, що Господь може змінити все на краще. Це були не просто слова, це була якась чарівна пісня. Хіба кількома десятками слів можна передати все, що довелося пережити мамі за ці години?! Нарешті відпущена охорона, віддана зброя і всі заручники та батьки повернулися на прохідну.

Дорогі сестри, не говоріть, що ви не маєте таланту, що ви нездібні! Не плачте і не нарікайте! Не впадайте в депресію! Зрозумійте, Господь доручив нам нести радісну вістку спасіння! Ідіть до Ісуса. Господь з нами. Він живий! ☩

Господь доручив нам нести радісну вістку спасіння!

Християни різних конфесій України, батьки, що виховують дітей на християнських засадах, ставлять одне вагоме запитання: «Коли розпочнеться викладання християнської етики у загальноосвітніх школах?»

Щоб дати відповідь на це запитання, слід розглянути складові виховного процесу, а саме: наявність програм, підручників і посібників з християнської етики; наявність достатньої кількості освічених вчителів, які біблійні істини викладали б з любов'ю до дітей та вчили їх моральності; зацікавленість і наполегливість батьків.

Щодо програм і підручників з християнської етики — це в Україні вже є. Впродовж останніх двох років спеціально

створеною за наказом Міністерства науки і освіти України (№437 від 26 липня 2005 р.) комісією розроблено концептуальні засади вивчення у загальноосвітніх навчальних закладах предметів духовно-морального спрямування: курси «Етика», «Основи християнської етики», «Основи релігійної етики».

Концептуальні засади були заслухані і ухвалені на колегії Міністерства освіти і науки України (Рішення колегії Міністерства освіти і науки України від 29 червня 2006 р. Протокол №8/1-2) і разом із програмою курсу «Основи християнської етики» надруковані в газеті «Освіта України» та Шкільний світ «Історія України, правознавство та інші суспільні дисципліни» №36 (484), вересень, 2006.

На основі зазначених концептуальних засад фахівцями від християнських конфесій України було розроблено програму з основ християнської етики для учнів 5-6 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Це був непростий

процес, бо треба було порозумітися, узгодити бачення кожної конфесії щодо змісту програми. А найголовніше, зрозуміти, що заради впровадження цього курсу в загальноосвітніх школах України слід було зосередитися на духовно-моральному вченні християнства, саме ті основи, що складає зміст програми курсу «Основи християнської етики».

Наприклад, програма для 5-х класів складається з наступних розділів:

1. Святе Писання — вчення про людину, добро і зло
2. Моральні цінності Святого Писання
3. Значення приходу в світ Ісуса Христа

Відповідно до затвердженої Міністерством освіти і науки України програми на базі Національного університету «Острозька академія» були створені посібник для вчителя та підручник для учня з основ християнської етики, які зараз знаходяться у видавництві.

Тематичний план уроків з основ християнської етики для 5-х класів розподілився наступним чином:

1. Вступ. Християнська етика — наука про християнську мораль

Розділ I. Що говорить Біблія про людину, добро і зло

2. Біблія — Слово Боже до людини
3. Біблія про створення світу
4. Людина — образ і подоба Божа
5. Добро і зло
6. Біблія про праведність і вірність
7. Закони Божі і закони людські
8. Узагальнення
9. Гордість як людська вада
10. Гостинність і щедрість
11. Любов як вияв самовідданості
12. Вміння прощати
13. Різдво Христове
14. Тематичні екскурсії, акції милосердя
15. Узагальнення

Розділ II. Які моральні цінності вміщені у Святому Писанні

16. Любов до свого народу
17. Віра та довіра
18. Мужність і непохитність переконань
19. Мудрість як Божий дар
20. Служіння як відповідь на поклонання
21. Очікування Спасителя
22. Благовіщення
23. Дитинство Ісуса Христа
24. Служіння Ісуса Христа
25. Узагальнення
26. Дві заповіді любові
27. Страждання Ісуса Христа
28. Воскресіння Ісуса Христа
29. Ісус Христос — Спаситель душі і тіла
- 30-31. Узагальнення

Багато років тому про таку програму можна було лише мріяти. А зараз Господь дає її явно, усунувши всі перепони і суперечності. Тепер будь-який учитель-християнин, навіть не маючи посібника, може підготувати урок за зазначеною програмою.

З попередньої інформації видно, що з посібниками та підручниками все виглядає досить добре, ми сподіваємося їх отримати до початку нового 2007/08 навчального року. А щодо викладачів, то про це мають подбати вчителі-християни, які викладають у загальноосвітніх школах, школах-інтернатах, приватних школах, позашкільних дитячих установах. Яким саме чином? Пройти курси перепідготовки в Обласних інститутах післядипломної підготовки або Обласних інститутах удосконалення вчителів. Зазвичай це питання слід вирішувати з директором школи, який має подати подання на курси. Пройти підготовку можуть усі вчителі, незалежно від фаху чи стажу роботи. Потрібно лише бажання та розуміння надзвичайності моменту для України. Адже вчителі-християни мають відповідальність, перш за все, перед Богом за те, що вони роблять (чи не роблять). Звичайно є страх, немає досвіду, але якщо є бажання — усього можна досягти з Божою допомогою. Господь уже зробив ЧУДО, що маємо можливість виховувати дітей у загальноосвітніх школах на засадах християнської моралі.

Щодо останнього чинника — батьківського наполягання,

тут мають діяти батьки дітей, які навчаються у 5-6 класах. Слід прийти на батьківські збори (або особисто до директора школи) і написати заяву.

У законодавстві є таке положення:

(Наказ МОН № 128 від 20.02.02) «Факультативні заняття — це додаткові заняття, що організовуються для розширення та поглиблення знань у певній галузі, відповідно до інтересів школярів та бажання батьків. При цьому батьками на ім'я директора загальноосвітнього навчального закладу пишеться заява щодо вибору факультативного курсу. Мінімальна наповнюваність груп при проведенні факультативних занять і курсів за вибором у загальноосвітніх навчальних закладах міської місцевості становить 8 учнів, сільської — 4 учні. Групи комплектуються з одного або паралельних класів».

Таким чином, якщо батьки напишуть відповідні заяви до 1 травня, то директор школи має започаткувати факультативний курс з основ християнської етики на наступний навчальний рік. Бюджет і предметна наповненість нового навчального року формується у травні місяці, тобто наприкінці поточного навчального року. Якщо цього не зробили батькам-християнам, то не буде кого звинувачувати, що діти слухатимуть у школі секулярний курс етики. Гуманістична етика вчитиме дітей, що людина сама собі авторитет, а не Бог — авторитет для людини; що є тільки людська точка зору, роби що вважаєш за

потрібне, що треба мати свободу від Бога. На жаль, дітей не вчитимуть, що Ісус Христос — зразок моральності, що моральну поведінку людини попереджає її внутрішня моральність.

Слава Богу, в Україні є реальна можливість розпочинати у 2007/08 навчальному році факультативне викладання «Основ християнської етики». Тож не спімо! ☩

Директору
загальноосвітньої школи
№ 55 м. Вінниці
Іванову Петру Миколайовичу
батьків учня 5-А класу
Щербанів Олени Іванівни та
Павла Назаровича

Заява
Просимо Вас захувати нашого сина,
Щербаня Олександра, на факультативні
заняття з основ християнської етики.

Число Підпис

35 Років на Ниві Божій

35 років поспіль гурт «Ковчег» невтомно несе Добру вістку в Україні та за її межами. За плечима музикантів сотні тисяч кілометрів доріг, тисячі євангелізацій на стадіонах, у палацах культури, на площах, в тюрмах, колоніях і просто на вулиці. Під час цих служінь десятки тисяч людей покаюлися та присвятили життя Богу. Шляхи «Ковчега» пролягають через Середню Азію, по Сибіру аж до Полярного кола. Сьогодні, як і раніше гурт невтомно несе служіння

Щоб дізнатися більше про гурт «Ковчег», ми зустрілися з Анатолієм Берес-товим, його керівником.

– Як з'явився гурт «Ковчег»?

– У 1972 р. я з двома братами та сестрою підготували кілька пісень та заспівали на богослужінні. Всім сподобалося, і ми стали співати у церкві, а згодом на християнських весіллях.

Наступного року в Донецьку проходив фестиваль комсомольської пісні. У нас уже був невеликий репертуар, і ми вирішили заспівати там християнських пісень. Нам не відмовили, але попросили придумати назву для гурту і виконати всі формальності. Доки ми це робили, фестиваль закінчився. Але так з'явився «Ковчег». За основу ми взяли історію про Ноя, який закликав людей, що жили безпечно, до ковчега, щоб спастися. В ті часи своєрідним

ковчегом була церква, в якій люди знаходили спасіння від безбожництва та гріха. Подібно до Ноя, ми вирішили присвятити служіння гурту тому, щоб закликати людей до покаяння та примирення з Богом.

– Фактично «Ковчег» стояв біля витоків євангелізаційної роботи на пострадянському просторі.

– Можна сказати й так. У 1986 р., на початку «перебудови», ми взяли участь у перших відкритих служіннях на Донеччині. А потім нас почали запрошувати на євангелізації, які проходили в різних куточках СРСР.

– Яка євангелізація тих часів запам'яталася особливо?

– У Ленінграді, одна з перших великих євангелізацій. У палаці ім. Леніна послухати про Бога зібралося близько 25000 людей. У служінні брав участь фінський проповідник Калі Ліхтін. На заклик до покаяння відгукнулося понад 10000 людей.

– Як ви приєдналися до служіння «Біблійної місії»?

– Під час місіонерської поїздки по півночі Росії ми зустрілися з Біблійною місією. Наступного року нас запросили на євангелізацію Біблійної місії в Молдові, там ми познайомилися з Іваном Яковичем Паульсом, тоді президентом місії. Він запропонував нам стати місіонерами та повністю присвятити своє життя проповіді Євангелії. Це була наша давня мрія, і з того часу гурт «Ковчег» є частиною служіння Біблійної місії.

– Чи траплялися у служінні гурту якісь цікаві випадки?

– Так. Пам'ятаю, ми хотіли провести євангелізацію на півночі Росії у Ямало-Не-нецькому окрузі, у м. Тарко-Сале, що сла-

вилася як центр шаманства. Нас попередили, що 4 попередні спроби не вдалися.

За 300 км від Тарко-Сале виявилось, що потяг до цього міста вперше за рік відмінили, навіть товарних потягів не було. Ми помолілися, і пішли до чергової по станції. Розповіли їй про наше бажання провести в Тарко-Сале концерт і розповісти про Бога. В кінці розмови ми подарували їй Біблію. Вона розплакалась, адже вперше в житті тримала таку книгу в руках. Чергова допомогла нам, викликала тепловоз із закритим

товарним вагоном. На ранок ми були на місці. Та нас чекало нове випробування — ми спізнилися на пором, довелося плисти невеликим човном. Човен повністю просів у воду, над водою залишилося кілька сантиметрів борту. Ми гаряче молилися, щоб Бог допоміг нам дістатися іншого берега.

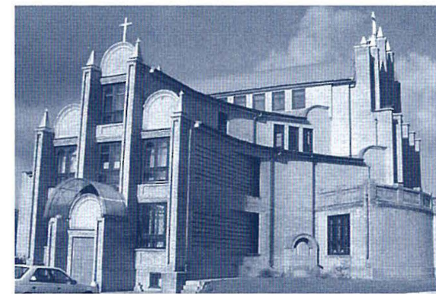
На євангелізації виявилось, що майже всі, хто прийшли, були п'яні, деякі чоловіки розмахували великими ножами. Але ми продовжували співати і проповідувати Євангелію.

На той час у місті був один віруючий брат, а коли через десять років ми знову приїхали в Тарко-Сале, нас зустрічала церква з 49 людей. Ми славимо Бога за те, що Він здійснив.

– Крім євангелізаційного служіння, чим ще займається «Ковчег»?

– Ми докладемо всіх зусиль, щоб наша церква збільшувалася. На початку 90-х Господь подарував нам можливість допомогти в будівництві нового молитовного будинку. Тоді нашій церкві «Дім Євангелія» виділили на центральній вулиці Донецька місце для будівництва, але через важку економічну ситуацію будівництво зупинилося.

На репетиції ми дали обіцянку Богу, що якщо Він дасть можливість поїхати до США, то всі привезені кошти ми використаємо на будівництво. І дуже скоро

ми отримали запрошення. Ми їздили з музичною програмою по американських церквах, а зібрані кошти використали для будівництва. Через рік нас знову запросили, і так протягом семи років ми збирали кошти на будівництво церкви.

– Ви є пастором церкви. Розкажіть про життя церкви, які служіння сьогодні розвиваються?

– Зараз церква «Дім Євангелія» нараховує 480 людей. Розвинуте хоро-ве служіння, є кілька хорів. Працює недільна школа (150 дітей), є недільна школа для дорослих. При церкві 6 років працює музична школа, в якій навчається близько 70 дітей. На християнські свята ми проводимо євангелізаційні служіння, на останньому Бог покликав до покаяння 18 людей. Працює місіонерська група, що несе служіння по селах. За цей час було

відкрито три нові церкви, готується до відкриття четверта. Церква активно бере участь у служінні Біблійної місії з дітьми з Новожеланівського сиротинця. Добре розвинуте молодіжне служіння, щоліта проходять дитячі та молодіжні табори.

– Що спонукало вас, музичний гурт, проводити роботу з сиротами?

– Ми вважали, що нам достатньо місіонерської праці, але Біблійна місія звернула нашу увагу на важливість служіння серед дітей-сиріт. У 2001 р. разом з нашою церквою ми розпочали проект допомоги знедоленим та осиротілим дітям. Коли отримали списки нужденних нашого району, то нас вразило, що багато сиріт живуть поруч з церквою. Повз ці будинки ми проходили багато років, не знаючи, що там відбувається.

– Мабуть робота з сиротами дуже хвилююча?

– Так. Мене дуже вразила доля хлопчика, що жив поруч з шахтою, на якій я пропрацював 14 років. Коли я прийшов у цю родину, то побачив двох п'яних чоловіків та жінку, поговорити з ними не вдалося. У сусідній кімнаті я побачив обгорілі стіни, а в кутку серед сміття на порваному матраці лежав худий хлопчик. Сумні дитячі очі, замурзане обличчя... Іванко розповів, що його мама алкоголичка і позбавлена батьківських прав, але він не хоче йти в дитячий будинок, хоче бути з нею. Жити йому важко, щодня п'янки, його часто б'ють, їсти нічого...

Коли через два місяці ми зібрали кошти для допомоги сиротам і я поніс йому пакет з продуктами, то двері були закручені металевим прутом. У сусідів я дізнався, що маму Вані під час п'яної бійки вбили. Ваню забрав хтось із далеких родичів.

– Що ж було з ним далі?

– Ми розшукали його і почали допомагати. Часто запрошували Ваню до церкви на дитячі євангелізаційні програми, до християнського табору, говорили з ним про Бога. Ми віримо, що настане день, коли він схилить коліна перед Богом і впустить у своє серце люблячого Небесного Батька.

Ми радіємо за тих дітей, що вже прийшли до Бога через це служіння, але просимо молитися, щоб усі, кому ми допомагаємо, прийшли до Бога.

– Крім роботи з сиротами Донецька, ваш гурт уже багато років проводить роботу в сиротинці.

– Так. У 2000 р. ми вперше потрапили до дітей-сиріт в с. Новожелане. Це був важкий час, 205 дітей їли буряки та гарбузи. В інтернаті стіни були в тріщинах, обшита штукатурка, прогнили

двері та вікна, поламані ліжка. Опалення не працювало.

Ми були вражені, і почали шукати як допомогти. За ці роки відремонтували 9 із 10 спальних блоків, утеплювали стіни, встановили нові вікна, двері, замінили сантехніку, освітлення, опалення, привезли нові ліжка та матраци, побудували новий літній актовий зал.

– А що ще ви робите в інтернаті?

– Нас турбує духовність дітей. В інтернаті працює місіонер Біблійної місії Ігор Анісімов, під його керівництвом група молоді з церкви проводить щосереди біблійні уроки. Щонеділі один з класів буває в нашій церкві, на служінні діти співають пісень і розповідають вірші. Нещодавно біля інтернату ми відкрили нову церкву, і зараз діти можуть ходити до недільної школи.

Видно, як Господь змінює сиріт, частина вже самі читають Біблію та моляться. Хто раніше крав, уже не робить цього. Цікаво було бачити, як діти під час табору приносили загублені речі та віддавали нам, бо так їх навчили на біблійних уроках.

Моліться про наше служіння на ниві Божій, про знедолених діток, яким ми допомагаємо. Нехай посіяні зерна Слова Божого проростуть в їхніх серцях і вони стануть дітьми Божими. ☩

Дорогі наші друзі у Христі, ви молилися і підтримували нас усі ці роки, і я сподіваюся, що вам буде цікаво прочитати мої спогади

55 років тому я приїхав до Європи, де й розпочалась моя місіонерська праця у Слов'янській Евангельській Асоціації (СЕА). Небагато часу минуло, і я зрозумів: щоб донести Евангелію мільйонам європейців ще до другого приходу Христа, мені самому потрібно «примножитись» в мільйони разів. І тоді я подумав: якби я міг мати друкарське устаткування і друкувати християнську літературу, тоді кожна брошура донесла б Добру вістку туди, куди я сам ніколи не дістанусь. «Який чудовий план!» — подумав я. Та коли я подав свій проект, очікуючи на схвалення, сталося зовсім не так — більшість християн не підтримали мене. І я дякую Богові за Петра Дейнеку молодшого, який дозволив мій проект, і за Уоррена Уїрсбі, який на той час був головою СЕА і підтримав мене. Він сказав мені: «Брате Біл, якщо Бог дав тобі бачення, то йди вперед і працюй». Тих кілька слів стали підтримкою для мене і поштовхом до праці.

Іноді я думаю, а що, якби я не наполягав і не домагався свого? А що, якби здався? Що, якби не був вірним своїй мрії? Сьогодні не було б книжкової фабрики СЕА у Франції і книжкової фабрики в Україні. Мені страшно від думки про вічні наслідки непокори і відсутності наполегливості. Дякую Богові за християн, які молилися за мене в тяжкі часи, доки не прийшла допомога.

50 років подружнього життя і 55 років місіонерської праці

Першою книгою для Східної Європи був ілюстрований Новий Завіт, надрукований у 1977 р. у Франції. В часи комуністичного режиму на кордонах був дуже пильний контроль і переправити через кордон можна було лише невелику кількість книг, аж до Польської революції у 1980 р. Під час проголошеного Ярузельським «воєнного стану» в Польщі було суворо з продуктами харчування, але саме в ці важкі часи Бог відкрив двері для СЕА. Разом з їжею та гуманітарною допомогою були переправлені понад 300000 примірників «Життя Ісуса Христа в ілюстраціях». Вантажівки комуністичного уряду Польщі прибували на книжкову фабрику у Франції, завантажувалися книгами та пакунками з продуктами і все це безкоштовно доправляли польським церквам. Це був наш перший великий «пролом».

Я молився, щоб одного дня ми змогли зробити так само і для Радян-

ського Союзу, Росії та України. Але я навіть не міг передбачити, що таке чудо станеться.

Та чудо сталося! У 1990 р. під час «перебудови» впала не тільки Берлінська стіна, але й залізні пута, що простягалися від Північного моря аж до Чорного. І вже у 1991 р. я радів з того, що місійна вантажівка привезла одній київській церкві 50000 Біблій та Нових Завітів, включаючи 10000 «Життя Ісуса Христа в ілюстраціях», які ми надрукували у Франції російською мовою. Лише за три роки до цієї події у московському аеропорту в мене знайшли конфіскували 50 Нових Завітів російською мовою. А вже через 3 роки 50000 Біблій і Нових Завітів легально пройшли через митницю. Це був наш другий «пролом».

Ще більше чудо сталося в 1993 р. Бог послав мільйони доларів на устаткування для великої християнської книж-

кової фабрики в Луцьку. А в 2006 р., через 13 років, ми отримали найбільше замовлення. Одна місія замовила і заплатила за друк 1 млн. прим. кольорової

дитячої книги «Він жив серед нас». Лише за останні два роки ми надрукували понад 1,5 млн. прим. цієї дитячої книги, а також книгу «Чи існує загробне життя?». Ця книга призначена, в першу чергу, для людей старшого віку, які задаються питанням, чи є щось після смерті.

Книги були не тільки надруковані, їх розповсюдили по всій Україні. Книжкова фабрика у Луцьку підтримує місіонерів, чий місії розповсюджують літературу в школах, лікарнях, в'язницях і у військових частинах. Мільйони людей, молодих і старших, чекають Божого Слова і дізнаються про Божу любов і спасіння. Сам я ніколи не досягнув би так багато людей, навіть якби жив тисячу років. Але це можливо зробити через друковане слово.

З 1993 р. лише в Україні ми надрукували близько 10 млн. прим. книг, буклетів, брошур. Протягом останніх 30 років, починаючи з 1977 р., було над-

руковано мільйони примірників християнської літератури у Франції, які розповсюдили у Східній Європі, Франції, Бельгії, Швейцарії і Африці. Так моє

«бажання» і моя «мрія» стали реальністю.

55 років тому я прибув до Європи один. Сьогодні родина Капітанюків нараховує 42 члени: 8 синів, 6 невісток і 26 онуків. Філіп очолює книжкову фабрику у Франції. Його старший син працює місіонером у Філіппінах. Онучка Рейчел вчиться в інституті Нью Трайбс Бібл у США. Якщо Господь ще не прийде, Софія і я залишимо це місіонерське поле, але друкарська справа буде продовжуватися і Евангелія буде розповсюджуватися. Нехай у цій справі буде прославлений Бог. Але цього ніколи б не було, якби у нас не було таких друзів як ви, які вірно стояли разом з нами протягом багатьох років і підтримували нас молитвами. Софія і я дякуємо вам, дорогі друзі, за вашу любов і доброту, за вашу щирі підтримку і вірні молитви. Будьте певні, що ваша винагорода на небі буде великою. 49

*Ніжні, тендітні, біленькі сніжинки
Падали з неба, раділа земля.
Поруч з надійним і відданим другом
Софія щаслива йшла до віця.*

*Серця наречених співали дуєтом,
В очах їх світилась любов неземна.
Як добре, що стрілись вони у Канаді,
Як добре, що доля їх разом звела.*

*Неначе перлинка була наречена.
«Найкраща у світі», — втішався Василь,
Це та полічиця, що Бог приготував,
Щоб разом іти по життю нам землі.*

*Літа проминали так швидко і плідно
Й синами зростала сім'я молода.
Неначе орли, підросли хлоп'ята,
І в кожного з них уже доля своя.*

*А ось вже й онуки до Вас ходять в гості,
Вони в Вас черпають заряд доброти.
І дав би Господь, щоб для Нього служили,
Ось так, як життям навчили їх Ви.*

*Весілля — це завжди приємне свято,
А надто, якщо воно є золотим.
В цей день зазирніть один одному в очі,
І молодість з'явиться з серця глибин.*

*І наш колектив Вас сьогодні вітає,
Неначе до батька, приходимо всі.
Нехай Вам Господь додає ще років!
Прожито чимало — та Ви молоді!*

*Скарбниці Свої хай Вам Бог відкриває,
Нехай сподівання здійснив всі в цей час,
А ми Вам подяку уклінну складаєм
Й хоча ми далеко — в серцях Ви у нас!*

ДО 100-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ ЗАСНУВАННЯ

БРАЗИЛЬСЬКОЇ МІСІЇ СВІТОВОГО
МІСІОНЕРСТВА (JMM)

Дружба і співпраця між Україною та Бразилією

Дружба і співпраця між Україною та Бразилією почалися ще у 90-ті роки минулого століття. Незважаючи на 13 тис. км, що розділяють країни, вони стали близькими через спільну любов до Господа і служіння Йому.

Баптисти Бразилії через Бразильську Місію Світового Місіонерства взяли активну участь у процесі організації місіонерської діяльності у Східній Європі, зокрема в Україні. Пастор Олексій Ойцюсь став координатором, людиною-мостом у цій роботі. Він співпрацював з Україною протягом декількох років, у 1995–97 рр. наполегливо працював над процесом устрою церков та об'єднань.

Згодом інший бразильський пастор Йоїль Коста з сім'єю переїхав в Україну та продовжив працю свого попередника. Впродовж 1998–2005 рр. працював з 30 братами-місіонерами (представниками 13 областей України) безпосередньо, формуючи їхню місіонерську свідомість і бачення.

Сьогодні, через 13 років, ми досягли значного прогресу в цій роботі, почина-

ємо плоди, посіяні церквами баптистів Бразилії через пасторів О. Ойцюся та Й. Косту. Прославляємо Бога за постійні пожертвування та служіння, започатковані баптистами Бразилії в Україні.

Бразильська Місія Світового Місіонерства

16 червня 1907 р. Союз Євангельських християн-баптистів Бразилії дав новий початок місіонерській історії. Мотивом створення місіонерської місії бразильськими баптистами стало наступне: «Щоб люди всіх рас, племен, мов і націй прославляли єдиного Господа — Ісуса Христа!», а головним завданням — втілення місіонерських ідеалів бразильських церков у своїй країні та за її межами. Для цього кожного року Місія проводить місіонерську кампанію-сезон по церквах Бразилії, щоб зібрати необхідні кошти, а також людей із Божим покликом для підтримки та розширення місіонерської діяльності. 90% зібраних коштів іде на підтримку місіонерів та їхніх проектів служіння, 10% — на підтримку працівників канцелярії місії (30 осіб), яка на даний момент знаходиться у Ріо-де-Жанейро.

Бачення Бразильської Місії Світового Місіонерства є таким: «Бути відмінними глшатаями Христової Євангелії в усьому світі».

Завдання Місії — служити й мобілізувати церкви Союзу Баптистів Бразилії, координувати — реалізовувати діло місіонерства в усьому світі.

Праця, яка здійснюється церквами Бразильського Баптистського Союзу впевнено просувається вперед. На сьогоднішній день одним із пріоритетів місії є так зване вікно 10–40. Це ВІКНО знаходиться між 10 та 40 паралелями вище лінії екватора, між Атлантичним океаном з одного боку і Тихим — з іншого. Ця територія — та частина світу:

- де знаходиться більшість людей (66% населення світу), які ще ніколи не чули про Христа;
- яка контролюється трьома релігіями — буддизмом, індуїзмом і ісламом;
- дуже стратегічна, адже з 50 найменш євангелізованих країн 37 знаходяться у ВІКНІ 10–40;
- в якій найвищий показник бідності;
- в якій найвищий показник мов, що не мають перекладу Біблії, Нового Завіту, і навіть Івана 3:16.

100-річна історія місіонерської діяльності

Вже минуло 100 років місіонерської діяльності Бразильської Місії Світового Місіонерства, і Бог дивно благословляє зусилля Свого народу. Хоча Бразилія вважається країною третього світу, проте, вона дуже щедра. Усвідомлення того, що все, що маємо, належить Господу, дає плоди жертвності, любові та повної віддачі (1 Хр. 29:16–18; 2 Кор. 9:10–15).

Бразилія — це місіонерське серцебиття Бога. Адже на сьогоднішній день бразильські церкви через Місію підтримують близько 600 місіонерів у 64 країнах світу — Америці, Європі, Африці та Азії. В Україні бразильці впродовж 13 років підтримують 30 братів-місіонерів у 13 областях і в АР Крим. Отже, в серці Бразилії веселка кольорів більшості прапорів світових країн.

Благословенні, щоб благословляти

Союз Баптистів Бразилії через Місію Світового Місіонерства благословив Росію, Білорусію, Україну та Польщу трьома своїми місіонерами: пастором Еліо Шварц Ліма (Сан Пауло), Марсіо та Маврісіо (Бразилія).

У вересні 2006 р. у Києві відбулася зустріч більше ніж 100 місіонерів та служителів з усієї України. 25 вересня бразильці здійснили поїздку-знайомство з доставкою гуманітарної допомоги дітям Чорнобильської зони. Для бразильських братів це було дуже важливо, адже впродовж десяти років церкви Бразилії моляться за постраждалих тієї зони, а також на державному рівні надають профілактичне лікування дітям України в різних штатах Бразилії. Голова Поліської районної адміністрації Катерина Дмитрівна розповіла про Чорнобильську аварію, про її наслідки та нужди населення. В її кабінеті бразильці звершили молитву за населення Чорнобильської зони.

28 вересня подібна зустріч, організована А. Шмільовським, відбулася у м. Львові для приблизно 60 місцевих служителів. А 29 вересня пройшов Молодіжний Місіонерський Фестиваль у Львівській області. Понад 1000 молодих юнаків і дівчат заповнили церкву по вул. Зелений. Окрім бразильців, які взяли участь словом проповіді та закликом до посвячення свого життя на служіння Господу, до молодих слухачів звернувся В. Грунтковський. На його заклик відгукнулося більше 20 людей. Слава Богу!

Слава Богу, що через Бразильську Місію Світового Місіонерства Він учить нас любові та жертвності і посвяти себе на місіонерську діяльність. Бразилія молиться, підтримує фінансово та посилає своїх місіонерів в Україну, щоб благословити нас, а ми, в свою чергу, щоб навчилися благословляти інших: «...і будеш ти благословенням» (Бут. 12:1–2). Якщо ми усвідомимо, що світ потребує нашого свідчення про Христа словами й ділами, тоді ми покинемо наші теплі й затишні величаво-гарні молитовні храми і вийдемо на дозрілі поля (Ів. 4:35). Так роблять баптисти Бразилії і вчать цьому нас (1 Кор. 4:16–17; Фил. 3:12–17). ☩

Высшее христианское учебное заведение, полный член ЕААА евангельских учебных заведений. Кандидат аккредитации.

**НАБОР
СТУДЕНТОВ
2007**

ВЫСШЕЕ ХРИСТИАНСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

У ОЧНОЕ ОТДЕЛЕНИЕ

стоимость обучения, проживания и питания **760 грн./год**

Христианское служение (1 год)

Бакалавр христианского руководства (3 года + 1 год практики)

Бакалавр христианского образования (3 года + 1 год практики)

У ОЧНО-ЗАОЧНОЕ ОТДЕЛЕНИЕ

стоимость обучения, проживания и питания **50 грн./сессия**

Учитель воскресной школы (3 года)

Бакалавр христианского руководства (4,5 года)

Бакалавр социального служения (4 года)

Капелланское служение (2 года)

Вступительные экзамены будут проводиться в **2 потока**:

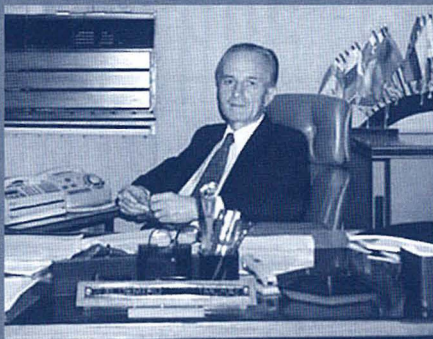
■ **25–27 июня**
(документы подать до **18 июня**)

■ **20–23 августа**
(документы подать до **13 августа**)

Адрес: а/я 39, 73485, Антоновка г. Херсон, Украина
Тел.: 8 0552 444–808,
E-mail: ofis@tci.org.ua,
Сайт: www.tci.org.ua

20 квітня 2007 р. пастор Володимир Тимчак, який очолював Бразильську Місію Світового Місіонерства, перейшов у вічне життя

Володимир Тимчак народився 15 жовтня 1937 р. Сім'я жила в місті Сан Жозе де Піняйс, штат Парана, Бразилія. Коли хлопчику було 12 років, він втратив батька, який ніс служіння серед слов'янських народів. Виховання Володимира взяла на себе його бабуся — розповідала біблійні історії, вчила співати дитячі пісні та разом з онуком слухала християнські радіопередачі, що транслювалися російською мовою з Еквадору. Він охрестився у російськомовній церкві, був молодіжним керівником, грав на банджо, мандоліні та губній гармошці. Коли Володимиру виповнилося 18 років, сім'я переїхала до м. Курітіба, де вони стали членами бразильської церкви.

Після смерті батька Володимир здобув професію кравця. Він проки-

дався о третій ночі і йшов працювати, адже відповідальність за утримання сім'ї лягла на його плечі. Працював до обіду, а потім ішов до школи. Так продовжувалося до його 23-річчя.

Володимир закінчив курс бакалавра у Теологічній Баптистській Семінарії в Ріо-де-Жанейро, навчався також в Англії. Після повернення в Бразилію був пастором, проповідником, євангелістом. У 1973 р. одружився з Асідалією, Бог подарував подружжю сина Нельсона та дочку Таїс.

13 липня 1979 р. на посаду Голови Бразильської Місії Світового Місіонерства був обраний пастор Володимир Тимчак (його батько був українцем, а мама — з Бессарабії. Можливо, саме тому він був «закоханий» в Україну і країни колишнього СРСР). У 1979 р. Місія мала лише 79 місіонерів в 11 країнах. За роки головування Володимира Тимчака Бог збільшив майже у 8 разів кількість місіонерів та в 6 разів кількість країн, в яких місія звершувала своє служіння.

Родина, місія та місіонерські поля — це те, що Володимир Тимчак найбільше любив. Ще у неділю, 15 квітня, він проповідував в одній з церков Ріо-де-Жанейро. Це була його остання проповідь. Наступні три дні він працював у канцелярії місії, а 19 квітня вирішив провести зі своєю сім'єю. Цей день став останнім його днем у домашньому затишку... У п'ятницю, 20 квітня 2007 р., о сьомій годині ранку Володимир Тимчак зробив свій останній подих. Він, як достойний воїн Ісуса Христа, впав на полі битви (Еф. 6:11-24).

Його боротьба та хрест, що він ніс, були нелегкими. Смерть хотіла повалити його ще 18 років тому, коли медики

виявили рак: вирізали шлунок, велику частину кишки, жовчний міхур, селезінку, частину правої стегнової кістки. Лікарі пояснювали його життя як чудо Боже! Таким воно й було!

Велику порожнечу з гірким присмаком туги залишив Володимир Тимчак у своїй сім'ї, місії та сім'ї баптистів Бразилії й усього світу. Він був не тільки директором місії, яку очолював 28 років, а й місіонером, котрий умів плакати і сміятися. Та понад усе він любив Ісуса, а тому любив загублених світу цього!

Впродовж трьох десятиріччів він спонукував, стимулював та кидав виклики бразильським церквам щодо фінансової, молитовної підтримки та направлення місіонерів у ту чи іншу країну світу для євангелізації. Він очолював найбільший місіонерський рух новітньої історії християнської церкви: від 40 місіонерів у 1979 р. до 60 місіонерів у 2007 р.!

Він не падав духом, не боявся трудностей, а дивився їм у вічі. Жертвував собою. Був людиною молитви. Вірував у Господа, залежав від Нього, ходив з Ним та виконав волю Господню. Він, як і Авраам, вірив всупереч надії (Рим. 4:18). Змагався добрим змагом та був сміливим воїном у святій боротьбі для Господа Ісуса.

Володимир Тимчак зійшов зі сцени місіонерської діяльності, але Господь місіонерства продовжує працювати на ній, бо Він завжди Той Самий (Євр. 13:8)!

Отже, солдати хреста Христового, вперед! Давайте ще завзятіше працювати, наслідуючи приклади життя достойних лідерів, зокрема пастора та місіонера Володимира Тимчака! Перед нами величезні виклики, та наш Бог безмірно більший! ☺

Для отримання журналу «ЄВАНГЕЛЬСЬКА НИВА»

За 4 номери на рік надсилайте поштовим переказом добровільні пожертвування в сумі: для України **20 грн.**, для ближнього зарубіжжя **15 у.о.**, для далекого зарубіжжя **25 у.о.**
ВСО ЄХБ «Євангельська нива» вул. Л. Толстого, 3-Б, Київ-4, Україна, 01004 або на
ВСО ЄХБ р\р 26007031255641 у Старокиївському відділенні Київської міської філії АКБ «Укрсоцбанк», МФО 322012, код 14357313.
На квитанції зробіть позначку: «Добровільне пожертвування на журнал ВСО ЄХБ «Євангельська нива».

! копію квитанції надсилайте разом із замовленням

Одержувач (ПІБ) _____ Рік народження 19 ____
 Місто / країна _____ Індекс
 Область / район _____ вулиця _____ будинок _____ квартира _____
 Тел.: + ____ (____) _____ E-mail: _____
 Церква _____ служіння в церкві _____

Мова видання: рос. ☐ укр. ☐ кількість примірників _____ на 200 ____ рік
 Свою адресу пишіть, будь ласка, чітко і бажано друкованими літерами.

КИЇВСЬКА БОГОСЛОВСЬКА СЕМІНАРІЯ

*"Приготуй себе
до звершення
великих справ
Божих!"*

КОСТЯНТИН ГОНЧАРОВ
проректор семінарії
пастор Ірпінської біблійної церкви

БАКАЛАВР (ВН)

біблійні науки
заснування церков
молодіжне служіння
пасторське керівництво
християнська освіта

МАГІСТР (МА)

біблійні та богословські науки

вул. Горлівська, 75, Київ, 02091, Україна
тел. (380-44) 563-2499; 563-9527

info@ktsonline.org Skype: kyivseminary
www.ktsonline.org

Дорогий абітурієнте! Ласкаво просимо в КХУ!

Час, проведений у нашому університеті, буде для тебе не тільки часом зростання в християнському богослов'ї, а й стане особливим періодом у твоєму житті — періодом переоцінки життєвих цінностей, переосмислення стосунків з Богом та самим собою і, звичайно ж, періодом близького спілкування з іншими молодими християнами. Ти змінишся як людина і як служитель так само, як змінилися уже багато студентів.

Наші програми:

Стаціонарні

Бакалавр богослов'я (3 роки) — програма орієнтована на глибоке вивчення християнського богослов'я та оволодіння навичками застосування отриманих знань у служінні сучасному суспільству. У програмі передбачені два види спеціалізації: місіологія та біблеїстика.

Основи богослов'я сертифікат (1 рік) — унікальна програма, що пропонується лише в КХУ. Призначена для абітурієнтів, які готуються до вступу у вузи Києва: крім отримання початкової богословської освіти, студент отримує допомогу університету у вступі до світських вузів.

Заочні

Бакалавр практичного богослов'я (4 роки) — програма призначена для абітурієнтів, які бажають отримати богословську освіту, але не мають можливості вчитися на стаціонарному відділенні.

Керівник молодіжного служіння диплом (2 роки) — програма унікальна тим, що включає в себе предмети чотирьох напрямків: духовний розвиток, організація молодіжного служіння, управлінська діяльність та лідерство в християнських організаціях, основи біблійного консультування, а також дозволяє студенту, який звершує молодіжне служіння, пройти курс академічної підготовки без відриву від служіння.

КИЇВСЬКИЙ ХРИСТІАНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

вул. Сортувальна, 5-а, 02081, м. Київ, Україна

тел.: +38(044)574-4072; 574-4282; 550-4385; факс: +38(044)574-4095; e-mail: office@kcu.org.ua; www.kcu.org.ua

Д у х о в н о - п р о с в і т н и ц ь к и й ж у р н а л

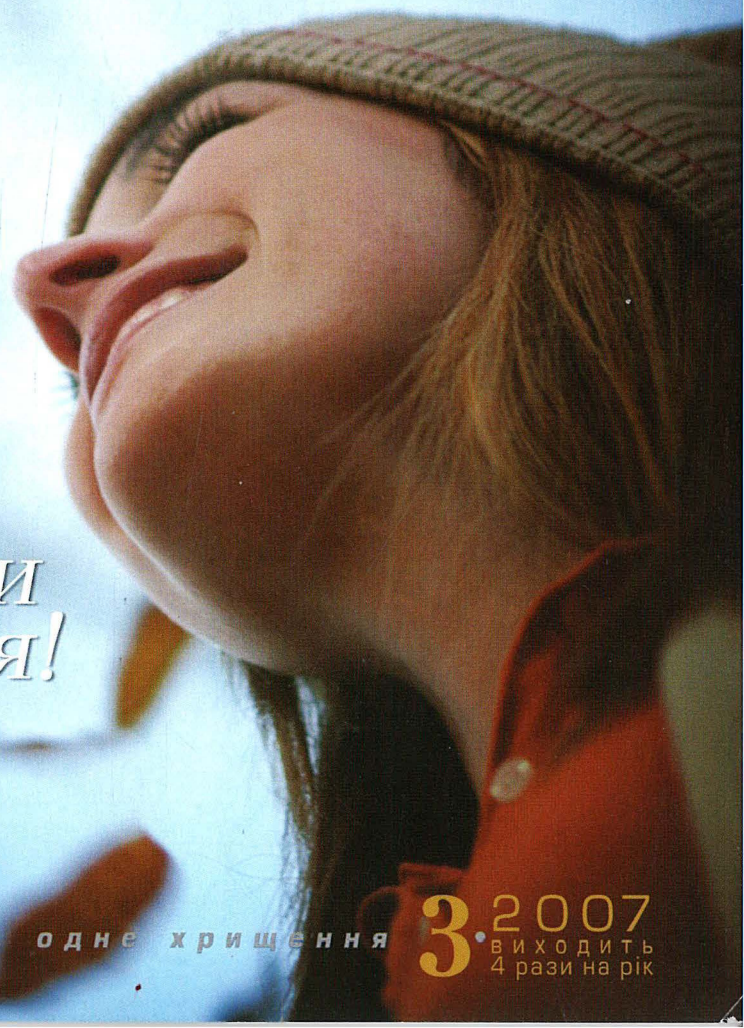
Євангеліська нива

Пшениця
і кукіль
стор. 6

Замах
на основи
стор. 13

Надзвичайна
«молекула
інформації»
стор. 34

перед
ОЧИМА моїми
ТВОЄ милосердя!

ЗНАЙДОМО
У 1997 РОЦІ
ЗАСНОВАНО

Один, Господь, одна віра, одне хрищення

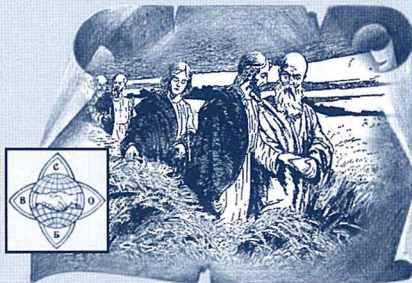
3.2007
виходить
4 рази на рік

№3 (43) 2007

Один Господь, одна віра,
одне хрещення (Еф. 4:5)

ЄВАНГЕЛЬСЬКА НИВА

Духовно-просвітницький журнал
Всеукраїнського Союзу Об'єднань
євангелістських християн-баптистів

Голова редакційної ради:

В'ячеслав Нестерук

Головний редактор:

Михайло Козубовський

Редакційна рада:

Володимир Домашовець, Віталій Козубовський,
Григорій Комендант, Надія Комендант,
Олександр Крещук, Віктор Кульбич,
Анатолій Прокопчук, Сергій Санніков,
Віталій Ткачук, Павло Храпак,
Микола Романюк, Костянтин Гончаров

Художник-дизайнер:

Євгеній Волостнов

Комп'ютерний набір, редагування,

верстка: Світлана Лоськова

Фото:

Антоніна Крепосняк

Адреса редакції:

вул. Л. Толстого, 3-Б, Київ-4, 01004, Україна
тел. (044) 235-36-13, E-mail: evniva@i.com.ua

Адреса в Інтернеті:

www.evniva.info

Видання здійснюється
на добровільні пожертвування

Журнал виходить чотири рази на рік

Видання зареєстроване

Міністерством України у справах преси
та інформації

Свідоцтво КВ №2245 від 16.10.1996 р.

Рукописи не рецензуються і не повертаються

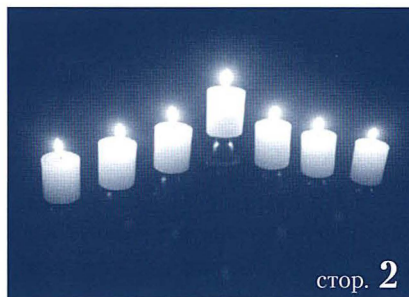
При використанні матеріалів журналу
посилання на видання обов'язкове

© Всеукраїнський Союз Об'єднань
євангелістських християн-баптистів

«Evangelical fields» magazine of
All-Ukrainian Union of Associations
of Evangelical Christians-Baptists

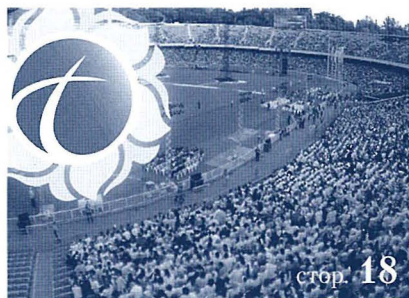
Надруковано з готових фотоформ релігійним
товариством «Місійна книжкова фабрика»
«Християнське життя»,
вул. В. Стуса, 3, м. Луцьк, 43006, Україна,
тел./факс (0332) 71-95-96

У номері:

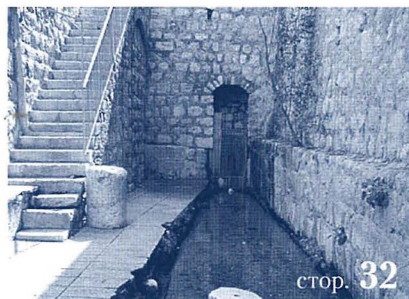
стор. 2

Церква, яка живе
святим життям —
успішна церква

стор. 18

*Надія, що
виправдалася

стор. 32

Тунель Єзекії

стор. 47

Святкуй, Господня
Наречена!

Духовна стаття

Церква, яка живе святим життям
— успішна церква 2

В'ячеслав Нестерук

Пшениця і кукуля 6

Освальд Тярк

Молитви Давида, сина Єссеєвого 9

Борис Херсонський, Сергій Санніков

Богослов'я

Замах на основи 13

Микола Романюк

Біблія і наука

Тунель Єзекії 32

Надзвичайна

«молекула інформації» 34

Карл Віланд

Наше інтерв'ю

Про духовну дипломатію 16

Михайло Козубовський

Наш компас — Слово Боже 37

Михайло Козубовський

Християнське життя

Конференція християн-медиків
України 41

Тетяна Куліш

На світланку 44

Олена Мокренчук

Святкуй, Господня Наречена! 47

Матеріал підготувала Світлана Лоськова

Свідоцтво

Бути дружиною пастора
і цікаво, і важко 39

Наталія Ігнатова

Благовістя

Надія, що виправдалася 18

Олена Мокренчук

Сій добре насіння

Пам'ятаю, один брат у 70-ті роки минулого століття постійно і впевнено говорив, що Слово Боже лунатиме і в палаці «Україна», і на центральному стадіоні, і ми будемо цьому свідками. На той час такі заяви сприймалися не інакше як претензії на оригінальність або бажання похизуватися своєю, як нам здавалося, безпідставною вірою. Тоді, коли ще міцно стояв на своїх глиняних ногах блискучий бовван войовничого атеїзму, залишалося хіба що помріяти про таке, ствердження ж таких можливостей викликало лише поблажливу посмішку.

Але для Бога немає нічого неможливого. Те, що здається для людини фантастичним, Бог перетворює в реальність несподівано і просто. І справді Слово Боже вже неодноразово лунало і в палацах, і на стадіонах, і в інших велелюдних місцях.

Цього року в історію наших церков вписалася ще одна пам'ятна сторінка — на київському центральному стадіоні «Олімпійський» відбулася велика євангелізація. Ми прекрасно розуміємо, що ця подія робилася не для історії, а з єдиною метою: засвідчити тисячам мешканців України про любов і спасаючу благодать Богу.

Сьогодні ми не можемо переконливо сказати, скільки людей щиро покаялися і прийняли Ісуса Христа як особистого Спасителя в своє серце, але ми достеменно знаємо, що Добру вістку почули біля 300 тисяч українців. Ще й дотепер існують різні думки щодо методів, які використовувалися під час цих євангелізаційних заходів, і кожна з них має право на існування. Хочеться ж, однак, спрямувати наші думки в децю інше русло.

У притчі про сівача (Мт. 13 розділ) ми не знаходимо, щоб Христос засуджував його за нерозсудливу трату зерна, адже, справді, крім доброго ґрунту, насіння падало і край дороги, і в кам'янисту землю, і навіть в терен. Проте, Христос детально розглядає і чітко формулює причини, за яких зерно не спромоглося вибитися в тугий налитий колос. Наше завдання, і воно першочергове — сіяти зерна Слова Божого скрізь і всюди, вчасно і невчасно, як про це говорить апостол Павло: «Проповідай Слово, допоминайся вчасно-невчасно, докоряй, забороняй, переконуй з терпеливістю та з наукою» (2 Тим. 4:2).

У чому полягає важливість нашого свідчення? По-перше, ми виконуємо повеління нашого Господа (Мт. 28:19–20), по-друге, розсіваючи зерна Живого Слова, ми беремо участь у великій Божій місії спасіння грішників і, по-третє, таким чином ми наближаємо прихід нашого Господа за Своєю Церквою, як написано: «І проповідана буде ця Євангелія Царства по цілому світові, на свідоцтво народам усім. І тоді прийде кінець!» (Мт. 24:14).

За законами життя, кожна зернина має зійти, але це вже справа Божого Промислу, як зазначає Павло: «Я посадив, Аполлос поливав, Бог же зростив» (1 Кор. 3:6). Ми повинні сіяти, поливати і створювати сприятливі умови для правильного росту. Сходи потребують копіткої праці, і в цьому має бути задіяний кожен член церкви.

Тож мобілізуймо всі наші зусилля для плідної праці на ниві євангельській!

Михайло Козубовський,
головний редактор

ЦЕРКВА, ЯКА ЖИВЕ СВЯТИМ ЖИТТЯМ — УСПІШНА ЦЕРКВА

Ідея святості настільки актуальна для біблійного вчення, що про Бога говориться: «*Та Ти Святий*» (Пс. 21:4), «*А Своє святе ім'я розголошу посеред Мого народу Ізраїля, і більше не дам зневажити святе Моє ймення, і народи пізнають, що Я Господь, Святий Ізраїлів!*» (Єз. 39:7)

Про святість Божу у Священного Писання говориться сотні разів. Якщо б довелось запитати віруючих, у чому головний пріоритет церкви, то спектр відповідей був би дуже широкий. Одні сказали б: «Евангелізація», другі: «Соціальне служіння», а треті: «Молитва». Але чому нада-

вав перевагу Ісус Христос? У Своїй молитві «Отче наш» Ісус говорив: «*Отче наш, що esi на небесах! Нехай святиться ім'я Твоє...*» (Мт. 6:9). Його перше звернення, перше прохання у цій молитві, щоб свяtilося ім'я Бога, щоб до Бога ставилися як до святого. У молитві витримана певна послідовність, поставлені пріоритети.

Боже Царство ніколи не прийде туди, де Його ім'я не святиться. Його волі не буде на землі як на небі, якщо Його ім'я зневажається. Хліба насущного може й не бути, якщо Господа вважають за ніщо.

На небесах ім'я Бога святиться особливо. У своєму видінні пророк Ісаї спостерігає як кожен житель неба «*кликав один до одного й говорив: Свят, свят, свят Господь Саваот...*» (Іс. 6:3).

Чотири тварини, що описані с книзі Об'явлення, день і ніч промовляють: «*Свят, свят, свят Господь, Бог Вседер-*

тель, що Він був, і що є, і що має прийти!» (Об. 4:8).

Але даремно шукати Бога там, де святість вважають чимось давнім, архаїчним. Лише один з атрибутів Бога повторюється тричі підряд. І це атрибут святості. Це особливий прийом у єврейській поезії. Таке повторення — один із способів акцентувати на чомусь увагу. Оспівувати святість Божу — це найвеличніший гімн, який має лунає в церкві.

Відомий богослов А. Гарнак стверджує, що епітет «святий» вживається як складова частина Його імені частіше, ніж будь-який інший. Святість — це вінець Господній.

Чи можна уявити собі Бога Всемогутнього, Який має необмежену владу, Всезнаючого, Який досконало володіє знаннями, Всюдиприсутнього, але без досконалої святості? В такому випадку Його вже не можна вважати Богом. Святість — це досконалість усіх інших Його якостей, Його атрибутів. Його могутність — свята могутність, Його мудрість — свята мудрість; Його милосердя — святе милосердя. Його святість — цінна більшого славослов'я ніж будь-що інше.

Але Бог чекає від нас більшого, ніж визнання Його святого імені. Він говорить нам: «*І сами будьте святі во всех поступках. Ибо написано: будьте святі, потому что Я свят*» (1 Пет. 1:15–16).

Бог справедливо вимагає досконалої святості від кожного Свого послідовника, Він не може проігнорувати або схвалити будь-який прояв не святості, не може і на мить поступитися абсолютним зразком Своєї святості.

Оскільки Бог святий, Він ненавидить гріх. Ненависть — дуже страшне почуття, і ми з великим небажанням вимовляємо це слово. Ми сваримо своїх дітей, онуків, коли вони говорять, що щось ненавидять. Але коли йдеться про ставлення Бога до гріха, то лише слово «ненависть» може вдало передати зміст і глибину цього почуття Бога. Він сказав Ізраїлю, коли йшлося про неправдиві присяги, про те, що вони мали зло у своєму серці одне проти одного: «*Це все оте, що зненавидив Я*» (Зах. 8:17).

Коли Ісус зайшов до храму і побачив безчестя і не святість, що були там, Його реакція була незвичайною: «*Потому Ісус увійшов у храм Божий, і вигнав усіх продавців і покупців у храм, і поперевертав грошомінам столи, та ослони продавцям голубів. І сказав їм: Написано: Дім Мій буде домом молитви, а ви робите з нього пещеру розбійників*» (Мт. 21:12–13).

Щоразу, коли людство в цілому чи по одинці, незалежно, були це язичники, далекі від Бога, чи вибраний Божий народ, відбувалася ця подія в часи Старого Завіту чи під час Нової ери, ери, в якій діє благодать Христова, коли хтось ішов наперекір Божій святості, Бог діяв ревно і суворо, відповідно до Своєї святості.

Филистимляни для війни з Ізраїлем зібрали «*тридцять тисяч возів і шість тисяч верхівців, а народу, щодо числен-*

ности, як піску на морському березі» (1 Сам. 13:5). Саул же повинен був отримати благословіння від Самуїла, а Самуїл мав принести цілопалення. Та оскільки Самуїл довго не з'являвся, Саул сам приніс цілопалення, вважаючи, що у нього немає іншого виходу. Филистимляни наступали, Самуїл спізнюється, і люди почали розбігатися. Щось здавалося треба було робити, якимось діяти, але через те, що Саул порушив волю Божу, він загубив своє царство. «*І сказав Самуїл до Саула: Ти зробив нерозумне! Не послушав ти наказів Господа, Бога свого ... А тепер царство твоє не буде стояти, Господь пошукав Собі мужа за серцем Своім...*» (1 Сам. 13:13–14).

Велика радість — Божий ковчег повертається на Сіон. «*А Давид та весь Ізраїлів дим грали перед Божим лицем усією силою та піснями, і на цитрах, і на арфах, і на бубнах, на гуслах, і на цимбалах*» (2 Сам. 6:5). Коли ковчег почав нахилитися, бо зморилася худоба, Узза простяг свою руку, щоб підтримати ковчег, «*кі запалився Господній гнів на Уззу, і Бог уразив його там за цю провину*» (2 Сам. 6:7).

В часи зародження Церкви у віруючих було особливе духовне піднесення, особлива любов одне до одного, і вони почали все продавати і приносити до ніг апостолів. Вирішили це зробити і Ананія з Сапфірою. Та їхня історія трагічна, у цій справі вони не виявили чесності і святості й були позбавлені життя за змову спокусити Духа Господнього.

Бог ненавидить гріх, у кого б він не проявлявся — у святого чи у грішника. Бо Він нелицемірний, і не може бути так, що з одним Він чинив відповідно до Своєї святості, а в іншого не помічав прояву не святості. Коли Мойсей не проявив святості, то, незважаючи на довгі роки його вірного служіння, звершення великих справ, Господь сказав: «*За те, що ви не ввірували в Мене, щоб явилася святість Моя на очах Ізраїлевих синів, ви не введете цієї громади до Краю, що Я дав їм*» (Чис. 20:12). У християнина має бути така ж ненависть до гріха, яку має Бог.

Апостол Павло говорить про благодать Божу, про те, яка вона велика і прощаюча: «*А де збільшився гріх, там зарясніла благодать*» (Рим. 5:20). Та всередині він відчував, що з'являться люди, які трактуватимуть це на свій лад. Якщо благодать така величезна, всепрощаюча і покриває гріх, то можливо ера святості вже закінчилася, духовність — це минуле, і Бог змінив Свої стандарти. Передбачаючи таку великодушність, він пише: «*Що ж скажемо? Позостанемося в гріху, щоб благодать примножилася? Зовсім ні! Ми, що вмерли для гріха ... стали ходити в об'новленні життя*» (Рим 6:1–4). Бог незмінний, і принципи святості, принципи святого, духовного життя — незмінні.

А тому церква, яка хоче бути ефективною, мати духовний успіх і високий духовний рівень, має сповідувати Божі принципи духовності.

Якщо служителі помісної церкви ставлять такий самий пріоритет для членів церкви, як це зробив Ісус Христос у молитві «Отче наш» — «...нехай святиться ім'я Твоє...», якщо текст «*Будьте святі, бо Я святий*» є серйозною темою для помісної церкви, якщо це не просто теоретичні знання по богослов'ю, а практика повсякденного життя — то така церква матиме успіх, матиме благословіння від Бога.

Якось молоді люди мене запитали: «З якої посудини ви хотіли б напиться води — з золотої, срібної чи глиняного глечика?» Зрозуміло, що хотілося б хоч раз напиться з золотої, я так і сказав. Та я помилявся, мені сказали, що пити треба з чистої. І це правда. Як би гарно зовні не виглядала та чи інша посудина, якщо вона брудна, то ми не будемо пити з неї, доки не почистимо. Важливо, щоб вона була чистою і зовні, і з середини.

Бог хоче використовувати Свою церкву, а це означає — кожного з нас у Своїх великих справах. Але коли Він бачить щось, що не відповідає Його святим стандартам, Він нас не використовує. Він чекає, доки ми вичистимо бруд — гріх з нашого життя. Тому станьмо на стежку праведності, праведності в Ісусі Христі.

Виникає багато дискусій на тему, як визначити духовність. І зазвичай вони зводяться до визначення ознак внутрішньої й зовнішньої духовності. Одні стверджують, що не можна говорити про зовнішній вигляд християнина як про зовнішні ознаки святості, треба дивитися на серце, лише по серцю можна визначити духовна людина чи ні. А можна почути й інше — якщо немає зовнішньої пристойності, годі говорити і про внутрішній стан. З одного боку викинувся цілий ряд так званих «легалістів» — законників, а з іншого — «лібералів» — вільнодумців, які наполягають на тому, що християнство — це справа серця, а не зовнішності.

Це давня дискусія, але у кожного є зерно істини. І це зерно можна знайти лише опираючись на авторитет Слова Божого.

Прояв зовнішньої побожності без внутрішньої цілісності й святості завжди викликає обурення. Ісус Христос спостерігав за фарисеями. Зовні вони навчилися завжди виглядати побожно, свято. Але, знаючи їхні думки, серце, почуття, Він бачив протилежне. Ісус зробив правильний висновок: «*Горе ж вам, книжники та фарисеї, лицеміри*» (Мт. 23:13). І ці повні обурення слова продовжувалися багатьма правдивими та яскравими доказами і закінчилися висновком Ісуса Христа: «*Ось ваш дім залишається порожнім для вас!*» (Мт. 23:38). Лицемірство, фарисейство, формалізм — це напевне найбільша вада людських і розуму, і життя. Її можна побачити в кожній душі, для неї немає кордонів. Така вада, такий гріх хоче прорватися в кожне серце, заповнити лавки в кожній церкві. Людина, яку захопив цей гріх, зазвичай задовольняється неглибокими знаннями Божого закону і говорить: «Усе це я виконав ще в молоді роки».

Така людина розцінює виконання зовнішніх обрядів не лише як викуплення колишніх гріхів, але й як ціну, заплачену за дозвіл грішити в майбутньому. Приблизно така думка виникла й у самарянки, коли благословенний Поторожній, присівши біля криниці, розповів їй усю правду. Її

розум шукає виходу, і вона запитує, де виконувати обряди? «*Отці наші вклонялися Богу на цій осі горі, а ви твердите, що в Єрусалимі те місце, де потрібно вклонятися*» (Ін. 4:20). Вона навіть забуває явне викриття її гріха і запитує, де виконувати обряди. Хвилювання в її душі, викликане правдою, яку сказав їй

Ісус, підміняється у неї хвилюванням про те, в якому місці люди повинні поклонитися — на горі Сіон чи на горі Гарізім. Якби тільки Ісус відповів їй на це запитання, якби Він сказав, на якій з цих гір потрібно вклонятися Богові, щоб очиститися від гріха, вона з радістю вклонялася б на тому благословенному місці все своє життя. Нехай навіть таким місцем була б гора Сіон, вона залишила б свою рідну гору і пішла туди, де можна було б звільнитися від голосу совісті та виправдатися від скоєного.

Але Ісус Христос руйнує ці фальшиві думки і говорить їй: «*Повір, жінко, Мені, що надходить година, коли ні на горі цій, ані в Єрусалимі вклоняться Отцеві не будете ви ... бо гомільці правдиві вклоняться будуть Отцеві в душі та в правді...*» (Ін. 4:21–23).

Апостол Павло, немов продовжуючи цю думку у Посланні до римлян, пише: «*Бо не той юдей, що є ним назовні, і не то обрізання, що назовні на тілі, але той, що є юдей потаємно, духово, і обрізання серця духом, а не за буквою; і йому похвала не від людей, а від Бога*» (Рим. 2:28–29).

Найчастіше пробуджений розум шукає миру у виконанні зовнішніх обрядів, намагається зрозуміти в них Христа і заспокоїтися, думаючи, що ось так можна отримати визнання Богом.

- Любов до недільного дня, до дому Божого,
- Любов до слухання проповіді про Христа у всій її безмежності і повноті,
- Ревна участь у заповідях —

Невже це все, чим закінчується святість? Невже це все, що зробила для нас віра в Ісуса?

Ісус Христос у первосвященницькій молитві за Своїх послідовників, за Своїх учнів сказав: «*Освяти Ти їх правдою! Твоє слово то правда*» (Ін. 17:17).

Будь-яке прикидання у благочесті, яке не закінчується благочестивим життям, даремне. Немає більшої глупоти, ніж лицемірити перед Богом. Хтось сказав: «Лицеміра не навидить світ за те, що він називає себе християнином. І його ненавидить Бог за те, що він не християнин».

Якщо зовнішні релігійні дії можуть бути виконані без найменшої іскорки любові до Бога, якщо сьогодні людина сповнена ревності Божої, а завтра ревності політичних, якщо людина в один час благоговіє, а в наступний — живе тілесними бажаннями, якщо за релігійними захопленнями людини йдуть плотські веселощі — така релігія даремна.

Лише Слово Боже може визначити рівень нашої святості, лише воно може повести нас на вершини духовності, на вершини практичного, а не теоретичного християнства.

Уільям С. Пламер у своїй книзі «Життєве благочестя» пише: «Той, хто ніколи не спробував віри і радості на практиці, не придбав ніякої користі, розробляючи свої теорії та просторікуючи на ці теми. Будь-яке знання, яке не відчувалося і не пережито, розширює розум і робить жорстоким серце. Краще мати справи милосердної любові, ніж уміти тлумачити їх і говорити про них зі знанням справи».

Велика користь божественної істини полягає в тому, що вона правильно впливає на наш розум і наше серце, і таким чином контролює наші справи».

Лише переклад Слова Божого на наше практичне життя робить ефективним життя християнина. Лише життя церкви за Словом Божим робить її привабливою, цікавою і духовною.

Однією з ознак духовності у християнина є вияв радості. Про це у Слові Божому говориться більше 250 разів. Апостол Павло пише: «*Завжди радійте!*» (1 Сол. 5:16).

Одна з дуже давніх помилок щодо християнства полягає у тому, що нібито діти Божі не мають ніякої радості на землі, а лише скорботу і надію на те, що вони будуть спасенні у вічності. Такий висновок зазвичай роблять люди,

які не мають досвіду духовного, святого життя. Що знає ненароджений згори про радість, надію, мир, утіху в любові Ісуса Христа? — Не більше ніж сліпий знає про кольори веселки, не більше ніж мертвий про життя. Грішна людина нічого не знає про красу святості, про радість у Святому Дусі, не знає про привабливість у Христі. Радість такої людини у тому, щоб накопичувати золото, перераховувати й збільшувати його та постійно млуватися ним. А поруч той, хто нагодує голодних, попіклується про сироту, змусить серце вдови співати. Його обличчя сяє, коли він дарує милосердя тим, хто його потребує.

Є люди, коли радіють, запалюють святкові вогнища, стріляють з гармат, марширують під музику й танцюють. В істинній же й великій радості — спокій і тиша, але люди світу її не розуміють. Ця радість виявляється навіть у скорботах. Ні брудний тюремний одяг, ні колодки у підземеллі, ні темрява ночі не змогли заглушити радість Павла і Сили, коли вони співали хвалу Богові.

Один з богословів, коментуючи Послання до римлян 5:2, сказав: «Християнин не повинен нічим хвалитися щодо самого себе, але у нього немає причини приховувати свої почуття про своє високе призначення як сина Божого і спадкоємця слави. Цим він має вихвалитися і радіти у Господі. Той, хто надіється на вічне спасіння через благодать Ісуса Христа, не може не радіти. Не може бути істинної радості без такої надії, оскільки надія має в собі саму сутність радості».

Тільки через Слово Боже можна визначити наш внутрішній світ — як у нас справи з радістю, прощенням, миром, благочестям, духом, чистим серцем, вірою, смиренням, страхом Божим, а не людським, любов'ю до Бога, до ближнього, до брата, з нашим задоволенням, терпінням, ревністю. Цей перелік продовжується на сторінках Біблії. В цій святій Книзі відкривається істина й про те, що зовнішність також має відношення до нашої святості. Наше тіло може або прославляти Бога, або зневажати, безславити Його. Апостол Павло пише: «*Отже прославляйте Бога в тілі своєму та в душі своєму, що Божі вони!*» (1 Кор. 6:20). Природним результатом внутрішньої духовної зміни є зміна зовнішня. Адам, який згрішив, побачив, що він нагий, і зробив опасок собі. Але Святий Бог вчинив інакше: «*І зробив Господь Бог Адамові та жінці його одягу шкуряну і зодягнув їх*» (Бут. 3:21).

Наше фізичне тіло уже не полонить нас, це власність Бога, і нині є храмом для Святого Духа. Присутність Святого Духа унеможливує будь-яку несвяту поведінку, будь-який несвятий вигляд. «*Хіба ви не знаєте, що ваше тіло то храм Духа Святого, що живе в вас, якого від Бога ви маєте, і ви не свої?*» (1 Кор. 6:19). Існують певні правила підбору одягу. Іноді відчуваєшся принизливо, коли приходиш у святе місце, церкву Божу, а там лише правила людини, яка зробила собі опаски.

Щоб сьогодні церква була ефективною, привабливою, відповідала своєму призначенню, у неї має бути величезне бажання жити святим, побожним життям. У Біблії є попередження для семи азійських церков, а отже, й для нас: «*...до тебе прийду незабаром, і зрушу твого свічника з його місця, якщо не покаєшся*» (Об. 2:5). «*Тож покайся! Коли ж ні, то до тебе прийду незабаром, і воюватиму з ними мечем Своїх уст*» (Об. 2:16). «*А коли ти не чуйний, то на тебе прийду, немов злодій, і ти знати не будеш, якої години на тебе прийду*» (Об. 3:3). «*Кого Я люблю, тому докоряю й караю того. Будь же ревний і покайся*» (Об. 3:19).

Та є й слова підбадьорення та заохочення: «*Тільки те, що ви маєте, тримайте, аж поки прийду*» (Об. 2:25). «*Будь вірний до смерті, і Я тобі дам вінця життя!*» (Об. 2:10). «*Тримай, що ти маєш, щоб твого вінця ніхто не забрав*» (Об. 3:11).

Пшениця і кукіль

Якщо в притчі про сівача Ісус Христос говорив про різноманітний серцевий ґрунт і про те, що Слово Боже западає в серце людини, як насіння на полі, і приносить плоди, то в притчі про пшеницю і кукіль Христос говорить про прихід Царства Божого у світ. Тут йдеться про все суспільство

Глибокий зміст цієї притчі полягає в тому, що добро й зло ще довгий час існуватимуть в цьому світі, доки, прийшовши вдруге, Месія не відокремить пшеницю від кокулю.

Притча говорить: «Царство Небесне подібне до чоловіка, що посіяв був добре насіння на полі своїм. А коли люди спали, прийшов ворог його, і кокулю між пшеницю насіяв, та й пішов. А як виросло збіжжя та кинуло колос, тоді показався і кукіль. І прийшли господареві раби, та й кажуть йому: Пане, чи ж не добре насіння ти сіяв на полі своїм? Звідки ж узався кукіль? А він їм відказав: Чоловік супротивник нашої оці. А раби відказали йому: Отож, чи не хочеш, щоб пішли ми і його повиполювали?»

Але він відказав: Ні, щоб, виполюючи той кукіль, ви не вирвали разом із ним і пшеницю. Залишіть, хай разом обое ростуть аж до жнив; а в жнива накажу я женцям: Зберіть перше кукіль і його пов'яжіть у снопи, щоб їх попалити; пшеницю ж спровадьте до клуні моєї» (Мт. 13:24-30).

Зміст притчі зрозумілий. Але не сказано, який саме кукіль виріс на полі. Робінсон, який подорожував Палестиною в 1852 році, зазначив: «На чудових пшеничних полях усе ще попадається бур'ян, про який говориться в Новому Завіті. Мені сказали, що його не можна відрізнити від пшениці до жнив. Насіння за своєю формою схоже на пшеничне, але менше й чорне. Якщо його не відокремити від пшениці, то хліб, що містить

борошно з цього насіння, діє одурманююче на тих, хто його їсть». Таким чином, цей бур'ян в пшениці ще й шкідливий.

А зараз приступимо до тлумачення цієї притчі, яка, за визначенням богослова Бруса, є однією з найважчих. Є багато тлумачень цієї притчі, і складно вибрати найправильніше серед них. А складність у тому, що тлумачі не хотіли взяти до уваги слова Христа, що «поле це світ», а завжди намагалися показати, що під полем мається на увазі церква.

Спаситель сказав: «Хто добре насіння посіяв був, це Син Людський, а поле це світ, добре ж насіння це сини Царства, а кукіль сини лукавого; а ворог, що всіяв його це диявол, жнива кінець

віку, а женці Анголи. І як збирають кукіль, і як палять в огні, так буде й наприкінці віку цього. Пошле Людський Син Своїх Анголів, і вони позбирають із Царства Його всі спокуси, і тих, хто чинить беззаконня, і їх повкидають до печі огненної, буде там плач

і скрегіт зубів! Тоді праведники, немов сонце, засяють у Царстві свого Отця. Хто має вуха, нехай слухає!» (Мт. 13:37-43).

Перше непорозуміння при тлумаченні цієї притчі сталося між Августином і донатистами у V столітті. Католицька церква вважала своїми членами всіх, хто прийняв хрещення, і в церкві опинилися люди з різним духовним станом.

Донатисти, названі так по імені карфагенського єпископа Доната (біля 300 р. після Р.Х.), були вірні вченню про чистоту церкви й відлучали всіх, хто впадав

у відкритий гріх. Августин же становив, що створилося, у церкві обґрунтовував головним чином притчею про добре й погане насіння і наполягав на більшій терпимості в церкві: «Залишіть, хай разом обое ростуть». Але донатисти доводили, що, за поясненням Христа, «поле це світ», а не церква. Церква має виявляти терпимість щодо зла, яке є у світі; що не означає, що потрібно відмовитися від церковної дисципліни. Августин знаходив підтримку своїм доказам у притчі про невід (Мф. 13:47). Невід збирає з моря цього світу всяку рибу. Відділити її можна лише на березі. Так і в церкві неможливо відділити добрих від злих до великого суду. Донатисти відповідали, що притча про невід стосується тих гріхів, які не відомі пастирям церков. Ніхто не знає, яка риба в неводі, доки невід ще у воді. Таким чином, і в церкві є такі члени, гріхи яких є таємними. Такими залишаються й на день Господнього суду.

Друге непорозуміння сталося в часи реформації. Духовні рухи під впливом реформаторів привели до появи державних церков. І природно, що при тлумаченні цієї притчі прийняли зору Августина. Хоча церква ставилася з більшим довірою до людей з різним устроєм життя, але вона не бажала терпіти еретиків. Але тоді виникає питання: як виправдати видалення еретиків, якщо поле — це церква?

На думку богослова Беци, ця притча взагалі не стосується питання церковної дисципліни. Тут нічого не сказано про служителів церкви, але говориться про Ангелів. І це цілком і повністю має відношення до них. За словами Беци, єдине, що в цій притчі має відношення до церкви, це те, що віруючі повинні з терпінням приймати загальний стан речей у світі.

А зараз спробуємо зрозуміти, що хотів сказати цією притчею Сам Христос.

«Іншу притчу подав Він їм», — читаємо спочатку (Мт. 13:24). Гіронім (385-420 рр.) говорить, що кожна притча є немовби окремою стравою, яку Христос пропонував Своїм слухачам.

Сівачем доброго насіння є «Син Людський» (Мт. 13:37), але «коли люди спали, прийшов ворог його» (Мт. 13:25) і посіяв кукіль.

«Поле це світ» (Мт. 13:38).

Христос проповідував у Палестині, але знав, що незабаром настане час, коли Його справа охопить увесь світ. Пізніше Він послав учнів іти по цілому світу (Мр. 16:15).

«Добре ж насіння це сини Царства, а кукіль сини лукавого» (Мт. 13:38). Якщо в притчі про сівача Христос сказав, що «на насіння є Слово Боже», то тут під насінням маються на увазі люди, які по праву духовного народження належать до Царства Месії.

«Сини лукавого» — це ті, хто на тій же підставі належать ворогові душ людських. Вони за природою своєю є дітьми гніву (Еф. 2:3; Ін. 8:44; 1 Ін. 5:19).

«Ворог, що всіяв його це диявол» (Мт. 13:39). Христос нагадує, що все зло у світі від сатани.

«Жнива кінець віку» (Мт. 13:39). У цьому вірші слово «кінець» означає ще й дозрівання. Наш час стрімко біжить до свого кінця.

Тярк Освальд Адович (1904-84) — естонський баптистський проповідник, доктор богослов'я. Народився в сім'ї баптистського пресвітера. Закінчив семінарію в Естонії, після чого продовжив освіту в Бостонському богословському інституті (США). У 1930 р. повернувся на батьківщину. Був проповідником, викладачем і директором естонської баптистської семінарії (1932-40). З 1950 р. пресвітер церкви Олівісте у Таліні. Залишив після себе багату духовну спадщину. Його праці друкувалися в журналі «Братский вестник»

«А женці Анголи». У кінці цього часу в земних справах будуть брати участь небесні істоти. Вони вже зараз захоплюють стежати за здійсненням плану спасіння грішників і бажують проникнути в нього (1 Пет. 1:2); радіють наверненню грішників (Лк. 15:7), бо вони — «духи служебні, що їх посилають на службу для тих, хто має спасіння впадкоувати» (Евр. 1:14). Також вони очікують повеління йти у світ, щоб відокремити добрих від злих.

Ангели «позбирають із Царства Його всі спокуси, і тих, хто чинить беззаконня» (Мт. 13:41). І тільки тоді Царство Месії буде на землі навіки (Об. 11:15). Це Царство бачив пророк Даниїл (Дан. 2:35). У цій притчі ми не знаходимо заборони на видалення зла з церкви. Те, що Бог припускає існування беззаконника на планеті, не має перешкоджати нам усувати його з церкви.

Під висловом «всі спокуси» потрібно розуміти все, що є причиною спотикання й падіння, — усе, що веде людину до гріха.

«І їх повкидають до печі огненної» (Мт. 13:42). Сини лукавого будуть вкинуті «у піч огненну» або «у вічний огонь» (Мт. 25:41; Об. 19:20). «Буде там плач і скрегіт зубів!».

А що стало з благочестивими? Читаємо: «Тоді праведники, немов сонце, засяють у Царстві свого Отця» (Мт. 13:43). Тоді відкриється заслуга праведників, і вони засяють. Можливо, тут Христос скористався словами пророка Даниїла: «А розумні будуть сяяти, як світила небозводу, а ті, хто привів багатьох до праведности, немов зорі, навіки віків» (Дан. 12:3). Їхнє сяйво буде подібно до сонця, і це буде їхній природний стан.

І на закінчення залишається сказати, що головний зміст цієї притчі у вирішенні питання добра й зла в цьому світі.

Христос знав, наскільки важливе це питання. Йому відомо було, що багато хто запитували себе: чому в цьому світі поряд з людьми з прекрасними душами так багато людей недобрих? Одним словом — пшениця й кукіль ростуть на тому самому полі. І ми запитуємо Господа: «Пане, чи ж не добре насіння ти сіяв на полі своїм? Звідки ж узався кукіль?» (Мт. 13:27). І Спаситель відповідає: «Чоловік супротивник нашої оці... а ворог, що всіяв його це диявол» (Мт. 13:28, 39).

У цьому світі за будь-якими проявами зла стоїть сатана. Його тактика — ховатися, тому що він — син темряви. Ворог душ людських може сховатися, але не може сховати наслідки своїх справ, і Христос у цій притчі показав, що зло — реальне. Воно так само реальне, як реальний кукіль. Хоч він і здається схожим на пшеницю, але він таки не пшениця. Кукіль — це шкідлива й отруйна рослина. І різниця між добром і злом, правдою й неправдою, справедливістю й несправедливістю — реальна.

Рішення цього питання полягає в тому, щоб знайти навіть дуже незначну різницю. Іноді важко відрізнити добро від зла, особливо на початку. Але «як вирросло збіжжя та кинуло колос, тоді показався і кукіль» (Мт. 13:26). Тут Христос дає таку ж пораду, яку Він дав у Нагорній проповіді: «По їхніх плодах ви пізнаєте їх!» (Мт. 7:20).

Чому ж не винищити зло на самому початку? Так думали слуги з притчі, так само думає більшість людей сьогодні. Але відповідь Божа така: «Залишіть, хай разом обое ростуть аж до жнив» (Мт. 13:30). Небезпека в тому, щоб, виконуючи той кукіль, ви не вирвали разом із ним і пшеницю» (Мт. 13:29). Коріння пшениці й бур'янів так переплелися між собою, що неможливо висмикнути одне, не зашкодивши іншому.

І в цьому світі люди так тісно пов'язані одне з одним родинними узами й дружбою, що їх не можна розділити, не зашкодивши. Пораненими будуть не тільки ті, хто був на полі бою, але й кожне серце, яке любить пораненого. Зміст вчення Ісуса Христа ясний: якщо в нас самих є щось, що заважає нам досягати добра, то «вирви його». Але щодо наших ближніх ми

повинні діяти за правилом: «Не судіть, щоб і вас не судили» (Мт. 7:1). Але в церкві потрібно керуватися правилом: «Вилучіть лукавого з-поміж себе самих!» (1 Кор. 5:13). Що ж до світу, то є інше правило: «Залишіть, хай разом обое ростуть аж до жнив» (Мт. 13:30). Для пшениці є тільки одна можливість перемогти кукіль — перерости його. В іншому випадку залишається чекати жнив.

Для пшениці
є тільки одна
можливість
перемогти кукіль
— перерости його

Слова Христа повні оптимізму. Вони означають, що Бог ніколи не втрачає контролю над злом. Воно не йде за межі Його могутності. І наші долі знаходяться в руках Божих.

Людство зріє, як жниво. Прийде час, коли мета, яку визначив для нього Господь, буде досягнута, і тоді настане все нове. Тоді відділять добрих від злих, як кукіль від пшениці. Останні будуть кинуті «у піч огненну», «і ці підуть на вічну муку» (Мт. 25:46).

Вивчаючи психологію людини, можна помітити, що людина дотримується один раз вибраного напрямку й розвивається в ньому. Чим старша людина, тим складніше їй відмовитися від одного разу обраних поглядів на життя. До кінця свого життя людина набуває остаточних рис свого характеру. І тоді Господь припиняє її подих, як і сказано: «Людем призначено вмерти один раз, потім же суд» (Євр. 9:27). Але «Богові дяка, що Він Господом нашим Ісусом Христом перемог нам дав» (1 Кор. 15:57).

Ця притча також дала відповідь усім, хто запитував Христа: «Чи Ти Той, Хто має прийти, чи чекати нам Іншого?» (Мт. 11:3).

Він Той, Хто був, і що є, і що має прийти! ❏

Молитви Давида, сина Єсееєвого

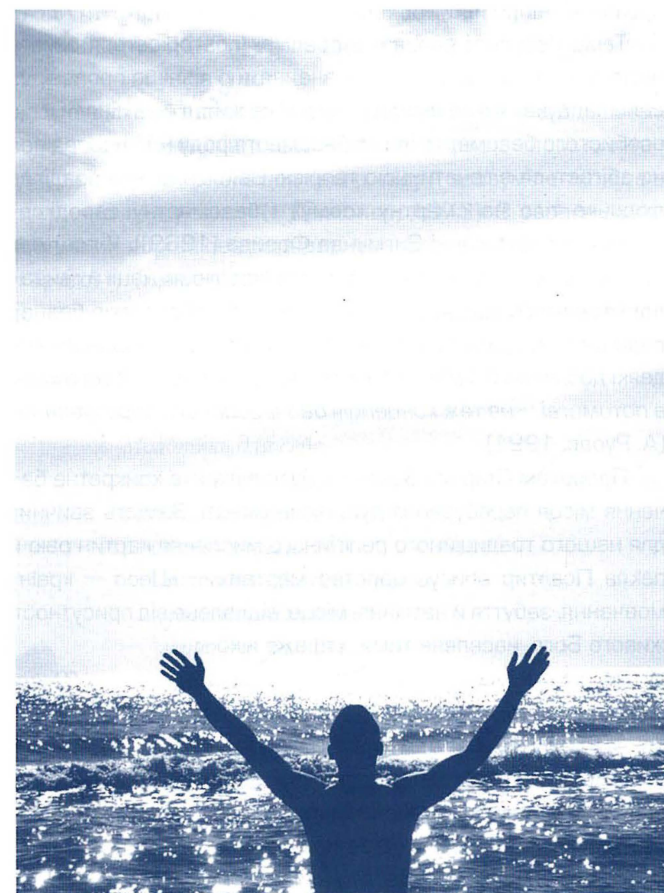
«Хваліть Господа, бо добрий Господь...» (Пс. 134:3) — таке логічне завершення думки псалмиста про свободу людської волі. Хвала — це ознака свободи, і тому цілком природно, що Книга Хвалінь наповнена хвалою

8 ЕСХАТОЛОГІЯ ТА СЛОВОСЛОВ'Я ПСАЛТИРЯ

Оскільки Псалтир, образно говорячи, «книга вертикальна», тобто книга, спрямована, головним чином, від людини до Бога й від Бога до людини, тому зрозуміло, що спроба дати образ Бога і Його велич веде до того, що слова множаться й піднімаються в пориві благоговітного захоплення. Вся даксологія, а особливо Хвала, як вища форма словослов'я, більше теоцентрична, ніж подяка. Тема подяки також посідає багато місця в псалмах, але подяка, зазвичай, зосереджується у відповіді на Божі дари й добро (Пс. 142:7), в той час як хвала ближче до поклоніння. Вона розпочинається в Бозі, і, зазвичай, не має конкретного змісту. Якщо подяка оспівує Бога за те, що Він дав людині, то хвала оспівує Його тому, що Він — Бог (Пс. 145:3; 103:1).

Власне, про які б атрибути Бога не згадувалося в псалмах, ці слова дихають свіжістю й хвалою. Коли псалмистів говорять про доброту Ягве і Його правду (Пс. 145:7), Його добродійства (Пс. 71:15), Його спасіння (Пс. 9:14), Його милість і вірність (Пс. 89:2), згадуючи про Його силу (Пс. 29:4), Його визволяюче в'язнів правосуддя (Пс. 146:7), Його чудеса (Пс. 96:3), про всі Його діла (Пс. 92:5), то охоплює захоплення — найчистіше і найблагоговітвіше, яке поєднує їх з Богом.

Порив хвали охоплює вибраний народ (Пс. 113:1), і в цьому показовими є всі псалми царства (Пс. 92–100). Хвала захоплює не тільки Ізраїль, але й язичників (Пс. 117:1) і, набуваючи всесвітнього характеру, поширюється навіть на природу: «Нехай ріки плещуть у долоні; нехай гори разом радіють...» (Пс. 98:8), а незабаром приєднає до цього хору всі піднебесні сили: «Хваліте Його всі ангели Його, хваліте Його всі небесні війська» (Пс. 148:2). Так у Псалтирі починають звучати есхатологічні нотки.

Головна есхатологічна тема Псалтиря не відрізняється від набору стандартних понять цієї області богослов'я Старого Завіту. Насамперед, впадає в око, що Книга Хвалінь описує історію не як цикл, що безперервно відновляється, а як рух уперед з особливими часами до приходу Господа й остаточним Його воцарінням. День Ягве — це день суду й гніву, день покарання грішників і всіх ворогів Божих: «...Бог розтрощить голови Своїх ворогів, волосате тім'я того, хто продовжує жити в гріхах» (Пс. 68:21). З іншого боку — це день радості для праведних: «Це брама Господня, — праведники в неї входять» (Пс. 118:20). Причому, на відміну від перших юдаїстських уявлень, що обмежують День Ягве лише Ізраїлем, есхатологія Псалтиря вказує, що Господь буде прийнятий, як Суддя всієї землі (Пс. 94:2; 96:13). Псалми царства перетворюють цю надію в молитву, волаючи до Бога про помсту (Пс. 94) або звіщаючи Його царювання (Пс. 96–99).

Тема загробного життя — одна з найзагадковіших тем Книги Хвалінь. Життя після смерті в цій книзі, як і в усьому Старому Завіті, покрита таємницею. Тому псалмоспівець, не розуміючи, запитує Бога: «...в шеолі хто прославить Тебе?» (Пс. 6:5) або: «Яка користь з крові моєї, коли я зйду в могилу? Чи буде порох славити Тебе, чи ж буде сповіщати про істину Твою?» (Пс. 30:9). Ці запитання донедавна розглядалися критичним богослов'ям як свідчення відсутності в Ізраїлі віри в загробне життя й уявлення про життя після життя лише як про поняття про небуття.

Тема небуття і справді в псалмах повторюється багато разів, можливо, передаючи те вчення, що пізніше проповідували саддукеї, які не вірили в загробне життя й заміняли ідею особистого безсмертя ідеєю безсмертя роду (що несподівано збігається з генетичною теорією Вейсмана, яка розділяє людське тіло на смертну «сому» і безсмертну зародкову плазму, у трактуванні Зигмунда Фрейда (1969)). У псалмах це передається ідеєю вічного життя Ізраїлю як нації й генеалогії псалмоспівця, яка не припиняється, тобто ідеєю безперервного продовження роду. З іншого боку, як відзначають деякі дослідники: «Варто пам'ятати, що увічнення свого імені в потомстві — це теж концепція безперервного перебування» (А. Руодс, 1991).

Пророкам Старого Завіту не було відкрите конкретне бачення місця перебування душ після смерті. Замість звичних для нашого традиційного релігійного мислення картин раю й пекла Псалтир описує царство мертвих — Шеол — країну мовчання, забуття й нетління, місце, віддалене від присутності живого Бога, населене тими, хто вже ніколи не зможе прославити Його, про кого Господь більше не згадує.

А. Руодс вважає перебування в Шеолі не «абсолютним небуттям», а більш слабкою формою життя, безцільною, яка не приносить користі існуванням. На цьому безраднісному тлі ще більш яскраво звучать рядки, в яких твердо передається надія на спасіння від влади Шеолу, як у псалмі 16: «Ти не залишиш душі моєї в Шеолі, і не даси святому Своему побачити тління!» У псалмі 139 псалмоспівець стверджує, що навіть якщо він піде до Шеолу, то й там не заховається від присутності Бога. Н.Н. Guthrie (1966) вважає, що особливо демонстративно ідея вічного життя й загробної відплати проявляється в псалмі 49, у якому псалмоспівець говорить, що нечестивців замкнуть, як овець, у Шеолі й приставлять до них пастухом смерть, а праведник буде врятований від влади Шеолу й прийнятий Господом.

Однак уважний погляд на текст псалмів дозволяє зрозуміти основу, що склала вчення фарисеїв про воскресіння мертвих. Більше десяти разів повторюється в Псалтирі слово «вічно» у формі прикметника й прислівника, що має відношення до особистості псалмоспівця: «Хай я оселюся в Твоєму наметі вічно...» (Пс.

61:4) «...буду вічно вдячний Тобі» (Пс. 30:12) «Нехай в перебуває перед лицем Божим навіки...» (Пс. 61:7) та ін. Подібні однозначні твердження в пророчій книзі не дозволяють віднести все це на рахунок поетичних перебільшень псалмоспівця або піднесеної й образної мови цієї книги; вони виразно вселяють світлу надію воскресіння. Не дарма псалмоспівець захоплено вигукує: «...перед обличчям Його на коліна попадають усі, хто до пороку повертається і не може себе оживити!» (Пс. 22:29). Таким чином затверджується мажорна нота псалмів, яка вселяє впевненість у майбутньому житті: «Ухилийся від злого та добре чини, та й навіки живи» (Пс. 37:27); «...по правиці Твоїй — блаженство вічне!» (Пс. 16:11). «...ім'я Твоє буде славити повік!» (Пс. 44:8).

9 ВАЖКІ МІСЦЯ В БОГОСЛОВ'І ПСАЛТИРЯ

У тексті Псалтиря (як і в інших книгах Старого Завіту) чимало «важких місць», які неможливо ігнорувати. Можливо найважчою в богословському відношенні є ідея «інших богів», які підкоряються Господу, які засуджуються Ним, викриваються й караються Ним. І все ж, при такому підході, Господь, Ягве, це Бог богів. Він — наймогутніший. Але Він — не єдиний. Заміна слова «боги» на слово «ангели» або «духи» у деяких перекладах Псалтиря дозволяє безболісно обійти цю проблему, не намагаючись вирішити її. Але класичний російський синодальний переклад Біблії не вдається до косметики. Як вважають деякі дослідники, він залишає нас у роздумах про той шлях до істинного єдинобожжя, який пройшов єврейський народ перше, ніж у релігійній свідомості остаточно затвердився погляд на Ягве, як на Єдиного («Тому що боги народів — ідоли, а Господь небеса створив!») (Н.С. Leupold, 1961, W.O.E. Oesterley 1939). Але, з іншого боку проблема «інших

богів» підводить нас до серйозного вивчення духовної сутності ідолів, у тіні яких ховаються демони. Чи не тому Богові таке ненависне ідолопоклонство, що, як зазначив апостол Павло «...язычники приносять в жертву, приносять демонам, а не Богам; а я не хочу, щоб єдналися з демонами» (1 Кор. 10:20)?

Вважається, що з ідеєю «інших богів» пов'язана поява в Книзі Хвалінь духовних істот — ангелів з одного боку, демонів — з іншої. Саме по собі слово «ангел» грецького походження й повністю відповідає єврейському «malakli», тобто «вісник», слово «дух» (євр. «ruah») означає також «вітер». Тому рядок «Ти твориш ангелами Твоїми духов...» (Пс. 103:4, рос. Синодальний переклад) цілком може бути перекладений як «втри чинить Він своїми посланцями...» (український переклад), що не має на увазі якихось особливих духовних істот. У деяких місцях, як зазначено вище, єврейські видання

заміщають словом «ангели» слово «боги». Слово «демони» вживається щодо ідолів Ханаана, яким євреї, які зрадили Ягве, приносили в жертву власних дітей. Чи не тут одне з можливих рішень проблеми «інших богів» — «піднебесних духів злоби»? Принаймні, у більшості випадків «інші боги» Псалтиря — носії зла.

Ангели й демони в Псалтирі (як і в більшості книг Старого Завіту) змальовані не так яскраво, як у новозавітних книгах. Імовірно, Богові невідомо було в той час відкрити цю істину досить повно, а богословська концепція надприродних істот була розроблена єврейськими вчителями вже після написання псалмів, хоча ніхто не сумнівається, що віра в ангелів і демонів жила серед юдеїв з незапам'ятних часів.

Дуже важкі для сприйняття сучасним читачем, особливо віруючим християнином, псалми-прокльони, а також псалми, в яких описане торжество над переможеним ворогом. Багато хто з протестантських коментаторів (наприклад, Б. Геце) переконані, що ці псалми назавжди залишилися в минулому й «не можуть знайти відгуку в серці християнина». Поміщаючи повний текст Псалтиря в «The Book of Alternative Service of Anglican Church of Canada», редактори застерігають, що псалми-прокльони публікуються винятково для збереження канонічного тексту книги, але не повинні використовуватися у богослужіннях. У більш ранніх виданнях «The Book of Common Prayer» (1985) ці псалми просто не наводилися. Таким чином, здійснювалася своєрідна «цензура» Біблії.

Іноді вихід бачиться в алегоричному тлумаченні змісту псалмів-прокльонів. Ворогами є не люди, а наші власні гріхи. Саме гріхи — діти «дочки Вавилону», чиї голови мають бути розбиті об камінь. Або йдеться не про наших ворогів, а про ворогів Господа, до яких у нас не повинно бути поблажливості. «Читання цих псалмів може берегти від літєлості, спрямовуючи нашу ненависть не проти грішників, а проти зла й гріха» (Біблія, Брюссель, «Життя з Богом», 1983).

Слід зазначити, що в дуже насиченому прокльонами псалмі 109 існує варіант прочитання, відповідно з яким псалмоспівець не вимовляє прокльону, але повідомляє Богові про те, які прокльони він чує від своїх ворогів.

10 ПОЕТИЧНІ ПАРАЛЕЛІ КНИГИ ХВАЛІНЬ

Віруюча людина — християнин чи єврей — буде шукати в текстах псалмів насамперед молитву, діалог людини й Бо-

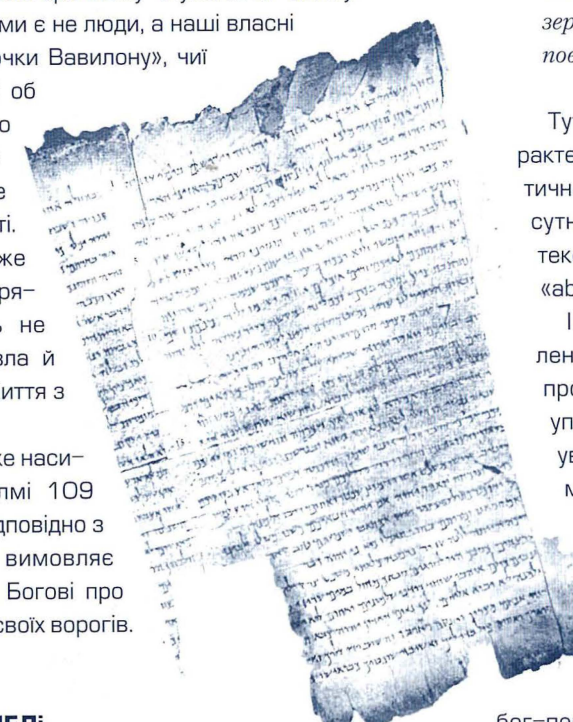
га. Агностик скаже, що перед ним зразки давньоєврейської поезії зі слідами єгипетських і ханаанських впливів. Людині, далекій від релігії й культурологічних проблем, псалми можуть здатися дуже далекими, архаїчними текстами, часом жорсткими, якщо не жорстокими. Що ж, такими й були біблійні часи. Але ніхто не може заперечити високої художньої вартості давньоєврейської духовної поезії. Численні пошуки «нееврейських» джерел Книги Хвалінь у біблійних текстологічних дослідженнях початку двадцятого століття привели до парадоксального результату: унікальність її (Книги) стала ще більш очевидна. У пошуках запозичень був свій «резон» — для гіперкритиків, а згодом і для атеїстично налаштованих текстологів було більш ніж бажано звести біблійні тексти до рівня явища «просто літератури», характерного для свого часу й зрозумілого лише в історичному контексті (І. Дьяконов, 1973). З єврейськими псалмами порівнювалися давньоєгипетські, вавилонські й угаритські (ханаанські) релігійні тексти, які лише досить віддалено могли нагадати про Книгу Хвалінь. Візьмемо хоча б кілька подібних прикладів. От давньоєгипетська «Пісня врожаю»:

*Молотить для себе,
молотить для себе,
солома для корму,
не стомлюйтеся,
молотить для себе, о воли,
молотить для себе,
зерно для хазяїна,
повітря прохолодне.*

Тут вбачається подібність з формальними характеристиками єврейської поезики. Але, фактично, замість паралелізму в даному тексті присутнє багаторазове повторення того самого тексту. Лише третій рядок відповідає формулі «abc — a-b-c».

І вже зовсім недоречним виглядає зіставлення текстів псалмів з вавилонським епосом про битву Мардука й Тіамат. Героїню епосу упіймали сіткою, потім Мардук змусив вітер увійти в її розкритий рот так, що Тіамат не могла його закрити. Вітер наповнив її шлунок, її серце було подавлене, а рот широко розкритий; він застромив свою піку, розверз її череву, розчленував її зсереди, простромив її серце, перемігши її, він знищив її життя, відкинув її труп і став на нього ногою... Далі

бог-переможець почав розчленовувати тіло переможеної богині й створювати світ з частин її тіла... Зрозуміло, даний текст має аналоги, але вони, найімовірніше, відносяться до індуїстської традиції й персоналіфікують собою одне з архетипічних уявлень (творіння як розчленовування

єдиного). Інші приклади давньоєгипетських текстів більш вражаючі, особливо тексти хвалінь на честь богів Єгипту, а також гімни «воцаріння».

*«Прийдіть, вигукніть, о боги країни,
Прийдіть, зрадійте, люди й народи!
Прийдіть, заспівайте в радості серця,
Гор сходить на свій престол!
Він освіжить спустошених,
він звеселить серця знедолених,
він урятує всіх людей».*

Проте, навіть тут можна говорити ймовірно про подібність теми, ніж про прямі текстологічні запозичення. Ситуація воцаріння й поклоніння досить стандартна й змальовується подібними словами. Неможливо зовсім заперечувати той факт, що деякі уривки з Книги Хвалінь можуть бути краще зрозумілі в контексті культурних традицій Ханаану. Біблія прямо говорить нам про те, що одним з керівників співочих колегій в часи царювання Давида — Ідифум (Етан) — був «езрахи» (хананеянин). Нові дані про співвідношення поезії Ханаану й Ізраїлю були отримані після знахідок у сучасній Сирії (Рас Шамра). Особливо яскравими є паралелі між виявленими текстами й псалмами 29, 68, 74 й 82, завдяки яким H.L. Geensberg (1936) доводив наявність загальних структурних елементів у хананській і єврейській поезії.

Наведемо приклад:

*«Подивись на ворогів твоїх, о Ваал,
подивись на ворогів, і ти розтрощи їх,
подивись, ти вразиш твоїх ворогів,
скорись твоє вічне царство,
твоє панування протриває вічно!»*

Аналог цим рядкам можна прочитати в псалмі 92:9: «Бо ось, вороги Твої, Господи, бо ось вороги Твої загинуть; розпо-рошаться всі беззаконники!»

Для нас подібне порівняння показує, що при безпечній подібності елементів — цеглинок, з яких побудовані зразки релігійної поезії Ханаану й Ізраїлю — ще більше вражає різниця між тим, що побудовано з цих елементів. Високою, величною будовою піднімається Книга Хвалінь над громіздкими, переважаними, спрощеними будівлями східного язичництва.

11 ТЕКСТОЛОГІЧНІ ДЖЕРЕЛА й ПРОБЛЕМИ

Два основних текстологічних джерела для перекладів і перекладань Псалтиря — це так званий Массоретський

(«массора» — традиція) давньоєврейський текст, підготовлений вченими рабинами (массоретами) на підставі ретельного редагування Священних Книг та їхнього відбору, переважно за принципом стародавності (остаточна канонізація єврейської Біблії — «Танах» — відбулася в 90 р. після Р.Х. на раді Іамнії) і грецький текст «сімдесяти тлумачників» (LXX. Септуагінта). Практично ж переклад Сімдесяти сприяв поширенню тексту Священного Писання в середовищі огречених євреїв діаспори. У євангельські часи саме Септуагінта була у Святій Землі, так само як і арамейська версія Біблії — Таргум. Юдейські автори, такі як Філон і Йосип, користувалися винятково грецьким перекладом.

Церковнослов'янський Псалтир — це дослівний переклад грецького тексту. Деякі богослови вважають, що грецький переклад Біблії більш надійне джерело, бо безпечно відрізняється стародавністю, на відміну від Массоретського кодексу, що сформувався

Єврейський текст	Грецький текст
1-8	1-8
9-10	9
11-113	10-112
114-115	113
116:1-9	115
116:10-19	116-145
117-146	146
147:12-20	147
148-150	148-150

вже наприкінці I ст. після Р.Х. і не піддавався впливу полеміки між юдеями й християнами. Рукописи Септуагінти на кілька століть давніші рукописів давньоєврейського, Массоретського кодексу. Проте, всі текстологічні дослідження останніх століть, починаючи з епохи Відродження, базуються на давньоєврейському тексті. Варто визнати, що цей текст дійшов до нас у прекрасному стані. Лише деякі «темні місця» можна пояснити псуванням тексту, в основному ж вони — наслідок природного обмеження знань наших сучасників в області древньої мови; очевидно, навіть автори перекладу Сімдесяти зустрічалися з подібними труднощами (див. Н.С. Leupold, 1961). В останні десятиліття «звітки Мертвого моря» показали, як дбайливо зберегла традиція священні тексти. Більше того, був знайдений єврейський оригінал 151 псалма, канонічність якого раніше заперечувалася, і в усіх виданнях російської Біблії була примітка: «У євреїв цього псалма немає, він перекладений з грецької» (J.A. Sanders, 1965).

Тут доречно нагадати, що нумерація псалмів у массоретському грецькому варіантах Біблії не збігається. Оскільки читачеві можуть потрапити в руки різні варіанти Біблії, в яких нумерація псалмів базується на грецькому (російська Біблія) або давньоєврейському варіанті (українська Біблія, практично всі англійські переклади Священного Писання), наводимо таблицю відповідності нумерації псалмів.

ЗАМАХ НА ОСНОВИ

Церква перед викликом сучасного світу

В усі часи злий використовував різні методи, щоб змусити людину сумніватися у Божій істині. Посіяти сумнів — це улюблений метод ворога душ людських для зведення багатьох. В Едемському садку він вів дружню розмову, немов би уточнюючи, чи справді Бог заборонив їсти з дерева пізнання. Ісуса в пустелі він провокував довести, що Він таки дійсно Син Божий. До сучасних християн (і тих, хто так називається) злий часто підходить через милу і приємну розмову опосередковану літературою та кінематографією, тими продуктами масового мистецтва, які в основному споживає більшість людей

Пропоную вам спостерегти, як завдяки успішному і добре розрекламованому роману (та кінофільму) ставляться під сумнів основи християнства. Свої спостереження я ґрунтую на романі Дена Брауна «Код да Вінчі»

Основа 1. Писання

Згадаємо критерії, за якими визначалася канонічність кожної книги Біблії.

1. **Апостольське авторство.** Чи був автор апостолом, або, можливо, мав близький зв'язок з якимсь апостолом? Для прикладу, Марко писав під наглядом Петра, а Лука опирався на авторитет Павла.
2. **Прийняття книги.** Визнання книги Церквою було важливим фактором. За таким каноном неправдиві книги відкидалися (що, між іншим, затримало визнання деяких правдивих книг).

3. **Зміст книги.** Чи книга відповідала доктрині й ортодоксальному вченню, яке було прийняте раніше? Підроблена «Євангелія від Петра» була відкинена саме за цією ознакою.
4. **Натхнення.** Чи мала книга такі ознаки високої моралі та духовних цінностей, що відображали роботу Святого Духа? Апокрифічні книги та книги, авторство яких приписувалося авторитетним особам, які насправді їх не писали, були відкинені, бо не витримали цього тесту.

— Але хто ж вирішував, яку Євангелію вибрати? — запитала Софі.

— Ага! — Тібінг випромінював ентузіазм. — Тут і криється іронія! Ось що вражає християн! Біблія, як ми тепер знаємо, була складена з різних джерел язичником, римським імператором Костантином Великим.

(Ден Браун. Код да Вінчі)

Історія канону

Існувало декілька факторів, які спричинили визнання та складання канону Нового Завіту. 1. Підроблені писання, а також напади на справжнє Писання.

Наприклад, Маркіон відділяв Старий і Новий Завіти від послань Павла (він змінив Євангелію від Луки, щоб підігнати її під своє вчення). 2. Зміст книг Нового Завіту свідчив про їхню правдивість, і звичайно, вони були зібрані й визнані канонічними. 3. Праці апостолів використовувалися для всенародних богослужінь, а відтак потрібно було визначити, які з цих листів є канонічними. 4. Указ імператора Діоклетіана в 303 р. ви-

магав, щоб усі священні книги були спалені, що також стало причиною створення збірки книг Нового Завіту.

Процес визнання та відбору книг Нового Завіту почався у перші століття християнської Церкви. Деякі книги Нового Завіту були визнані з самого початку. Павло визнавав писання Луки такими ж авторитетними, як і Старий Завіт (у 1 Тим. 5:18 наводяться слова з Повт. Зак. 25:4, а в Лк. 10:7 написано про ці два місця: «Писання говорить...»). Петро також визнавав листи Павла за Писання (2 Пет. 3:15-16). Ці листи читали в церквах і навіть передавали з однієї церкви до іншої (пор. Кол. 4:16; 1 Сол. 5:27).

У післяапостольські часи Климент Римський (пом. у 95 р. після Р.Х.) у своєму листі згадує принаймні про вісім книг Нового Завіту; Ігнатій Антиохійський (пом. у 115 р. після Р.Х.) визнає вісім книг; Полікарп, учень

апостола Івана (пом. у 108 р. після Р.Х.), визнає п'ятнадцять книг. Це не означає, що ці люди не визнавали канонічними інші книги, але це книги, які вони згадують у своїх листах. Згодом Ірней (пом. у 185 р. після Р.Х.) засвідчив визнання двадцять однієї книги. Іпполіт (170-235 рр. після Р.Х.) визнавав двадцять дві книги. У той час точилися дискусії навколо послань до Євреїв, Якова, 2 Петра, 2 та 3 Івана.

Свідчення Мураторіанського Канону було найважливішими (складений у 170 р. після Р.Х.). У ті часи саме він був зібранням книг, які визнавалися Церквою канонічними. Мураторіанський Канон

Підстава моєї віри —
«... віра від слухання,
а слухання через
Слово Христове»
(Рим. 10:17)

раторіанський Канон включав у себе всі книги Нового Завіту, крім послання до Євреїв, Якова та одного листа Івана.

У IV ст. мало місце ще одне важливе визнання канону Нового Завіту. У 363 р. Лаодикійський Собор постановив, що тільки Старий Завіт і двадцять сім книг Нового Завіту можуть читатися в церквах. Атанасій у 367 р. перелічив двадцять сім книг Нового Завіту, які були визнані правдивими. Собори в Гіппо (393 р.) та Карфагені (397 р. після Р.Х.) також підтвердили канонічність цих двадцяти семи книг.

Висновки

Отже, загрозлива розмитість основ: кожен вірить у що-небудь... немає мірила. Адже саме по Біблії ми орієнтуємося, у що і як вірити, як служити. Тому при відсутності основ Писання немає ніяких моральних норм та стандартів — кожна епоха, кожна людина вирішує сама, які норми їй влаштовують. Аналогічна ситуація і з релігією — кожен самостійно вирішує, у що і як йому вірити. Або, простіше кажучи, повертаємося до язичництва, коли кожна родина мала свого божка.

Але ми вже були там, і через Писання знайшли спасіння. Адже ми з вами «...збудовані на основі апостолів і пророків, де наріжним каменем є Сам Ісус Христос» (Еф. 2:20).

Основа 2. Ісус Христос

Ми віримо, що Ісус — Бог. Це основа християнства. Без Боголюдини Ісуса немає самого християнства. Від самого Його воскресіння ведеться війна проти Його божественності. Ким тільки Його не робили: і революціонером, і вождем пригноблених рабів чи знедоленого пролетаріату, і прислугою панів і рабовласників, і великим вчителем, і видатним філософом. Один американець написав книгу, де відкрив, що Ісус був видатним бізнесменом — а поширення християнства свідчить про вдалий бізнес-проект.

— Саме так, — кивнув сер Тібінг. — Слухайте краще мене. У часи злиття двох релігій Костянтиніві потрібно було зміцнити нову християнську традицію, і він скликав знаменитий Вселенський собор. На цих зборах обговорювалися, приймалися й відкидалися багато аспектів християнства — дата Великодня, роль єпископів, церковні таїнства й, зрозуміло, божественність самого Ісуса Христа.

— Щось я не зовсім розумію, — зі здивуванням насупилася Софі. — Божественність Ісуса?..

— Моя дорога, — урочисто оголосив Тібінг, — до цього історичного моменту Ісус розглядався Його послідовниками як смертний пророк... людина, безумовно, велика і впливова, але всього лише людина. Простий смертний.

— Не син Бога?

— Так! — радісно викликнув Тібінг. — Тільки на цьому Вселенському соборі Христос був проголошений і офіційно визнаний Сином Божим. У результаті голосування.

— Зачекайте. Ви що ж, хочете сказати, що божественна сутність Ісуса стала результатом голосування?

— Причому виграв Він лише з невеликою перевагою голосів, — сказав сер Тібінг.

(Ден Браун. Код да Вінчі)

Собор був скликаний через Арія, пресвітера з Олександрії, який стверджував, що Ісус, будучи Сином Божим, за природою не є Богом, а створений Ним. На Соборі також дискутувалося, чи вічний Син, як вічний Отець.

У своїх дослідженнях д-р Пол Мейер, історик з Мічиганського Університету, дійшов висновку, що «голосували 300 проти двох». Крім того йшлося про те, чи є Ісус так само безначальний, як і Отець, чи був час, коли Ісус «не існував» разом з Отцем. Але ніхто з присутніх на Соборі (включаючи самого Арія) не вважав Христа простою людиною.

Отже, в романі «Код да Вінчі» наводиться свідомо помилкове твердження, що божественність Христа вирішилась на Нікейському Соборі.

— Як я вже говорив, — заходився пояснювати сер Тібінг, — церковники намагалися переконати світ у тім, що простий смертний, проповідник Ісус Христос, був насправді божественною по своїй природі істотою.

(Ден Браун. Код да Вінчі)

Чи справді Ісус стверджував, що Він Бог? Це є незаперечним, оскільки майже все, що Ісус говорив і робив, на це вказує. Наприклад, чудо ходіння по воді. Чому Він не злетів або не перетворився в кого-небудь? Виявляється, причина от у чому: «Розтягує небо Він (Бог) Сам, і ходить по морських висотах» (Йов 9:8). Цей текст із Старого Завіту був добре відомий тим, до кого звертався Ісус — тільки Бог ходить по морю. Тому коли Ісус вирішує йти по воді, Він показує

БОЖІ ДІЛА, ЯКІ ЧИНИВ ІСУС

Вчинки Ісуса	Дії Бога
Втихомирення бурі (Мт. 8:23-27)	Він змінює бурю на тишу, і стихають їхні хвилі... (Пс. 107:29)
Зцілення сліпого (Ів. 9:1-7)	Господь очі сліпим відкриває, Господь випростовує зігнутих, Господь милує праведних! (Пс. 146:8)
Прощення гріхів (Мт. 9:2)	Я, Я є Той, Хто стирає провини твої ради Себе, а гріхів твоїх не пам'ятає! (Іс. 43:25) Провини твої постирав Я, мов хмару, і немов мряку гріхи твої, навернися ж до Мене, тебе бо Я викупив! (Іс. 44:22)
Ісус — Спаситель (Лк. 2:11)	Я, Я Господь, і крім Мене немає Спасителя (Іс. 43:11)

не просто Свою силу, але й Свою божественність. Це наочний урок.

Безперечно, що Його учні й ранні християни з самого початку вважали божественність Христа основою своєї віри: «Він є образ невидимого Бога, роджений перш усякого творива. Бо то Ним створено все на небі й на землі, видиме й невидиме, чи то престоли, чи то господства, чи то влади, чи то начальства, усе через Нього й для Нього створено!» (Кол. 1:15-16) У цьому уривку апостол Павло ототожнює Його з «Творцем». Послання Павла були написані незабаром після смерті Христа, і в цих посланнях, як наприклад, в уривку, наведеному вище, викладені принципи віровчення. Ці

принципи передавали уявлення ранньої християнської громади про Ісуса, і їхнє центральне уявлення — Його божественність.

— ... Ісус дійсно був великою і дуже сильною людиною. І все це політиканське маневрування Костянтина ніяк не применшує величчя життя Христа. Ніхто не може сказати, що Христос був ошуканцем, ніхто не заперечує, що Він дві тисячі років тому ходив по цій землі й надихав мільйони людей, закликаючи їх до кращого життя...

(Ден Браун. Код да Вінчі)

Він називав Себе Богом. Відомий Оксфордський професор К.С. Льюїс писав: «Я говорю все це, щоб запобігти воістину дурному зауваженню, що нерідко можна почути: «Я готовий визнати, що Ісус — великий учитель моральності, але відкидаю Його претензії на те, що Він Бог». Говорити так не слід. Простий смертний, котрий стверджував би те, що говорив Ісус, був би не великим учителем моральності, а швидше божевільним на зразок тих, хто вважає себе Наполеоном або чайником, або самим дияволом. Іншої альтернативи бути не може: або ця людина — Син Божий, або божевільний чи ще щось гірше. І ви повинні зробити вибір: можете відвернутися від нього як від ненормального й не звертати на Нього ніякої уваги; можете вбити Його як диявола; інакше вам залишається впасти перед Ним і визнати Його Господом і Богом. Тільки відмовтесь, будь ласка, від цієї зверхньої нісенітничі, начебто Він був великим учителем-гуманістом. Він не залишив нам можливості думати так».

«Ніхто бо не може покласти іншої основи, окрім покладеної, а вона Ісус Христос» (1 Кор. 3:11).

Критика божественності Ісуса є нападом на наріжний камінь християнства. Серцевиною ортодоксального вірування є визнання, що

Ісус прийняв смерть за гріхи людей, аби врятувати приречене на загибель людство. Якби Ісус був лише людиною, Він не зміг би померти для спасіння світу. Саме через Його Божественність Його смерть мала виняткову цінність, і тому Він міг померти за весь світ.

Нападаючи на цю основу, світ хоче позбавити нас Того, в Кого можна вірити.

Основа 3. Церква

Протягом двох тисячоліть вона пригнічувала й знищувала тих, хто загрожував їй викриттям. Із часів імператора Костянтина Церкві досить успішно вдавалося приховувати правду про правдиві відносини Марії Магдалини й Ісуса. А тому зовсім не дивно, що й зараз священники знайшли спосіб і далі тримати світ у незнанні.

Чи має увесь світ залишатися в незнанні й далі? Чи варто дозволити Церкві й надалі вбивати брехливі ідеї в голови людей через свої книжки?

— Визнаю, — сказав Тібінг, — реакція була надмірно жорстокою, але й Церкву можна зрозуміти. У неї були досить серйозні підстави зберігати ці відомості в таємниці. Церква б серйозно постраждала, якби раптом вони виявилися віддані широкому розголосу. Дитина Ісуса підірвала б саму ідею Його божественного походження, підірвала б самі основи й підвалини християнської церкви, що проголосила себе єдиною сполучною ланкою між Богом і людьми, єдиними воротами, через які людина може потрапити в Царство Небесне.

(Ден Браун. Код да Вінчі)

У Євангелії від Матвія 16:18 Ісус сказав: «Я збудую Церкву Мою», вказуючи, що це відбудеться у майбутньому. Цей важливий аргумент свідчить, що коли Ісус промовив ці слова, церкви як такої ще не існувало. У 1 Кор. 12:13 говориться, яким чином будуватиметься Церква. Це праця Святого Духа, Який охрещує віруючих в одне Тіло Христове. У момент відродження Святий Дух поміщає

віруючих людей у союз із Христом. В Еф. 1:22-23 церква ототожнюється з Тілом Христа, а також наголошується на союзі з Христом, в який входять усі віруючі в момент навернення до Бога.

У книзі Дії Апостолів 1:5 Ісус сказав: «Ви охрещені будете Духом Святим через кілька тих днів». Це вказує на працю Святого Духа, Який створює єдність віруючих з Ісусом, яка тоді ще не розпочалася, але неминуче повинна була настати. З контексту видно, що ця подія відбулася в день П'ятдесятниці разом із зішесттям Святого Духа (Дії 2:1-4).

Тому можна сформулювати дві основні цілі, для чого існує церква. З одного боку, церква — це зібрання віруючих людей, де вони служать одне одному (вчення, спілкування, поклоніння); з іншого — церква служить Євангелією для невіруючих у світі. Отже, церква служить як віруючим, так і невіруючим людям.

Тому випадок проти Церкви зрозумілий — людина має залишитися самотньою, щоб було простіше нею маніпулювати.

Що робити церкві?

Ми, люди віри, можемо показати людям, які втратили зв'язок із Богом, справжній образ Ісуса Христа, а свідченням свого життя реальність зустрічі з Ним. І пам'ятаймо, що ми боремося проти піднебесних духів злоби.

Світ хоче забрати у нас основу, щоб зробити безсилим. Але наша основа — Ісус, Якого ми знаємо через Писання і Якому разом поклоняємося у заснованій Ним Церкві. Він — наша сила і наша перемога. ☩

Про духовну дипломатію

Інтерв'ю з М.З. Моргулісом

Михайло Моргуліс народився і навчався у Києві. В 1972 р. емігрував у США, де отримав ступінь магістра літератури в Норвічському університеті (штат Вермонт). Викладав у коледжах і університетах. Багато років працює головним редактором видавництва «SlavicGospelPress» (Уїтон, Чикаго), що видало російською мовою більше 100 праць відомих західних християнських авторів загальним накладом біля 12 мільйонів примірників. Президент американської асоціації «Міжнародний християнський міст», засновник руху «Духовна дипломатія», радник ряду комісій Конгресу США. М. Моргуліс — ведучий ряду релігійних телевізійних програм у США, Росії, Білорусі та інших країнах СНД. Зокрема, у 90-і роки на російському телебаченні він вів програму «Возвращение к Богу». Член Міжнародного Пен-клубу, академік Академії духовної єдності народів світу

— **Михайле Зіновійовичу, ви дуже відома особистість в Україні. Хотілося б довідатися у вас, як у досвідченого християнина й суспільного діяча, що робить людину такою відомою?**

— Відверто кажучи, популярність — це ніщо. Вона, як і слава, про яку говориться в Біблії, минає. Важливо, як до неї ставиться людина. Моя популярність нічого мені не додає й не віднімає. Головне — робити свою справу, а моя справа, по суті — змінювати серця людей. Ми знаємо, що зміни в серцях уряди країни приведуть до змін й у самій державі. Проповідуючи духовні ідеї дипломатії, ми намагаємося зупинити військові, етичні, політичні конфлікти в країні.

— **Ви згадали про духовну дипломатію, і мені здається, що ваша книга «Духовна дипломатія» — свого роду єдина. Про що вона?**

— Ми живемо в такий час, коли люди не довіряють одне одному. Ми навчилися красиво посміхатися, але не довіряти. Тому у світі так багато не зупинених конфліктів, у різних країнах ідуть війни — на Близькому Сході, в Африці, у Європі. Тому ще у 1991 році, коли відбулася зустріч із М. Горбачовим, ми дійшли висновку, що духовна дипломатія — це спроба зупинити конфлікти між країнами, всередині країн за допомогою духовних цінностей. Наприклад, у Білорусі буває досить шорсткостей між чиновниками. І ми вирішили взяти на себе вирішення цих конфліктів. Завдяки духовній

дипломатії, торік був підписаний перший указ про зняття податків з усіх церковних організацій Білорусі. Зараз готується указ про те, що можна буде проводити духовні зібрання не тільки в приміщенні церкви, але й у приватних будинках. Раніше це було неможливо. Це приклад поліпшення стосунків усередині країни.

— **На яких головних принципах ґрунтується духовна дипломатія?**

— Мене часто запитують: «Як вам вдається встановлювати стосунки з президентами країн?» Я не знаю, можливо, люди бачать у мені якусь духовну таємницю, яку вони хотіли б дізнатися. А крім цього вони розуміють, що коли я дивлюся на людину, то бачу в ній не президента чи пастора, військового чи дипломата — я бачу в ній творіння Боже. І це одна з основ духовної дипломатії.

— **Довгий час серед наших віруючих проголошувалася такий девіз: ні політики, ні полеміки, а тільки любов! І в мене створюється враження, що вам саме і вдалося об'єднати ці три поняття.**

— Те, що віруючі декларували, обумовлювалося обставинами того часу. Було небезпечно входити в область політики, і віруючі це інтуїтивно розуміли. Звичайно, любов повинна бути в будь-якій сфері життя. І скрізь, де тільки можливо, потрібно про це говорити, щоб люди розуміли, що ти — дипломат Христа, що ти приніс їм нове відчуття в житті, що це не просто твій обов'язок, а твоя духовна сутність.

— **Дипломатична служба — це один із солідних підрозділів. Що ви можете сказати про духовну дипломатичну службу? Чи кожен може прилучитися до неї, чи це доля обраних?**

— Я думаю, що в різній мірі кожен може бути представником духовної дипломатії. Я завжди говорю, що кращим дипломатом у житті був Христос. Він знав, коли говорити, а коли мовчати, коли взяти батіг і вигнати,

мовчати перед Пилатом... Тому я думаю, що будь-який віруючий, озброєний мудрістю Божою, має бути дипломатом свого Господа й говорити про це. Інша справа, що в кожного різні можливості: один може говорити на весь світ, а другий може сказати тільки одній людині.

— **Щоразу, коли ви приїжджаєте в Україну, у вас дуже завантажений графік. От і нинішній ваш візит теж дуже насичений. Ви зустрічалися з багатьма впливовими людьми, політиками. Розкажіть трохи про ваші зустрічі.**

— Політика — справа дуже тонка, часто нечиста, побудована на компромісах. Проте, завдяки своїй життєвій філософії, я завжди знаходжу в людині безліч хороших якостей. Недавно я зустрічався з Л. Кравчуком, першим президентом України, ми й поспівали з ним, і згадали багато чого. Я з великою симпатією й повагою ставлюся до нього. Зустрічався я і з О. Морозом, з мером Києва Л. Черновецьким і його дружиною. В усіх цих людях є багато хорошого.

Коли я дивлюся на будь-яку людину, я намагаюся побачити її серце, а в серці часто багато шрамів, ран, надій, що не

збулися, нереалізована любов... Можливо, тому люди трохи більше мені вірять, дивляться на мене трохи інакше.

— **Історія Союзу євангельських християн-баптистів — це історія постійних утисків, переслідувань. І ті люди, з якими Ви зустрічалися, саме задавали цей ідеологічний напрям. Що сьогодні Ви можете сказати про них? Чи відбулися якісь зміни?**

— У той час, про який ви згадали, було не просто зіткнення ідеологічних працівників і віруючих. Це було зіткнення двох різних релігій. Була штучно створена релігія комунізм, і вони дуже сильно робили вигляд, що в це вірять. З іншого боку були віруючі зі своєю щирою вірою. Той бог був засоромлений і впав, а Бог, Якому поклоняються віруючі, продовжує жити й перемогати світ. Сьогодні вірити стало модно, і багато хто з тих, хто називав себе атеїстами, говорять, що вірять у Бога. Але часто це спекуляція на імені Христа й вірі. Але така «віра» не робить людину й світ довкола неї краще, вона не дає їй можливості справді любити людину. Змінилися правила гри, змінилися слова, назви, але насправді залишилися та ж ситуація.

— **Журнал «Євангельська нива» представляє дуже широку читачську аудиторію. І у Вас є прекрасна можливість звернутися як духовному дипломатові до читачів. Що Ви хотіли б сказати, до чого закликати, що побажати?**

— Я запропонував би кожному перевірити себе на віру. Запитати себе: чи дійсно я люблю світ, що навколо мене? Чи дійсно наші слова любові проголошуються не тільки в церкві, але й у повсякденному житті. Перевірити, що для нас означає християнське життя: чи це відвідування церковних зібрань і спів у хорі, чи це стандарт життя. Життя у Христі — це 24 години на добу за заповідями Христа. Любов починається з терпіння. Коли ми навчимося терпіти одне одного, на корінні цього терпіння колись виростуть квіти любові. ☩

Чи зможе наше Братство фінансово забезпечити своє служіння?

(спілкування бухгалтерів обласних об'єднань та навчальних закладів)

24 травня відбулася зустріч бухгалтерів обласних об'єднань та деяких навчальних закладів. Організували зустріч бухгалтерський відділ ВСО ЄХБ та Слов'янське Євангельське Товариство

Одне з головних питань зустрічі — можливість фінансового самозабезпечення церков. Очевидно, що починаючи від Чорнобильської катастрофи і до сьогодні українські церкви є лише споживачами гуманітарної та фінансової допомоги з-за кордону. Часи змінюються, закордонні спонсори переключаються на менш розвинені країни Азії та Африки. То чи зможуть церкви нашого братства забезпечити фінансування своїх потреб, а також проведення євангелізаційних та

інших програм? Яких заходів треба вжити та що змінити для досягнення цієї мети. Після аналізу нинішньої ситуації були зроблені такі висновки: перш за все, кожна церква повинна мати власний біблійний бюджет планованих доходів та витрат. Чому біблійний? Тому що кожна стаття бюджету є ні чим іншим, як біблійним повелінням. Наприклад: місі-

онерська праця — Матвія 28:19-20, підтримка служителів — Тимофія 5:17-18, добродійність — Галатам 2:9-10, утримання дому молитви — Огія 1:4.

Протягом зустрічі були розглянуті шляхи надання обласними об'єднаннями допомоги помісним церквам в організації матеріального служіння на місцях. Друга частина зустрічі стала своєрідним обміном досвідом між бухгалтерами.

Сподіваємося, що ця зустріч стане переломним моментом для українських церков, коли церкви змінять свій статус з найбільшого «споживача» на найбільшого «жертвувача». Жертвуючи не тільки на свої особисті потреби, а зростаючи до рівня, коли церкви за власний рахунок зможуть направляти місіонерів у інші країни для слави Господньої. ☩

Автор: В'ячеслав Свіріденко

Надія, що виправдалася

«Через те, що багато-хто брались
складати оповість про справи, які
стались між нами...
тому й я, все від першої хвили докладно
розвідавши, забажає описати за
порядком...»
(Лк. 1:1-3)

Кажуть, що велике бачиться на відстані. Всеукраїнський Фестиваль Надії став воістину грандіозною подією в житті нашої країни. Не дивно, що про нього й зараз, через кілька місяців, так багато говорять і пишуть. Тому, наслідуючи євангеліста Луку, вирішили й ми ретельно дослідити все, що було пов'язане з Фестивалем і супроводжувало його, для того, щоб представити на суд читачів і нащадків, як можна об'єктивнішу картину Свята Благовістя, що проходило в Києві й в Україні

Отже, «Споконвіку було Слово...» Точніше, Слово Боже й Велике доручення Христа «Ідіть, і навчіть всі народи», у тому числі й народ України. Адже не секрет, що відсоток віруючих у нашій 47-мільйонній країні дуже малий. Втім, справа, звичайно, не у відсотках, а в тому, що ми, українці, дійсно гинемо як нація. Не дуже приємно усвідомлювати, що наша країна посідає одне з перших місць по СНІДу, наркоманії, алкоголізму, розлученням, абортам,

Фестиваль: цифри й факти

- Під час проведення різних заходів фестивалю дітям було вручено 103 тисячі Різдвяних та Великодніх подарунків «Сумка Самарянина».
- 400 інвалідів різних вікових категорій отримали в подарунок нові візки.

кількості самогубств та ін. Тому заклик: «Давайте рятувати свій народ!» нам, громадянам України, варто розуміти буквально. Саме так вчинили брати, запросивши для проведення євангелізації досвідчених благовісників.

Організатори Фестивалю — Євангельська Асоціація Біллі Грема (США)

Проповідує Франклін Грем (праворуч), перекладає Віктор Гамм

і Християнський Центр «Відродження» — мають багатий досвід у проведенні подібних заходів. Починав цю воістину благословенну працю відомий благовісник і засновник Асоціації Біллі Грем. З 1989 р., коли вік і стан здоров'я змусили знаменитого євангеліста відійти від активної діяльності, його справу продовжує син, Франклін Грем — проповідник і благодійник, автор декількох книг, володар багатьох престижних міжнародних титулів і нагород. Щорічно співробітники Асоціації разом із християнами всіх деномінацій готують і проводять біля десятка фестивалів благовістя в різних країнах світу — не дивно, що саме вони були запрошені нашими братами в Україну для того, щоб допомогти нашому народу знайти дорогу до Бога.

України. Вперше в історії нашої країни всі віруючі об'єдналися Одним Главою — Христом заради спасіння душ своїх земляків. Сьогодні багато говорять про те, що це було помилкою, Братство євангельських християн-баптистів упоралося б із завданням євангелізації всієї країни власними силами, оскільки

є найчисленнішим і діяльним в Україні. Можливо. Але для чого? Він це допустив. Можливо, для того, щоб ми побачили, скільки насправді навколо праці — стільки, що її вистачить із надлишком і нам, і іншим? Мета Бога — спасіння грішників. Якщо ми будемо нехтувати в Божій праці, Господь пошле на свої паші інших, бо Його справа не може бути зупинена! Але де тоді будемо ми?!

Підготовка

Як би там не було, домовленість з основних питань була досягнута. З голів євангельських Союзів і Церков України була створена Наглядацька Рада, яку очолив Г.І. Комендант. Директором Фестивалю призначений Віктор Гамм, а головою оргкомітету — директор Християнського Центру «Відродження» Михайло Наконечний. Навесні 2006 р. був оголошений старт підготовки до Фестивалю. У квітні в Києві відбулася перша велика інформаційна зустріч з представниками християнських церков України, а всього подібних молитовно-координаційних заходів було 19.

Спочатку планувалося, як і в інших країнах, для проведення Фестивалю Надії орендувати найбільший стадіон і доставити туди автобусами, потягами всіх бажаючих відвідати цей форум. Але після вивчення поданих заявок,

явилось, що Україна — справді дуже велика країна, і бажаючих почути Слово Боже в ній — величезна кількість. Врешті-решт вирішили зібрати на 100-тисячному стадіоні «Олімпійський» гостей з Києва й прилягаючих до нього міст, а для 17 областей нашої країни організувати перегляд Фестивалю за допомогою супутникового телебачення. Ця новина дуже засмутила християн Донецької, Луганської, Миколаївської, Одеської, Чернівецької, Івано-Франківської, Закарпатської й інших областей — адже на той час вони встигли запросити на Фестиваль у Київ тисячі своїх невірних родичів, друзів, знайомих! Братам і сестрам непросто було пояснити невірним людям причину таких кардинальних змін. Але — слава Христу! — ми, з Божою допомогою, перебороли й це. Супутникові антени були встановлені в 105 залах, і з їхньою допомогою Добру Вістку почули більше 134 тисяч душ.

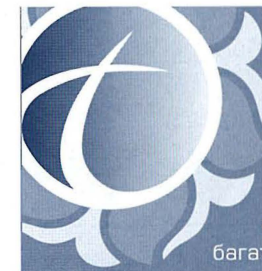
Немає рації розповідати про всі випробування, що випали на нашу долю під час підготовки до Фестивалю.

Та й безглуздо було б очікувати, щоб лукавий байдуже поставився до рішучої спроби християн України вирвати з його влади

Фестиваль: цифри й факти

- 22 квітня було проведено Всеукраїнський День посту та молитви. Напередодні фестивалю в Україні пройшла восьмиденна молитовна естафета.

Фестиваль Надії став незабутньою подією для багатьох тисяч людей як віруючих, так і невірних. Комуś сподобалися проповіді Франкліна Грема та особисті свідчення дітей Божих, іншим — спів 4-тисячного Об'єданого хору церков України, славоспів груп та солістів... Були й такі, кому не сподобалось взагалі нічого — але ж вони також мають право на власну думку. Однак, серед багатьох опитаних ми не зустріли жодного, хто залишився б байдужим до цієї події. І це тішить: отже, мета досягнута. Фестиваль збув Україну, підштовхнув багатьох замислитись про те, куди вони йдуть і кому служать, допоміг переоцінити багато що у своєму житті. Тож є надія, що пробуджені проповіддю Слова Божого люди знайдуть дорогу до свого Небесного Отця, а християни стануть ще більш ревними у служінні нашому Господу. Для кожного з них —

надія є!

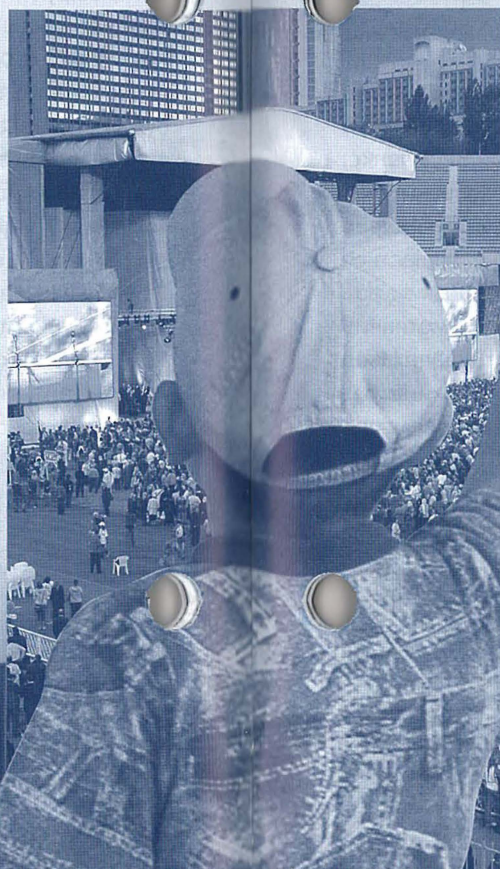
тисячі душ. Здається, у кожній області, у кожній церкві є маса прикладів того, як раз у раз Фестиваль виявлявся на межі зриву, і тільки втручання Боже усувало всі перешкоди. Слава нашому Господу за всі Його милості й благодіяння, виявлені нам у ці важкі, але благословенні дні!

Весь рік у рамках Фестивалю проходили всілякі благодійні акції, великомасштабні й локальні заходи. Були проведені 32 регіональних Фестивалів «Назустріч Надії», Фестиваль дитячої творчості «Стежинка Надії», Всеукраїнський «Автопробіг Надії». Молодь зробила безпрецедентне масове сходження на дві найвищі гори України — Говерлу й Роман-Кош, — встановивши там Пра-

пор Надії й вичистивши найпопулярніші туристичні маршрути від сміття. Молитовники ретельно молилися; співаки готувалися до прославлення Бога; душеопікуни навчалися на курсах християнського життя й свідчення... Церкви України жили передчуттям Фестивалю й палко бажали, щоб він став поворотною подією в житті багатьох людей.

Фестиваль надії

за участю Франкліна Грема

Фестиваль: цифри й факти

- На стадіоні «Олімпійський» та через супутникову трансляцію Добру Вістку змогли почути більше ніж 244700 людей. З них 11116 душ прийняли Христа в свої серця.

Вхід безкоштовний

Фестиваль: цифри й факти

- На Фестивалі у Києві та на місцях працювали 9900 душеопікунів. Для новонавернених організовано кілька тисяч курсів з вивчення Біблії.

День перший: посвячення

Нарешті настав довгоочікуваний день. Він видався похмурим, але це не злякало християн, що зібралися на служіння посвячення на стадіоні «Олімпійський». Задовго до початку служіння три тисячі хористів сиділи на своїх місцях. Під заливним дощем вони злагоджено співали «Благословений потоки Бог обещал ниспослать» та інші улюблені християнами псалми. Самі,

посмішки. Щира віра співаків та їхня вірність Богові за будь-яких обставин цей дощовий, холодний день стали підбадьоренням для всіх.

Беззмінний ведучий подібних великомасштабних служб Федір Юдицький відкрив Фестиваль словами щирого привітання на адресу всіх братів і сестер. Добрі побажання пролунали з вуст керівників Союзу ЄХБ й інших християнських конфесій. Натх-

ли; співали християнські групи й відомі солісти: Олег Майовський, Марина Одольська, Олександр Василенко, Ігор Мельничук, група «Нове життя» і багато інших. Віктор Гамм говорив про вірність Божу, що не піддається розумінню обмеженим людським розумом, і закликав кожного християнина виявити таку ж вірність щодо Нього. Дощ лив і лив, а діти Божі йшли і йшли, щоб засвідчити перед усіма про

День другий: перші кроки

Щодо того, чи прийдуть християни в таку непогоду прославити Бога, ніхто не сумнівався, то з приводу невірних, зізнатися, сумніви були. Але виявилось, що люди, які щиро шукають Бога, не страшаються нічого. Починаючи з 18.00, мокрі лавки стадіону швидко заповнювалися бажаючими почути Добру Звістку. Потім організатори підраховали, що їх було

обличчя; а коли небеса знову починали проливати безутішні сльози про людські гріхи — стадіон розквітав десятками тисяч парасольок. Часом можна було бачити, як під однією парасолькою запросто вміщалися дві-три людини, які з напруженою увагою слухали спів і проповідь. Деякі так і виходили потім на покаєння — усі разом під однією парасолькою!

Об'єднаний хор з натхненням проспівав «Величье» під акомпанемент талановитого піаніста з Ямайки Хантлі Брауна, потім ще кілька псалмів. Співали імениті співаки, віртуозно грав на гітарі Деніс Агаджанян. Досить символічно пролунав псалом «Великий Бог», виконаний усіма, хто зібралися на стадіоні, разом із Президентським оркестром. Та й вітання Президента України, яке прочитав радник Секретаріату Президента Саган Олександр Назарович, теж викликало радісне пошвавлення у людей, що зібралися. «Християни дуже багато роблять для народу України: проводять різні соціально значимі акції, опікують хворих, піклуються про дітей і старих. Бажаю вам успіху у вашому прагненні допомогти людям повернутися до вічних християнських цінностей», — говорилося в цьому документі.

Усіх вразило просте, щире свідчення легендарного футболіста Київського «Динамо» Стефана Решко. Він розповідав про те, що завжди був віруючим, і лише віра була його опорою в житті. «Я постійно відчував Божу допомогу у своєму житті», — говорив брат, ретельно підбираючи слова, щоб як можна точніше висловити свою думку. Господь дав йому багато чого досягти в житті, одержати безліч медалей і призів, але своєю найголовнішою нагородою відомий футболіст вважає дароване Богом спасіння. Простому, невибагливому свідченню брата аплодував увесь стадіон!

Франклін Грем цього дня розповідав про блудного сина. Заклик повернутися в обійми Небесного Отця знайшов гарячий відгук у серцях

людей, що зібралися — на покаєння вийшли майже дві тисячі блудних синів і дочок! Гіркі сльози каяття змішувалися з краплями дощу, начебто Господь небесною благодаттю змивав з душ бруд і пил колишнього гріховного життя. Перші кроки до Бога зроблені — про те, як пройти решту шляху «немовлям у Христі» розповідали душеопікуни, які стояли тут же, поруч з новонаверненими.

Група віруючих з м. Вишневе:

— Ми на фестивалі вже третій день, і щоразу з більшим бажанням приходимо сюди. Всі наші сподівання справдилися: спів, проповіді, свідчення — все чудове! Ми отримали велике заохочення до праці Божої завдяки цій евангелізації. Віримо, що люди, які в ці дні навернулися до Христа, обов'язково приєднаються до Церкви.

Оксана, 18 років:

— Я студентка, навчаюсь у Польщі, вивчаю поліністику (польська філологія). До Києва приїхала з чудового міста Костополя, розташованого в Західній Україні — це моя батьківщина. На Фестиваль мене запросили родичі. Чесно кажучи, я б не приїхала сюди, якби не бачила, як змінилося життя моєї тітоньки після того, як вона увірнула. Мені захотілося дізнатися, чому життя людей змінюється, коли вони щиро навертаються до Бога. Тут, на фестивалі, я багато зрозуміла — наприклад, що то Сам Бог змінює людей.

Фестиваль: цифри й факти

- Інформацію про фестиваль було розміщено в друкованих виданнях та на рекламних щитах, вона звучала по радіо й телебаченню. Добровільні помічники та члени помісних церков за допомогою буклетів запросили 1 млн. 70 тис. людей по всій Україні. Скільки пролунало усних запрошень та закликів — відомо лише Богу.
- За три дні Фестиваль Надії у Києві відвідали більше 124 тисяч українців, гостей з Росії, Білорусі, Молдови, Румунії, США, Великобританії.
- Організатори провели більше 190 інформаційних семінарів. Було створено 49 регіональних робочих груп з підготовки до фестивалю.

без регента й чийсь підказки. Служителі й проповідники, проходячи мимо них, не могли втримати радісної

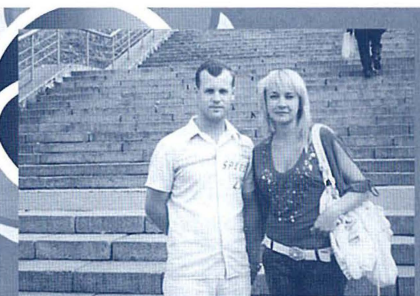

ненно славив Бога Об'єднаний хор церков України під керуванням головного регента фестивалю Сергія Яндо-

свою вірність Творцю й бажання присвятити Йому на служіння все своє життя...

близько 38 тисяч. Коли злива стихала, можна було бачити всміхнені та серйозні, довірливі та насторожені

Олександр та Олена, м. Черкаси:

— Сашко віруючий, і ця поїздка до Києва була задумана як сюрприз, навмисне для мене, — каже Олена. — Навіть не скажу, що саме я хотіла б дізнатися чи почути тут. Для мене все це — повна несподіванка, щось зовсім нове. В моєму серці було очікування чогось незвичайного, світлого, радісного, і ці сподівання виправдались. Я дізналася багато нового про Бога і людей, над чим варто поміркувати вдома на дозвіллі.

Валентина Петрівна, 61 рік:

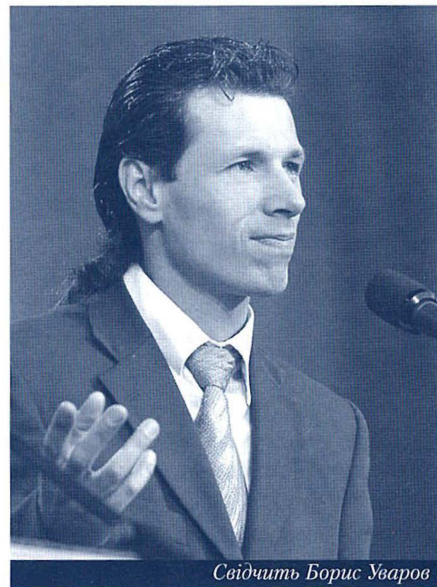
— Даруйте, я дуже поспішаю — боюся спізнитись на початок фестивалю! Господь доручив мені нести тут служіння душеопікуна. Я щодня бачу, що більшість з тих, хто виходить вперед для покаяння, робить це щиро. Люди справді прагнуть почати нове життя з Христом. Тому так важливо, щоб з першої миті поряд з ними були ті, хто стане підтримувати їх молитовно і настановляти на Божий шлях.

Тетяна, 50 років:

— Я прийшла сюди сама — побачила рекламу фестивалю. В моєму житті був період, коли я повністю розчарувалася в людей. Було дуже боляче, бо ті люди називали себе віруючими. Я намагалася сама вивчати Біблію, але виявилось, що то дуже складно. Правду кажучи, до цього заходу ставлюся насторожено. Просто хочу послухати, що тут говоритимуть.

День третій: суперечливий

Чомусь саме цей день Господь завгодно було зробити таким непростим. Ще до початку служіння, на співанці, усім довелося понервувати через те, що ніяк не вдавалося

Свідчить Борис Уваров

об'єднати звучання чотирьохтисячного хору й військового духового оркестру — через велику відстань співаки просто не бачили диригента. Проблема була вирішена досить незвичайно: у найвідповідальніші моменти співу оператори передавали зображення диригента на величезні монітори, на яких транслювався Фестиваль. В результаті псалми «Величчє» й «Прослав'яте Господа» пролунали дуже непогано. Але почалися про-

Свідчення чемпіона світу по ковзанярському спорту Бориса Уварова пом'якшило неприємне враження від занадто вже «світлоподібних», якщо можна так сказати, співаків і наповнило серця тихим світлом Божої любові. Брат кілька разів підкреслив, що ми всі — одна сім'я в Господі, і це пролунало з його вуст дуже щиро. Борис розповів, що замолоду мало замислювався про Бога й зміст життя. Жив як усі, здобував медалі на змаганнях і заробляв гроші. Але одного разу Господь врятував його від вірної смерті, і хлопець раптом усвідомив, що не дарма прийшов у цей світ. «Я зрозумів, що Бог кожного з нас веде Своїм шляхом, заздалегідь готує до певної діяльності. Коли ми повністю підкоряємося Його проводу й робимо зусилля — Він доводить нас до Своєї мети. Наскільки ми готові до того, щоб прийняти Божий план для нашого життя? Чи хочемо насправді дізнатися, яке чудове життя нам приготував Небесний Отець, або як і раніше будемо наполегливо йти у протилежний від Нього бік?» — поставив запитання чемпіон і сказав: «Я одержав від Бога відповідь на ці запитання. Тепер я знаю, що уся слава людська — ніщо, а Бог — усе. Сьогодні у мене чудова сім'я, чарівні діти і впевненість у тому, що Бог мене любить».

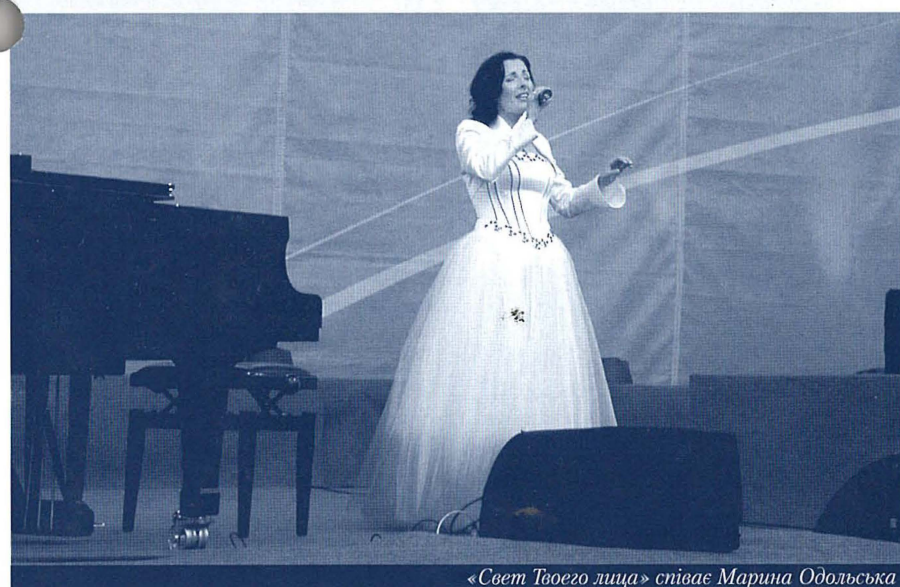
Фестиваль: цифри й факти

- Через супутниковий зв'язок програма фестивалю була доступна для перегляду в прямому ефірі в 160 країнах світу.
- За допомогою 65 супутникових антен Всеукраїнський Фестиваль Надії транслювався в 98 міст України. 105 служб та переглядів були організовані у церквах, орендованих залах, палацах культури, на площах міст, у військових частинах та у тюрмах.

притчі Ісуса говорилося й про другого сина, слухняного, який так і не зрозумів, у чому ж полягає любов батька. Ми також часто нарікаємо на Бога, ставимо Йому умови, намагаємося «керувати» Творцем всесвіту... Чи не краще підкоритися Йому й прийняти Його план для нашого життя? Відповіддю на заклик проповідника стало покаяння ще майже трьох тисяч людей.

Співом славить Бога Валерій Щербина

«Світ Твого лица» співає Марина Одольська

Співає група «Нове життя»

День четвертий: благословенний

Три дні Господь благословляв фестиваль дощем, а в неділю вирішив благословити сонечком. По-токи світла заливали чашу стадіону, що швидко заповнювалася людьми, підсвічували величезні плакати з написом: «Надія є!». «Слався, слався Вічний Бог віднині й довіку!» — захоплено проспівав чотирьохтисячний об'єднаний хор, і свято почалося. Після вітань Валерій Щербина під акомпанемент свого сина Віталія, чудового піаніста, виконав прекрасний псалом «Христос, с Тобой я жить хочу!» «Алілуя!» Генделя у виконанні Київського хору й симфонічного оркестру під керівництвом Роджера Макмерріна пролунало неймовірно сильно й піднесено. Марина Одольська виконала пісню «Світ Твого лица», і рожевий колір по краю її довгого білого плаття був неначе відблиск ранкової зорі у серцях тих, хто сьогодні вперше почув поклик Отця.

Цього вечора про те, як Господь помилював його, свідчив чемпіон світу з боксу Олег Маскаєв. «Коли я був таким, як багато молодих людей,

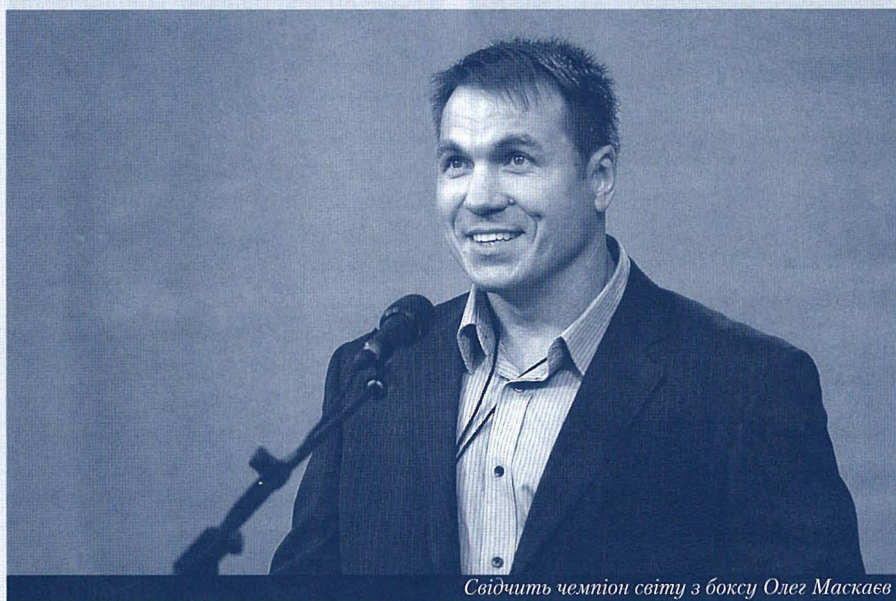

Марина та Еліна:

— Сьогодні, в неділю, ми прийшли сюди навмисне заради того, щоб послухати славоспіву. Ми вже були тут один день, і найбільше вподобали саме цю частину фестивалю. Хор співає просто чудово! Втім, і крім хору було багато цікавого. Ми багато чого дізналися для себе з проповіді, особистого свідчення — а найперше, що для кожної людини є надія бути спасеною, мати справжнє щастя... Настрій? Настрій маємо пречудовий, незважаючи на погоду!

які сидять тут, я теж не сприймав християн серйозно, вважав їх слабачками. Батьки вчили: продирайся вперед, вище; не дозволяй, щоб тебе кривдили! Я так і чинив — поспішав скривдити першим. Моїм богом була фізична сила, і я став займатися боксом. Мені вдалося багато досягти на цьому поприщі, доки я, нарешті, зрозумів, що змагання, перемоги й слава не можуть наповнити життя змістом. Відчуття того, що я не дарма

його посада називалася б «податковий інспектор», але назва суті не міняє: і тоді, і зараз, люди не любили представників цієї професії й, як виявилось, не дарма. Коли Христос освітив серце цієї людини, він сам зізнався, що брав із своїх братів зайве, кривдив їх... Але зустріч з Ісусом змінила його серце, наповнила життя змістом і радістю. «Сьогодні на дім цей спасіння прийшло», — засвідчив про нього Господь. «Гріх більше за-

Свідчить чемпіон світу з боксу Олег Маскав

живу на світі, прийшло лише тоді, коли ми разом із дружиною покаялися й прийшли до Бога. Я зрозумів: для того, щоб бути християнином, потрібна сила набагато більша, ніж для перемог на ринзі. І цю силу дає тільки Бог. Сьогодні Господь дає й вам безкоштовний квиток у життя вічне — не втрачайте цей шанс!» — закінчив чемпіон, якого на стадіоні захоплено слухали тисячі хлопчаків та молодих хлопців, у числі яких були й курсанти військових училищ.

Франклін Грем перш ніж почати проповідь, привітав військових і працівників міліції, які охороняли наш спокій. Він розповів про одну людину, яка теж працювала у силових структурах — про митаря Матвія. Сьогодні

разликий і смертельно небезпечний, ніж радіація Чорнобиля. Він не дезактивується нічим, крім Крові Ісуса Христа», — зазначив проповідник, нагадавши, що в людей, які мають владу, завжди набагато більше спотік і можливостей грішити, ніж у

Фестиваль: цифри й факти

- 43762 християнина України пройшли навчання за курсом християнського життя та свідчення. Курс викладався українською, російською, англійською, корейською, іспанською мовами, а також на фарсі та мовою жестів.

простих смертних. Тому їм так потрібен Христос! Втім, Христос потрібен кожній людині, незалежно від її посади й становища у суспільстві. Цього дня на покаяння вийшли ще кілька тисяч людей. Сліпуче-яскраві промені сонця, що заходило, освітили юрби людей, які поспішали вийти до кафедри проповідника — немов Господь благословив новонавернених, організаторів і учасників Фестивалю...

Фестиваль: цифри й факти

- 1200 добровільних помічників щодня готували 100-тисячний стадіон до прийому гостей, зустрічали тих, хто приходив, давали всьому лад тощо.
- Незважаючи на зливу, на служіння посвячення, яке відбулося на стадіоні у Києві 5 липня, зібралися 10900 християн помісних церков України. 1750 з них відгукнулися на заклик повністю присвятити своє життя на служіння Господу.

Ліля, Марина, Галина Василівна, Давид та маленький Давидко, м. Київ:

— Ми — віруючі, тож є рідними не лише за тілом, а й у Христі. Цей фестиваль дав нам багато корисного для духовного зростання, для підбадьорення у християнському житті. Борис Уваров у своєму свідченні кілька разів підкреслює, як то чудово, що у нас така велика християнська сім'я! Тут, на стадіоні у Києві, зібралися кілька десятків тисяч братів та сестер, а скільки їх по всій Україні, по всьому світу?

Ліля:

— Я дуже рада, що тут, на фестивалі, багато віруючих з Донецької області. Адже я сама родом з Димитрова, але зараз живу у Києві. Так приємно було зустрітися, відчути, що всі ми — одна сім'я у Господі! Певно, те ж саме відчують зараз християни з інших областей України, зустрівшись з земляками тут, на цьому стадіоні.

Олег, Донецька область:

— Так склалися обставини, що я не зміг потрапити на фестиваль, хоча дуже хотів. Але я чув про нього багато доброго від тих, хто там був. Я попросив у знайомих фото, аби хоч так отримати уявлення про цю подію. Судячи з фото та за відгуками — надзвичайно! Шкода, що я цього не бачив. І вже не побачу...

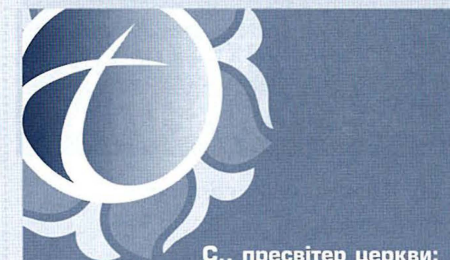
Епілог

Отже, Фестиваль закінчився. Він сколихнув наші церкви, спонукав багатьох християн до ревного служіння, допоміг тисячам рошників примиритися з Небесним Отцем — отже, надії, які ми поклали на цю євангелізацію, виправдалися. Не все вийшло так, як хотілося — що ж, це урок на майбутнє: дасть Бог, у нашій країні буде ще багато подібних служінь, як регіональних, так і всеукраїнських, отже, буде можливість виправитися.

Фестиваль: цифри й факти

- 16569 християн молились про спасіння 113773 своїх невіруючих родичів, друзів та знайомих за молитовними картками Андріївського руху. Впорядковували діяльність тисяч молитовних груп 68 молитовних координаторів по всій Україні.

Закінчити оповідання про ці непрості, але благословенні дні хотілося б словами Голови духовно-консультативної ради ВСО ЄХБ Г.І. Коменданта. «Ми зробили, що змогли; стільки, скільки кожному з нас дав Господь. Пробачте нас, дорогі брати й сестри, за те, що не вийшло, і прославте Бога за те, що вдалося. Візьміть з цих днів те, що нас поєднує, і давайте всі разом у єдності йти за Господом!»

С., пресвітер церкви:

— Жажливо! Просто огидно! Хіба це євангелізація?! Шкодує, що привіз сюди членів своєї церкви. Крім проповідей Франкліна Грема та Віктора Гамма, особистих свідчень спортсменів та хорового співу абсолютно нічого було слухати — добре, що вони забирали майже весь час євангелізації. А в ті кілька хвилин, коли на сцену виходили цигани та щосили лементували співаки в чудернацькому вбранні, мав одне бажання: кинути все й бігти світ за очі! Правда, я помітив, що одного співака, який у перший день вийшов до мікрофону з розкуйовдженим волоссям, наступного дня таки змусили гарно зачесатися та перевдягтися у пристойний костюм. І пісню він потім заспівав хором, про Україну...

Маша, 10 років:

— Як чудесно співав хор! Ніколи не чула такого співу. Ні, не фотографуйте мене: от коли виросту і навчуся так співати, тоді...

Служителі про Фестиваль

Г.І. Комендант, голова Наглядацької ради фестивалю

Дуже хороший фестиваль! Певен, він підбадьорить усіх віруючих, закличе їх на Божу справу. Дякуючи цій евангелізації, в наші церкви прийшло багато нових людей. Чи готові ми їх прийняти — ось головне питання. Звичайно, після фестивалю буде багато балачок і нарікань: я ще не бачив, аби хоч одна справа минулася гладенько. Чесно кажучи, у мене самого є багато зауважень. Але давайте шукати добре, а не погане; ретельно виправляти недоліки, не руйнуючи при цьому справи Божої.

www.ecbua.info

Інтернет-видання нашого Союзу:

новини, віросповідання, принципи життя служіння, структура, персонал та контакти, історія, новини та списки церков ООЦ, діяльність відділів, фото галерея, апологетика, духовні статті, християнська психологія, публіцистика, поезія, молитовні потреби...

Українською, російською та англійською мовами.

Оновлюється щодня. Є місце для ваших новин.

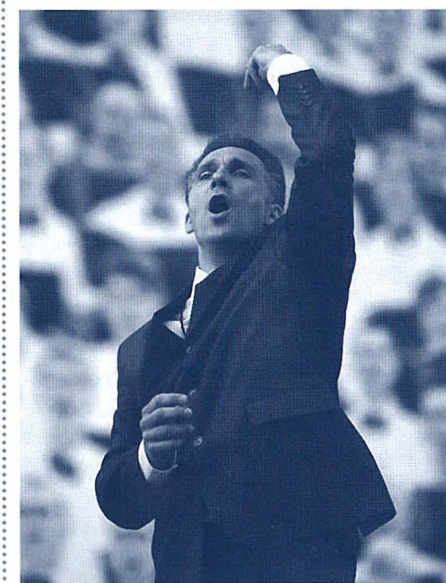
Редактор Ольга Дорофеева, e-пошта: oldoro@ua.ru

Джордж Давидюк, благовісник:

Я — українець, що народився в Канаді, в сім'ї емігрантів. Пам'ятаю, тато говорив мені, малому: «Синку, вчи українську мову! Прийде час — і ти будеш проповідувати своєму народові!» Тоді це здавалося неможливим. Зараз я по кілька разів на рік відвідую Україну, проповідую в містах, містечках та зовсім маленьких селах. Господь показує мені, як конче потребує мій народ Слова Божого! Особливо молодь. Те, що в такі холодні дощові дні тисячі людей поспішали на стадіон послухати про Бога, зайвий раз доводить цю істину. Дивіться — за гарної днини сюди прийшли б будь-хто: нудьгуючі ледарі, цікаві, випадкові перехожі, любителі гострих вражень... Але Господь у Своїй мудрості вирішив інакше. Тож врешті, на фестивалі залишилися лише ті, хто дійсно шукав зустрічі зі своїм Небесним Отцем. Шукав так наполегливо, що ладен був

заради цього терпіти дощ і град, спекотний холод... Якщо ці люди витримали перше випробування негодою і таки навітернулися до Христа — вірю, що вони витримать і все інше. Отже, рішення жити з Богом вони прийняли цілком свідомо.

С. Яндола, головний регент і художній керівник Об'єднаного хору:

псалмоспіву у своїх помісних церквах, збиралися на обласні співанки. Та й тут виявили вірність Богові: якщо для всіх фестиваль був з 18.30 до 21.00, то для них він кожен день починався співанкою о 14.00, тобто, продовжувався сім годин поспіль. Коли бачиш стільки людей, які щиро люблять Бога, отримуєш неймовірне підбадьорення!

Від багатьох чув: усе добре, але ж чому Бог послав негоду у дні фестивалю?! Хочеться запитати скептиків: невже ви вважаєте, що Бог не відповідає на молитви? Чи Він не має влади посилати сонце й дощ за Власним розсудом? Замисліться: цілий рік, день у день, молитовники благали Господа послати у дні фестивалю сприятливу погоду. І Він посилав... дощ! Чому? Звичайно, тому, що Йому потрібна була саме така погода для досягнення Своєї мети. Адже це Його евангелізація, а не наша. Ми — тільки раби, що нічого не варті, і зробили лише те, що змогли.

Чотири тисячі християн, що співають Богові під дощем — захоплююче видовище! Багато з них славили Господа на фестивалі всі чотири дні. А до цього хористи цілий рік розучували

Уроки Фестивалю

В.В. Нестерук, Голова ВСО ЄХБ

Як і будь-яка визначна подія, Всеукраїнський Фестиваль Надії нікого не залишив байдужим. І досі можна почути суперечливі відгуки про цей форум як від християн, так і від невірних. Люди діляться враженнями від проповідей та співу, обговорюють почуте... Тож перша мета — сколихнути Україну, змусити наш народ замислитися над питанням віри — була досягнута.

Але це, звичайно, не найголовніше. Погодьтеся, докласти таких величезних зусиль, витратити значну кількість коштів лише заради трьох днів — нерозумно. На мою думку, найважливішим було те, що нам вдалося об'єднати християн для спільної праці на ниві Божій, дати могутній поштовх благовістю та посприяти духовному зростанню багатьох членів помісних церков. Я вважаю, що Фестиваль Надії — то генеральна репетиція тієї колосальної праці, що нам її доручає Господь, перша спроба всеукраїнського благовістя. Звичайно, такі евангелізації не можуть відбуватися часто. Київський фестиваль — то свято, а місцеві та регіональні фестивалі, евангелізації, свята благовістя — то щоденна, напружена праця

для слави Божої, до якої, власне, ми й покликані.

Зараз, коли фестиваль віддалився на більш як на три місяці, напруження, викликане ним, дещо спало, і можна реально подивитися на речі. Власне кажучи, поганими були лише кілька пісень (не будемо називати прізвищ, аби знову не розпалювати пристрасті). Погодьтеся: проповіді Франкліна Грема та виступи кращих служителів Божих, спів об'єднаного хору, свідчення гостей фестивалю — все було справді чудовим. Та й організації цього масштабного форуму можна лише позаздрити. Вдумайтесь: лишень, наскільки важко було скоординувати роботу всіх відділів так, щоб у

кожному куточку нашої України люди бачили те, що відбувалося у Києві; щоб у орендованих залах покалося грішників анітрохи не менше, ніж на Олімпійському стадіоні! Працювали брати й сестри, практично в кожній з трьох тисяч церков нашого братства. Либонь, це було набагато важче, ніж підготувати й змусити гармонійно звучати чотири тисячі співаків, більшість з яких до п'ятого липня навіть не бачили одне одного. Але з Божою допомогою ми впоралися і з цим. Звичайно, були й помилки — яка велика справа обходиться без них? Але добро, попри все, було значно більше.

Тож нехай благословить нас Господь, врахувавши помилки, натхненно працювати далі й нести людям Добру Звістку. ☩

Цього літа жінкам Вінницької області Господь подарував справжній християнський відпочинок

З 18 по 22 червня в одному з мальовничих куточків Вінниці проходив жіночий християнський табір «Рут». У таборі відпочивали більше 80 сестер з баптистських церков міста і області, були запрошені й багатодітні жінки, які потребували відпочинку, яким так часто бракує спокою; і вони знайшли його під крилами Всемогутнього. «Яка дорога Твоя милість, о Боже, і ховаються людські сини в тіні Твоїх крил». (Пс. 35:8-9).

Девіз табору — «Спокій під крилами Всемогутнього». Цей спокій шукали і Ноомі, і Рут, і знайшли тому, що зробили правильний вибір. «Нехай Господь заплатить за чин твій, і нехай буде нагорода твоя повна від Господа, Бога Ізраїлевого, що ти прийшла сховатися під крилами Його!» (Рут.2:12).

В таборі багато уваги приділялося вивченню Слова Божого в малих групах. Жінки мали час на духовне збагачення і одразу могли практично застосувати прийняті біблійні істини. Був час і на спілкування, і на молитви, і на прославлення нашого Господа.

Сестри могли відвідати різні гуртки — «Здоров'я», «Масаж», «Рукоділля». Багато жінок брали участь і у спортивних іграх.

Чудові дні, які ми провели у таборі, зблизили нас і залишили приємні спогади.

Велика подяка за цей чудовий табір місії «HART», особливо брату Ллойд Сенайко за велику працю в Україні, а також Ганні Коровник (з Канади), яка так багато жертвує для жіночого табору. Особлива подяка Олі Волошиній, яка проводить ці табори в Україні.

Нехай Господь воздасть сторицею за їхню турботу, жертвовність і любляче серце, тому що через цю працю багато жінок приходять до Христа. ☩

Тетяна Трошина

Тунель Єзекії

Археологи знайшли водопровід, що згадується у Священному Писанні

Вчені різних країн не раз намагалися знайти матеріальні свідчення того, що деякі біблійні сюжети описують справжні історичні події. Досить згадати про експедиції в район гори Арарат, де, за Книгою Буття, зупинився вцілілий під час потопу Нойв ковчег

Нещодавно група фахівців з Ізраїлю й Англії оголосила про сенсаційне відкриття: ретельне дослідження за допомогою новітніх науково-технічних досягнень підземної споруди в Єрусалимі, відомої як «тунель Єзекії», підтвердило його біблійний вік — біля тридцяти століть — і відповідність тому, про що говориться у Священному Писанні.

А у Писанні говориться, як при наблизненні ворожого війська асирійського царя Санхеріва

Єзекія, який правив у Єрусалимі, повелів «позатикати джерельні води, що назовні міста» (2 Хр. 32:3), щоб ворога постійно мучила спрага. І засипали, свідчить далі Біблія, всі джерела й потік, що протікав країною. Однак захисники

міста тим самим позбавляли життєдайної во-
логи й самих себе. Тому цар Єзекія «зробив
става та водотяга, і впровадив воду до міста»
(2 Цар. 20:20).

Саме «тунель Єзекії» і став об'єктом вив-
чення. Насамперед, був ретельно дослідже-
ний склад покриття на глиняній основі, що
захищала підземний тунель від просочування
води в землю. Як виявилось, древні будівель-
ники використали для гідроізоляції суміш
кістяного борошна, деревного вугілля й золи,
а також друзки й рослини. Радіовуглецевий
аналіз, проведений у лабораторії Оксфорда,
дозволив визначити вік шматочків дерева й
фрагментів рослин, які, за свідченням учених,
«чудово збереглися». Походження перших те-
пер з вірогідністю можна віднести до періоду
між 822 й 796 рр., а других — відповідно до
690–540 рр. до н.е.

З інженерної точки зору тунель, безумовно,
являв собою чудовий зразок тодішнього
прохідницького мистецтва. Як установлено,
533 метри підземного коридору були прориті
без проміжної штольні. Іншими словами,
будівельники, по суті, вручну копали з двох
боків і зустрілися, не розминувшись, точно по-
середині.

Таким чином, радіовуглецевий аналіз і па-
леогеографія вперше дозволили встановити точ-
ний вік біблійної споруди.

Сілоамський напис

Переклад і коментарі Руслана Хазарзара,
історика та релігієзнавця

У часи юдейського царя Єзекії старі водопро-
води були занедбані, але був прорубаний но-
вий тунель — т.зв. тунель Сілоам. По цьому ту-
нелю води Гіхона надходили в ставок Сілоам,
що був усередині оточеного стіною міста
(порівн. Іс. 9:7). В одному місці Біблії говорить-
ся, що цар Єзекія «зробив става та водотяга, і
впровадив воду до міста» (2 Цар. 20:20). В іншо-
му місці уточнюється, що він «заткнув вихід води
горішнього Гіхону, і вивів її в долину на захід від
Давидового Міста» (2 Хр. 32:30). Єзекія, готую-
чись до облоги асирійців, вирішив забезпечити
Єрусалим власним джерелом води, що знахо-
дилося в межах міста. Він підготував нову во-
дойму за міськими мурами у південно-західній
частині міста (порівн. Іс. 22:9, 11). Після цього

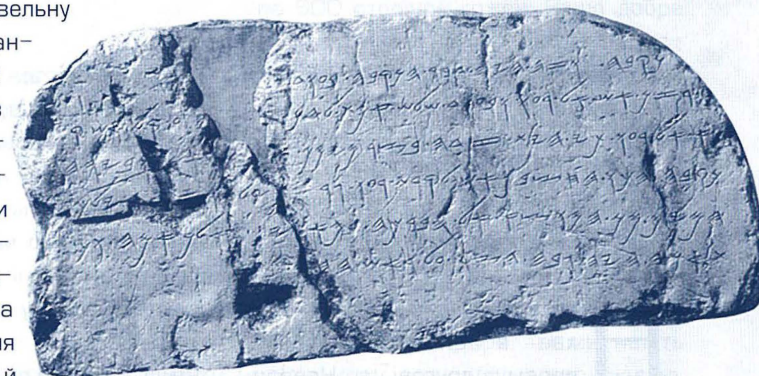
цар прорив під горою тунель, через який надхо-
дили в басейн води Гіхону, і, напевне, намагав-
ся приховати від нападників сам Гіхон.

Будівництво Сілоамського тунелю й другої
лінії оборонних стін Єрусалима на схід від
міста, імовірно, були завершені Єзекією неза-
довго до 688 або 687 р. до н.е. У 701 р., за ті
кілька місяців, які минули від початку кампанії
до вторгнення асирійців у Юдею, він просто не
міг виконати таку величезну будівельну
програму. Відкупившись від Сан-
херіва у 701 р. до н.е. (2
Цар. 18:13 і наст.), Єзекія відновив
стіну, закладену приблизно за ти-
сячу років до його царювання, за-
безпечив місто водою, пробивши
Сілоамський тунель, засипав дже-
рела навколо міста, побудував сис-
тему веж для захисту джерела
Гіхон. Зведена при ньому зовнішня
стіна була нещодавно відкрита й
досліджена ізраїльськими археологами, про-
фесорами Р. Райхом і Е. Шукроном.

Щоб дістатися до ставу Сілоам, тунель до-
велось прорубати крізь суцільну скелю на гли-
бині 520 м. Робітники використовували клини,
молоти й кирки, вони вели проходку з обох
кінців і врешті зустрілися посередині тунелю
усередині гори. В 1880 р. недалеко від Сіло-
амського виходу в тунелі знайшли напис, який
говорить, що тунель нарешті пробитий. Цей на-
пис і понині вважається одним з найбільш важ-
ливих писемних пам'яток Палестини.

Для напису на стіні тунелю було підготовле-
не спеціальне плоске поле, однак вціліли лише
нижні шість рядків тексту. Нині камінь з напи-
сом, розмір якого 1,32 м в ширину та 0,21 м у
висоту, знаходиться в Музеї Давнього Сходу
(Стамбул).

Транслітерація Сілоамського напису має таке прочитання:

Переклад (російською):

[...] тоннель. И это было так: тоннель, когда
[...] кирка, друг навстречу другу. И когда три
локтя (оставалось) про[бить, и возопи]л глас
каждого, воз[зв]ал к другому, ибо сделалась
пробоина в (толще) камня справа и [...]. И в
день (пробития) тоннеля ударили каменоломы
друг навстречу другу, кирка навстречу [к]ирке,
и пошли воды из источника к водоему в двух-
та[х и] тысяче локтей. И с[т]о локтей возвыша-
лось над головами каменолом[ов].

Надзвичайна «молекула інформації»

Коли одна людина передає іншій якесь повідомлення, вона передає насправді щось невловиме й таємниче

Наприклад, чоловік, який мешкає в Ельзасі, передає своєму другові з Невади повідомлення. Він диктує своє послання колезі, при цьому його думка набуває вигляду вимовлених слів. Колега зображує почуті слова чорнильними написаннями літер на папері й поміщає лист у сканер, з'єднаний з комп'ютером. Машина перетворює послання в закодовану послідовність електронних імпульсів, які переправляються по телефонній лінії у віддалене індійське плем'я, де знову роздруковується у вигляді літер — тепер уже

на екрані монітора, у вигляді точок, що світяться. Людина, яка прочитала це повідомлення, розпалює велике багаття й переказує новину далі у формі димових сигналів. За багато кілометрів від цього місця, у Неваді, чоловік піднімає очі до неба — і читає призначене йому точне повідомлення від друга.

Від початку й до кінця цього процесу не було передано ніякого фізичного тіла; з європейського Ельзасу в американський штат Невада не надійшло жодного атома або молекули. Проте, цілком очевидно, що було «щось», що перейшло з одного кінця в інший.

Це невловиме «щось» — інформація

До неї неможливо доторкнутися, бо вона не є матеріальним об'єктом. Тому їй необхідне щось, на чому

інформація могла б здійснювати свої «подорожі». Такий «засіб пересування», або носій, існує незалежно від того, якою мовою передається послання. Носій інформації може мінятися — при тому, що зміст інформації протягом усього «ланцюжка» залишається незмінним.

Саме інформація служить ключем для розуміння того, що відрізняє живу істоту від неживої. Це «ахіллесова п'ята» всіх матеріалістичних пояснень життя, які стверджують, що життя — це не щось інше, як речовина, яка підкоряється законам фізики й хімії. Однак життя являє собою набагато більше: живі істоти несуть у собі величезну кількість інформації.

Хтось може стверджувати, що листок паперу, на якому записана інформація, — лише чорнило й папір, що підвладні природним законам. Але самі по собі чорнило й папір не пишуть послань — для цього потрібен розум. Літери в грі «Ерудит» не несуть у собі ніякої інформації, доки хтось цілеспрямовано не поставить їх у певній послідовності. Можна запрограмувати машину так, що літери будуть падатися в послання автоматично, — але для створення такої програми також необхідна робота розуму.

Молекули повітря, стиснуті у звукових хвилях; чорнило й папір; електрони, що «біжать» телефонним дротом, комбінація точок, що світяться на моніторі, клуби диму та ін. — все це матеріальні «посередники» для передачі інформації, але не сама інформація

Як передається інформація усередині живих істот?

Як від одного покоління до іншого передається інформація? Як і де вона зберігається? На чому вона «подорожує»? Ця надзвичайна «інформаційна молекула» називається ДНК. Її можна уявити у вигляді довгої мотузки або ланцюжка, унізаного намистинками, який щільно згорнутий усередині кожної клітини будь-якого організму. Саме ця молекула обумовлює структуру функціонування будь-якої живої істоти й передає інформацію наступним поколінням.¹

Дехто вважає, що ДНК сама по собі є живою сутністю. Але це не так: молекула ДНК не несе в собі життя. Вона не може себе відтворювати, для цього необхідний механізм живої клітини, який, у свою чергу, репродукує молекулу ДНК. Комуś може здатися, що ДНК — це і є сама інформація, що присутня у вашому тілі. Ні. ДНК — це лише носій інформації, «посередник», що передає повідомлення. Повернемося до прикладу з грою «Ерудит». Окремі літери цієї гри не несуть ніякої інформації, доки не поставити їх у потрібному порядку.

Уявіть ДНК у вигляді ланцюжка випадкових літер алфавіту в найрізноманітніших сполученнях. Якщо не розташувати їх у правильній послідовності, вони не будуть нести в собі ніякої корисної інформації, незважаючи на свою приналежність до ДНК. Для того щоб прочитати послання, вам потрібен уже існуючий мовний код, а також перекладацький механізм. Такий механізм також існує в живій клітині. І неможливо уявити, щоб він міг виникнути сам по собі з наявної сировини.

Механізми й програми не виникають самі по собі завдяки законам фізики й хімії. Чому? — Тому що вони відображають інформацію, і ніхто ще не спостерігав, щоб інформація була породжена сировиною, часом або випадковістю.

Інформація — це пряма протилежність випадку: якщо ви хочете розставити літери таким чином, щоб вийшло послання, має існувати певний порядок.

При розмноженні живих істот інформація передається від одного покоління іншому. Ця інформація, що «подорожує» у молекулі ДНК від матері й батька до їхніх нащадків, є «інструкцією», що дозволяє механізму в заплідненій клітині будувати з сировини новий живий організм. Грандіозне мистецтво! Виникла нова комбінація — і діти не будуть точною копією своїх тата або мам; але сама інформація, виражена в «будові» цих дітей, була передана від

обох батьків. Інакше кажучи, колоду карт перетасували, але всі карти залишилися тими ж самими.

Скільки місця потрібно для зберігання інформації в одній молекулі ДНК? Технічні досягнення людства в області зберігання інформації воістину неймовірні. Лише уявіть собі, яка кількість інформації зберігається на відеокасеті, — і вся вона вміщається у вас у руці. Але навіть у порівнянні з цим, ДНК має приголомшливу здатність стискати інформацію! Для зберігання однакової кількості інформації в ДНК використовується у трильйон разів менше місця, ніж на відеокасеті, тобто ДНК зберігає інформацію в мільйон мільйонів разів ефективніше.²

Скільки інформації зашифровано в молекулі ДНК однієї людської клітини, що характеризує, наприклад, особисто вас?

Підрахунки дуже розходяться. Використовуючи прості аналогії й з огляду на «обсяг пам'яті» ДНК, можна сказати, що її «ємність» дорівнює приблизно енциклопедії з 1000 томів по 600 сторінок кожен. Якщо добре подумати, то навіть цього недостатньо, щоб точно охарактеризувати складну конструкцію людського мозку з його трильйонами точних сполук.

Якщо просто звалити в купу вихідні компоненти живої клітини, без внесення в них необхідної інформації, нічого не відбудеться

Можливо, у кожному з нас знаходяться «сховища» інформації більш високого рівня, про які ми навіть не підозрюємо. Нас чекає ще багато надзвичайних таємниць, прихованих у творінні нашого Творця.

Високоєфективний не тільки спосіб кодування в молекулі ДНК, а також економія місця в результаті її щільного згортання. Професор генетики д-р Джером Лежюне стверджує, що всю інформацію, яка необхідна для відтворення всіх людей, що живуть на землі (а це майже шість мільярдів лю-

дей), можна вмістити в контейнері ДНК розміром з пару таблеток аспірину.³ Якщо взяти ланцюжки ДНК однієї людської клітини, кількість речовини буде такою малою, що побачити її можна буде тільки за допомогою потужного мікроскопа; і разом з тим, якщо розташувати ці ланцюжки один за одним, їхня довжина складе біля двох метрів!

Вражає уяву й те, що в організмі людини знаходиться від 75 до 100 трильйонів клітин. Навіть якщо вважати по мінімуму, зв'язавши один з одним всі ланцюжки ДНК дорослої людини,⁴ у нас вийде пряма довжиною 150 мільярдів кілометрів. Багато це чи мало? Досить, щоб 3,5 мільйони разів огорнути Землю по екватору або 400 разів долетіти до Сонця й повернутися назад (долаючи щоразу шлях у 300 мільйонів кілометрів). Світло від ліхтарика, що передається зі швидкістю 300 тисяч кілометрів на секунду, покорило б ту саму відстань за п'ять з половиною днів.

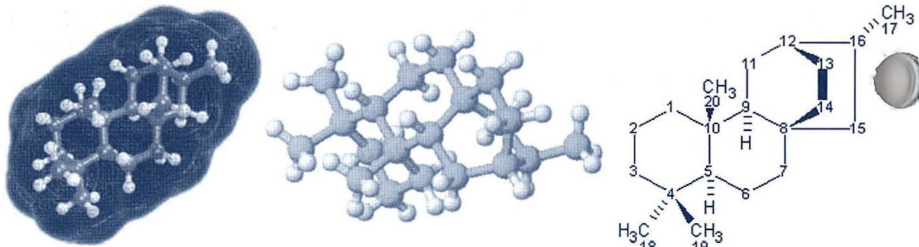
Таким чином, інформація про всіх живих істот, що переноситься ДНК, прямо свідчить про надприродне творення Розумним Творцем і підтверджується простою науковою логікою.

МІРКУВАННЯ

1. Закодована інформація, що використовується для відтворення живих істот, зчитується з уже існуючого набору даних (програми), що, у свою чергу, ґрунтується на наборі даних, які існували до нього.
2. Під час такого переносу доля інформації визначається набором даних (згідно теорії інформації) і логікою. Інакше кажучи, обсяг інформації або не міняється, або зменшуються (мутаційні втрати, дрейф генів, вимирання видів та ін.), але вкрай рідко (а можливо, й ніколи) не доповнюється якісно.
3. Якщо простежити в часі розвиток будь-яких живих організмів, наприклад, людини (тобто інформацію, записану в її генетичному коді), ми помітимо, що обсяг

інформації збільшується в міру просування в минуле.

4. Жодна популяція не може бути безмежно старою й нести в собі необмежений обсяг інформації.
5. Має бути момент у часі, коли виникла перша програма — перша у своєму роді, що не має «батьків».
6. Інформація й послання виникають або в результаті розумної діяльності, або репродукуються з уже існуючих, створених раніше повідомлень. Ніколи вони не виникали з мимовільних, ніким не керованих природних законів і процесів.

ВИСНОВОК

Програми в перших представниках кожного виду організмів мали виникнути не в результаті дії природних законів, а як результат цілеспрямованої розумної діяльності.

Це твердження повністю узгоджується з книгою Буття, де говориться, що програми для кожного першого «роду» популяцій, що включали у себе безліч різновидів, були створені Богом у результаті Його розумної діяльності в якийсь момент часу шляхом особливого, надприродного творіння. Ці записані складною закодованою мовою послання не могли «написати самі себе» — ми знаємо це з фактичних наукових спостережень.

Як тільки були написані перші послання, в них були вкладені вказівки для створення механізму передачі цих повідомлень «у спадщину». ДНК — надзвичайна «інформаційна молекула» — бере це особливе, нематеріальне «щось», що називається інформацією, з джерела Божого розуму й переносить її з покоління в покоління.

Творець Буття продовжує відправляти нам Свої повідомлення через Біблію. У Посланні до римлян 1:18–20 читаємо: «*Бо гнів Божий з'являється з неба на всяку безбожність і неправду людей, що правду гамують неправдою, тому, що те, що можна знати про Бога, явне для них, бо їм Бог об'явив. Бо Його невидиме від створення світу, власне Його вічна сила й Божество, думанням про твори стає видиме. Так що нема їм виправдання.*»

Сьогодні ці вірші стають ще більш актуальними, оскільки в нас з'явився особливий привілей розшифрувати

частину біологічних послань, закладених у ДНК у ході шести днів Творіння живим Словом, Ісусом Христом.

Найпрекрасніше ж послання, що адресоване нам, записане в Євангелії від Іоанна 3:16: «*Так бо Бог полюбив світ, що дав Сина Свого Однородженого, щоб кожен, хто вірує в Нього, не загинув, але мав життя вічне.*»

ПОСИЛАННЯ Й КОМЕНТАРІ

1. Насправді, є немовби два паралельні «ланцюжки намистин» — на одному записана інформація від вашої матері, на іншому — від вашого батька. А зараз уявіть свої хромосоми у вигляді з'єднаних між собою відрізків ланцюжка. Окремі «відрізки» інформації (або «пропозиції») у них називаються генами. Теоретично, у кожній вашій клітині міститься вся інформація про вас.
2. Журнал «New Scientist», 26 листопада 1994, стор. 17.
3. Jerome Lejeune, «Anthropotes» (Revista di studi sulla persona e la famiglia), Istituto Giovanni Paolo II, Рим, 1989, стор. 269–270.
4. Пам'ятайте, що у кожній клітині міститься повна інформація — тобто існує безліч копій одного «відбитку», по одному на кожну клітину. Для повного опису однієї людини досить, як було сказано вище, двох метрів таких «відбитків».

— Григорію Івановичу, перш за все вітаємо Вас з обранням Президентом Українського Біблійного Товариства. Це важливе служіння, завданням якого є забезпечення населення України живим Словом Божим. Тож бажаємо Вам щедрих Господніх благословинь, мудрості та натхнення у цьому служінні.

— Щиро дякую і думаю, що на цьому поприщі ми будемо багато працювати разом.

— Нещодавно УБТ відзначало своє 15-річчя. Це були роки великої, копіткої і плідної праці, оскільки після доголітного духовного голоду люди кинулися за Словом Божим, і першочерговим завданням Біблійного товариства було забезпечити українців Бібліями Нових Заповітів та іншою духовною літературою. Тож існує думка, що протягом цих років Товариство впоралося з цим завданням, бо й справді сьогодні Слово Боже є, мабуть, у кожній родині. Але на сьогоднішній день воно вже не відіграє такої важливої ролі, як це було півтора десятиліття тому. Що Ви скажете на це?

— Українське Біблійне Товариство було засноване у 1991 р. Одним з його засновників, а також його першим президентом був шанований нами брат Яків Кузьмич Духонченко. Він дуже мріяв про це, і Господь здійснив його мрію. Звичайно, 15 років це історія, але, незважаючи на те, що Товариство працювало на повну потужність, задовольнити потребу в Слові Божому ще не вдалося.

Ці роки було розповсюджено 7 мільйонів примірників духовної літератури: Біблій, Нових Заповітів, дитячих Біблій, Біблій для людей похилого віку, для незрячих. Так, 7 мільйонів це величезне число, але після ретельного аналізу праці УБТ я бачу, що це робота, яка не має кінця, бо потреба у живому Слові Божому залишається такою ж актуальною. Наш народ, суспільство, наша держава потребує життєдайного впливу, який може дати лише Біблія. Біблія — це живе Слово Боже від початку і до кінця, і для нього немає обмежень ні просторових, ні часових, коли можна було б сказати, що в якийсь момент у ньому немає потреби.

Якщо ми звернемося до історії, то побачимо, що були часи, коли домінував

атеїзм і науковці намагалися ставити себе вище Божих планів і задумів, але усі їхні «досягнення» залишилися на історичному смітнику, тоді як Біблія залишається безцінною книгою книг, яка потрібна сьогодні і до кінця світу. Тому я вважаю, що в праці УБТ є велика необхідність і, слава Богу, Біблійне Товариство має для цього великий потенціал.

— Ми добре пам'ятаємо ті часи, коли пересічному українцю було майже неможливо придбати книгу Біблію, і як-

що це траплялося, то це було щастя. Сьогодні її мають майже у кожній сім'ї. Як Ви гадаєте, чи змінилося ставлення людей до цієї Книги книг, чи залишилося воно таким благоговійним, як це було раніше, чи через доступність відчувається деяка збайдужілість?

— Звичайно, принцип — коли маємо, то не цінимо — спрацьовує. Справді, сьогодні ми маємо різні видання Біблії, один формат кращий за інший. Сутність Біблії не міняється, а ставлення, на жаль, змінюється. Це показник саме того, що людина завжди залишається грішною. Варто сказати, що в будь-який час, чи то під час переслідувань і страждань, чи то в сприятливий час свободи, завжди є певна кількість людей, які байдуже ставляться до Біблії і, більше того, навіть намагаються піддавати її критиці. Та я думаю, що тих, які шанобливо ставляться до святої книги, набагато більше. Навіть те, що наше Українське Біблійне Товари-

ство є одним з багатьох товариств у світі, які постійно працюють у справі поширення Слова Божого, свідчить про постійну потребу у ньому. Хоча це не означає, що не потрібно наполегливо працювати у напрямку заохочення читати цю вічну книгу. Сьогодні треба використовувати кожну мить, адже Писання говорять нам, що настане й такий час, коли люди ходитимуть від моря до моря, шукаючи Живого слова, щоб втамувати свій духовний голод.

20 червня відбулася VI Конференція Українського Біблійного Товариства (УБТ), учасники якої обрали нове правління, нового президента, віце-президента та голову ревізійної комісії. Президентом УБТ став Григорій Іванович Комендант

Ми зустрілися з Григорієм Івановичем в редакції журналу «Євангельська нива», де він відповів на ряд запитань.

Наш компас — Слово Боже

— Григорію Івановичу, ще ось таке досить важливе запитання. Як ми вже говорили, сьогодні Біблія стала доступною кожній людині. Її читають прості люди і інтелігенція, політики і бізнесмени, діти і люди похилого віку. Чому ж тоді її вплив так мало відчутний у суспільстві? Подивіться, що робиться навколо нас: процвітає розпуста, наркоманія, безкультур'я, ігнорування моральних і духовних цінностей... Чи не мало б бути навпаки?

— Становище, що склалося, можна пояснити так. По-перше, про час, в який ми живемо, нам говорить сама Біблія. Згадаймо, що говорить ап. Павло Тимофію: «*Знай же ти це, що останніми днями настануть тяжкі часи. Будуть бо люди тоді самолюбні, грошлюбні, зарозумілі, горді, богозневажники, батькам неслухняні, невдячні, неповажні, нелюбні, запеклі, осудливі, нестримливі, жорстокі, ненависники добра, зрадники,*

нахабні, бундючні, що більше люблять розкоші, аніж люблять Бога, вони мають вигляд благочестя, але сили його відрек-лися» (2 Тим. 3:1–5). Хіба не таку карти-ну ми спостерігаємо сьогодні? А по-дру-ге, протягом існування людства ведеться жорстока боротьба між темними і Божи-ми силами, між добром і злом. Звичайно, Христос переміг, і ми прийняли цю пере-могу, але боротьба продовжуватиметься до кінця світу. Але якщо навіть говорити про кількісний фактор, то сьогодні наба-гато більше людей щиро віруючих, ніж це було раніше. Нас, християн, радує те, що на цьому негативному фоні, на фоні прогресуючого гріха, все таки зростають церкви, люди приходять до Бога і життя багатьох людей змінюється.

— Григорію Івановичу, ще одне за-питання щодо ставлення до Біблії у на-шому, віруючому середовищі. Ми ви-ховувалися на засадах ставлення до Біблії як до незаперечного авторитету, кожна йота Писання для нас була «так» і «амін». З приходом свободи, коли з'явилися можливості більше і глибше вивчати Слово Боже в навчальних за-кладах різних рівнів, серед віруючих можна почути думку, що спостеріга-ються прояви, так би мовити, вільноду-мства щодо Біблії. Так, наприклад, це

стосується точності чи неточності пе-рекладу, безпомилковості... Яка Ваша думка щодо таких тенденцій?

— Так, така небезпека сьогодні існує. Ми можемо пригадати, чим закінчилися сумніви щодо Біблії у сумнозвісного Вольтера — він став атеїстом. Так само це стосується Дарвіна, його сумніви в біблійних істинах призвели до появи теорії еволюції, яка не витримує жодної критики. І тому ми, керівники церков, навчальних закладів, керівництво нашого Союзу, по-винні стояти на сторожі непохитності ав-торитету Біблії. Будь-який сумнів щодо повної богонадхненності чи безпомилко-вості ховає в собі велику небезпеку. Така небезпека була в епоху гуманізму і в інші періоди, але хочу зауважити, що одночас-но з критичним ставленням до Біблії відбувається й велике пробудження. Біль-ший наступ темряви — яскравіше світить Сонце. Слово Боже — наш компас, і по нь-ому ми маємо звертати своє життя, життя церков, а також наші духовні школи.

— І наостанок. Повертаючись до діяльності УБТ, треба зауважити, що 15 років це справді в якійсь мірі епоха. Це час особливого попиту на Слово Боже і особливого його сприйняття. Змінюється час, змінюється керівництво, і щоразу розпочинається новий етап у праці. І це

природно. Григорію Івановичу, приро-до й те, що, очоливши Біблійне Товари-ство, Ви теж вносите новий струмінь в життєдіяльність Товариства. Поділіться, будь ласка, своїми планами, баченням.

— Так, деякі зміни мають відбутися. Якщо говорити про кадрові питання, то це стосується генерального секретаря УБТ. Хоча треба відзначити, що в Тowa-ристві працюють люди посвячені, і я ду-же хочу зберегти атмосферу, яка сфор-мувалася тут за ці роки. Звичайно, ми переглянемо проекти, які на сьогодні здійснюються Товариством, адже, зро-зуміло, що деякі проекти, які були акту-альними 5 років тому, сьогодні вже не працюють. Хочу зазначити, все робити-меться не просто заради змін, а буде ре-тельно вивчатися, аналізуватися ус-колективом.. Ми будемо відкриті для потреб церков і суспільства. Думаю, що більше уваги приділятимемо виданню допоміжної духовної та дитячої літерату-ри не лише для користування в церквах, але й у загальноосвітніх школах та інших установах. Зробити доступним слово для незрячих — це теж одне з наших голов-них завдань. Пріоритет залишається той самий — людям потрібне Слово Боже.

— Дякую, Григорію Івановичу. Нехай Господь благословить Вас!

.. ТА ЦЕРКВА БУДУЄТЬСЯ

Вік цієї церкви — 10 років, сьогодні в ній 18 членів. Виросла вона буквально на пустому місці. У 1996 році в Дорошівку приїхав з родиною брат Олександр Ігнатов, який палає щирою любов'ю до Господа, привітний і доброзичливий

Вони стали знайомитися з жителями цього села, запрошувати їх до себе додому. З'явилися перші знайомі та друзі, які залюбки слухали про Христа. В результаті ревної праці брата і його родини дуже скоро люди стали приходити до Бога. У вересні 1996 р. була організована пер-ша група з вивчення Біблії з невіруючими. І — слава Господу! — люди почали звертати-ся до Христа в молитві покаяння, запро-шуючи Його ввійти в їхні серця. Навесні почали проводити перші богослужіння, а влітку відбулося перше хрещення. У грудні

1997 р. в Дорошівці з Божою допомогою була офіційно зареєстрована церква ЄХБ «Христа Спасителя».

За десять років було чимало зльотів і падінь. Але, як співається в одному псалмі: «Хоч мало сильних серед нас, а церква будується», причому й у фізичному, і в ду-ховному розумінні. Продовжуючи будувати Дім молитви, громада активно працює та благовістить. Невіруючі діти відвідують недільну школу, для них щорічно прово-дяться дитячі табори «Зернятко»; підлітки й молодь відвідують молодіжний христ-иянський клуб при церкві. Влітку християни активно благовістять односельцям, вико-ристовуючи проект «Біля криниці» — тобто, проводять малі евангелізації на відкритому повітрі на кожній вулиці села. Практично всі члени церкви вчаться в Миколаївсько-му Біблійному Навчальному Центрі за програмою «БЕЕ», а молодий, але дуже ак-тивний і гаряче люблячий Господа пастор

церкви Олександр Ігнатов читає в загаль-ноосвітній школі с. Дорошівка та у прил-лих селах профілактичні лекції за курсом «Жодних вибачень» організації «Нова Надія».

Нещодавно Бог побачив нужду цієї гро-мади в хорошому музичному прославленні — торік покаявся й прийняв хрещення брат Олександр Колотюк, музикант, який близь-ко 20 років грав на весіллях та інших торже-ствах. Прийшовши до Бога, він залишив колишнє заняття, організував у церкві христ-иянський музичний ансамбль і служить Богові цим даром. А пастор дивиться в май-бутнє — трое його дітей навчаються в му-зичній школі, і вже є перші успіхи. Є чимало й інших благословінь. Воістину, Господь ясно благословляє люблячих Його!

«Ми щасливі, що Господь нас спас і нізащо не проміняємо життя з Богом на життя без Нього», — свідчать сьогодні брати й сестри церкви с. Дорошівка.

Бути дружиною пастора і цікаво, і складно

Я народилася в невіруючій сім'ї, хоча батьки вважали себе віруючими. Вони вірили, що Бог існує, та про це говорилося дуже мало. Я також вірила, що Бог є, але який Він, де Він і Хто такий Ісус Хрис-тос я не знала, а запитати не було в кого. Ми жили в маленькому запо-лярному селищі в Тюменській об-ласті, і щоліта їздили до бабусі в Ук-раїну. Батьки дуже піклувалися про мене і мою сестру, хоча не все було добре — у батька були проблеми з ал-коголем. Та взагалі у нас була поряд-на, дружна родина. У

«Віруй в Господа
Ісуса, і будеш
спасений ти сам
та твій дім»

(Дії 16:31)

олі я вчилася доб-ре, у мене було бага-то друзів і мені подо-балось проводити з ними час. Але з ди-тинства я замислю-валася про те, для чого я живу. Що я по-винна робити? Як жити правильно? Одного разу, коли я навчалася в сьо-мому класі, у школу приїхала група євангельських віруючих із Молдавії. Я була здивована, як молоді люди співали про Бога, а проповідник так просто розповідав, який Бог, як Він любить усіх людей і що до Нього можна звертатися в молитві своїми словами. Я отримала відповідь на де-які питання, що мене хвилювали. Мені подарували Новий Завіт і ска-зали, що ця книга повинна завжди бути зі мною, вона допоможе у складний час. Шість років Новий Завіт був зі мною, та заглядала я в нього рідко. Починала читати, але зразу ж відкладала, нічого не ро-зуміючи.

Час минав, багато з того, що мені розповідали про Бога, я забула, і зно-ву у мене з'явилися запитання, на які не було відповідей. Та часто перед сном я молилася молитвою «Отче наш» і просила у Бога благословення.

Я закінчила школу і поїхала в Україну (за 5000 км від дому) і всту-пила до Миколаївського інсти-

титукультури. Мене захопило студе-нтське життя. Концерти, виступи, свята, вечірки, нові веселі друзі, творчі люди — все це стало моїм жит-тям. З іншого боку, я важко пережи-вала розлуку з батьками. Намагалася приглушити цей біль розвагами і спілкуванням з новими друзями, та з часом таке життя набридло, а часті розваги залишали гіркий осад. Я все частіше впадала в депресію. І хоча зовні моє життя було веселим і за-хопливим (навчання йшло добре, друзі любили мене), всередині була

величезна порожне-ча, яку я не могла за-повнити. Мені дуже хотілося жити пра-вильно, я прагнула робити добро й мене мучило сумління за мої погані вчинки. У мене з'явилися домки про самотність. Я не розуміла, для чого живу і який сенс у моєму житті.

Якось на вечірці я зустріла свого знайомого, який щойно демобілізу-вався. Його звали Саша. Це була зовсім інша людина, не та, яку я зна-ла раніше. Ми багато спілкувалися того вечора, мене дуже зацікавило, що він так змінився. Ми почали зустрічатися і покохали одне одного. Виявилось, що він давно кохав мене, але боявся зізнатися. Я дізналася, що зміни пов'язані з тим, що він читає Новий Завіт, який йому подарували віруючі товариші по службі. Саша запропонував мені відвідати богос-лужіння євангельських християн бап-тистів. Я поставилася до цього скеп-тично, але після вмовлянь погодила-ся. Я була вражена атмосферою лю-бові й уваги в домі молитви. Нас дуже тепло зустріли, відповідали на наші нескінченні запитання. І ми почали регулярно відвідувати богослужіння.

Я зрозуміла, Хто такий Бог, Хто такий Ісус Христос. Я зрозуміла, що здійснила чимало вчинків, які Біблія називає гріхом, а будь-який гріх веде

у пекло. Та Ісус Христос викупив мене Своєю смертю на хресті. Через два місяці, у квітні 1994 р. ми з Сашею покаялися і прийняли Христа в свої серця. Мені було 19, а Саші 20 років. У червні цього ж року ми прийняли святе водне хрещення, а у вересні повінчалися. Мої й Сашині батьки на той час були невіруючі. Ми гаряче молилися за своїх рідних, і Бог дав нам упевненість через Своє Слово. В книзі Дії 16:31 записано: «Віруй в Господа Ісуса, і будеш спасений ти сам та твій дім».

У 1995 р. покаялися Сашина ма-ма й молодший брат. У їхньому домі почала збиратися група віруючих, ку-ди запрошували й невіруючих. У серпні 1995 р. у нас народився первісток, Даниїл. І в цей час Бог пок-ликав нас в інше село, де не було церкви, щоб проповідувати Його Слово. У січні 1996 р. ми переїхали за 100 км від дому в с. Дорошівка Миколаївської області. Коли ми поки-нули дім Сашиних батьків, покаявся його батько, що було для нас вели-чезним Божим чудом. (Його батько був алкоголіком.) Зараз він звершує служіння пастора у церкві свого села. У 1997 р. Господь подарував нам особливі благословіння: у нас наро-дилось донечка Тетянка, у селі, де ми звершуємо служіння, була за-реєстрована церква ЄХБ, а також по-каялися мої мама, тато й молодша сестра. У 1998 р. Сашу рукопоклали на диякона, і в нас народилася мо-лодша донька Катруся. У січні 2002 р. мого чоловіка рукопоклали на пас-торське служіння.

Бути дружиною пастора і цікаво, і складно

Цікаво тим, що я стаю співучасни-цею Божих благословінь, які Він по-силає моєму чоловікові як Своєю служителю. Я люблю спостерігати за тим, як люди приходять до церкви, каються, зростають духовно на моїх очах, як вони навчаються пізнавати

Бога, будують стосунки в церкві, як Бог працює в їхньому житті. А головне — я відчуваю, як Господь використовує мене, щоб допомогти їм у пізнанні, зростанні, благодаті Його. Адже за порадою й допомогою сестри приходять саме до дружини пастора. Я вдячна Богові, що Він поставив мене на те місце, яке було призначено для мене: жити, допомагати й молитися за коханого чоловіка, який звершує Божу справу. Адже служителі особливо потребують підтримки молитвою, словом підбадьорення й потіхи дружини.

Але ці благословіння переплітаються і з складнощами, адже свої особливі удари диявол спрямовує саме на служителів. І в часи випробувань, коли на чоловіка обрушуються проблеми, особливо важливо молитися про нього, про те, щоб Господь захистив його, щоб дав йому мудрості вчинити правильно.

Олександр і Наталія Ігнатові з дітьми — Данилкою, Татяанкою та Катрусею

У часи випробувань і проблем я особливо бачу Божу близькість до мене й моєї сім'ї. Багато було таких моментів у житті, та ось один із них — дуже яскравий і запам'ятався назавжди.

Минулого літа велика вівчарка покусала обличчя моєї маленької Катрусі. Мене охопила паніка. Обличчя моєї донечки було порване, вона стікала кров'ю. По дорозі до

районної лікарні я молилася й кликала до Бога за допомогою. У районній лікарні хірург відмовився оперувати, бо на обличчі було багато рваних ран, у тому числі порване віко, і не було необхідних ниток для цієї операції. Нас направили в обласну мікрохірургію. Треба було їхати на машині 100 кілометрів, донечка вже заспокоїлася, я подумки просила Бога про допомогу і згадала слова псалмоспівця: *«І до Мене поклич у день неволі, Я тебе порятую...»*. Я невпинно просила Його про допомогу: *«Господи, це і є день неволі, і Ти обіцяєш мені порятунок, пошли його нам»*. Я дивилася на знівчене личко доньки, її очі, залиті кров'ю, і не знала, чи бачить вона мене, чи цілі її оченята. Я думала: чому це сталося? Та в моїй пам'яті знову й знову лунали слова: *«Я тебе порятую, Я тебе порятую...»*. І всі погані думки пішли геть, а потім мене немов осяяло і я згадала

був хворий на сказ та інші хвороби, що ми в цей момент були вдома, що інші наші діти не постраждали, що наша машина була справна і ми відразу змогли поїхати в лікарню, що нас направили в обласну лікарню, де кращі лікарі і, нарешті, за те, що наш Господь знає і контролює все!

Усю дорогу ми славили й дякували Богу, а цей список почав поповнюватися з кожним днем. Незважаючи на те, що на обличчя доньки було накладено близько сорока швів, було вибито чотири зуби й був відкритий перелом щелепи — операція пройшла успішно, з наркозу донечка вийшла добре, зір не постраждав, у неї не залишилося страху перед собаками, психічно вона постраждала. Весь рік ми спостерігали, як схибив крововилив із її очей, як гоїлися рани, як розгладжувалися шрами на її личку. За все ми славили й дякували Богові.

Не все в моєму житті просто, та я завжди бачу й відчуваю Божу присутність в моєму житті, в житті мого чоловіка і моїх дітей. Я дякую Богові, що поруч зі мною люди, які є прикладом для мене, підтримкою в молитвах і допомогою в порадах. Моя «духовна мама» Оля молиться за мене з того дня, коли я ще невіруючою переступила поріг молитовного дому. Вона — та, про яку написано в Тит. 2:3-5, і до неї я можу звернутися з будь-яким запитанням — вона мене підтримає, дасть потрібну раду, адже і вона дружина пастора. А моя рідна мама Оля швидше є моєю «духовною донькою», хоча молитвою і підбадьоренням завжди підтримує мене.

Господь подарував мені щасливе і повне змісту життя. Я вдячна Йому, що вся наша велика родина живе в мирі з Ним, один з одним і в служінні нашому Господу. Слава Йому за все.

P.S. Цього року ми отримали ще один подарунок від Бога: наші діти Данік і Таня молилися молитвою покаючої. ☞

Конференція християн-медиків України

З 30 квітня по 2 травня 2007 р. у Харкові проходила 16 (щорічна) конференція християн-медиків України під девізом «Здоров'я людини у світлі Біблії»

Делегати з 18 областей України, АР Крим, Росії протягом 3 днів змогли об'єднатися в поклонінні й прославленні Господа, у вивченні Священного Писання, розділити дість і молитовні потреби одне одного й одержати натхнення на подальше служіння Богові.

Подаємо читачам короткий огляд конференції.

Перший день:

З привітальним словом до учасників звернувся старший пресвітер церков ЄХБ по Харківській області В.О. Шевченко.

— «Людина, що від жінки народжена, короткоденна та повна печалями» (Йов 14:1). З часу гріхопадіння це доля всього людства, але...» через те ми відваги не втрачимо, бо хоч нищиться зовнішній наш чоловік, зате день у день відновляється внутрішній» (2 Кор. 4:16).

У своїй доповіді «Хто такі християни-медики України» лікар О.М. Дорошенко розповів про створення у 1991 р. медичної асоціації, головою якої він зараз є, і ще раз нагадав головну мету й завдання, від яких медикам не можна ухилятися!

Мета асоціації — через надання медичної допомоги приводити людей до Христа.

Які для цього використовуються засоби:

- створення мед. кабінетів з безкоштовним медичним обслуговуванням при помісних церквах;
- організація аптек з безкоштовною видачею ліків відповідно до встановленого лікарями діагнозу;

3 безкоштовний догляд за хворими в різних мед. закладах (лікарнях, клініках, госпіталях, хоспісах);

4 створення програм і проведення зустрічей з учнями недільних шкіл з питань статевого виховання, особистої гігієни, ведення здорового способу життя. Тут враховується важливість тем у світлі сучасного розбещеного світу, який звів до примітиву питання моралі й шлюбу, і вже з дитячих років через ЗМІ нав'язує молодому поколінню «вуличне» виховання й готує до «вільного» дорослого життя;

5 медична освіта й проведення курсів по наданню першої медичної допомоги для вчителів недільних шкіл, при семінаріях, біблійних школах, курсах, коледжах;

6 організація й проведення зустрічей серед підлітків і молоді в загальноосвітніх школах, інтернатах, середніх і вищих навчальних закладах з попередження й профілактики СНІДу й ВІЛ-інфекції, різних венеричних захворювань.

Останній семінар у США на тему «Неоголошена війна людству — СНІД» показав, що існуючі контрзаходи — роздача шприців наркоманам, легких наркотиків — це поки єдина програма в боротьбі зі СНІДом і тут, і на заході, і в США. Мета — зменшити шкоду для інших, але... сам умирай.

Сьогодні Україна посідає перше місце в Європі по швидкості поширення захворювання СНІДом.

Друге, на що звернув увагу лікар Дорошенко, це ставлення самих медиків-християн до свого служіння. Як християни, ми відділені Богом від цього світу як «народ святий, люд власності Божої», тому й стосунки з Богом і ближніми мають бути засновані на головних заповідях християнства. Тоді й служіння людям буде благословенним, і мета буде досягнута.

Наступну доповідь «Правовий захист медпрацівників» прочитала лікар В.І. Сівченко з Макіївки.

«Правовий захист життя і здоров'я людини. Огляд законодавства» — це спільна із її чоловіком-юристом праця, видана у 2002 р. в Україні, де висвітлені права й обов'язки медиків, визначені в цивільному й кримінальному кодексах України на сьогоднішній день. Деякі пункти прав медпрацівників не змінювалися з 1947-49 років і потребують виправлення, дії інших — тимчасово припинені, тому дуже важливо, щоб уряд України звернув увагу на пропозиції медиків, представлені в Кодексі охорони здоров'я і після розгляду затвердив його. Ми молимося про це!

У своїй доповіді «Імунологія СНІД» лікар І.І. Присяжнюк з Києва розкрила природу й дію імунної системи в організмі людини, яку створив Господь для захисту людського тіла від інфекції.

Життя —

відновлення душі й тіла. Покаяння — фільтрація добра й зла, відмова від зла. Це — духовний світ. А у фізичному світі фільтрація — система імунітету, що руйнується смертельним захворюванням СНІД, яке охопило всю земну кулю.

«Не давайте місця дияволу» (Еф. 4:27) — тема виступу медсестри В. Якимчик з Новомосковська, яка була ясновидицею, її свідчення можна прочитати в журналі «Вера й Жизнь» №1 за 2005 р. Часто нужда, горе і просто цікавість заводять нас в область, заборонену Богом і позбавляють нас Його захисту — саме це випробувала на собі сестра.

У роботі з невіруючими людьми, залежними від своїх захоплень «темними справами», душеопікуну важливо знати місця Священного Писання, які викривають приховані справи й наставляють в істині.

На закінчення першого дня конференції з доповіддю виступив лікар Н.Г. Яковенко з Херсона. Тема «Пірсинг» — розкрила захоплення сучасної молоді прикрашанням свого тіла й обличчя різними металевими предметами через проколювання шкіри. В Амстердамі умільці «дійшли» до інкрустації очей, коли під місцевим наркозом протягом 15–20 хвилин у кон'юнктиву ока вживляють прикрасу у вигляді серця, сніжинки або китайського ієрогліфа.

Які наслідки? Пірсинг втручається в рецепторну систему організму, викликаючи дезорієнтацію всіх локаційних систем, провокує запальні процеси, різні патологічні зміни в ендокринній системі, викликає депресивний стан, є джерелом зараження гепатитом й іншими інфекційними захворюваннями.

Другий день конференції

Слово повчання прочитав брат В.О. Шевченко.

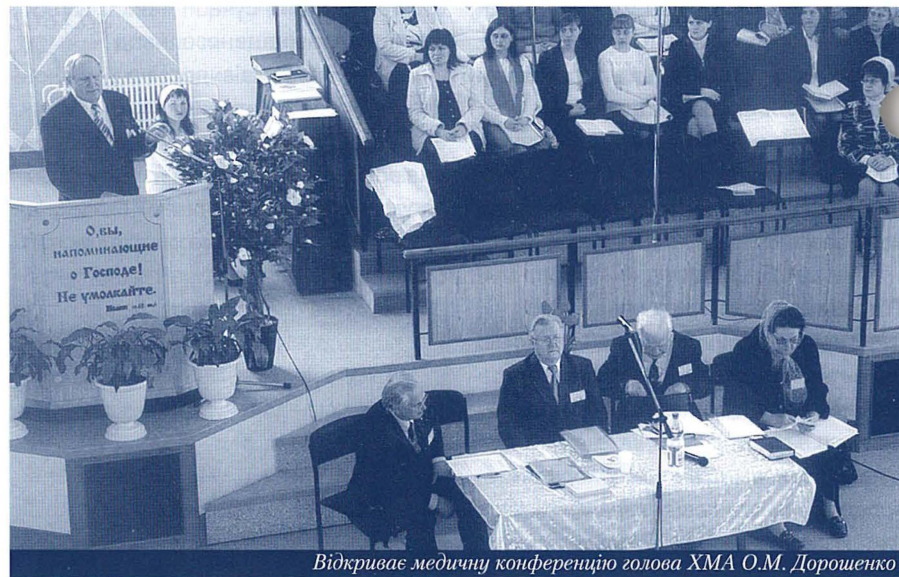
— Три призначені Ісусом Христом зустрічі з учнями (Мт. 26:32; Дії 1:4; 1 Сол. 4:17) припускали особливий стан кожного з них, що було дуже важливо і для учнів, і для Господа.

Перша зустріч — Мт. 26:32 — переконання у воскреслому житті Спа-

сителя. У своєму служінні Господу тверді у вірі апостоли присвятили життя Ісусу й змогли пожертвувати собою за свідчення людям.

Друга зустріч у Єрусалимі — Дії 1:4 — Ісус хотів, щоб учні досягли єдності, яка створює особливу, благословенну атмосферу для дії Святого Духа в кожному віруючому.

Третя зустріч — 1 Сол. 4:17 — з Ісусом на хмарі. Якість Нареченої — готовність у чеканні Нареченого, відмова від усього, що відволікає її від Господа й повне підпорядкування своєї волі й своїх бажань Улюбленому.

Відкриває медичну конференцію голова ХМА О.М. Дорошенко

Після молитви до медиків звернувся лікар Яковенко. У доповіді «Служіння лікаря-християнина біля ліжка хворого» акцентував увагу лікарів на тому, що вони насамперед — душеопікуни. «Лікування залежить не тільки від призначених ліків, але й від мистецтва того, хто їх призначає» (Іоанн Златоуст). Любов та лагідність до хворого насамперед!

Конференцію продовжив лікар Дорошенко. У доповіді «Евтаназія — вбивство чи жест милосердя?» він розкрив позицію світу й захисників евтаназії як способу допомоги хворому спокійно вмерти, і показав, що цим вони виправдовують вбивство, пропонуючи його як вирішення соціальних, матеріальних, психологічних і моральних проблем.

Брат розкрив позицію християнства, яка базується на заповіді: «Не вбивай!» Біль душі терзає найбільше.

Адже у 95% хворих можна зменшити відчуття болю при правильному підборі й дозуванні ліків. Як пише Мати Тереза, чиє служіння Богові було служінням помираючим, найпоширеніша й найважча хвороба — це почуття непотрібності й покинутості. Тому душі хворого потрібна не евтаназія, а душеопікунство, яке допоможе людині вирішити своє головне питання для вічності — знайти мир з Богом. Християнська надія сильніша від смерті!

Учасники конференції тепло зустрічали гостей — братів з реабілітаційного центру для наркозалеж-

них м. Харкова, які свідчили про те, що зробив для них Господь, коли життя втратило будь-який зміст.

Тільки Ісус звільняє, дає бажання сили ніколи не повертатися до наркотиків, наповнює життя змістом і бажанням служити Спасителю.

Другу половину дня медики присвятили спілкуванню в секційних групах за спеціальностями, де обговорювали професійні питання й різні методи благовістя в умовах поліклінік, лікарень, відвідувань лежачих хворих удома.

На закінчення другого дня представники областей поділилися інформацією про служіння християн-медиків у своєму регіоні.

Як учасник медичної групи благовістя Кримського об'єднання церков ЄХБ я поділюся з читачами інформацією, як це служіння проходить у Криму.

З серпня 2005 р. медична група благовістя виїжджає в села та міста півострова, надаючи безкоштовну медичну допомогу через прийоми хворих і видачу ліків відповідно до встановленого діагнозу. Зараз служінням охоплений Бахчисарайський район, де на 101 село припадає лише 2 церкви ЄХБ. Населення Криму — багатонаціональне. Але в цьому районі більшість населення — татари. Тому й служіння медиків тут особливе, з урахуванням культури й віросповідання татарського народу. Село Маловидне — одне з таких сіл. Але й тут Господь відкрив двері благовістю й благословив служіння лікарів. Після такої євангелізації в селі організувалася група дітей, які з братом-місіонером навчають Біблію.

У селі Верхоріччя після приїзду лікарів-благовісників місцева жителька віддала свій пустуючий будинок недільній школі для місцевих дітях і проведення розбору Слова Божого для дорослих.

Кримське об'єднання церков ЄХБ тісно співпрацює з керівництвом міністерства охорони здоров'я, забезпечуючи лікарні, госпіталі, поліклініки, пологові будинки й травмпункти гуманітарною допомогою, медичним устаткуванням і медикаментами. Це, у свою чергу, спонукує міністерство охорони здоров'я повністю або частково брати на себе витрати по обстеженню, консультаціям, лікуванню й терапіям всіх нужденних хворих, багато з яких були направлені з сіл лікарями на виїзді.

Співробітництво об'єднання церков з керівництвом СІЗО м. Сімферополя і колонією №102 дає можливість надавати гуманітарну й медичну допомогу засудженим, людям, які відбули покарання, хворим на СНІД і туберкульоз, людям без житла й прописки.

Кінець 2006 р. став початком співробітництва об'єднання церков ЄХБ Криму з Кримським об'єднанням товариств інвалідів, що нараховують

сьогодні 160 тис. людей. Є домовленість між головою об'єднання церков ЄХБ АР Криму й головою об'єднання інвалідів, який сам інвалід і пересувається на колясці, проводити разом із пресвітерами помісних церков семи регіонів Криму заходи щодо надання гуманітарної й медичної допомоги інвалідам і нести їм Добру Вістку. У чотирьох регіонах Криму ця допомога вже надається. Ми молимося, щоб Господь керував служінням християн-медиків і відкривав серця людей для прийняття Доброї Вістки.

Третій, заключний день конференції, відкрив привітальним словом В.В. Мароховець, пастор однієї з Харківських церков. У своїй проповіді на прикладі сьомої глави Євангелії від Луки він розкрив характер Бога й закликав братів і сестер до молитви.

З доповіддю «Бойові мистецтва, лікувальна фізкультура у світлі Біблії» виступив брат В.І. Маслянка, фельдшер з Харкова, який був тренером і присвятив бойовим мистецтвам не один десяток років. Він розповів, чому люди займаються бойовими мистецтвами: по-перше, їх спонукує страх за себе, за родину, за рідних; а по-друге, це оздоровлення організму.

У спорті, на тренуваннях люди протистоять одне одному. Закладається принцип — воювати проти людей, воювати з людьми, виховується агресія. Християнство ж учить зовсім іншому:

Головне, щоб піклування про тіло не шкодило духовному здоров'ю

«Не відплачую злом за зло» (Іс. 53 гл.) — лагідний, мовчазний дух Агнця живе в кожному християнинові. Торжество смиренного духу — у Нагорній проповіді.

Лікувальна фізкультура для кожної людини є піклуванням про тіло,

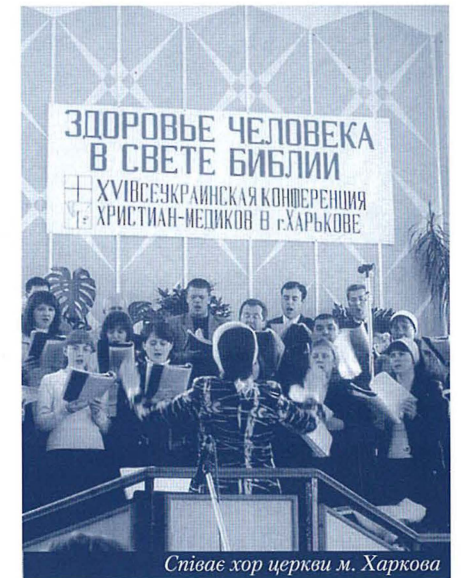
яке дав нам Господь у тимчасове користування й за яке ми несемо відповідальність, усвідомлюючи, що тіло — храм Святого Духа, Який живе в ньому. Головне, щоб піклування про тіло не перетворювалося в похоть, тобто надмірне захоплення заняттями не шкодило духовному здоров'ю.

Доповідь «Про друге пришествя Господа нашого Ісуса Христа; дух, душа й тіло» д-ра богослов'я й медицини М.Г. Калмикова з Макіївки стала заключною на конференції.

«А Сам Бог миру нехай освятить вас цілком досконало, а непорушений дух ваш, і душа й тіло нехай непорочно збережені будуть на прихід Господа нашого Ісуса Христа» (1 Сол. 5:23).

Довірилося в усьому нашому Господу, Який «Той, хто в вас розпочав добре діло, виконає його аж до дня Христа Ісуса» (Фил. 1:6).

Конференція закінчилася. Наступна запланована у 2008 р. в Києві. Перша

Співає хор церкви м. Харкова

п'ятниця кожного місяця — день молитви про Боже благословіння для Християнської медичної асоціації України й про присвятили себе служінню благовістя.

Ми висловлюємо подяку нашому Господу за організацію й проведення конференції в Харкові, за участь у ній групи «Стежка» з Кіровограда, яка у піснях і на музичних інструментах прославляла Господа й дарувала нам радість. Дякуємо Господу за теплий прийом учасників конференції братами й сестрами центральної церкви ЄХБ м. Харкова.

Божих благословень усім працівникам у справі благовістя та поширення Царства Небесного на землі! ☩

На світанку

До 155-річчя євангельського руху в Україні

Світає. «Край неба палає, соловейко в темнім гаї сонце зустрічає...», а наш біленький «бусик» тихенько біжить собі сірою асфальтованою стрічкою дороги туди, де колись зійшла ранкова зірка щирої віри. Зійшла в серці однієї людини — і засяяла на всю Україну!

Хто нині не знає про Івана Рябошапку — звичайного селянина з маленького села Любомирка, що на Кіровоградщині? Це ж через нього 155 років тому Господь пробудив наш народ, навірнув до віри євангельської. Розповідають, що Іван, коли увірував, купив собі Біблію й мандрував з цією Книгою книг шляхами України. Приїде, бувало, на ярмарок: народ гомонить, метушиться. Не-

показний, малий на зріст Іван вилізе на воза й гукає щодуху: «Знайшов! Знайшов!!» Спонтелечені люди зупиняються, питають: що знайшов? Тоді Рябошапка піднімає високо над головою свій найбільший скарб і урочисто проголошує: «Ось! Біблію знайшов!» І починає розказувати людям про Христа, про Божі заповіді, про спасіння... Хтось піде геть спересердя — але багато народу залишалося коло цього дивного проповідника. Слухали уважно, докладно розпитували... Насіння Слова Божого, що його так ревниво сіяв Рябошапка в душах людських, зійшло, проросло, й принесло плід стократний. Слухачі приймали Слово й несли його додому, де, зрештою, створювались громади віруючих. Сьогодні ми мало не щодня відзначаємо ювілеї помісних церков, яких нині близько трьох тисяч, — а закладалося ж все півтори сотні років тому, через проповідь одного непоказного, малоосвіченого селянина, але вибраного Богом благовісника...

... «Бусик» біжить широкими ланами, що шелестять високим кукурудзинням та всміхаються жовтогарячою соняшниковою посмішкою. Асфальт давно скінчився — тепер нас гойдають ті самі курні шляхи, якими мандрував колись Рябошапка. Скільки ж сходжено тут босими ногами першого українського проповідника Євангелії! Скільки молитов про пробудження рідного народу піднесено до неба!

Любомирка зустрічає нас вранішньою тишею. Власне, тепер тут взагалі тихо — село, що мало колись кілька тисяч мешканців, нині не нараховує й п'ятисот. Неперспективне село... Сумно... Але, можливо, Господь вчинив так у Своїй премудрості, аби зберегти для нас, нинішніх, той неповторний аромат минулого, що сповиває нині все довкруг, і який неминуче розвіявся б, вигнаний гріховним смородом сучасності?

Дорога, примхливо звиваючись, веде нас до маленької степової річечки — власне, струмочка, на якому стояв колись млин, де працював Рябошапка.

Млин зруйнувався від часу; скоро, певно, зникнуть навіть залишки від нього, але невеликий ставочок, в якому перший баптист України хрестив новонавернених, зберігся. Так завжди буває — збудоване людьми трухляве й руйнується, а створене Богом — продовжує жити й квітнути.

На берегах ставка цього дня людно — віруючі й невіруючі приїхали сюди з усієї Кіровоградщини, з різних куточків України, щоб відсвяткувати 155-річчя євангельського руху в Україні. Серпневе сонечко вже підбилося височенько, починає припикати, тож гості влаштовуються під єдиним на березі деревом.

Старший пресвітер церков ЄХБ України бере в руки древню Біблію Івана Рябошапки, його заступники — чашу, з якою весь цей час церква села Любомирка звершувала Вечерю Господню... Від колишньої домівки Івана вони неквапом прямують до берега струмка, де вже все облаштовано для свята.

Певно Рябошапці такого й не наснилося б! Підсилені мікрофонами проповіді В.В. Нестерука, С.І. Корнута, В.Д. Ткачука, А.М. Піжевського та інших проповідників і служителів нашого братства далеко разносяться понад степом, лунають над Любомиркою. А слова ті самі: про Спасителя Ісуса Христа, про життя за Божими заповідями. Виступають також голова Добровеличківської райдержадміністрації В.Г. Придвор та інші офіційні особи. Ми потім запитали шановного Василя Глібовича, чи насправді він вважає, що віруючим слід брати приклад з Рябошапки й активніше проповідувати Слово Боже, як він сказав про це у мікрофон? Відповідь цього невіруючого чоловіка змусила замислитись: «Звичайно! Я завжди кажу лише те, що думаю. Якби ви більше проповідували й навчали людей Божим заповідям, менше бу-

ло б наркоманії, алкоголізму, розлучень, самогубств та інших нещасть. Я за фахом лікар, тож добре знаю, що всі хвороби — це наслідки гріховної поведінки людини або ж прояви збентеження її душі. Вилікувавши душу, можна вилікувати й тіло. А «тіло» нашого суспільства зараз дуже хворе...»

Сьогодні ми мало не щодня відзначаємо ювілеї помісних церков, а закладалося ж все півтори сотні років тому, через вибраного Богом благовісника...

Його підтримали також сільський голова Олександр Єгорович Пахалюк та керівник апарату райдержадміністрації Валентина Андріївна Алексеева. Майже те саме, хоч і не в мікрофон, сказали й співробітники райвідділу міліції, які саме нагодилися на свято. «Це — чудово, що люди збираються разом, і їм добре й

весело без горілки, без бійки, без хуліганських витівок. Нам дуже цікаво бути на цьому святі, бо подібне зараз нечасто побачиш! Аби всі люди виконували Божі заповіді: не кради, не вбий, не

воградщини А.П. Мамалат розповідає про долю і працю на ниві Божій Івана Рябошапки, і присутні за ці кілька хвилин наче проживають разом з ним життя вірного служителя Божого, ревного благовісника з палким серцем. Сонце вже пече так, що неважко відчувати, як велось першому проповіднику Євангелії у ворожому оточенні атеїзму й релігійної непримиренності. Зрештою, вигнаний зі своєї Батьківщини, Іван помер, так і не побачивши більше рідної Любомирки. Сюди повернулася лише його дружина, яка й розповіла братам та сестрам про останні роки життя першого українського євангеліста.

Сумної співає зведений хор церков міста Кіровограда... Але за мить вже знову лунає пісня радості — бо ж наш Господь всемогутній, Він — Цар царів! І ми знаємо, що в царстві Його ми зустрінемось і з Іваном Рябошапкою, і з багатьма іншими вірними служителями Божими, що зазнали гонінь за віру. Як же то буде радість! Незрівнянно більша від тієї, яку ми маємо, зустрічаючи друзів тут, на землі. Саме про це співають діти — вихованці дитячого табору, що проходить у Любомирці щоліта. Бога

Біблію Івана Рябошапки тримає Голова ВСО ЄХБ В.В. Нестерук, ліворуч — В.Д. Ткачук, А.М. Піжевський, праворуч — С.І. Корнута

чини перелюбу — у нас була б чудова країна! А так ще доводиться носити зброю та пильнувати, щоб одна створена Богом людина не чинила зла іншій».

Колишній старший пресвітер Кіро-

величають співаки з групи «Стежинка» та скрипалі з ансамблю «Натхнення». Свято продовжується...

Нарешті старший пресвітер церков Кіровоградської області О.М. До-

рошенко оголошує найважливішу частину свята. Більше 60 новонавернених висловили бажання прийняти святе водне хрещення. У водах того

зустрічають квітами, поцілунками й обіймами родичі й друзі.

Після хрещення й молитви з покладанням рук — хліболамання. Сонце пече

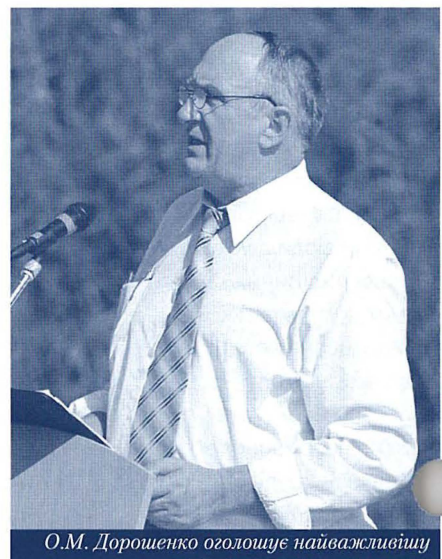
Багатолюдно було на святі в Любомириці

самого ставочка, де колись хрестив Рябошапка, вони вступають у завіт з Господом. Хрещення звершують старший пресвітер церков ЄХБ України В.В. Нестерук, його заступник С.І. Корнута, В.Д. Ткачук, старший пресвітер церков Тернопільської області А.М. Піжевський, старший пресвітер церков Кіровоградської області О.М. Дорошенко та інші служителі. Прохолода хвиль вабить, але більше вабить можливість присвятити своє життя Тому, Хто нас спас, виправдав, назвав Своїми дітьми. А на березі тих, хто прийняв хрещення,

немилосердно, немов нагадуючи, як важко було нашому Спасу пройти той розпечений палестинським сонцем шлях до Голгофи, як тяжко було вмирати на тому хресті... Як палило Його сонячне проміння! Але Він мусів стерпіти над Собою таку наругу, аби нас не спопелив інший, набагато страшніший вогонь — пекельний. Берег степового струмочка біля Любомирки став саме тим місцем, де близько півтори тисячі християн разом з тими, хто тільки-но вступив у завіт з Господом, згадували про подвиг нашого Спасителя і Його перемогу, підносили палкі молитви про

нове пробудження для нашого стражденного народу.

...Любомирка... Сонце проминуло зеніт і схилилося до обрію... Після тре-

О.М. Дорошенко оголошує найважливішу частину свята — хрещення

петного світанку завжди настає трудовий день, повільно наближаючи вечір. Що він нам принесе? Колись Ісус розповів притчу про господаря виноградника та робітників. Хтось почав працювати зранку, хтось прилучився до спільної праці лише пообіді, а комусь взагалі пощастило попрацювати разом з іншими не більше години, але кожен отримав винагороду. Не отримали нічого лише ті, які так і не вийшли працювати.

Рябошапка почав благовістити в Україні, інші продовжили — чи ввійшли ми в цю працю? Поспішаймо, брати й сестри! Наближається надвечір'я...

Для отримання журналу «ЄВАНГЕЛЬСЬКА НИВА»

За 4 номери на рік надсилайте поштовим переказом добровільні пожертвування в сумі: для України **20 грн.**, для ближнього зарубіжжя **15 у.о.**, для далекого зарубіжжя **25 у.о.**
ВСО ЄХБ «Євангельська нива» вул. Л. Толстого, 3-Б, Київ-4, Україна, 01004 або на **ВСО ЄХБ** р/р 26007031255641 у Старокиївському відділенні Київської міської філії АКБ «Укрсоцбанк», МФО 322012, код 14357313.
На квитанції зробіть позначку: «Добровільне пожертвування на журнал ВСО ЄХБ «Євангельська нива».

Одержувач (ПІБ) _____ Рік народження 19 _____

Місто / країна _____ Індекс

Область / район _____ вулиця _____ будинок _____ квартира _____

Тел.: + () _____ E-mail: _____

Церква _____ служіння в церкві _____

Мова видання: рос. ☐ укр. ☐ кількість примірників _____ на 200 _____ рік
Свою адресу пишіть, будь ласка, чітко і бажано друкованими літерами.

! копію квитанції надсилайте разом із замовленням

Святкуй, Господня Наречена!

Теплий осінній ранок 16 вересня. Зал церкви святковий від яскравого сонця, безлічі квітів та ошатно вбраних людей. Навколо радісні обличчя. Урочисто співає зведений хор. Києво-Святошинська церква святкує своє 70-ліття.

Григорій Артемович та Варвара Пилипівна Добренки з братами

Дім молитви Святошинської церкви 1956 р.

А почалося все восени 1937 р. В ті страшні часи репресій на околиці Києва, в Святошино, на квартирі Григорія Артемовича та Варвари Пилипівни Добренків для спільних мо-

литов почала збиратися група віруючих, серед яких були Савелій Федорович та Єфросинія Андріївна Разуваєви, Антон і Ганна Круценки та інші. Ця молитовна група поклала початок Святошинській церкві тоді, коли всі церкви у Києві вже були офіційно закриті. Їх було лише восьмеро.

У 1937-41 рр. богослужіння проводилися таємно, по домівка віруючих, найчастіше у брата Добренка. У 1940 р. він був обраний пресвітером новоствореної церкви, а С.Ф. Разуваєв — дияконом. Зібрання відбувалися під виглядом святкування дня народження або іншого свята. Та навіть в таких підпільних умовах люди наворачалися до Господа, але хрещення не звершувалися.

В роки війни євангельсько-баптистські церкви поновили свою діяльність. Люди відчували потребу в молитві, і церкви були переповнені. Масовими були й навернення до Бога. 15 серпня (за іншою інформацією 23 червня) 1943 р. у Святошинській церкві вперше 9 новонавернених вступили в завіт з Господом. У 1944 р. церква нарахувала вже 30-40 членів.

З 1946 по 1956 р. громада орендувала перший поверх будинку по вул. Северній, 33 (нині Ф. Пушиної). У

Святкуй, Господня Наречена,
Народження святого час.
Ти Спасом обрана, спасенна,
Єдиши в Тіло Боже нас.

Святкуй, Пречиста, Божа, мила!
Вже сімдесят минуло літ
Як очі ти свої відкрила,
Йдеш за Ісусом слід-у-слід.

Від невеликого братерства,
Від краплі істини в тімні
Зроста, голубко, церква, сестро,
До тисяч Божих душ — це ми!
Зазнала біль, страждання, горе,
Гоніння у тяжкі часи...
Та радість наша — наче море,
Що ти, спільнота душ, єси.

Зроста з малесенької квітки
У пишній та квітучій сад.
На цьому місті взимку, влітку
Господній стигне виноград.

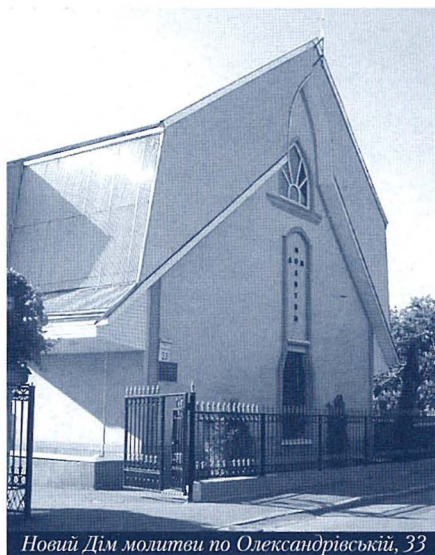
Єдина праведна на світі
Ти — небо Боже на землі.
Ідуть сюди Господні діти —
Старі, дорослі і малі.

Святошинці, брати і сестри,
Від «свято» наш походить рід!
Не втомлюйтесь ту святість нести,
Невір'я розбивати лід.

Єдише Божа Наречена
Спасенні душі до життя.
Хай ллється проповідь натхненна
Про вічне з Богом майбуття.

Моліться і несіть служіння,
Любіть людей, як любить Спас.
Радійте, бо нам є спасіння,
І Сам Спаситель серед нас!

Тетяна Євдокимова

Новий Дім молитви по Олександрівській, 33

Гордість святошинців — недільна школа

Пастори (зліва направо) В.Ф. Гончаров, В.М. Григоренко, В.В. Бойко звершують молитву за церкву

Бога славить ансамбль бандуристок

1946–51 рр. служіння пресвітера у Святошинській церкві звершував С.С. Матченко, у 1951–60 рр. — І.А. Іценко, який у воєнні роки в Запорізькій області охрестив 12-річного Якова Духонченка, в майбутньому старшого пресвітера ЄХБ України.

З 1956 р. для богослужінь громада стала орендувати будинок по вул. Олександрівській, 33, а в 1961 р. змогла його придбати. У 1960–71 рр. служіння пресвітера церкви ніс М.В. Мельник, а у 1972 р. Святошинську громаду очолив Л.М. Лабунський. У 1987 р. Святошинська церква нараховує вже 700 членів. Старий будинок вирішили розібрати і почати будувати новий. Молитовний дім побудували на 800 місць, а 10 вересня 1989 р. відбулося його урочисте посвячення.

Церква чисельно зростала — у 1990 р. до церкви приєдналися 222 душі. На допомогу Л.М. Лабунському на пресвітерське служіння були рукопокладені брати М.Г. Бікман та А.І. Кадаєв. У 1993 р. на пресвітерське служіння рукопокладений В.В. Бойко, а в 1995 р. П.А. Полежако та Б.В. Дзіковський. У 1994 р. ст. пресвітером церкви обраний В.Ф. Гончаров, який впродовж 1989–94 рр. був заступником ст. пресвітера по Україні.

Сьогодні служіння в церкві звершують 6 пасторів — В.В. Бойко, В.Ф. Гончаров, Б.В. Дзіковський, О.В. Зуєв, В.М. Григоренко, П.А. Полежако — та 28 дияконів. Церква має 4 хори — перший хор (регент Ю.І. Мірошніченко), молодіжний (регент О.В. Зуєв), підлітковий хор (організований у 1996 р.), дитячий, хористам якого від 6 до 13 років. Гордістю і благословенням церкви є недільна школа, в якій навчається близько 150 дітей. У 2003 р. закінчили будівництво і посвятили новий корпус недільної школи. Для духовного зростання членів церкви у 1999 р. було відкрито Біблійну школу (з 2005 р. Біблійний інститут). Ініціатором її відкриття і постійним ректором є В.Ф. Гончаров.

За 70 років Святошинська церква зростила близько 50 пасторів. Служителі церкви несуть служіння в таких церквах Київської обл. — Бишів, Горенка, Машун, Гореничі, Петрушки, Глеваха та ін. Нині церква нараховує близько 1400 душ, більше 50 з яких є членами церкви від 50 до 78 років. Вони є прикладом віри та посвяти Господу для молодих віруючих.

У свої 70 років церква молода, дихає на повні груди, ревно працює і славить Господа. ☩

Ветерани Святошинської церкви

6 серпня 2007 року
Господь забрав у Свої
вічні оселі брата
Володимира
Миколайовича Матвіїва,
довголітнього служителя
на ниві Божій. Він щиро
любив Бога, любив
Церкву Христову, любив
народ Божий

Володимир Миколайович народився 28 березня 1948 року у родині віруючих у четвертому поколінні Матвіївих Миколи Івановича та Парані Григорівни і був старшим з трьох дітей. У 1963 році він на відмінно закінчив Забірську восьмирічну школу і цього ж року вступив до Львівського будівельного технікуму. Під час навчання у технікумі під прикриттям свого класного керівника (єврея за національністю) крадькома відвідував богослужіння у львівській баптистській церкві. Попри усілякі труднощі, він зумів закінчити навчання, здобувши спеціальність техника-архітектора.

Після закінчення навчання у 1967 році був призваний на дворічну військову службу. Під час служби в армії Володимир Миколайович покаявся перед Господом. Повернувшись до цивільного життя, 12 липня 1970 року прийняв святе хрещення по вірі у річці Рата в сусідньому с. Волиця і став членом невеликої церкви рідного села Забір'я. У серпні місяці цього ж року він одружився з вродливою дівчиною Анною. Господь благословив їхній шлюб трьома синами та донькою.

Володимир Миколайович працював на посаді інженера-будівельника у конструкторському бюро м. Львова. Трохи згодом почав працювати вчителем креслення, малювання та трудового виховання у середній школі

Пам'яті В.М. Матвіїва

№12 м. Червонограда Львівської області. Через 3 роки, дізнавшись про релігійну приналежність вчителя Матвіїва В.М., міський відділ народної освіти звільнив його з вчительської роботи із записом у трудову книжку. Стаття зазначала: «Аморальний вчинок працівника, який виконує виховні функції, несумісний з подальшим виконанням роботи». Після цього було досить важко влаштуватись на роботу. З великими труднощами,

але Володимир Миколайович влаштувався й пропрацював більше п'яти років художником-оформлювачем.

Духовне служіння В.М. Матвіїва розпочалося відразу після хрещення проповіддю Слова Божого. І впродовж усього його християнського життя це служіння було пріоритетним. Згодом воно переросло у благовісницьку діяльність по церквах Львівської області. У 1978 році йому доручили пресвітерське служіння у церкві м. Самбора. І для звершення цього служіння його рукопоклали на дияконське служіння, яке він ніс впродовж 4 років.

У 1982 році Володимир Миколайович був рукопокладений на служіння пресвітера великої сільської церкви с. Гійче, звідки родом його дружина. У цьому ж році облас-

ною радою він був обраний на служіння заступника старшого пресвітера Львівської області, яке звершував 4 роки.

У 1986 році, коли старшим пресвітером по Україні був Я.К. Духонченко, В.М. Матвіїв був обраний на служіння старшого пресвітера церков Львівської області. Будучи старшим пресвітером по області, В.М. Матвіїв у 1990–94 роки був також заступником старшого пресвітера по Україні.

Володимир Миколайович ніс служіння старшого пресвітера до 1994 року, доки не був обраний заступником голови Союзу ЄХБ України Г.І. Коменданта. Він сумлінно ніс це служіння впродовж 12 років. Весь цей час він відповідав за духовно-освітню працю у Союзі. Його зусиллями була створена, ним підтримувалася і розширялася система духовної освіти в Братстві. Знаменною віхою у праці Володимира Миколайовича була організація навчання по програмі Доктор Служіння з 1996 по 1998 роки. Він не лише організував програму, але й нею керував, навчався та закінчив сам у числі 21 служителя Братства.

В.М. Матвіїв був автором ряду статей та рефератів на біблійні теми, регулярним дописувачем журналу «Євангельська нива». Брат Матвіїв залишив після себе духовну спадщину — книги «Священноді пастора», вийшла з друку у 2004 році та «Пастир — людина Божа», вийшла з друку у 2006 році.

Матвіїв Володимир Миколайович покинув свій дім, але пішов у дім Отчий! (2 Кор. 5:8). Пішов туди, де немає смутку і сліз! (Об. 21:3–4). Тому молимося за сестру Анну Іванівну (дружину Володимира Миколайовича), дітей, онуків, рідних та близьких, щоб Сам Дух Святий потішив їх та витер гіркі сльози розлуки з очей і скорботних сердець! (2 Кор. 1:3–4; 2 Сол. 2:15–17).

важлива
інформація
до свят,
що набли-
жаються

Кращий подарунок!

Сьогодні у Вас є унікальна можливість подарувати Вашим друзям,
родичам і добрим знайомим 4 номера
духовно-просвітницького журналу «Євангельська нива».

Докладну інформацію про оформлення на 2008 рік шукайте всередині журналу.

Це хороший подарунок до будь-якого свята!

Духовно-просветительский журнал

Евангельская нива

Для чего пришел
Иисус Христос?

Рождественская
ночь

Мы все —
одна семья

*Радуйтесь,
ныне родился
Христос!*

ИЗДАНИЕ
В 1997 ГОДУ
ОСНОВАНО

Один Господь, одна вера, одно крещение

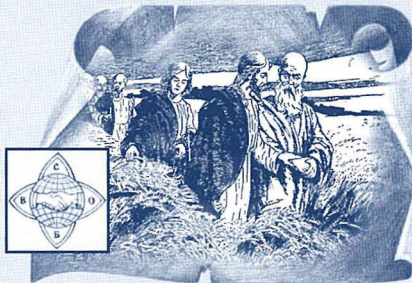
4.2007
ВЫХОДИТ
4 раз в год

№4 (44) 2007

Один Господь, одна вера,
одне крещение (Еф. 4:5)

ЕВАНГЕЛЬСКАЯ НИВА

Духовно-просветительский журнал
Всеукраинского Союза Объединений
евангельских христиан-баптистов

Председатель редакционного совета:
Вячеслав Нестерук

Главный редактор:
Михаил Козубовский

Редакционный совет:
Владимир Домашовцев, Виталий Козубовский,
Григорий Комендант, Надежда Комендант,
Александр Крещук, Виктор Кульбич,
Анатолий Прокопчук, Сергей Санников,
Виталий Ткачук, Павел Храпак,
Николай Романюк, Константин Гончаров

Художник-дизайнер:
Евгений Волостнов

**Компьютерный набор, редактирование,
верстка:** Светлана Лоськова

Корреспондент: Олеся Белоус

Адрес редакции:
ул. Л. Толстого, 3-Б, Киев-4, 01004, Украина
тел. (044) 235-36-13, E-mail: en@esbua.info

Адрес в Интернете:
www.esbua.info

Издание осуществляется
на добровольные пожертвования

Журнал выходит четыре раза в год

Издание зарегистрировано
Министерством Украины по делам прессы
и информации

Свидетельство КВ №2245 от 16.10.1996 г.

Рукописи не рецензируются и не возвращаются

При использовании материалов журнала
ссылка на издание обязательна

© Всеукраинский Союз Объединений
евангельских христиан-баптистов

«Evangelical fields» magazine of
All-Ukrainian Union of Associations
of Evangelical Christians-Baptists

Напечатано с готовых фотоформ религиозным
обществом «Миссионерская книжная фабрика»,
«Християнське життя»,
ул. В. Стуса, 3, г. Луцк, 43006, Украина,
тел./факс (0332) 71-95-96

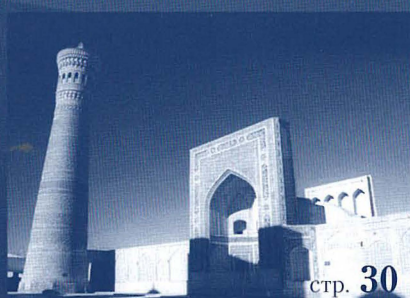
В номере:

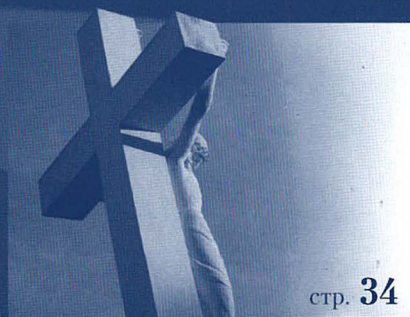
Принципы Божьи
неизменны

Рождественская ночь

Звезды во тьме

Древние историки
о Христе

Духовная статья

Для чего пришел Иисус Христос? 2
Михаил Ильюк

«Радуйтесь всегда в Господе» 10
Геннадий Пилипенко

Молитвы Давида, сына Иессеева 13
Борис Херсонский, Сергей Санников

Библия и наука

Древние историки о Христе 16
Материал предоставлен: www.biblicaldiscovery.info

Ледниковый период 36
Иэн Тейлор, У. Дж. Гладсхауэр

Наше интервью

Принципы Божьи неизменны 4
Михаил Козубовский

Мы все — одна семья 20
Михаил Козубовский

Когда я перешел этот Рубикон 34
Олеся Белоус

Христианская жизнь

Главное должно оставаться
главным 24
Валерий Антошок

Земля, где текут молоко и мед 42
Елена Мокренчук

Литературная страница

Рождественская ночь 8

Дорога Домой 22
Петр Узунов

Благовестие

Если видишь нужду,
Бог призывает тебя к этой работе 28
Михаил Козубовский

Мы ждем перемен... 32
Олеся Белоус

«Вера в действии» 40
Сергей и Дина Бутенко

Дорогие братья и сестры во Христе!

*Всеукраинский Союз Объединений
евангельских христиан-баптистов
сердечно поздравляет
Вас с праздником!*

В эти праздничные дни мы присоединяемся
к поклонению ангелов:
«Слава в вышних Богу, и на земле мир!..» (Лк. 2:14).

Рождение Спасителя положило начало новым отношениям
между Богом и человеком. Сын Божий стал настолько близким
и доступным для людей, что даже пастух мог прийти и
поклониться Царю всех царей.

«И Слово стало плотью, и обитало с нами,
полное благодати и истины» (Ин. 1:14).

В рождественские праздники наше желание и молитва
том, чтобы в жизни каждого человека нашлось место для
Иисуса (Лк. 2:7). Пусть праздник Рождества станет сегодня
началом возрождения многих людей в Украине.

Вспоминая прошедший, 2007 год, благодарим вас
за духовную и материальную поддержку нашего
общего служения на ниве Господней. И всматриваясь
в будущее, просим у Бога сил и мужества для
жертвенного служения в 2008 году.

Желаем вам в Новом году вдохновения, полного
доверия Иисусу Христу, потому что Он с нами
«... во все дни до скончания века!» (Мф. 28:20).

С любовью к вам:

Нестерук В.В.
Шемчишин В.П.
Каспров Н.Е.
Корнута С.И.
Антонюк В.С.

Для христианина вопрос «Для чего пришел Христос?» — просто детское. И в большинстве своем ответ будет четок и конкретен: «Он пришел, чтобы нас спасти». Все понятно, не так ли? Но, каждый год при праздновании Рождества Дух Святой открывает для Церкви Христовой все новые и новые грани спасающей истины

Каждый год мы снова и снова восхищаемся благодатью спасения, прощения, очищения, возрождения и усыновления — и все это мы имеем в пришествии Спасителя нашего Господа Иисуса Христа на нашу греховную землю.

Предлагаю Вам, дорогие братья и сестры, уважаемые читатели, три истины, которые касаются рождения Иисуса Христа и которые открывает нам апостол Иоанн в своем Первом соборном послании. Какими величественными словами апостол Иоанн начинает свое послание: «...ибо жизнь явилась, и мы видели, и свидетельствуем, и возвещаем вам эту вечную

жизнь, которая была у Отца и явилась нам» (1 Ин. 1:2). Жизнь явилась... Приход Иисуса Христа, рождение Сына Божьего — это значит жизнь явилась. А что разве нет жизни без Иисуса Христа? Разве люди не живут без Иисуса Христа? Разве жизнь без Христа нельзя назвать жизнью? Сколько вопросов возникает сразу...

Апостол Иоанн, автор этих слов, когда их писал, был уже в преклонном возрасте. За спиной — прожитая жизнь, опыт, анализ пережитого и он уверяет: «Христос — это жизнь». Иоанн был самым молодым из учеников Христа, когда он начал следовать за Ним. И, видимо, у него, как и у всех молодых людей, были свои цели в жизни, свои планы, определенные перспективы. Но в юности он встретился с Христом, Который позвал его следовать за Собой. Иоанн отказался от своей жизни и отдал жизнь Христу. Десятки лет жизни со Христом — и итог... Христос — это жизнь явилась. Вот почему Иоанн в своем Евангелии написал «Христос — дорога, и правда, и жизнь» и только Христос дает «жизнь и жизнь с избытком» (Ин. 10:10; 14:6).

Я мог бы вам привести много примеров, когда общаясь с неверующими людьми, на вопрос «Как живешь?» слышишь откровенный ответ: «Это не жизнь, а ад». Но нередко приходится слышать и неискреннее «все нормально». Нет, не нормально, нет жизни без Христа. Есть одна жизнь — это Христос. Но апостол Иоанн в этом стихе продолжает «...и мы видели, и свидетельствуем, и возвещаем вам эту вечную жизнь, кото-

рая была у Отца и явилась нам» (1 Ин. 1:2). Если бы Иоанн написал, что Христос дает полноценную жизнь, наполняет содержанием только земную жизнь, мы были бы самыми несчастными людьми. Христос принес вечную жизнь, Он открыл двери неба и пригласил людей в Царство Божье. Бог не создал нас для кладбища, Бог не создал нас для красивых похорон и ямы, Он создал нас для вечности, для рая. Только очень досадно, что так мало людей верят в свое личное воскресение и вечную жизнь.

Несколько лет тому назад в Москве провели опрос. На вопрос «Верите ли вы в Бога?» почти 93% людей ответили «да». На вопрос «Верите ли вы в воскресение Иисуса Христа?» почти все люди ответили, что верят. Но когда их спросили «Верите ли вы в свое личное воскресение и жизнь в потустороннем мире?» — только 5% людей сказали, что верят. Странная вера, не так ли? Христос пришел, чтобы дать вечную жизнь, а люди в это не верят. Я помню беседу с одним близким мне человеком. В детстве мы даже немного дружили, а затем наши семьи разъехались в разные города. Мы встретились более чем через пятнадцать лет. Наша теплая беседа затянулась до утра. Под утро я его спросил: «Сергей, для чего ты живешь?» Он гордо заявил: «Мы живем для своих детей». Я говорю: «Подожди, с женой ты развелся, у тебя в настоящий момент нет детей, для чего ты живешь?» Его второй ответ был: «Мы живем для будущего поколения». А будущее поколение для чего живет? А будущее поколение живет для будущего поколения. Я спросил: «А что будет с тобой?» Он сказал: «А я — в яму...» «Подожди, — говорю ему. — Ты препо-

Для чего пришел Иисус Христос?

Автор: Михаил ИЛЮК

даешь в университете и, скорее всего, не единожды говорил своим студентам: «Думайте логично». Так вот, думай, Сергей, логично. Ты — в яму, будущее поколение — в яму, новое будущее поколение — в яму. Какое содержание? Какая цель? Все для ямы? Ты интенсивно изучаешь в настоящий момент английский язык, планируешь защитить докторскую, печататься за рубежом, любишь, думаешь о детях — и все в конечном результате в яму? Стоп!!! Где логика, где ум, мудрость?»

Как счастлив, блажен тот, кто, веруя в Иисуса Христа, получил вечную жизнь. Но, чтобы наследовать вечную жизнь, нужно быть абсолютно честным, абсолютно святым, без единственного наименьшего грешка. Иоанн пишет о еще одной цели спасения в третьей главе, в пятом стихе: «И вы знаете, что Он явился для того, чтобы взять грехи наши, и что в Нем нет греха». А сколько у нас грехов? Виктор Гамм в одной из своих проповедей сказал: «Попробуй вспомнить первый миллион своих грехов». Четыре категории грехов: нечестивые мысли, негативные эмоции, слова и дела. И пришел Сын Божий забрать эти грехи на Свое пречистое тело и уничтожить на кресте. Чтобы сегодня мы были свободны от греха, чисты и святы и имели право войти в Царство небесное.

Во время одной недельной евангелизации я обратил внимание на среднего возраста мужчину и его жену, которые каждый вечер приходили на наши собрания. Они были грустными, мрачными, с опущенными головами, но слушали. Я спросил пастора местной церкви, знает ли он этих людей. Он расска-

зал короткую историю их жизни. Были малыши, очень любили друг друга, пожелались, двое детей. Возникли жизненные проблемы, мужчина стал пить. Жена мучилась, терпела, плакала... и тоже стала пить. В доме пьянство, дети голые, голодные, ходят попрошайничать по соседям. В последний вечер нашей евангелизации мы призывали людей прийти ко Христу, чтобы Христос забрал их грехи. Эти супруги также вышли вперед. Через шесть или восемь месяцев я встретил их в той же поместной церкви, и они мне рассказали: «Мы сидели и думали, не обманывает ли нас этот проповедник.

Неужели Христос забирал грехи? Неужели мы можем быть счастливы? И мы вышли просить Христа, чтобы Он забрал наши грехи и проверить... правду ли говорит проповедник». Сегодня они имеют новую жизнь. После нашей встречи они обнялись, взяли за руки деток и пошли домой. Дивный Христос, добрый и могучий, Он пришел, чтобы забрать наши грехи. Вот почему мы, верующие, которые получили освобождение от греха, должны призывать, просить людей примириться с Богом, покаяться и получить свободный вход в Царство Божье. Но, ... когда человек хочет покаяться, приходит враг душ человеческих — диавол и сразу же говорит: «Нет, не кайся, ты не сможешь жить христианской жизнью. У тебя ничего не выйдет. Сколько раз ты пробовал оставить грех или плохую привычку, и у тебя ничего не вы-

ходило. И в этот раз ничего у тебя не выйдет». Вот почему апостол Иоанн в третьей главе, в восьмом стихе Первого послания открывает нам цель прихода Иисуса Христа: «Для сего-то и явился Сын Божий, чтобы разрушить дела дьявола». О, сколько дел диавол натворил в жизни людей, их семьях, характерах, в обществе в целом. Сколько горя, зла, беды, слез и несчастий он принес. Его цель не изменилась: «украсть, убить, погубить» (Ин. 10:10). Но появился Сын Божий, чтобы все эти дьявольские крепости разрушить, уничтожить навсегда, чтобы человек мог начать с чистой, новой страницы

свою жизнь. Только Христос может разрушить замыслы и дела диавола.

Как здесь не вспомнить историю о маленькой девочке, которую спросили: «Что ты будешь делать, если к тебе в двери постучит сатана?» Девочка безбоязненно ответила: «Я скажу, чтобы Христос пошел и отворил ему. И когда диавол увидит Христа, то убежит прочь». Какая прекрасная картина действующей благодати Божьей в Иисусе Христе. Дорогие братья и сестры, празднуйте Рождество, воспевайте Господа, потому что Жизнь явилась, и вечная жизнь дарована нам. Благодарите Бога, потому что Он забрал наши грехи. Радуйтесь в Господе, потому что Христос разрушил все дела диавола! ☪

«Христос — путь, истина и жизнь»

— Вячеслав Васильевич, подходит к концу 2007 год. В конце каждого года принято анализировать работу, проделанную за прошедший год, подводить итоги. Скажите, чем знаменателен этот год для нашего Братства?

— Действительно, год прошел очень быстро. И если говорить о каких-то его особенностях, то ничего чрезвычайного не произошло, но важно, что время благоприятное продолжается. Мы имеем возможности для совершения служения, проповеди Евангелия, и эти возможности в равной степени даны каждой поместной церкви. Успехи церкви — это успехи Братства в це-

обязанности между заместителями, которые отвечают за определенный участок работы. Было сформировано восемь отделов, которые охватывают главные направления работы Союза. Команда работает слажено и конструктивно. Съездом также было поручено в межсъездовский период завершить процесс переименования Всеукраинского Союза объединений ЕХБ во Всеукраинский Союз церквей ЕХБ. Уже подготовлены документы для перерегистрации.

— Несомненно, программа «Неделя Союза в области» стала одним из стержневых проектов нашего Братства. Посещение церквей в областных объединениях содействовало налаживанию тесных отношений между руководством Союза и церквями, а также получению объективной информации о церкви. Как Вы его охарактеризуете?

— Сам проект нелегкий, но благословенный. Мы посетили большинство наших церквей во всех областных объединениях, кроме Полтавского. Его планируем посетить в начале следующего года. Конечно, наши церкви живут в разных условиях, есть более эффективные, есть менее, многие, к сожалению, не имеют своих молитвенных домов и вынуждены арендовать помещения. Сегодня 300 церквей строят молитвенные дома, но более 600 церквей не имеют такой возможности. Одним из приоритетных направлений работы Союза является организация новых церквей. Новые церкви организуются, и параллельно встает вопрос подготовки пасторов. Сегодня не хватает

лом. Цели и задачи наших церквей неизменны: провозглашение ценностей нашего Господа Иисуса Христа, которые заключены в Его Благой вести. В этом году мы посетили до десяти областных объединений, стараясь побывать в каждой церкви. Такое служение приносит обоюдную пользу и благословение.

— На прошлом съезде, как и на всех предыдущих, были поставлены задачи на четырехлетний период. Прошло полтора года. Что уже сделано за это время? Остаются ли приоритетными эти задачи сегодня, или время вносит свои коррективы?

— Задачи остаются неизменными. Единственно, что мы должны быть более ревностными и целеустремленными. Понимая, что залогом успешной работы является хорошо организованная структура, мы начали с того, что распределили

около 800 пресвитеров, а это значит, что многим нашим служителям приходится совершать служение в нескольких церквях. Поэтому сегодня слова Иисуса Христа так актуальны: «Жатвы много, а делателей мало; итак молитесь Господина жатвы, чтобы выслал делателей на жатву Свою» (Мф. 9:37, 38). Я призываю братьев и сестер молиться об этом.

Общаясь с нашими верующими, я вижу, насколько они искренни и, несмотря на обстоятельства, совершают свое служение с радостью. Братство наше большое, каждая церковь имеет свои особенности, наблюдаются разные формы служения, но оно единое.

— Вячеслав Васильевич, с какими еще трудностями сталкиваются сейчас наши церкви в регионах? Есть ли нужды, требующие первоочередного решения?

— Сейчас в нашей стране много проблем и экономических, и политических. Это, естественно, в какой-то мере отражается и на наших церквях. Многие верующие эмигрируют, выезжают на заработки. Мы их не осуждаем, это их собственное решение. Но нас радует дух оптимизма, царящий в наших церквях.

Если говорить о первоочередных вопросах, я еще раз хочу заострить внимание на нехватке служителей для действующих церквей, а также служителей, готовых к такому нелегкому труду как организация новой церкви с последующим совершением пасторского служения.

Сегодня наши учебные заведения, которых более 50, готовят разного рода служителей, но хочется, чтобы уделяли внимание подготовке именно пасторов. Уже говорилось о проблеме помещений для многих новообразованных церквей. Поэтому при Союзе начала работать корпоративная программа по строительству молитвенных домов. И я хочу призвать всех принять в ней активное участие. Так мы сможем сообща решать многие проблемы.

Радует, что в наших церквях много молодежи. Это самая активная часть наших верующих и хотелось бы, чтобы между старшим и младшим поколениями царил взаимопонимание и взаимоуважение. Мы должны слышать друг друга.

— Вячеслав Васильевич, проблема нехватки молитвенных домов особо остро стоит в больших городах. Но в этих же городах в силу понятных причин быстрее образуются новые церкви, и проблема помещений усугубляется тем, что непросто решается вопрос самой аренды. Какое видение у руководства Союза по этому вопросу?

— В данный момент я не вижу решения этой проблемы. Уже не раз я поднимал этот вопрос и на уровне Верховной Рады, и городской мэрии. Ведь много помещений таких как, например, школы, ЖЭКи могли бы предоставлять аренду своих помещений для воскресных богослужений, но, к сожалению, каждый раз — стена непонимания. Думаю, сегодня только вера и молитва могут помочь в решении данной проблемы.

— Сегодня многие верующие озабочены тем, что ежегодно в наших церквях уменьшается количество крещаемых. Есть ли для этого объективные причины?

— Да, было время, когда, если можно так сказать, история поработала на нас. Духовный вакуум в обществе создал предпосылки для активных духовных поисков людей, и большинство из них определилось в этих поисках. Сегодня время ежедневного кропотливого труда, и будущее зависит от того, как работает церковь. Если церковь не влияет на мир, если она решает только свои внутренние вопросы, и нет у нее четкого плана работы, то не будет того бурного всплеска, который наблюдался в 90-е годы. Мы можем привести много примеров того, когда церкви работают по принципу малых групп, идут к неверующим, а имеют те же результаты, что и раньше. Посему, если мы будем ждать еще каких-то исторических условий, а не исполнять Великое Поручение нашего Господа, то надеяться на успех не приходится.

Глазами неба

Если сумеешь посмотреть на мир глазами неба, то увидишь, как малы и ничтожны твои проблемы.

Если заметишь прекрасное в ничтожном, то станешь счастливым человеком. Ведь

счастье в том и состоит, чтобы видеть невидимое.

Если ты замечаешь отражение звезд в лужах — ты уже умеешь смотреть на мир глазами неба! Тогда тебе не страшны облака, которые проплывают там, высоко-высоко. Тебе не страшно пространство, разделяющее небо с землей. Тебя ничего не страшит — ведь ты уже умеешь подняться над земным! Ты понимаешь, что все здесь, на земле, — преходяще, а впереди тебя ждет нечто намного лучшее.

Мой друг! Иди ногами по земле, но смотри на мир глазами неба!

Мария РЯБА,
студентка факультета журналистики КХУ

— Сегодня мир в вопросах морали стремительно катится по наклонной плоскости. Размываются духовные ценности, общество заражено вирусом наркомании, алкоголизма, разврата и т.д. Что церковь делает для оздоровления общества и содействует ли государство такой работе церкви?

— Государство старается содействовать церкви развивать и утверждать за ней право проведения столь необходимого и важного социального служения. У нас работают реабилитационные центры для наркоманов и алкоголиков. Церкви активно трудятся среди инвалидов, в школах-интернатах, детских приютах. И для этого есть все условия. Думаю, что каждая поместная церковь сегодня может участвовать в социальных программах. Нужно отметить, что большую работу проводят по этим программам наши миссии. Возвысить свой голос и совершить какие-то конкретные действия против духовного растрепания может и должна церковь.

— Вячеслав Васильевич, в последнее время довольно часто можно слышать такое понятие как прогрессивная церковь. Отвечает ли такое название евангельскому определению? Что это значит, и какой должна быть церковь в современном мире?

— Церковь Иисуса Христа существует уже две тысячи лет. Во все периоды нашей истории находились люди, бравшие на себя роль особых проводников. Но церковь всегда вел Бог. И самое лучшее определение для церкви не эффективная, не прогрессивная, а церковь Господа Иисуса Христа. Такое определение правильное и объединяющее.

— Многие наши церкви, особенно большие, могут осуществлять целый спектр разнообразных программ. Такие

возможности как бы свидетельствуют о самодостаточности церкви. Как видится роль Союза в сотрудничестве с такими церквами и как должны строиться их отношения?

— Слава Богу за благоприятное время свободы. Благодаря этому мы имеем много программ, миссий, учебных заведений, и это замечательно. Но я рекомендовал бы церкви не ставить перед собой задачу охватить все направления служения, а услышать голос Духа Святого и без лишней суеты и, не расплываясь, сконцентрироваться на оптимальных для данной церкви программах. Хочется, чтобы для наших церквей стандартом было Слово Божие. Евангелие определяет какой-то круг ограничений, касающихся личности, семьи, церкви. *«Бог не есть Бог неустойства»* (1 Кор. 14:33).

Вместе с тем мы стараемся никого не осуждать, но хотим, чтобы все были проникнуты духом Евангелия.

— Вячеслав Васильевич, сегодня модно говорить, что мы живем в эпоху постмодернизма. Не наблюдается ли проникновения его духа в церковную жизнь?

— Мир сегодня в своей изощренности и изобретательности достиг апогея. Он влияет на человека внешними и чувственными факторами. Поэтому есть опасность для церкви поддаться искушениям, присущим этому времени. Ничто не должно вытеснить из церкви Слово Божие, в церкви могут меняться формы и традиции, но она не должна идти на поводу у мира. В мире игнорируются авторитеты, абсолютные истины, но этому не должно быть места в церкви. Мне кажется, что там, где разрушается авторитет служителя, это проблема не столько служителя, сколько проблема того, кто это делает. Библейские принципы неизменны — авторитет Слова Божия, авторитет служителя, уважение старших и т.д.

— Вячеслав Васильевич, быть Президентом такого большого Союза это престиж или тяжелый труд?

— Я всегда помню, что я такой же человек, как все. Работы я не боюсь. А сознание ответственности предполагает серьезное

отношение к принятию любого решения. По всем вопросам я советуюсь с братьями. Считаю, что коллективный разум эффективнее в решении самых разных вопросов.

— Чем знаменателен уходящий год лично для Вас?

— Самым знаменательным событием в уходящем году для меня было прекращение дела по вопросу здания нашей канцелярии и возвращение нам документов. Я физически почувствовал, какая тяжесть упала с моих плеч. Слава нашему Господу за это. Хочу также искренне поблагодарить всех братьев и сестер, молившихся за решение этой большой проблемы. Пусть Господь благословит Вас!

— Вы, как Президент ВСО ЕХБ и председатель редакционного совета журнала, имеете возможность обратиться к нашим церквам, братьям и сестрам с напутственным словом в канун Рождества Христова и Нового 2008 года. Вам слово!

— Для нас Рождество — это большой праздник. С лице Своего Иисуса Христа мир посетил Сам Творец, наш Господь Бог. Его приход в мир был с одной целью — спасти людей от грехов их и вернуть им жизнь вечную. Это великий подвиг и великая жертва. И я хочу спросить каждого из нас: что сегодня мы делаем для того, чтобы радостная весть о рождении в мир Спасителя и великой жертве Сына Божия стала известна в каждом селении, в каждом доме? Проверим нашу жизнь, наши сердца и спросим себя: что мы сделаем в Новом году для распространения дела Божия? Готовы ли мы принести в дар нашему Господу наши таланты, наше здоровье, наши финансы, чтобы рождественская весть стала достоянием народа Украины? Давайте объединимся вокруг Иисуса Христа и в молитвенном размышлении предадим себя Господу и в грядущем году. Радостного Вам Рождества и благословенного Нового года!

— Большое спасибо. Желаем Вам и Вашей семье больших Божьих благословений. Крепкого здоровья Вам, вдохновения и мудрости в Вашем служении!

С 9 по 19 октября в Поляне, на базе отдыха «Континент» (Закарпатье), проходила встреча старших пресвитеров областных объединений церквей и руководства ВСО ЕХБ

Да приносим плод Богу

Примечательно, что на эту встречу братья приехали со своими женами. Программа встречи состояла из двух частей: первая часть была посвящена чисто духовным вопросам, а именно, исследованию Слова Божия на основании Послания Павла к галатам 5:22, 23. Каждый день заслушивались доклады двух братьев по одному из девяти качеств плода духа, после чего проходила свободная дискуссия по данной теме всех

типового устава областного объединения церквей ЕХБ, а также планированию работы и мероприятий на 2008 г.

В следующем году запланировано провести две пасторские конференции (27–27 марта и 23–25 октября 2008 г.), Конгресс работников детского служения (15 мая 2008 г.) Молодежный конгресс стран СНГ (август 2008 г.), около 200 евангелизаций с участием евангелиста Дона Беттса в районных центрах, где нет евангельских церквей.

Состоялась встреча и обмен опытом руководства ВСО ЕХБ и Венгерского союза баптистов по вопросам миссионерской работы.

На встрече присутствовали руководитель украинской миссии Южной баптистской конвенции США

М. Стоквелл, представители Восточно-американского союза баптистов Д. Логин, Канадской миссии на Украину А. Пятоха, Славянского евангельского общества А. Семенчук. Братья представили свое видение сотрудничества с ВСО ЕХБ.

Участники встречи побывали в Ужгороде на евангелизации, которую в это время проводил Христианский центр «Возрождение» вместе с Закарпатским област-

ным объединением церквей ЕХБ, посетили местные церкви.

Свежий горный воздух, целебная минеральная вода и общение вокруг живого Слова Божия послужили ободрением и вдохновением для дальнейшего служения на широкой украинской ниве во славу нашего Господа.

P.S. Проповеди братьев по девяти качествам плода духа будут опубликованы в «Евангельской ниве». Начинаем публикации на тему радости в изложении старшего пресвитера церквей ЕХБ по Харьковской области Г.Н. Пилипенко. ☞

участников. Такой формат встречи показал, что за текущими вопросами, которые требуют много времени и энергии, есть весьма важные вопросы, касающиеся нашего духовного возрастания. Помимо общих встреч, сестры имели свои общения, делились опытом работы в женском служении, молились за труд, совершаемый в нашем братстве, о мужьях-служителях.

Вторая часть встречи имела деловой характер. Братья обсуждали различные вопросы накануне Совета Союза. Много времени было уделено обсуждению новой редакции

Рождественская ночь

Когда мы услышали стук в дверь в рождественский вечер 1944 года, я и моя мама не могли представить себе тех волнений, что нас ожидали

Мне было 12 лет, и я жил с мамой в маленьком домике в Арденах, возле немецко-бельгийской границы. До войны этот дом служил моему отцу во время охоты, а когда разбомбили наш дом в Аквизграни, отец послал нас в свой охотничий домик.

— Там, в лесу, вы будете в безопасности, — сказал он мне. — Оставляю маму под твою опеку, Фриц. Теперь ты будешь единственным мужчиной в доме.

Мы беспрерывно слышали взрывы, самолеты постоянно кружили над нами, а ночью яркие ракеты прочерчивали черное небо. Тысячи английских и немецких солдат бились и умирали недалеко от нас.

Услышав стук в дверь, мама быстро погасила свечу. Потом, когда я хотел посмотреть, кто пришел, спешно обогнала меня и сама отворила дверь. Во дворе, словно призраки на фоне заснеженного леса, стояли двое мужчин в стальных касках. Один из них обратился к маме на неизвестном мне языке, указав на третьего, который лежал на земле. Мама поняла скорее, чем я, что это американские солдаты. Враги!

Она молчала, держа руку на моем плече. Эти люди были вооружены и могли войти насильно, но стояли у порога, прося только глазами. Раненый выглядел скорее мертвым, чем живым.

— Komm'rein, — сказала наконец мама. Солдаты занесли своего товарища и уложили на мою кровать.

Никто из них не знал немецкого языка. А когда мама попыталась объяснить с ними на французском, один с большим трудом смог ответить. Потом, когда он хлопотал возле раненого, мама сказала мне:

— У этих двух совсем отморожены пальцы. Сними с них куртки и обувь и принеси ведро снега.

Через минуту я уже растирал солдатам ноги снегом.

Мы узнали, что темноволосого зовут Джим, второй, высокий и худой — Робин. Раненый Гарри спал на моей кровати с белым, будто снег на улице, лицом. Они потеряли связь со своим батальоном и блуждали по лесу три дня, разыскивая американцев и прячась от немцев. Они были заросшие, но теперь, когда сняли грубые куртки, выглядели переросшими мальчишками. Именно так и стала относиться к ним моя мама.

— Иди, поймай Германа, — сказала она мне, — и принеси шесть тарелок.

Мы отклонились от наших праздничных планов. Герман — откормленный петух, которого мы берегли уже много недель, надеясь, что на праздники вернется отец. Теперь Герман должен был послужить для более важной цели, что не терпело отлагательств.

Пока мы с Джимом помогали маме на кухне, Робин осматривал Гарри, который был при смерти от большой потери крови. Мама порвала простыню на длинные полоски для перевязки.

Скоро вкусный запах печеного петуха наполнил комнату. Я накрывал нас стол, когда мы снова услышали стук в дверь. Думая, что это другие заблудившиеся американцы, я, не колеблясь, отворил и оказался лицом к лицу с четырьмя солдатами, форму которых после пяти лет войны знал очень хорошо: это были наши!

Я стоял в дверях, словно распятый страхом. Хотя я был еще небольшим, но твердо знал правило войны: укрывательство вражеских солдат — акт измены. Нас всех могли расстрелять. Мама тоже испугалась. Она побледнела, но подошла к двери и сказала спокойным голосом:

— Frohliche Weinachten! — Солдаты также пожелали нам в ответ веселых праздников.

— Мы потеряли наш полк и хотели бы подождать до утра, — объяснил капрал. — Можно ли здесь отдохнуть?

— Конечно, — ответила мама спокойно. Такое спокойствие бывает при очень большой тревоге. — Также можете съесть что-то вкусное и горячее, пока есть.

Немцы улыбались, слыша аппетитный запах, долетавший через открытую дверь.

— Но, — добавила мама решительным тоном, — у нас еще есть гости, которых вы, возможно, не захотите считать приятелями.

Внезапно ее голос зазвучал как никогда сурово:

— Сегодня праздник Рождества Христова, и в этом доме никто не будет стрелять!

— Кто там внутри? — спросил сухим голосом капрал. — Американцы?

— Слушайте, — сказала мама спокойно. — Вы могли бы быть моими сыновьями, как и те, кто в доме. Один парень, раненый в ногу, борется со смертью. Два его приятеля заблудились, как вы, и изголодались, как вы. В эту ночь Рождества Христова забудем об убийствах.

Три секунды наступившего молчания, казалось, продолжались без конца. Мама положила конец колебаниям:

— Довольно слов, — сказала она властным тоном и громко хлопнула в ладоши. — Прошу вас, положите оружие на той куче дров и поспешите, пока другие все не съели.

сколько было человек, а половину вина отставила в сторону.

— Это для раненого.

Прежде, чем начать ужин, она прочитала молитву. Я видел, что, произнося традиционные слова: «Приди, Иисус, и будь нашим гостем», мама чуть не плакала. Влажными были и глаза солдат, измученных войной, солдат, которые в тот миг были снова лишь молодыми ребятами: одни — американскими, другие — немецкими, и все были далеко от своих домов.

Перед полночью мама вышла на минуту во двор и позвала нас, чтобы вместе посмотреть на вифлеемскую звезду. Мы все собрались возле нее, кроме Гарри, уснувшего здоровым сном. В ту минуту для всех нас, кто смотрел на Сириус — самую яркую звезду, война была чем-то далеким, почти забытым.

Наше добровольное разоружение продолжилось и утром. На рассвете стало видно, что Гарри лучше. Мама приготовила ему напиток из одного яйца, которое было у нас дома, из остатков вина капрала и кусочка сахара. Все остальные получили овсянку. Потом из двух палок и самого лучшего бруса устроили носилки для раненого.

Капрал показал американцам удобную дорогу на их рубеж, а мама вернула каждому его оружие, говоря:

— Берегите себя, ребята. Я хочу, чтобы, когда придет время, вы все вернулись домой. Пусть всех вас Бог благословит!

Немцы и американцы обменялись рукопожатиями, а мы стояли, глядя, как они расходятся в противоположные стороны.

Вернувшись, я застал маму за старой семейной Библией. Посмотрел ей через плечо — книга была открыта на рассказе о Рождестве Христовом, о Младенце в яслях и трех царях, прибывших издалека и принеших свои дары. Мамин палец задержался на последних словах рассказа: «...иным путем отошли в страну свою» (Мф. 2:12). ☐

Ошеломленные, все четверо сложили оружие на куче дров возле двери. Тем временем мама быстро говорила что-то Джиму. Тот сказал что-то по-английски товарищу и, к моему удивлению, оба американца отдали свое оружие маме.

Теперь с немцами и американцами, неуверенно и нервно стоявшими друг возле друга в маленькой комнатке, мама встала во всем величии своей миссии. Не переставая улыбаться, она кое-как рассадилась всех. И не обращая внимания на напряженную атмосферу, заканчивала приготовления к ужину, будто ничего не произошло.

— Быстро, — сказала мне, — принеси еще четыре тарелки и немного овса. Эти ребята проголодались, а мужчина с пустым желудком — злой.

Управившись в кладовке, я услышал стон Гарри. Вернувшись, увидел, что один из немцев надел очки и внимательно осматривает его рану.

— Господин работает в медицинской службе? — спросила мама.

— Нет, но еще несколько месяцев назад я изучал медицину в Гайдельберге.

Потом он заверил американцев, свободно говоря по-английски, что рана не заражена.

— Раненый потерял очень много крови, ему нужен отдых и хорошее питание.

Подозрения стали понемногу исчезать. Напряжение спало. Мне эти солдаты тоже казались очень молодыми. Капрал вытянул фляжку красного вина, а Гайнц нашел у себя буханку ржаного хлеба. Мама порезала хлеб на столько кусков,

«Радуйтесь всегда в Господе»

«Чему сейчас можно радоваться? — спрашивают многие. — Взрыв на шахте, пожар на железной дороге, взрыв в жилом доме, экологическая катастрофа на побережье Черного моря, сравнимая с чернойбыльской... Какая трагедия, уносящая жизни, ожидает нас завтра?»

Действительно, современный мир безрадостен: в нем много страха, горя, разочарований. Мы ощущаем на себе последствия политического хаоса, экономической нестабильности в стране. Некоторые люди предаются веселью, чтобы уйти от жизненных реалий, но оно действует недолго.

Однако, вопреки происходящему, и у взрослых, и у детей есть свои «маленькие» радости. Земную радость принято определять как «внутреннее чувство приятного удовольствия» (В. Даль, Толковый словарь). Мы радуемся хорошей погоде, приличной зарплате, встрече с детьми или друзьями... Дети радуются первому снегу, предстоящим каникулам, красивым подаркам и многому другому. Значит, есть чему радоваться!

Библия тоже много говорит о радости. Это слово встречается в Библии около 160 раз! Но в Писании понятие «радость» имеет духовный и более глубокий смысл, чем обычная радость, и не имеет ничего общего с весельем. «Истинная радость свидетельствует о полноте земной жизни и о причастности к небесному счастью, — писал А. Мень в Словаре библиологии. — Кто реально не познал Бога, тот не подозревает, какой великой радости он лишен. Иисус явился обратиться к Богу, чтобы Его собственная радость «обитала» в нас. В радости перед Богом — наша сила, лишь она делает нас независимыми от земных радостей».

Каким же образом достигается такое состояние духа?

Плоть и дух верующего человека

Из Писания мы знаем, что в каждом верующем человеке проявляются две природы — плотская и духовная. Более того — они не только проявляются, но каким-то образом уживаются, заставляют обращать на себя внимание и принимать определенные решения, конфликтуют, одним словом — сосуществуют. Библия называет их «плотью» и «духом».

Каждому верующему знакома подобная ситуация: его кто-то незаслуженно обидел, но при этом сам обидчик долгое время не просит прощения. Как поступить обиженному? Молча негодовать и собирать в себе негативные эмоции? Пойти и высказать обидчику все, что он о нем думает? Или же помолиться о нем Господу и ... простить?

Апостол Павел писал верующим в Галатии: «Поступайте по духу, и вы не будете исполнять вожделений плоти, ибо плоть желает противного духу, а дух — противного плоти: они друг другу противятся, так что вы не то делаете, что хотели бы» (Гал. 5:16–17).

Понятие «плоть» подразумевает не только физическое тело, но и подверженные греху ум, волю и чувства человека. Иными словами, под словом «плоть» нужно подразумевать всю нашу неисключенную человеческую природу. «Дела плоти известны, — пояснял Павел. — Они суть: прелюбодеяние, блуд, нечистота, непотребство, идолослужение, волшебство, вражда, ссоры, зависть, гнев, распри, разногласия, [соблазны,] ереси, ненависть, убийства, пьянство, бесчинство и тому подобное. Предваряя вас, как и прежде предварял, что поступающие так Царствия Божия не наследуют» (Гал. 5:19–21).

Понятие «дух» указывает на духовную природу человека, которая является местом обитания Духа Святого. Дух Святой живет в теле верующего, как в «храме» (1 Кор. 6:19). Он имеет тесный контакт с человеческим духом. Именно Он «свидетельствует духу нашему, что мы — дети Божии» (Рим. 8:16). Именно Он «подкрепляет нас в немощах наших» и в молитве «ходатайствует за нас воздыханиями неизреченными» (Рим. 8:26). Именно Он дает верующему силу жить, угождая Богу.

Писание призывает верующих поступать по духу. Слово «поступать» имеет два аспекта: во-первых, оно указывает на непрерывное действие или привычный образ жизни и, во-вторых, подразумевает понятие продвижения или роста. Это означает следующее: по мере того, как верующий, водимый не вожделениями своей плоти, а движениями своего духа, подчиняется Духу Святому во всех сферах повседневной жизни (проявляет послушание в отношении простых заповедей Писания), причем делает это постоянно, он возрастает в духовной жизни.

Плод Духа в верующем человеке

Живя жизнью послушания Господу, верующий способен духовно плодоносить. В его жизни проявляется плод Духа — «любовь, радость, мир, долготерпение, благость, милосердие, вера, кротость, воздержание» (Гал. 5:22–23). Этот плод из девяти составляющих является результатом праведной жизни, который Бог ожидает от верующих. Хочется отметить три особенности этого плода.

Во-первых, этот плод является результатом проявления чудесного единства и сотрудничества Божественного Духа и человеческого духа. Своими силами я не могу произвести плод Духа. Но когда я поддерживаю покорные, зависимые отношения с Богом, Он Святым Духом действует в моей жизни, создавая во мне плод.

Во-вторых, все христиане должны быть отмечены всем плодом Духа (т.е. всеми девятью составляющими): плод не распределяется между верующими, как дары Духа. Я не могу, например, иметь радость, не имея любви или кротости. Хорошая иллюстрация — плод виноградной лозы. Если вы срезали гроздь винограда, вы получили не одну виноградинку, а стали обладателем сразу всех виноградинок, которые в совокупности составляют выбранную вами гроздь.

Еще одной иллюстрацией этой истины является физический свет. Как известно, в белом свете присутствуют все его монохроматические составляющие (все цвета радуги). Когда же я вижу, например, зеленый свет светофора, это не означает, что белый свет стал зеленым. Это означает лишь то, что стекло

светофора пропускает только одну составляющую белого света (в данном случае зеленую), а все остальные отражает.

Подобно этому, христиане должны быть способны в одном случае проявить радость, а в другом — милосердие или воздержание. Критерием того, живет ли христианин по Духу, как раз и является наличие в его духовной жизни всех девяти элементов этого чудного плода.

В-третьих, плод Духа в верующем человеке — это растущий плод. Все живое растет. Все плоды растут. В грозди винограда одновременно растут все виноградинки. Зерно, упавшее на добрую землю, принесло плод в тридцать, шестьдесят и сто крат (Мф. 13:3–8). В Писании мы находим два условия роста духовного плода в жизни верующего: постоянное пребывание в Слове Божьем (Пс. 1:2–3) и пребывание во Христе (Ин. 15:4–5). Выполнение этих условий приводит к тому, что верующий человек становится все более послушным Господу. Послушание же Господу является наиболее благоприятной почвой для роста и созревания чудесного духовного плода.

*Иисус явился
обратить нас к Богу,
чтобы Его
собственная радость
«обитала» в нас.
В радости перед
Богом — наша сила*

Радость верующего человека

Одной из составляющих плода Духа в жизни верующего является радость. «Радость — это чувство благополучия, известное каждому человеку, осознающему, что между ним и Господом все в гармонии», — писал известный пастор-учитель Дж. МакАртур. В каком случае дети радуются, встречая родителей? Только в случае послушания их воле! Подобно им, верующие любят и ожидают Господа, не видя, но веруя в Него, и радуются «радостью неизреченною и преславною» (1 Пет. 1:8). Чем же характеризуется христианская радость?

1) Источником радости является Бог. В Писании радость называется «радостью пред Господом» (Неем. 8:10), «радостью Духа Святого» (1 Фес. 1:6). Христос наставлял Своих учеников: «Радость Моя в вас пребывает» (Ин. 15:11).
2) Основанием христианской радости являются любовь Божья и наша вера как подарок от Господа (Ин. 3:16). Верой мы постигаем Божью любовь, наше положение во Христе и наше будущее блаженство.

3) Наша радость — это радость спасения (Лк. 2:10–11). В перекрытии первого этажа средневекового замка в Мукачево имеются несколько отверстий. Через эти «окна» на головы захватчиков, попадавших в «ловушку» в здании замка, лилась горячая смола, которая несла им ужасную смерть. Благодать Божья, напротив, через «окна» небесные принесла нам жизнь и спасение из «ловушки» греха.

Г. Пилипенко — старший пресвитер по Харьковской области

В возрасте девяноста двух лет, которая прикована к постели в течение последних шестидесяти двух. Несмотря на свой «букет» болезней, она за все благодарит Господа, молится о братьях и сестрах, всегда благодарна тем, кто

ухаживает за ней. Ее радость в Господе передается и тем, которые посещают ее.

4) Наша радость — радость совершенная (Ин. 15:11), благодаря тому, что мы имеем в себе совершенную радость Христа (Ин. 17:13). Эта радость даже способна поглощать печаль всевозможных огорчений (2 Кор. 6:10). В Харьковской церкви «Преображение» есть одинокая сестра

- 5) Радость сопровождает верующего всю жизнь (Пс. 70:17–24). Первая встреча со Христом — особая радость, постоянное глубокое общение с Ним — возрастающая радость. Наши согрешения омрачают эту радость, но искреннее исповедание грехов вновь восстанавливает ее.
- 6) Радость, которую дает Христос, никто не может отнять. За проповедь Евангелия и исцеление одержимой женщины Павел и Сила были раздеты, получили много ударов палками и были посажены в темницу, где им забили ноги в колоду. Однако, «около полуночи Павел и Сила, молясь, воспевали Бога» (Деян. 16:25). Как велик Господь, дарующий покой среди бушующего моря!
- 7) Радость — это елей Божий. Сын Божий «возлюбил правду и возненавидел беззаконие», поэтому Его помазал Бог-Отец «елеем радости более соучастников» Его (Пс. 44:8). Будучи величайшим Праведником, Христос обладал и величайшей радостью. Как видим, степень нашей христианской радости прямо пропорциональна степени нашей праведности.

Дорогие друзья! Слово Божье повелевает: «Радуйтесь всегда в Господе; и еще говорю: радуйтесь» (Фил. 4:4). Господь не желает, чтобы вы унывали и плакали. Наслаждайтесь радостью в Господе! Делайте свои отношения с Господом еще более гармоничными. Приносите в своей жизни ожидаемый Господом духовный плод, и он засияет всеми своими гранями, в том числе и радостью. Пусть ваши лица сияют! Пусть окружающие увидят в вас счастливых граждан неба, независимых от земных радостей и горестей. ☩

История песни

В Австрии, в небольшом селе Зальцбург, на здании сельской школы есть мемориальная доска с таким текстом:

*Тихая ночь, дивная ночь,
Кто эту песню создал?
Моор словами одарил,
Грубер на музыку их положил.
Сколько ты друзей нашла.*

Вот так — памятник песне. И в самом деле гимн «Тихая ночь, дивная ночь...», наверное, самая известная рождественская песня, ее поют на многих языках люди разных стран и вероисповеданий.

А впервые она прозвучала 24 декабря 1818 года.

Все началось с того, что в церкви, как раз за несколько дней до праздника, сломался орган. Успеть отремонтировать его к Рождеству не удалось.

Что делать? «У нас есть несколько гитар», — сказал учитель пастору. И они вдвоем принялись искать песню, которую можно было исполнять в сопровождении гитары, а не органа. Но в песеннике не было ни одного такого рождественского гимна.

До Рождества оставался один вечер. Священник, звали его Иосиф Моор, шел домой грустя. Дорогой он молился: «Господи, Ты видишь, у нас нет песни к празднику. Помоги мне написать новую, очень радостную рождественскую песню!» Дома он сел за письменный стол и стал думать. И че-

рез некоторое время на листе уже было несколько строк, потом строфа, еще одна, еще...

Было очень рано, как, схватив листок с песней, пастор побежал к учителю, Францу Губерту: «Дорогой друг, попробуй подобрать мелодию к этому стихотворению!»

И уже вечером церковь с восторгом слушала новую необычайной красоты песню в исполнении двух солистов, хора и гитары.

Очевидцы утверждают, что в начале было пять куплетов, но к сожалению, рукопись не сохранилась и до нас дошли лишь первые три.

Через несколько лет этот гимн пели уже во всей Австрии. В 1835 году был напечатан текст гимна. А в скором времени песню знал весь мир. Звучит она и на украинском языке. ☩

(Продолжение. Начало в «ЕН» №1/2006–№3/2007)

12 РУССКИЕ ПЕРЕВОДЫ И ПЕРЕЛОЖЕНИЯ ПСАЛТИРИ

Русский читатель имеет возможность познакомиться как с каноническими текстами псалмов в Синодальном переводе, так и с вариантами перевода, строго базирующимися на еврейской традиции, выполненными в середине 19 и в восьмидесятые годы 20 столетия. Русские переводы, принадлежащие к иудейской традиции, многочисленны и, как правило, ориентированы на «буквалистское прочтение» текстов псалмов. Но из множества переводов не следует, что отношение к Книге Хвалений в иудейской традиции более «легкое», просто иудаизм знает лишь один канонический текст — древнееврейский, а потому никакой перевод на иностранный язык (в том числе и русский) не является, с точки зрения иудейства, чем-то священным (как, например, для православного христианина богодухновенный перевод Библии на церковнославянский язык, выполненный св. Кириллом и Мефодием). Признание каноническим только церковнославянского перевода, выполненного с Септуагинты, привело к тому, что некоторые переводы Псалтири на русский язык делались, в отличие от Синодального, с греческого текста (например, переводы Порфирия Успенского, 1893 г. и П. Юнгера, 1915 г.). Недавно предпринята попытка перевода

Псалтири с церковнославянского на русский, чтобы сохранить поэтические особенности псалмов в том виде, в каком они веками существовали на Руси (Е.Н. Бирукова и И.Н. Бируков, 1994 г.). Отличительной чертой переводов псалмов, принадлежащих к иудейской традиции, является приближение фонетики древнееврейских имен собственных к оригинальному звучанию, как в трехтомном издании Танах (1977) и подборках псалмов в различных иврит-русских молитвенниках (см. «Мазхор»).

«С той антологией библейской религиозной лирики, которую в старые времена называли Давидовой Псалтирью, как у европейской, так и специально у русской поэзии совсем особые отношения. Перечислить хотя бы важнейшие «переложения» и подражания немыслимо», — пишет академик Сергей Аверинцев (1988). Действительно, как богата традиция «нецерковных» поэтических переложений Псалтири; фольклорные мотивы (пословицы, народные «псалмы», духовные стихи), силлабические* переложения Симеона Полоцкого, знаменитые стихотворения Ломоносова, Державина и Языкова; прекрасные переводы псалмов на украинский язык, выполненные Тарасом Шевченко; некоторые поэтические версии псалмов, пришедшие в русскую поэзию как переводы из выдающихся европейских поэтов (например, Г.

Гейне). Многократно к Псалтири обращались и неофициальные «самиздатовские авторы» бывшего СССР, выражая таким образом не только личную религиозность, но и протест против идеологического диктата. В последние десятилетия мы прочли переложения псалмов Наума Гребнева и Сергея Аверинцева.

Молитвы
Давида,
сына
Иессеева

* Силлабический — от слова «силлабос», то есть слог. Слоговая система стиха, когда в стихе учитывается лишь количество слогов (в строке должно быть равное количество слогов) — прим. редактора.

Нецерковные авторы, обращающиеся к Книге Хвалений, ставили различные задачи. Ломоносова вдохновляло величие Творения, Державина — божественная справедливость. Языков сравнивает псалмопевца с праведником, которого вдохновение наделяет крылами орла. Известен эксперимент трех наиболее выдающихся российских поэтов 18 века — Ломоносова, Тредиаковского и Сумарокова, которые выполнили переложение 143 псалма, используя ямб и хорей, а затем (1752) опубликовали свои переложения отдельной книгой вместе с прозаическим текстом псалма. Своих имен авторы не указали, но позднее анонимность была нарушена Тредиаковским. Он работал над полным сводом переложений псалмов, хотя так и не опубликовал эту книгу. Совершенно отдельно в общем ряду стоит переводческая работа Сергея Аверинцева — кропотливый и, в то же время, вдохновенный труд литератора и ученого, стремящегося найти максимально точный эквивалент в русском языке каждому слову псалмов. При этом часть своих переводов С. Аверинцев выполнил с греческого текста LXX, сознательно используя славянизмы, чтобы показать преемственность греческой и русской культур (1989).

13 ПОЭТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ПСАЛМОВ

В древнееврейской литературе ритмизация была «...признаком того, что автор ставит перед собою художественные задачи» (И. Дьяконов, 1973). Часть книг Библии написана ритмизованной прозой. Тем более важен ритм в чисто поэтических книгах.

В ранние века христианства как иудейские авторы (Филон и Иосиф), так и христианские (Ориген и Иероним) отмечали, что в Святом Писании, как и в греческой поэзии, присутствует ритм. Однако позднее утвердилось мнение, что принципиальной разницы между прозой и поэзией в Библии нет. Каковы причины подобного заблуждения? W. Davies (1930) считает, что таких причин — две. С учетом того, что Библия есть Откровение Божие, исследователей всегда более привлекало содержание, а не форма текста. Вторая причина — невыявленность поэтических свойств библейской поэзии. Как бы то ни было, наиболее популярные переводы Библии в ранней Церкви нивелировали различие между прозой и поэзией. Лишь в последнее столетие большинство изданий Библии выделяет поэтический текст с помощью разбивки на строки. Но это не относится к русской Библии. Исключение — только брюссельское издание Библии, в остальных изданиях разделение поэтических текстов на строки не проведено. Тем более переводчики не ставили перед собой задачи выявления и сохранения оригинального ритма поэтических текстов Библии. Но, несмотря на это, поэзия оставалась поэзией!

Ритм в библейской поэзии логически обоснован, он заложен в структуре высказываний. Сохраняя логические структуры древнееврейского текста, переводчики сохранили его поэтику в значительной степени. Возможно поэтому традиция псалмопения не прерывалась в христианском мире нигде и никогда. Интересно, что церковнославянский текст псалмов в большей степени, чем текст Синодального перевода, сохраня-

ет ритмическую основу. Но даже в прозаическом Синодальном переводе библейский ритм иногда проявляется в полной мере:

*«Закон Господа совершен, укрепляет душу;
откровение Господа верно, умудряет простых.
Повеления Господа праведны, веселят сердце...»*
(Пс. 18:8, 9)

Именно таким и был ритм в древнееврейской поэзии: считались только ударения в значимых словах, при этом каждая строка естественно распадалась на две части — два и два слова, три и два слова, как в приведенном примере.

Одной из особенностей древнееврейского языка является то, что ударение чаще всего падает на последний слог. Поэтому, с точки зрения современной метрологии, библейский ритм может показаться несколько странной комбинацией анапеста и ямба. Это было отмечено еще Franz Delitzsch (1894), а также и в более поздних исследованиях (Mowinkel S., 1962).

При всей важности ритма для древнееврейской поэзии его не следует возводить в абсолют. Некоторые комментаторы считают, что если какая-то строка выбивается из ритма, то это свидетельствует о порче текста при переписке, либо строка представляет собою прозаический комментарий к поэтическому тексту. Это, конечно, преувеличение. Ритм в псалмах достаточно свободный. Не случайно перевод Псалтири, выполненный Гердером, сыграл огромную роль в формировании европейского свободного стиха. Однако не только смысловой ритм определяет поэтику Книги Хвалений. Среди иных особенностей — прежде всего различные виды параллелизма: синонимический, антитетический, синтетический. Термин «параллелизм» был введен в конце восемнадцатого века английским епископом Робертом Лайтом (R. Lowth, «De Sacra Poesi Hebraeorum Praelectiones Academicae», 1753) и ныне является широко употребляемым.

Синонимический параллелизм предполагает смысловую созвучность первой и второй части стиха, строки лишь несколько варьируют, благодаря чему усиливается эмоциональное воздействие текста. Иногда вторая часть стиха конкретизирует первую, разъясняет либо развивает ее:

*«Глас Господень над водами,
Бог Славы гремит,
Господь над водами многими!
Глас Господень исполнен сада,
исполнен величия Глас Господень!»*
(Пс. 28:3, 4)

Антитетический параллелизм — в котором какая-либо мысль выражается за счет противопоставления другой мысли (Пс. 1:6):

*«Наблюдает Господь путь праведных,
но путь безбожных — погибнет!»*

Синтетический параллелизм — поэтический прием, при котором вторая часть стиха продолжает мысль первой, усиливая ее (Пс. 2:6):

«Я ставлю царя над Сионом, над святою горою Моею».

Выделяют полный и неполный типы параллелизма. При полном параллелизме каждому элементу первой части стиха соответствует элемент во второй. Логическая схема полного параллелизма выражается следующей формулой:

abca'b'c'

Несколько других видов параллелизма были описаны в начале 20 века (C.A. Briggs, «A Critical and Exegetical Commentary on the Book of Psalms», 1907). Эмблематический параллелизм включает в себя элемент сопоставления, метафоры (Пс. 102:13):

«Как отец милует детей, так Господь милует набожных».

Ступенчатый параллелизм — повторение части первой половины стиха с добавлением нового элемента (Пс. 28:5):

*«Глас Господень крушит кедры,
расщепляет кедры Ливанские».*

Инвертированный параллелизм прослеживается на уровне строфы, где первая и последняя строки параллельны, а промежуточные соответствуют одна другой.

*«Беззаконники, прочь от меня!
Ибо плач мой услышал Господь,
слышит Господь голос мой,
примет Господь молитву мою.
Да постыдятся мои враги...»*
(Пс. 6:9-11)

Различные типы неполного параллелизма описаны в классической монографии W.O.E. Oesterley (1939), однако они представляют исключительно специальный интерес. По мнению этого автора, с учетом ритмической и смысловой организации текстов псалмов, их не следует записывать ни в виде прозаического текста, ни в виде строк, в той или иной мере прерывающих ритм, как делаем мы в настоящем переложении. Oesterley располагает тексты так, чтобы параллельные смысловые структуры выявлялись наиболее четко. В этом он следует традиции некоторых древних манускриптов. Такой стиль чрезвычайно интересен, хотя и не облегчает прочтение псалмов. Поэтому мы приводим только один текст (псалом 2), записанный в соответствии с концепцией Oesterley.

*«Зачем бунтуют народы, племена замышляют пустое?
Цари земные восстали, князья заключили союз,
Совещаются против Господа, против Христа Его:
«Расторгнем узы их, сбросим оковы их!»
Небесный смеется над ними, они — посмешище Господу.
Он возгласит во гневе, ярость Его приведет народы в смятение:
«Я ставлю Царя над Сионом, над святою горою Моею!»
Возвекая определение
так говорит Господь».*

*«Ты — Сын Мой,
ныне рожденный Мною.
Проси, и отдам Тебе
народы в наследие,
пределы земли — во владение.
Сокрушишь их железным жезлом, разобьешь, как сосуд гончара.
Итак, образумьтесь, цари, опомнитесь, судьи земные!
Со страхом служите Господу, и, радуясь, — трепещите!
Перед Сыном склонитесь,
чтобы вам не погибнуть в пути,
ибо гнев Его возгорится, не замедлит ярость Его!
Благо тем, кто Ему доверился!»*

Совершенно ясно, что ритм и параллелизм взаимосвязаны, поскольку аналогичная смысловая структура частей стиха предопределяет и аналогичную ритмическую организацию.

Кроме того, определенной спецификой отличается и словарь поэтических книг. Многие слова и идиоматические* выражения, встречаемые в псалмах, практически не употребляются в прозаических книгах Библии. При выборе синонимов в поэтических книгах чаще употребляются сильные эпитеты. Характерен также и синтаксис (W.T. Davies, 1930; M.A. Tsevat, 1955).

Некоторые псалмы представляют собой «акростихи»: каждый следующий стих начинается со следующей буквы древнееврейского алфавита. Подобные «азбуки» стали традиционными в поэзии. Но в нынешние времена это, скорее, иронические детские стихи (например, «Бессмысленная азбука» Эдварда Лира или «Азбука» Самуила Маршака), нежели нравственные поучения, которые, в основном, и составляют содержание псалмов-акростихов (например, 118 псалом).

В некоторых псалмах имеются рефрены-припевы. И здесь варианты многообразны: иногда рефрен абсолютно идентичен и даже переходит из псалма в псалом, как, например:

*«Что ж ты скорбишь, душа,
зачем смущаешь меня?
Доверься Богу, как я ему доверяю; Он —
помощь, поддержка мне, Он — мой Бог»* (Пс. 41:6, 12 и 42:5)

Иногда рефрен изменяется, в частности, к нему всякий раз добавляется строка. Наконец, в псалмах можно найти и два различных рефрена. Как рефрены могут восприниматься и славословия-благословения, завершающие каждую из пяти книг псалмов (за исключением последней, т. к. заключительный псалом-славословие не повторяет формулу первых четырех славословий). Среди иных поэтических приемов — фонетическая игра слов, которая подчас носит «изобразительный» характер: звучание слов напоминает то, что они означают. Еще одна особенность — «выходящий ритм». Каждый последующий стих берет слово из предыдущего и связывает его с другим, создавая «непрерывную цепочку». Интересно, что подобный технический прием можно обнаружить и в русском народном песенном творчестве. [1]

(Продолжение следует)

* Идиома — то же, что и фразеологизм (устойчивое словосочетание).

Прежде чем ответить на этот вопрос, мы должны сделать две очень важные оговорки. **Во-первых**, отсутствие книгопечатания ограничивало число рукописей, что облегчило полное исчезновение огромной массы манускриптов. Достаточно указать следующие цифры: из 142 книг «Истории» Тита Ливия сохранилось лишь 35; от 40 книг трудов Диодора Сицилийского до нас дошло всего 10; из 20 книг «Археологии» Дионисия Галикарнасского осталось 9. В ничтожных отрывках дошли до нас сочинения Николая Дамасского, совсем исчезла «История» Помпея Торга, исторические

работы Страбона, Плиния Старшего, Юста Тивериадского. Даже знаменитые «Анналы» Тацита не дошли до наших дней полностью. При таком положении вещей нельзя категорически утверждать, что о ком-либо в литературе не было упоминаний.

Во-вторых, странно требовать от античных авторов сведений о таком незначительном в их глазах факте, как кратковременная деятельность некоего учителя в глухой восточной провинции. Тогда повсюду странствовали разные проповедники и Христос, с точки зрения язычников, от них ничем не отличался.

Следовательно, римские и греческие писатели должны были упомянуть о Нем только тогда, когда Христианство заявило о себе как

массовое движение. Мы знаем, что в Риме это произошло лишь через тридцать лет после распятия в связи с гонениями на христиан в 64 году. До этого, скажем, философ Сенека, вряд ли мог слышать о них что-либо достоверное. Но, даже если бы он и узнал о христианах, его молчание вполне объяснимо. В 65 году он оказался замешанным в антиправительственном заговоре и вскрыл себе вены по приказу Нерона. Вполне понятно также молчание Марциала, Диона Хризостома и Ювенала, тем более, что ни один из них историком не был и не касался политических тем. Тит Ливий и Николай Дамасский умерли еще до начала общественного выступления Иисуса Христа.

А как обстоит дело с другими античными авторами? Действительно ли

они ничего не говорят о Христе и христианах? Оказывается это далеко не так.

Плиний Младший

Хотя до нас не дошел труд Плиния Старшего, зато сохранились письма его племянника Плиния Младшего (61-113), в которых он упоминал о христианах. Со 111 по 113 годы Плиний Младший управлял малоазиатской провинцией Вифинией и по долгу службы ему приходилось преследовать христиан.

Несомненно, власти уже и прежде обращали на них внимание. В докладе императору Траяну Плиний описывает жизнь христиан, их собрания, молитвы и обычаи. Важно отметить, что на допросах некоторые из них признавались, что вступили в общину 20 лет назад, то есть около 90 года. Говоря о молитвах христиан, Плиний употребляет выражение: «молитесь Христу как будто Богу». Это значит, что Плиний слышал о существовании Христа как человека; в противном случае он говорил бы просто о «боге Христе».

Светоний

Другой римский историк Светоний (70-140), говоря о полезных мероприятиях Нерона, относит к ним преследование христиан.

В биографии Клавдия (41-54) он также сообщает о возникшем среди иудеев смятении «из-за некоего Христа». А из Деяний Апостольских известно, что именно в это время происходили страстные споры в синагогах между обратившимися в христианство и сторонниками старого Закона. Есть основание думать, что Светоний, подобно многим римлянам, слово «Христос» передает как «Хрестос»; кстати, Тацит называет христиан «хрестянами».

Лукиан, Цельс, Мара бен Серапион

Далее по утверждению мифологов «ни Цельс, ни Лукиан ничего не сообщают о проповеднике Иисусе Христе». Верно ли это? Сати-

рик и публицист Лукиан около 150 года писал о христианах: «Первый их Законодатель вселил в них убеждение, что они братья друг другу, после того как они отрекутся от эллинских богов и станут поклоняться своему распятому Мудрецу и жить по его законам». Цельс же в своей полемической книге «Истинное слово», направленной против христианства, говорит об Иисусе как о исторической личности. Между прочим он упрекает тех иудеев, которые восстали против своего правительства и последовали за Иисусом. По его словам христиане поклоняются человеку «схваченному и казненному». Цельс знает, что христианство — новая религия, что Иисус «совсем недавно проповедовал это учение».

Перечислив почти всех античных писателей того времени, мы видим, что многие из них добросовестно сообщают те сведения о Христе и христианах, которыми располагают.

В прошлом веке был опубликован еще один документ, который имеет прямое отношение к нашей теме. Автором его является сирийский мудрец Мара бен Серапион. В послании сыну, которое большинство историков датируют I в. н. э., Мара излагает свои взгляды на жизнь и на превратности человеческой судьбы. В тексте есть следующие строки:

И что еще можем мы сказать, если мудрецы терпят насилие от рук тиранов, и мудрость их уловляется клеветой, и угнетаемы они без защиты от разума своего? Так, что доброго стяжали афиняне, убив Сократа, возмездие за коего получили они в гладе и моровой язве? Или сыны Самоса, сжегши Пифагора? Ибо земля их водночас сокрыта была песком. Или иудеи, казнив Мудрого Царя своего? Ибо царство их с того времени отнялось у них, Ибо по правде отомстило божество. Мудрость сих трех: ибо афиняне умирали от глада, и сыны Самоса одолены были мором, не имея средств помочь себе. Иудеи же, покинутые и прогнанные из царства своего, рассеяны по всякой стране. Сократ бессмертен через Платона; Пифагор же — через кумир Геры; а Царь Мудрый — через законы, им данные.

Говоря о Мудром Царе и Его Законе Мара, разумеется, не мог иметь ввиду Ирода и его законы. Ни один из них не пал от руки сограждан, и уж конечно, никого из Иродов нельзя было причислить к мудрецам, подобным Пифагору и Сократу. Поэтому наиболее вероятно, что в данном случае речь идет о казненном «Царе Иудейском» — Иисусе Назаряине, давшем людям новый Закон.

Иосиф Флавий

Иосиф Флавий (37-100), сочинения которого являются главным источником Иудеи I века. Священник, ученый и политический деятель, который в молодости руководил боевыми отрядами Галлилеи в войне против Рима, но, попав в плен, изменил свое отношение к восстанию.

В книгах «Иудейская война» и «Археология», обращенных к западной аудитории, Флавий старался приспособиться к пониманию своих читателей. Так фарисеев он стилизовал под стоическую школу, а ессеев — под пифагорейцев. Он всюду настойчиво проводил мысль будто восстание — это дело рук кучки авантюристов, сбивших народ с толку. Иосиф мог замалчивать христианство, как замалчивал другие мессианские движения. Однако хоть какие-то, хоть краткие, сведения о евангельских событиях историк все же сообщает. Прежде всего он сообщает об Иоанне Крестителе. Это сообщение Флавия признается уже и в атеистической литературе. Не решаются опровергнуть и другое его свидетельство. Флавий пишет, что в 62 году первосвященник Ханаан второй, воспользовавшись отсутствием прокуратора, «приговорил к побитию камнями Иакова, брата Иисуса, равно как и нескольких других, обвиняя их в нарушении Закона». Кто был этот Иаков, мы знаем из книг Нового Завета. Его действительно назы-

Древние историки о Христе

Своим главным аргументом мифологи считали «молчание века». В самом деле, если Христос существовал, почему о Нем не упоминают писатели и историки той эпохи? Ведь она прославилась такими именами как Сенека, Плиний Старший, Ювенал, Марцеал, Филон, Иосиф Флавий, Юст Тивериадский и другими

вали «Братом Господним», поскольку он был из числа апостолов, принадлежащих к семье Иисуса. Есть, наконец, в «Археологии» параграф, который всегда вызывал недоумение и споры, специально посвященный Христу:

«В это время выступил Иисус, человек глубокой мудрости, если только можно Его назвать человеком. Он творил дивные дела и был Учителем людей, с радостью приемлющих истину, привлекая к себе многих, в том числе и эллинов. Он-то и был Христом. Пилат распял Его по доносу наших старейшин. Но те, которые Его любили, не отступились от Него, ибо на третий день Он снова явился им живым, как это было предсказано боговдохновенными пророками, которые также предвозвестили о Нем много чудесных вещей. И до нынешнего дня есть еще люди, называющиеся по Его имени христианами».

Многие выражения этого отрывка кажутся явно христианскими. Между тем Ориген в III веке писал, что Флавий, признавая праведность Иакова, брата Иисуса, не верил в Него самого как в Мессию. Значит, он читал текст Археологии в несколько другом варианте. В IV веке церковный историк Евсевий Кесарийский уже цитирует текст об Иисусе в том виде, в котором оно дошло до нас. Вероятнее всего, где-то между III и IV веками неизвестный переписчик внес в книгу изменения. О том, как выглядел текст первоначально, можно только догадываться, но, конечно, там не было слов «он-то и был Христом», то есть Мессией.

В 1912 году русский ученый А. Васильев опубликовал текст книги египетского историка Агапия, а недавно израильский исследователь Ш.Пинес обратил внимание на цитату Агапия из Флавия, которая расходилась с общепринятой версией.

«В это время жил мудрый человек, которого звали Иисусом. Образ жизни Его был достойным, и Он славился своей добродетельностью. И многие люди из иудеев и из других народов стали Его учениками. Пилат приговорил Его к распятию и смерти. Но те, кто стали Его учениками не отреклись от Его учения. Они сообщили, что Он явился им через три дня после распятия и что Он был живым. Предполагают, что Он был мессией, относительно которого пророки предсказывали чудеса».

Пинес предположил, что именно так мог выглядеть первоначальный текст свидетельства Флавия. Это вполне вероятно. Во всяком случае Иосиф должен был писать именно в таких выражениях.

Итак, в «Археологии» Иисус упомянут один или даже два раза. А в «Иудейской войне»? Ведь она тоже касается истории Палестины I века. В том виде, в каком «Иудейская война» теперь существует, она не говорит о Христе ничего. Но есть предположение, что Иосиф рассказывает о Нем в другом варианте своего труда, написанного на Арамейском языке. Не исключено, что отголоски этого варианта могут быть найдены и в древнерусском переводе «Войны». Такую точку зрения впервые выдвинули немецкие ученые Берендс и Айслер. Дело в том, что славянская версия во многом отличается от греческой. Академик В.М. Истрин считал, что она могла быть заимствована из не дошедшего до нас текста самого Иосифа:

«Тогда явился некий человек, если только можно назвать его человеком (природа и образ были человеческие, вид же его сверхчеловеческий, а дела божественные), и творил чудеса дивные и сильные. Тем не менее можно мне назвать Его человеком, но и, глядя на Его естество, не назову Его и ангелом. Все, что Он делал, творил некоей невидимой силой, словом и повелением. Одни говорили о Нем, что первый наш законодатель восстал из мертвых и явил многие исцеления и мудрость. Другие же думали, что Он послан от Бога. Он же во многом противился закону и не хранил субботы по отеческому обычаю, но ничего не творил скверного и нечистого. Он все совершал не руками, а словом, и многие из народа следовали за Ним, взирая Его учению и многие шли, думая, что через Него освободятся колена иудейские от рук римлян. Он имел обычай чаще всего быть перед городом на Елеонской горе. И там же исцелял людей. И собрались к нему 150 приверженцев (слуг), а многие из людей, видя силу Его, что все, чего Он хочет, творит словом, требовали, чтобы Он, войдя в город и избив римское войско и Пилата, воцарился над ними. Но Он отверг это. После того дошла весть о Нем до иудейских властей. И, собравшись к архиереям, сказали: «Мы слабы и неспособны противиться римлянам. Но так как лук уже натянут, пойдем и донесем Пилату, что слышали и будем спокойны. Не то услышит от других, и нас лишат имени и истребят с нашими

детьми». И, пойдя, возвестили Пилату. И он, посплав, избил многих от народа и привел Того Чудотворца. Испытав его, Пилат понял, что Он добродетелен, а не злодей, не мятежник, не искатель царства. И отпустил Его потому, что Он исцелил умирающую его жену. И Тот пошел на прежнее Свое место и стал творить прежние дела, и еще больше народа собралось вокруг Него. И прославился Он своими делами больше всех. Законники прониклись к Нему еще большей завистью и дали 30 талантов Пилату, чтобы он умертвил Его. И тот, взявши, предоставил им свободу самим исполнять их желание. И они искали подходящего времени, чтобы убить Его... Распяли Его вопреки отеческому обычаю и много издевались над Ним».

Разумеется, слова о божественном образе Иисуса проща всего отнести на счет христианского переписчика, хотя Иосифу были не чужды подобные выражения. Интересно другое. Согласно славянской версии, Иисуса дважды арестовывали и в момент взятия под стражу воины устроили избиение народа. И во многом другом рассказ сильно уклоняется от Евангельского. Христианский переписчик едва ли решился бы вступить в такое противоречие с Писанием; в частности, он не стал бы рассказывать о двойном аресте Иисуса. Обосновано предположение, что Иосиф, зная о событиях из чьих-то уст, передал их не совсем точно. Все это, конечно, не исключает возможности изменений в тексте.

Но, допустим, что текст о Христе в славянской версии целиком апокрифичен, допустим, что свидетельство в XVIII главе «Археологии» добавлено позднее, — у нас останется сообщение о казни Иакова, «брата Иисуса так называемого Христа».

Филон Александрийский

Филон Александрийский (умер около 45 года нашей эры) родился в Египте и всю жизнь прожил в этой стране.

Познакомиться с христианством он мог лишь после того, когда оно получило широкое распространение. Но к моменту его смерти в Александрии христиан насчитывалось единицы, поэтому он едва ли знал об Иису-

се. Впрочем, окончательного вывода сделать нельзя, поскольку многие книги Филона утеряны.

Юст Тивериадский

От Юста Тивериадского — писателя конца I века не сохранилось ни одного произведения.

Византийский ученый патриарх Фотий (IX век) читал его «Хронику Иудейских Царей» и не нашел там упоминания о Христе. Но Христос проповедовал, когда Иудея находилась не под властью царей, а управлялась римскими прокураторами. О содержании же «истории» Юста не осталось никаких свидетельств.

Талмуд

Талмуд — это обширный сборник иудейских церковных уставов, законов, нравственных предписаний и легенд, складывающихся на протяжении II-V веков н. э. Начало же его восходит к I столетию до н. э.

Есть и в нем указания на Христа, но они даны в форме зашифрованных и глухих намеков. Чаще всего Талмуд называет Иисуса «Назарянином» или «тем Человеком». Сказано, что Он занимался чародейством и «свел Израиль с пути», что «Он научился магии в Египте» и что Его «повесили накануне Пасхи». В Талмуде упоминается о жившем в конце I века учителе Елезаре, которого обвиняли в симпатии к христианам. Он признался, что слышал слова Иисуса, понравившиеся ему, от некоего Иакова из Секании.

Хотя все сообщения кратки и неясны, составители Талмуда не сомневаются в реальности Иисуса. А ведь если бы такие сомнения могли возникнуть, то противники христиан не преминули бы ими воспользоваться.

Наш «опрос свидетелей» подходит к концу. До сих пор мы говорили только о писателях нехристианских. В заключение уважим и древнейшие внеевангельские документы, вышедшие из христианской среды. Наиболее ранними произведениями новозаветной литературы считаются писания апостола

Павла. Реальность его как исторического лица не ставилась под сомнение даже большинством мифологистов.

В таком случае ап. Павел должен был быть одним из тех, кто создал «миф о Христе», а следовательно, жить значительно позднее евангельской эпохи. Между тем, ап. Павел был младшим современником Иисуса.

Он родился на 10–15 лет позже Иисуса, прибыл впервые в Иерусалим около 30 года, где учился в школе Гамалиила, христианином стал около 36 года то есть при Пилате (26–37), в правление набатейского царя Ареты IV (8 г. до н. э. — 40 г. н. э.); он проповедовал при императоре Клавдии (41–54),

при прокураторе Ахайи Галлионе (52), при прокураторах Иудеи М. Феликсе (52–60) и П. Фесте (60–62), при первосвященнике Анании (49–50), при царе Агриппе II (48–66). Все эти лица, известные во многих исторических документах, фигурируют в Деяниях и Посланиях.

Послания ап. Павла были написаны в 50–60-х годах. Во всяком случае ни одно из них не могло быть написано после падения Иерусалима (в 70 году). Гибель Иерусалима дала бы Павлу решающий аргумент против апологетов старого Закона, и он не преминул бы им воспользоваться. В посланиях же на это событие нет ни малейшего намека. Поэтому попытки отнести их ко II веку абсолютно несостоятельны.

Древс надеется выйти из положения, заявив, будто «Павел ничего не знал об Иисусе». Между тем, в Посланиях Апостола, говорится о рождении Христа, о Его проповеди, о Двенадцати Его Апостолах, Тайной вечере, крестной смерти и Воскресении. Павел сообщает о встрече с людьми, лично знавшими

Иисуса, — Петром, Иаковом и Иоанном, а также со «многими» другими свидетелями Воскресения. Понятно, что, не являясь прямым учеником Иисуса, апостол мало говорил о подробностях Его жизни, оставляя эту привилегию очевидцам. Однако, и для неопытного читателя ясно, что свидетельствуя о Христе, Павел имел в виду не мифологическое существо, а Иисуса Назарянина.

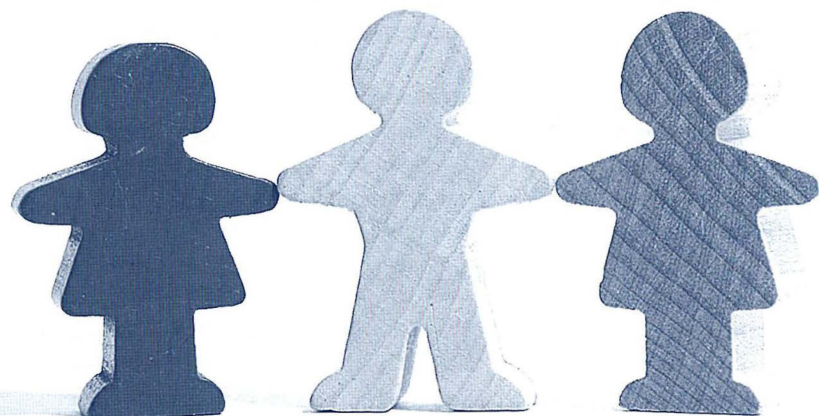
Остается подвести итог

События, запечатленные в Евангелиях, происходили лишь за несколько десятилетий до того, как они были описаны. Между тем мифы складываются веками.

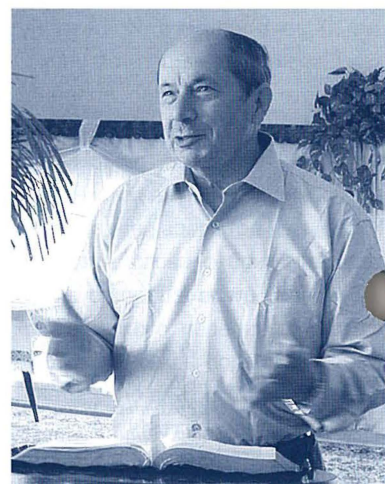
Предположим, что Евангелия не дошли бы до нас. Тем не менее, из других источников мы узнали бы, что при императоре Тиберие и прокураторе Пилате в Иудее жил проповедник Иисус из Назарета. Его учение привлекло много последователей, но у властей Он вызывал подозрения и вражду. Блюстители закона выдали Его Пилату и тот казнил Иисуса как «Царя Иудейского», опасного для Рима. После смерти Назарянина, загадочные явления убедили Его учеников, что Он истинный Избавитель, обещанный пророками. Так родилось христианство, которое начало быстро распространяться по всей империи.

Теперь представим себе, что по той или иной причине, оказались утраченными все вне евангельские свидетельства о Христе. Это тоже не доказывало бы правоты мифологистов. Ведь любое широкое духовное движение — будь то конфуцианство, стоицизм или ислам — не возникало без своих вождей-основателей. Почему же исключать из этого правила Церковь, изображая ее начало в виде «самопроизвольного зарождения»? ☞

Мы все — одна семья

Интервью
с пастором
филадельфийской
церкви США
Д.И. Логиным

— **Дмитрий Иванович, сегодня на нашем собрании вам вручили диплом, почетное звание доктора служения от Украинской баптисткой теологической семинарии. Это говорит о плодотворном сотрудничестве с Украиной, о вкладе не только в работу семинарии, но и в служение в Украине. Хотелось бы услышать, что делаете, в частности, Вы и Ваша церковь для служения в Украине.**

— Благодарю, что касается семинарии, то наша церковь была ее соучредителем. И каждый год уже 6 лет мы вкладываем посильную лепту для того, чтобы поддерживать это учебное заведение. Мы поощряем людей жертвовать на семинарию, потому что это — будущее нашего братства, наших служителей, которые будут учиться и учить молодое поколение. Но наше сотрудничество с Украиной не ограничивается лишь семинарией. Через Союз мы поддерживаем семь миссионеров. Так же мы помогаем детям-сиротам в сиротских домах. Большие средства мы выделяем на построение молитвенных домов, на воскресные школы. Почти в каждой области есть молитвенные дома, которые мы строили. Еще мы помогаем издавать литературу. При нашем содействии был издан сборник песен композитора Дмитрия Воеводы «Звуки благодати», а также книгу «Священнодействия» брата Владимира Матвиива. Есть много других таких программ, где мы помогаем Украине и нашему братству в том, чтобы Слово Божье проповедовалось среди нашего народа.

— **Хотелось бы узнать больше о жизни Вашей церкви. На каких принципах совершается лично Ваше пасторское служение, служение Вашей церкви?**

— В 1992 году я с семьей (жена и трое детей) приехал в г. Филадельфия (США), где нес пасторское служение основатель-пастор Ярослав Попроцкий. Мы влились в ряды этой

церкви, и я с первого дня выполнял служение учителя воскресной школы, а затем 5 лет — обязанности пастора из Филадельфии в Питсбурге, обслуживал эмигрантов, приехавших из Украины. Совершал Вечерю Господню, крестил — и так прошло 5 лет. После этого церковь меня избрала на пасторское служение в г. Филадельфия. Это было почетно для меня. Но с другой стороны, очень непросто, потому что все уже привыкли к пастору Ярославу Попроцкому, который основал церковь; там сложилась соответствующая традиция служения. Нужно было совместить старую эмиграцию и новую, традиции служения старой эмиграции и новой. Но, слава Богу, мы смогли это сделать — и церковь в настоящий момент пребывает в мире. Мы выполняем это служение, несем также евангелизационное служение. Например, у нас есть радиопрограмма, которая велась Ярославом Попроцким. Был перерыв, теперь мы ее возобновили, и уже 6 лет как несем это служение для нашего народа, который живет вокруг Филадельфии и в самом городе. Ее слушают не только украинцы, но и россияне, а также люди, которые понимают украинский или русский язык.

— **Дмитрий Иванович, сегодня мы воспринимаем наших братьев и сестер-эмигрантов, возможно, в какой-то мере предвзято, поскольку они оставили Украину и уехали в далекие края. Чувствуется ли какая-то настороженность или какая-то отчужденность? Полная ли гармония сотрудничества с украинскими церквями?**

— Она еще чувствуется, но на двух уровнях по-разному. Когда мы встречаемся с ответственными братьями-служителями, то почти не чувствуется. У нас очень хорошие отношения с диаспорой в Америке, и мы пытаемся вместе решать вопросы, чтобы улучшить служение проповеди Евангелия в Украине

Есть второй уровень — рядовые члены церкви. Когда наши люди и я приехали во Львов, мы чувствовали настороженность. Люди считают, что мы выехали, чтобы там лучше жить, получить некоторые материальные выгоды в лучших условиях, чем здесь в Украине. В действительности это не так. Я не могу сказать, что этого нет. Есть люди, которые поехали только за этим. Но были и обстоятельства: и экономические, и политические ли, по причине которых мы в то время выехали. А сейчас мы стараемся помочь Украине, мы молимся за Украину, переживаем за наше братство и за всю Украину. Мы бы хотели, чтобы у нас были открытые отношения на всех уровнях. Мы выехали из Украины не только для своей пользы. Мы помогаем своим близким, родным, также церквям, чтобы они были материально более крепкими и чтобы Евангелие проповедовалось в Украине.

— **Дмитрий Иванович, там наши братья и сестры украинцы вливаются в новую культуру, в новый стиль жизни, американский. И нужно время для адаптации. Какие самые большие проблемы встречаются в наших церквях в диаспоре?**

— Проблема в том, что мы стараемся свою культуру, свои традиции перенести на американскую землю. И переносим не только хорошее, но и то, что у нас было негативного, а оно не воспринимается американцами. Но в общем украинцы легко адаптируются. Потому что евангельское баптистское братство имеет в США почти такую же культуру, но с некоторой разницей в ведении богослужения. Относительно внешнего вида людей — это немного сложнее, и американское влияние здесь и вправду чувствуется. Но говоря об американцах нужно отметить, что среди них есть посвященные христиане, которые оказывают значительную помощь другим народам, чтобы проповедь Евангелия расширялась. И мы берем с них пример.

— **Есть мнение, что Америка дает ту свободу, которая порождает много негативного. И это влияет на новое поколение наших эмигрантов, особенно на их детей. Что Вы можете по этому поводу сказать? Есть ли проблемы в их становлении, воспитании, восприятии культуры? Каким образом формируется личность и христианин и, собственно, человек в тех условиях?**

— Это сложный вопрос. В этом отношении здесь сложные условия, потому что дети наши очень быстро адаптируются к американской культуре, они усваивают язык, забывая свой, свою культуру. Но мы, как церковь, стараемся сохранить при церкви и украинскую школу, и воскресную школу, где преподаем на украинском языке, богослужения также ведутся на

украинском языке. Мы учим детей соответствующему христианскому поведению, чтобы они уважали старших людей, чтобы одевались соответственно, чтобы поступали честно, чтобы не говорили неправды другим людям, чтобы вели себя достойно христиан. Конечно, американская культура имеет негативные проявления, которые отражаются на наших детях. И это наша проблема, где мы и должны прилагать много усилий, чтобы воспитать наших детей достойными христианами.

— **Кроме того, что Вы являетесь пастором филадельфийской церкви, занимаете ли Вы еще какую-то должность в нашем братстве в Америке?**

— Да, два года тому назад я был избран заместителем председателя нашего объединения в зарубежной миссии. Я благодарен Богу, что после тех 15 лет я мог приехать в Украину, встретиться с братьями, сестрами. Это Божье благословение как лично для меня, так и для нашей церкви, что мы можем осуществлять миссионерский труд в Украине.

— **Вы можете обратиться к читателям журнала «Евангельская нива». Что бы Вы пожелали им сегодня? Каким будет Ваше слово к ним?**

Вручение Д.И. Логину диплома «Пастор служения»

— Хочу пожелать, чтобы они читали «Евангельскую ниву», читали Слово Божье! Чтобы они не воспринимали своих братьев и сестер, которые живут в Америке, предвзято. Мы — такие же люди, как и те, что живут в Украине. Мы любим Украину, молимся за нее. А также просим, чтобы они молились за нас, тех, кто выехал, чтобы мы были как одна семья, потому что мы — братья и сестры во Христе. Я желаю всем читателям Божьего благословения и ревностного служения на ниве Божьей!

— **Искренне благодарю Вас за беседу!**

Дорога Домой

Такого тяжелого дня в жизни молодого преподавателя, пожалуй, еще не было. Неясные предчувствия, ощущение смутной тревоги со вчерашнего вечера овладели им и не покидали весь сегодняшний день. Андрей Иванович вспомнил: нечто подобное он испытал в детстве, когда во время страшной грозы оказался один в большом пустом доме. И сегодняшнее его состояние в чем-то тоже было связано с непогодой: целые сутки над Измаилом мела метель. Голодным волком выл ветер, укутывая студгородок небывалыми для здешних мест сугробами. Утром транспорт не вышел на маршруты, и на занятия смогли добраться немногие. События сегодняшнего дня складывались в мрачную цепочку: бессонная ночь; полупустая аудитория; неприятности на кафедре; холод в общежитии; закрытая столовая; отсутствие электричества... И, наконец, последняя капля, острой болью пронзившая сердце — полученная уже в конце дня телеграмма от матери: «Умер отец. Похороны завтра»... Четыре слова перечеркнули все надежды на встречу, к которой Андрей мысленно готовился уже давно. Не успел...

Воображение день за днем рисовало трудный разговор с отцом; Библия подсказала слова, которые он так хотел сказать: «Отче, я согрешил против неба и перед Тобою и уже не достоин называться Твоим сыном...» Не успел...

— Поеду, хоть попрощаюсь, — сказал Андрей вслух, и голос его печальным эхом отозвался в гулком коридоре общежития...

...Родное село Заря находилось в ста с небольшим километрах от Измаила, прямо по одесской трассе, потому сложностей с поездками обычно не было. Два часа езды на автобусе — и ты дома. Но в последние годы сын домой не ездил: стыдно было признаться в собственной неправоте, попросить у отца прощения. Погруженный в горькие раздумья, Андрей не заметил, как прошел через весь город и оказался на его окраине, где всегда раньше садился на рейсовые автобусы. Быстро темнело; снег продолжал валить; холодный ветер продувал насквозь тонкую куртку, срывал капюшон. И только теперь парень осознал всю безнадежность своего положения: найдется ли безумец, который рискнул бы в этот ужасный вечер выехать из города? В полном отчаянии Андрей упал на колени, в снег, и откуда-то из глубины души его вырвался сдавленный вопль:

— Господи, если Ты еще помнишь меня, помоги!..

...Представитель болгарской христианской миссии, пастор Петр Костодинев весь день прождал прибытия в Измаильский порт судна, на борту которого находились братья-благовестники из Болгарии. Под вечер администрация порта сообщила миссионеру, что из-за сложнейших погодных условий и небывалых ледовых заторов судно не может войти в дельту Дуная и вынуждено плыть в Одессу. Петру предстояло преодолеть более двухсот километров по суше, чтобы завтра встретить делегацию в одесском порту. Выбора не было — надо ехать, несмотря на разыгравшуюся непогоду. Впрочем, опытный служитель уже давно научился принимать любое испытание, как проявление Божьей милости.

Костодинев с трудом пробирался по заснеженному городу. В таких погодных условиях ему, опытному водителю, ездить еще не приходилось. Легкая «Лада», подсвечивая себе фарами, медленно ползла сквозь снежную кутерьму. По всей

в и — димос — ти, путе — шественнику предстояла не — в — роятно трудная ночь в — пути. Разглядев на выезде из города одинокую фигуру человека с под — нятой рукой, пастор искренне поблагодарил Бога: разговорчивый попутчик ему сейчас был бы очень кстати.

Но незнакомец молчал. Он выглядел невероятно удрученным и разбитым. Чтобы завязать разговор, Костодинев представил

— Петр, пастор.

Едва уловимый светлый лучик мелькнул во взгляде пассажира и тут же угас.

— Андрей, блудный сын, — произнес он хриплым от душевной боли голосом и неуверенно протянул собеседнику мокрую холодную руку. — Только я намного хуже библейского: тот хоть вернулся домой при жизни отца, а я и это не успел сделать... Вот еду на похороны... А мне так много нужно было ему сказать... Я безмерно виноват перед отцом, мне нет прощения...

В полумраке кабины Костодинев разглядел большие, полные слез глаза на бледном худощавом лице попутчика.

— А ты не держи в себе, расскажи Богу все, что ты хотел сказать отцу. Поверь, ему это уже не нужно, но это нужно тебе и Христу. Иисус — единственный, Кто может все понять и простить... Расскажи, Андрей.

...По завьюженному шоссе, настойчиво пробиваясь сквозь непроглядную стену из тьмы и снега, двигался маленький автомобиль, а в нем сидели два человека, посланные Богом навстречу друг другу. И, чем яростнее свирепствовал буря, тем сильнее становилось стремление двух путников преодолеть эту неимоверно трудную дорогу — дорогу Домой...

— Мой отец, — начал свою исповедь Андрей, — был глубоко верующим человеком и очень хотел, чтобы я, его младший сын, с раннего детства как можно крепче ухватился за руку Христа. До шестилетнего возраста моя жизнь была наполнена всем, чем живет обычная христианская семья: чтением Библии, молитвами, песнопениями... Господь даровал мне хорошую память — помню, еще не умея читать, я выучил наизусть «Отче наш». Часто перед сном мы молились вместе. Мой звонкий детский голос так радовал отца! Вспоминаю себя и на богослужении: взрослые, заполнившие до отказа большую комнату, поют псалмы, а мы, дети, сидим на полу, на домотканых дорожках и держим в руках песенники. Наши пальцы бегут по незнакомому тексту, а губы копируют артикуляцию взрослых...

Андрей внезапно умолк. На несколько минут кабину заполнили два звука, непрерывно боровшиеся между собой: злоб

ный в о и метели и надрывное гудение мотора. Глубоко вздохнув, словно собираясь с силами, Андрей продолжил:

А затем была школа... Она меня захватила, увлекла. Там было намного интереснее, чем в церкви. Я хорошо учился. И именно тогда со мной произошло то, чего я до сих пор не могу объяснить...

Андрей снова умолк, надолго ушел в себя.

— А что произошло с Адамом? — воспользовавшись паузой, задал вопрос Костодинев и тут же сам ответил. — Грех вошел в человека, вот что произошло.

— Откуда в семилетнем ребенке грех, пастор?

— И в семилетнем, и в семимесячном — от Адама. В нем «все согрешили и лишены славы Божией», — говорит Библия.

— Допустим. Но почему я так возненавидел своего отца — того, кто души во мне не чаял и меньше всего заслуживал такого отношения к себе?

— А разве с любящим Христом люди не так поступили?

Андрей долго молчал. Затем продолжил:

— Но вы не представляете, пастор, каким монстром я рос. — Парень начал волноваться, и голос его задрожал. — Можете ли вы представить себе десятилетнего подонка, кричащего на всю улицу вслед идущему на богослужение отцу: «Папа баптист — а я активист!» Я злословил то, чего не понимал — а мой бедный отец шел, опустив голову, молиться за меня... А с каким вызовом по утрам я завязывал на шею красный пионерский галстук, стараясь как можно чаще попасться отцу на глаза!

— Грех — это всегда вызов Богу, — вздохнул Петр, напряженно всматриваясь вперед.

Метель усиливалась, «дворники» не успевали очищать лобовое стекло. На открытых участках трассы то и дело вырастали сугробы; машину постоянно заносило, но она упорно отвоевывала метр за метром у непроглядной ночи, овладевшей миром.

— А потом я стал комсомольским активистом, отвечал за атеистическую работу. В моем классе были дети из семей верующих, и я пытался их «очищать от религиозного дурмана»: вел беседы, включал в культмассовую работу, вытягивал их на дискотеки... Но «вершиной» моей деятельности стали совместные с дирекцией школы рейды по молитвенным домам. В то время (а это был конец семидесятых) школьникам запрещалось посещать богослужения. Верите ли, пастор, я был на вершине блаженства, когда замечал среди молящихся взрослых фигурку напуганного одноклассника! Мой отец

тоже был там... Одному Богу известно, что испытывал он в такие минуты! Но он молчал и молился...

— Да, времена были страшные...

— Времена?.. Причина, на мой взгляд, была не во временах, а в человеке. Точнее, во мне. Я даже Библию читал — как вы думаете, для чего? Чтобы находить в ней «противоречия». И находил, как мне казалось. Затем, прочитав еще «Забавное евангелие» и «Справочник атеиста», устраивал отцу «дискуссии» (так я называл свои монологи на атеистические темы). Однажды отец заметил: «А знаешь, сын, из тебя бы вышел хороший проповедник...». Тогда я рассмеялся, теперь — плачу...

Худые плечи Андрея вздрагивали, лицо было мокрым от слез. Он уже не мог остановить ни эти слезы, ни эту исповедь...

— Скажите, пастор, до какой низости нужно было дойти сыну, чтобы, уезжая из родительского дома учиться в институт, вместо благодарности бросить отцу: «Я еще докажу, что Бога нет!»

— Ну и как, доказал?

Андрей снова умолк, теперь уже надолго. Казалось, даже буря притихла, боясь не расслышать ответ. Блудный сын вспоминал весь путь, которым вел его Господь с момента отъезда. И во всем: в постоянном поиске смысла жизни в студенческие годы, в увлечении творчеством Достоевского и даже в теме кандидатской диссертации по роману «Братья Карамазовы», в искреннем богоискании, в «открытии» для себя Библии, — во всем он ясно видел, что уже давно доказывает обратное...

Путники долго ехали молча. Эта бесконечная ночь не хотела выпускать их из своих цепких лап. Но уже ни у кого не оставалось сомнения: скоро рассвет.

— А знаешь, Андрей, благодаря чему ты живешь на земле? — неожиданно нарушил молчание Костодинев. — Господь сохранил тебя до сегодняшнего дня только по молитвам твоего отца. Но знай и то, что они прекратились в тот самый миг, когда закончилась его земная жизнь...

— Что мне делать, пастор? — эхом откликнулся парень, как будто только и ждал этого вопроса.

— Склонись перед Богом в молитве. Прямо сейчас. Воззови к Нему, как ты делал это в детстве. Он услышит и простит, Он примет тебя как Своего сына. И ты еще встретишься со своим отцом, обязательно встретишься...

— Но я не умею молиться...

— Разве ты забыл «Отче наш...»?

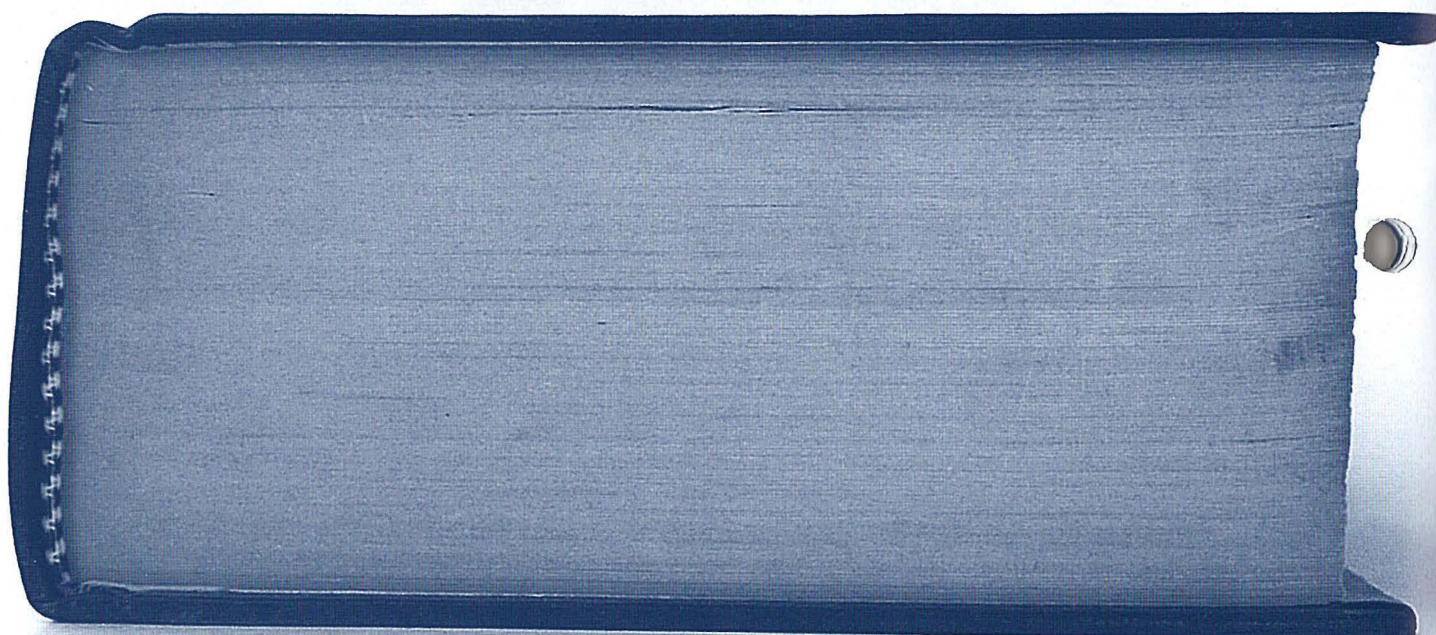
Миссионер остановил машину и, склонив голову, начал усердно молиться. Через мгновение к его голосу присоединился еще один — как показалось пастору, звонкий, детский — тот самый, который раньше так радовал отца:

— Отче наш, Сущий на небесах... И прости нам долги наши...

...Когда путники въехали в большое село с таким символическим теперь названием — Заря — ночь окончательно капитулировала, выбросив под ноги победителям огромный белоснежный флаг. Впереди уже работали бульдозеры, расчищая дорогу. Выходило огромное яркое солнце. Рождался новый день.

По Дороге Домой шел человек. Он знал теперь, что скажет Отцу при встрече... ☪

Главное должно оставаться главным

Всеукраинский Союз Объединений евангельских христиан-баптистов имеет многолетнюю историю. Уже более 150 лет в Украине известно о евангельских христианах-баптистах. Для многих они даже олицетворяют протестантское движение в стране

Для нас, христиан, важно обратить внимание на тенденции развития евангельско-баптистского движения в наше время. Исходя из благословенных результатов и опыта наших предшественников, нам необходимо дать правильную и справедливую оценку тому, что происходит сегодня, и сделать следующий шаг в служении. Наша задача состоит в том, чтобы, вспоминая прошлое и учитывая опыт предшественников, очертить стратегию служения в будущем. Сегодня важно проанализировать, переосмыслить и определить адекватный современности, но в тот же время библейский подход к стратегии развития Церкви Христовой в Украине.

I. Служение церквей ЕХБ в Украине

Динамика развития ВСО ЕХБ в Украине за последние 15 лет свидетельствует об умножении церквей в 2,5 раза. Если в 1990 г. церквей насчитывалось около 900, то в 2007 г. их число составляет уже 2420. Возросло и количество членов церквей — это около 136 тысяч верующих, которые посещают поместные церкви ВСО ЕХБ.

За 15 лет развились разные направления служения в церквях, обусловленные изменениями в самом обществе. Служение благовестия, образование новых церквей, учеба были приоритетными в течение 90-х годов для большинства церквей ВСО ЕХБ, как природный процесс усиления евангельского движения в Украине.

Именно в это время десятки миссий начали активно сотрудничать с церквями с целью проповеди Евангелия в нашей стране. В течение 10 лет (1990–2000) эта работа углублялась и давала благословенные результаты. В годы на границе тысячелетий христианская Украина получила еще одно благословение: открыто около 60 христианских учебных заведений. Семинарии, христианские университеты, колледжи и институты действуют почти во всех областных объединениях. Это было вызвано в первую очередь стремительным рос-

том числа новых церквей, ведь за эти годы их открылось более 1500. Возникла насущная необходимость в подготовке новых служителей для церквей и помощи в подготовке действующих. Проблема обострялась еще и потому, что много опытных, а также потенциальных служителей эмигрировали в США. Но тысячи братьев и сестер сели за парты наших христианских учебных заведений. Начался период обучения и привлечение к работе.

В эти времена Бог благословил сотни общин приобрести или построить Молитвенные дома. Их сегодня более 1800. Верующие получили возможность проводить богослужения в центральных районах городов и сел, открыто проповедовать Евангелие. Развивать детское и молодежное служения — это стало уже привычным для верующих. В церковь пришло новое поколение христиан, которые не испытывали притеснений и преследований. Многие из них активно приобщились к служению.

В первые годы 21 столетия акцент был сделан в значительной мере на развитие социальных направлений служения. Открываются реабилитационные центры, сиротские дома, ведется работа среди малообеспеченных. Разработаны духовно-просветительские программы для работы с наркозависимыми. Начинается работа с ВИЧ-инфицированными. Составной частью служения в большинстве объединений Союза стало тюремное служение. Церкви ВСО ЕХБ своей работой стараются отвечать на острейшие проблемы общества. И хотя такая работа еще неусовершенствована, но уже дает хорошие результаты. Все это Божьи благословения и приобретение Церкви Христовой в Украине за последние семнадцать лет.

II. Основные актуальные вопросы служения

Духовная атмосфера, в которой оказались протестантские церкви в Украине, требует всестороннего осмысления и анализа. Это поможет сформировать стратегическое видение служения евангельско-баптистского братства сегодня, а также определить основные приоритеты для его движения завтра. В первую очередь к этому призваны служители церквей. На них лежит ответственность за понимание воли Божьей для нашего народа и провозглашение Евангелия в Украине.

Сегодня перед служителями стоят сложные и важные вопросы: «Как достигать людей через провозглашение Евангелия?», «Какие методы действенны в служении?», «Почему украинцы перестают воспринимать христианские ценности так, как это было еще семьдесят лет тому?», и наконец, «Что нужно сделать, чтобы церковь возрастала количественно и качественно?».

Нужно обратить внимание на определенные причины, которые и формируют эти вопросы:

1. Поместные церкви привыкли к условиям жизни и служения во время свободы. Свобода слова, вероисповедания, стремление развивать демократические институты в стране безусловно содействуют распространению Слова Божьего. Особенно это стало заметно в 90-е годы. За это время Церковь в Украине уже привыкла к новым реалиям.

Пришло новое поколение христиан, свобода которыми воспринимается как закономерность. А это и является одним из главных факторов нового мышления в отношении служения Церкви. Сегодня количество братьев, активно участвующих в служении еще с коммунистического времени, резко сокращается. Но большинство из них остаются пасторами, диаконами церквей, даже миссионерами в свои преклонные годы. Их верность известна

всем. Это поколение, у которого следует учиться преданности и самопожертвованию. Они проявляют верность до конца. Но годы свободы, к сожалению, многих успокоили. Размеренная жизнь убавляла духовные стремления. Отсутствие врага извне сегодня — еще не признак благословения, он притаился в среде самой церкви. И имя ему — удовлетворение тем, что есть.

2. Неготовность к глубокому самопожертвованию в деле Божьем. За период 1990–2006 гг. наши христианские учебные заведения закончили тысячи подготовленных к служению братьев и сестер. Значительная часть из них активно вошла в служение. Но с каждым годом растет процент тех, кто, получив духовное образование, остаются далекими от служения. Нужно сказать, что в значительной мере не создана база для практики студентов во время учебы и серьезного начала служения после окончания духовной школы.

Экономические неурядицы в Украине также не содействуют планомерному решению этих вопросов. Но главным, определяющим показателем остается личная готовность жертвовать и платить цену в служении. Прагматизм и логика иногда берут гору над желанием жертвовать комфортом, временем, финансами ради служения. Молодые люди

иногда говорят о готовности идти «ради Господа», но если другие пойдут раньше, чтобы приготовить для них условия. В наше время мы ощущаем не столько недостаток знаний, как острый дефицит практической реализации того, что приобрели за партой семинарии. В общем, это касается всех членов церкви. Ведь неготовность христиан регулярно служить десятинами и пожертвованиями также обостряет проблему, это — общая ответственность. Но тон должны задавать люди, которые готовятся и развивают служение. Досадно, но в церквях есть духовно просвещенные люди, которые могут объяснить значение «Великого Поручения», но еще не думали об исполнении этого поручения в личной жизни. Их академический уровень «не позволяет» быть ближе к реальной жизни церкви и общества. Итак, учеба — это важно и необходимо, но акценты в подготовке к служению должны быть поставлены на ее практическом применении. Потенциальным служителям крайне необходимо сознательно практиковать то, что приобрели за годы учебы. Начинать служение нужно не ожидая «высокого старта», особых приглашений и европейских условий. Начинать нужно там, где ты есть, с тем, что имеешь. Это и будет началом самопожертвования ради Царства Божьего.

Шахтный колокол бьет в набат

166 человек, погибших во время двух взрывов метана на шахте им. Засядько в Донецке, уже никогда не встретят Рождество. Беспощадное пламя, подобное адскому огню, поглотило их навсегда. Только Богу известно, кто из этих обреченных успел в последние мгновения своей жизни примириться с Небесным Отцом, прокричать или прошептать к Богу обожженными, черными от угольной пыли устами: «Прости!»

Тем, кто не успел или не сумел обратиться к Творцу, уже не помочь. Молитвы, поклоны, свечи у образов бессильны изменить их вечную участь. Наша обязанность — рассказать об этом людям, чтобы они не попали в место вечного мучения, но обрели вечную радость на небесах.

Скоро Рождество. Еще одна дарованная Богом возможность примириться с Отцом. Братья и сестры, идите к людям, расскажите им о рождении Дающего жизнь! Побойтесь о том, чтобы Спаситель родился в их измученных сердцах!

Прислушайтесь: звенят колокольчики. А может, это далекий шахтный колокол бьет в набат, призывая нас потопиться с благовестием...

Итак, мы живем во времена свободы, «но только бы свобода ваша не была поводом к угождению плоти»

(Гал. 5:13)

3. Духовная опека молодого поколения. В наше время, время постмодернизма, в этом как никогда ощущается острый дефицит. И в церквях также. Старшее поколение не понимает молодых, молодые не считают нужным считаться со старшими. Негодование, нареkanie, неприязнь могут стать доминантой в отношениях, если не решать эти вопросы в духе братской любви. На фоне таких расхождений одни начинают «защищать истину», другие, в противовес, прибегают к «контраргументам» — новым методам, формам служения, которые считают «прорывом» в духовной жизни. И таким образом стараются доказать свою способность жить независимо от других. Противостояние между «старым» и «новым» иногда переходит границу надлежащих библейских отношений.

Истоки проблемы скрыты в небрежном отношении к ученичеству и духовному опекунству нового поколения. Важным

остается принцип духовной опеки и надлежащего формирования молодых служителей. Семинарии давали им знания, но не всегда открывали их сердца. Сделать это — ответственность действующих служителей всех уровней. Невозможно нарастить мощь в служении церкви без надлежащей подготовки следующего поколения служителей. Духовная глубина потенциальных работников на ниве Божьей закладывается через родительское воспитание их действующими служителями. Это требует времени и терпения, но приносит значительные плоды в будущем. Сегодня как никогда следует обратить особое внимание на молодое поколение со стороны старших служителей. Иначе нам не избежать острого дефицита служителей всех уровней. И тогда настанет время, когда даже при достаточном материальном обеспечении служение будет переживать кризис. Такие тенденции мы наблюдаем в Западной Европе. Поляризация общества больно отдается на евангельских церквях. Поэтому, если не принимать молодых сегодня — завтра может быть слишком поздно. Правда, сложно бывает понять вкусы и ценности молодых лидеров, но их желание служить должно стать главным аргументом для того, чтобы в них вкладывать силы, опыт, время и средства. Они не станут «копиями», но смогут стать последователями и продолжателями дела Божьего.

4. Смещение акцентов на второстепенные вопросы. Такие вопросы как внешний вид, христианская музыка, церковные традиции, формы служения и прочее иногда становятся на долгие годы главными вопросами для обсуждения в кругу служителей. Дискуссии «Что?», «Как?», «Почему?» продолжают и даже обостряются. Поляризация мнений большей частью проходит в вопросах практики служения. Конечно же, об этом нужно говорить, ведь практическая жизнь является демонстрацией нашей веры

Но опасность заключается в том, что когда такие вопросы становятся главными — церковь начинает фактически уклоняться от евангельской основы. Исторически известно, что евангельско-баптистские церкви никогда не ставили эти проблемы на уровень главных, так как христиане были ориентированы и научены различать главные вопросы веры от второстепенных вопросов культуры и традиции. При таком понимании верующим нужно не столько «защищать истину» по собственному разумению, сколько сконцентрироваться на провозглашении Евангелия Иисуса Христа и адекватном обучении тех, кто принял Его. Это самый лучший метод духовного влияния на тех, кто в церкви. Этому учит нас и практика служения первой церкви. Меняется культура народа, а значит, будут культурные изменения и в церкви. По сути, такой процесс никогда не останавливался. Но эта закономерность в период коммунистического времени для украинских церквей была несколько замедленная. Поэтому годы свободы показали, каким весомым является влияние культурного окружения на христиан. Но во все времена мы призваны оставаться «солью» и «светом» для земли. А это значит ни что иное, как иметь чувство меры во всем, что присуще возрожденным, служить примером для молодых и старших, быть воспитанным, культурным. Наша сила не только в слове, но и в деле. Для этого следует сосредоточиться на изучении и проповеди Слова Божьего, на принципиальных вопросах веры, больше говорить о духовном росте и глубоком посвящении в служении для каждого христианина. Это — основные акценты христианства.

Итак, мы живем во времена свободы, «но только бы свобода ваша не была поводом к [угождению] плоти» (Гал. 5:13).

Нам нужно оставаться в евангельском русле, действовать исключительно на основе Слова Божьего и своевременно и адекватно реагировать как на внутрицерковные проблемы, так и общественные процессы. Тогда влияние церкви на украинское общество будет более значительным. Опыт влиятельных деноминаций прошлого в Европе вынуждает задуматься над концептуальными подходами евангельско-баптистских церквей в Украине сегодня. Какой должна быть стратегия развития Церкви в 21 столетии во избежание их ошибок? — этот вопрос для служителей церкви сегодня является насущным. Это повод для усиленных молитв, основательного анализа и уверенных шагов ради развития Церкви Иисуса Христа, поскольку у нас есть опасность подвергнуться соблазну и зафиксировать христианство конца 20 столетия в современных условиях. Или с другой стороны считать духовным движением простое изменение форм и методов. И первое, и второе ведет к разочарованию.

Характерной особенностью церквей ЕХБ всегда была способность не только хорошо помнить прошлое, но достойно беспокоиться о будущем. Пусть эта традиция сохраняется и сегодня.

Главное, чтобы главное оставалось главным...

В Братстве ЕХБ по решению Совета Союза основан «Целевой фонд строительства»

ВСО ЕХБ объединяет на территории нашей страны 2419 поместных церквей и 457 групп. За последние 15 лет Бог по-особенному благословлял наши церкви. В это время нам оказывали помощь церкви и христианские организации из-за рубежа. Мы воспринимаем это как дар от Бога, ведь благодаря этому 1799 поместных церквей построили дома молитвы и другие помещения для церквей. Мы благодарны Богу за жертвенное служение наших братьев и сестер, которые помогли нам в приобретении и строительстве домов молитвы. Это способствовало обеспечению и развитию разных направлений служения Церкви в Украине.

Но Бог изменяет условия нашего служения. Наступило время, когда необходимо пересмотреть отношение к тому, каким образом будет поддерживаться программа строительства домов молитвы в Украине, чтобы использовать не только внешние, но и внутренние ресурсы. В них нуждаются сегодня 620 поместных церквей, которые еще не имеют своих помещений для богослужений, и 320, которые ведут строительство или реконструкцию.

Поэтому, с целью завершения строительства домов молитвы или приобретения помещений под перестройку ВСО ЕХБ инициирует создание «Целевого фонда строительства» — долгосрочной программы строительства домов молитвы ЕХБ и приглашает церкви в Украине и за рубежом, христианские миссии и организации к активному участию в поддержке этого проекта. Верим, что те, кто получил помощь, сегодня уже в состоянии помогать другим.

Средства Фонда состоят из пожертвований церквей в Украине и за рубежом, христианских организаций и миссий, частных лиц.

Оформление необходимых документов для получения помощи:

Средства будут выдаваться в форме беспроцентного кредита. Зарегистрированным поместным церквям в составе ВСО ЕХБ, нуждающимся в средствах на строительство, нужно подать:

- Протокол членского собрания церкви, в котором отмечено решение об оформлении ссуды в соответствующем размере.
- Письмо-заявление о предоставлении ссуды.
- Копии документов на строительство.
- Рекомендацию (ходатайство) областного пресвитера о предоставлении ссуды.
- Копии основных документов церкви (свидетельство и устав церкви).

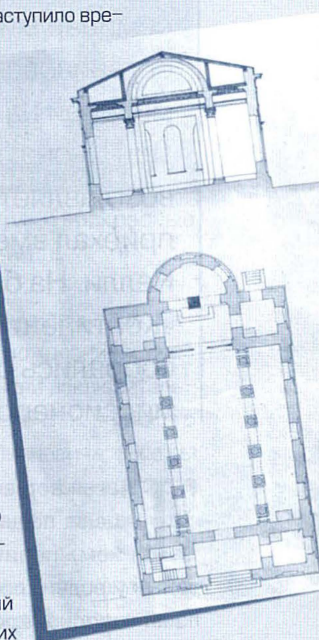
После рассмотрения заявления принимается решение о предоставлении ссуды с документальным указанием условий выдачи и сроков возвращения суммы.

Возвращенные Фонду средства будут направлены на строительство других домов молитвы ВСО ЕХБ.

Пожертвования присылать по адресу:

Канцелярия ВСО ЕХБ, ул. Л. Толстого, 3-Б, г. Киев, 01004 с отметкой «Добровольные пожертвования на Целевой фонд строительства».

Исполнительный Комитет ВСО ЕХБ

Если видишь нужду, Бог призывает тебя к этой работе

В апреле месяце этого года в Закарпатье состоялся недельный семинар миссионеров, организованный канадской миссией на Украину. Брат Ден Цюна, который возглавляет миссию, приехал вместе с женой Нелли. На базе отдыха «Континент», что в Поляне, собрались около сорока миссионеров с женами

Такая встреча преследовала две цели: подышать горным воздухом, попить целебной минеральной воды и поразмышлять над делами миссионерскими. В семинаре также приняли участие председатель Духовно-консультативного совета ВСО ЕХБ Григорий Комендант с женой Надеждой Даниловной, академический декан института подготовки служителей Николай Романюк, который прочитал ряд лекций по истории Церкви.

Представляя работу миссии в Украине, председатель Львовского ООЦ и координатор миссии Иван Романюк сказал, что миссия не только поддерживает миссионеров, но и помогает бедным и обездоленным. За 16 лет много сделано для наших церквей и страны. Это миссия, в которой нет ни одного платного работника. Мы очень благодарны брату Александру Пятыхе, возглавлявшему миссию до этого, брату Дену и сестре Нелли, которые прилагают так много усилий для работы миссии сейчас. А также за организацию этой конференции, в которой соединились и отдых, и деловые встречи. Неделя общения объединила и срод-

нила братьев и сестер, по-новому вдохновила на такое нелегкое, но важное служение. Программа была довольно насыщенной. Проходили отдельные для сестер и братьев, а также общие семинары. Тема об основах церковного служения в изложении брата Дона нашла живой отклик у признательных участников семинара. С радостью делились достижениями и опытом своего служения миссионеры. Миссионерская работа, как свидетельствовали братья, это не только проповедь Слова Божьего.

«Я счастлив сегодня такой замечательной возможности быть вместе со всеми и переживать радость общения, — сказал брат Валентин. — За 16 лет работы мне приходилось быть и миссионером, и водителем, и строителем, но Богу нужны разные люди, и я один из них».

Рассказывает Нелли:

— Мой отец — белорус, а мама — украинка, я же родилась в Канаде. Живя в англоязычной стране, мы должны были изучать английский язык. За свои знания украинского языка я благодарна исключительно нашей церкви, в которой проводилось служения на родном языке. Проповеди Слова Божьего и то, что я пела в хоре, помогли мне не только овладеть разговорным языком, но и научиться читать.

Сестринское общение

Наша семья была очень гостеприимной, и в доме всегда звучала песня. Вероятно, именно это обстоятельство послужило причиной моей любви к му-

зыка. Покаялась я после проповеди Александра Пятыхи.

Поскольку украиноязычная церковь находится далеко от нашего жилища, поэтому я совершаю служение в Воскресной школе английской церкви и прилагаю все усилия, чтобы дети с радостью посещали и школу, и церковь.

С особой радостью помогаю своему мужу в служении в миссии и с такой же радостью каждый раз приезжаю в Украину.

Эту неделю я общалась с сестрами, женами миссионеров, и, знаете, такое впечатление, что мы общаемся уже го-

Рассказывает Ден Цюна

дами. Наша работа на ниве Божьей и Сам Господь объединяет нас. Я счастлива, что имею такую большую христианскую семью. Слава Ему за это!

Ден Цюна, руководитель Канадской миссии на Украину:

— Мои родители выехали в Канаду в 1928 г. Мама родом из Львовщины, а отец из Волыни. Рос я в окружении замечательных, таких известных братьев как Алексей Гарбузюк, Михаил Подвирняк, Панько-Рычун, который, кстати, и крестил меня. Их влияние на мое духовное формирование я не могу даже оценить. Мне 62 года и продолжительное время я нахожусь в служении в нашем украинском баптистском братстве. Определенное время я возглавлял молодежную работу, затем был казначеем, возглавлял также Всеукраинское украинское евангельско-баптист-

ское братство (1997–2007 гг.), а сейчас являюсь руководителем миссии на Украину.

Впервые посетил Украину в 2000 г., а в 2004 г. приехал с женой Нелли.

Работая в Канаде, среди украинцев и для украинцев, я всегда думал об Украине. Я даже ловил себя на мысли, что это моя обязанность работать для Украины. Слушая проповеди о призвании на служение, я всегда находил там ответ на вопрос, как можно убедиться в том, что ты призван к той или иной работе. Ответ был прост: если видишь необходимость, Бог призывает тебя к этой работе. Это касалось и моего служения для людей в Украине.

Признаюсь, мое служение не настолько легкое, поскольку кроме видения необходимости, нужно еще и найти способы, чтобы удовлетворить ее. Для этого большие усилия направляются на поиски средств и др. Но Бог помогает и в этом. Вот такой пример. Наш сосед-фермер, которому я иногда помогаю, хотел заплатить мне, но я сказал, что не следует этого делать, поскольку я обеспечен, имею приличную пенсию. Если же есть такое желание, можно пожертвовать на нашу миссию. Он с радостью откликнулся, и его пожертвование превысило все наши ожидания. Это замечательная иллюстрация Божьего благословения. Это, конечно, поражает. Но не менее поражает нас то, с какой посвященностью совершают служение братья и сестры здесь, в Украине. На протяжении этой

Братья вручают памятный подарок Дену и Нелли Цюна

встречи мы слышали много интересных рассказов от миссионеров, которых поддерживаем. Это вдохновляет нас продолжать миссионерскую работу для Украины. Мы понимаем, что наша поддержка небольшая и не может обеспечить надлежащие условия для миссионера, а их ревность в служении заслуживает Господнего вознаграждения.

Говоря о нашей дальнейшей работе, мы хотим продолжать гуманитарную программу, а также поддерживать Украинскую баптистскую теологическую семинарию. Хотелось бы, чтобы в тех церквях, где работают наши миссионеры, мы могли помочь завершить строительство домов молитвы. И, конечно же, наша миссия беспокоится о детс-

ком служении, а это — воскресные школы, лагеря, клубы и т.п..

Конференция закончилась. Как назидающее и ободрение, пожелание и предостережение прозвучали заключительные слова Председателя Закарпатского ООЦ Кондора Ивана Ивановича: «Все вы имеете непосредственное отношение к миссионерской работе, и в данном случае это не только ваше личное желание. Мы должны сознавать, что хотенье и действия наши в отношении этого важного дела вызывает наш Господь по доброй воле Своей. Поэтому так важно осуществлять наше служение без сговора и сомнения и выполнять свое спасение со страхом и трепетом. Выполнять — значит продолжить начатое Им дело, и совершать его с большим благоговением. *«Итак, возлюбленные мои, как вы всегда были послушны, не только в присутствии моем, но гораздо более ныне во время отсутствия моего, со страхом и трепетом совершайте свое спасение, потому что Бог производит в вас и хотение и действие по [Своему] благоволению. Все делайте без ропота и сомнения, чтобы вам быть неукоризненными и чистыми, чадами Божиими непорочными среди строптивого и развращенного рода, в котором вы сияете, как светила в мире, держа слово жизни, к похвале моей в день Христов, что я не тщетно подвизался и не тщетно трудился»* (Фил. 2:12–16).»

Участники семинара внимательно слушают выступающих

Звезды во тьме

В сгустившейся над мусульманским миром тьме христиане светят ярко, словно звезды на ночном небе — так ярко, что и до нас долетает их свет

В этом я убедился, познакомившись недавно с братом Таиром, который приехал в нашу страну с одной из республик Центральной Азии.

— **Тимур, в последнее время мы все чаще слышим о гонениях на христиан в мусульманских странах. А как относятся к христианам в вашей стране?**

— На моей родине запрещено верить в Иисуса и исповедовать Его. Власти жестоко преследуют каждого, кто осмелился назвать себя христианином. Последователей Христа унижают, избивают, бросают в тюрьмы... Многие мои знакомые осуждены за веру на сроки от года до 20 лет.

— **Как же в таких условиях можно служить Богу?**

— Для прославления Бога и служения Ему церкви собираются подпольно. Нет ничего величественнее того, что совершил для нас Христос — понимание этого побуждает нас славить Его, несмотря ни на что. Посвятить всю свою жизнь без остатка Иисусу Христу — это не обязанность, а высшая привилегия, невероятное счастье. Кроме того, человек, познавший радость общения с Богом, не может об этом молчать. Видя вокруг себя страдающих и умирающих в грехах людей, христиане стараются помочь другим, указав им на главного Помощника и Утешителя — на Иисуса.

— **Пожилые члены наших церквей свидетельствуют, что во времена гонений на Украине верующие были более жертвенными, больше горели любовью к Богу и людям. Это что, закономерность?**

— Говорят же: «Чем ночь темней — тем ярче звезды». Христиане на моей родине не только вместе поют и молятся — они помогают семьям, оставшимся без кормильцев, заботятся об оставшихся без попечения детях, посещают детские дома и интернаты, служат сиротам и инвалидам. Да, это опасно. Но это — для Господа. Мы — свет миру, поэтому не можем не светить.

— **Почему именно детям вы оказываете такое внимание, а не, скажем, старикам, молодежи?**

— Так сложилось в моей стране, что именно дети оказались в ней самыми обездоленными. Власти не уделяют им достаточного внимания. В интернатах дети находятся в тяжелых условиях, постоянно ощущают нехватку одежды, еды и медикаментов. Да и отношение к ним персонала оставляет желать лучшего. Детей попросту обижают. И лишь христиане несут им любовь, милосердие и сострадание.

— **А как у вас проходят богослужения?**

— Как я уже говорил, верующие собираются тайно для взаимной поддержки и назидания, для совместной молитвы друг о друге и о своей стране. Мы читаем и изучаем Библию, поем, рассказываем о том, как Бог помиловал каждого из нас. А летом организовываем христианские лагеря.

— **Но это же невозможно! Да, я понимаю: можно тайком встретиться вдвоем — впятером, попеть, помолиться; но лагерь?! Как вам это удастся?**

— Конечно, лагеря проходят в очень напряженных условиях, под страхом ареста. Но как иначе мы можем передать нашим детям нашу веру в Истинного Бога? Ради этого мы сознательно идем на риск, и все преодолеваем силою Возлюбившего нас (Рим. 8:37).

— **Брат Таир, чем христиане Украины могут помочь своим братьям и сестрам, живущим в вашей стране?**

— В первую очередь, молитесь о служителях, об общинах и о том, чтобы недавно уверовавшие проявили верность Богу до конца, несмотря на гонения. Христиане в моей стране нуждаются также и в материальной поддержке: многие служения сильно страдают от недостатка средств. Поддерживайте миссионеров, приехавших к нам из других стран, а также местных служителей.

— **Что вы хотели бы пожелать христианам Украины?**

— Духовного роста и огромных успехов в труде на ниве Божьей. Пусть ваши сердца всегда горят желанием нести Благую весть всем народам, даже до края земли! Укрепляйте единство, возрастайте в любви к Богу и друг ко другу, в практическом хождении со Христом. Благословенной вам жизни в Господе! ☪

Что такое «Благовестие 125»?

Это евангелизационный проект, цель которого — проведение 6-дневных евангелизаций с 28 июля по 31 августа 2008 года в 125 районных центрах с последующей организацией там новых церквей. Почему 125?

Потому что именно такое количество городов, в которых нет ни одной евангельской баптистской церкви. Почему города? Потому что 70% населения Украины проживает в городах, а 70% наших церквей — в селах. Численность горожан стремительно растет. Город контрастен — здесь встретишь и богатство, и нищету. Человеческие пороки в городах проявляются особенно ярко — грабежи, убийства, сексуальная распущенность, разводы, аборт, наркомания, проституция. В Библии мы находим много резких обличающих слов в отношении городов. Но нельзя утверждать, что город оставлен Богом. Ведь были и города — центры поклонения Богу. Христос родился в Вифлееме, вырос в Назарете, жил в Капернауме, окончил Свое служение в Иерусалиме. Местом обитания спасенных станет также город, Новый Иерусалим, явленный в откровении Иоанну. Но бесспорно, что города нуждаются в исцелении. Вот почему, размышляя о благовестии и организации новых церквей, мы думаем о 125 городах Украины, где проживает около 2,5 млн. человек. Они должны услышать Евангелие и иметь возможность духовно возрастать в поместной церкви.

Итак, с 28 июля по 31 августа мы ожидаем приезд 125 евангелизационных команд из США, каждая из которых будет состоять минимум из 5 человек. Это братья и сестры из англоязычных и славянских баптистских церквей Северной Америки. К этим командам присоединятся наши евангелизационные группы, общими усилиями они проведут 125 шестидневных евангелизаций.

Программа будет состоять из нескольких частей:

- социальная;
- для детей;
- для молодежи;
- для взрослых.

Будут задействованы хоры, музыкальные группы, оркестры, а в конце каждого вечера — проповедь Евангелия.

Однако самое трудное в этом проекте это:

- найти миссионерские семьи, которые переедут на место организации церкви;
- найти нужные финансовые средства для поддержки этого служения (поддержка семьи миссионера, аренда жилья, аренда помещения для богослужений, транспортные расходы).

Вот об этом нужно особенно молиться, как и обо всем проекте «Благовестие 125».

После окончания 6-дневной евангелизации мы ожидаем, что миссионеру в его служении как минимум 1 год будет помогать группа волонтеров. Они смогут развивать служение малых групп, а также детское, молодежное и музыкальное служения новой церкви.

Итак, **«Благовестие 125»** — это часть самого важного поручения Иисуса Христа «идти и научить все народы» (Мф. 28:19)

«Благовестие 125» — возможность провозгласить Благую весть примерно 2,5 млн. украинцев.

«Благовестие 125» — это организация новых церквей в 125 городах, где их еще нет.

Хотите получить радость и благословение от участия в «Благовестии 125»? Хотите узнать, чем вы можете быть полезны? Обращайтесь к председателю оргкомитета в вашей области.

Да благословит Вас Господь! ☪

Мы ждем перемен...

Жизнь сегодня становится все сложнее. Символ нашего времени — одиночество, депрессия, безразличие, безысходность... Люди в постоянной гонке за лучшим местом под солнцем совсем забыли о Боге и попали в замкнутый круг. Наше общество ждет перемен. И мы, христиане, не имеем права стоять в стороне. Христос назвал нас городом на горе, городом святым, особенным. Мы, фактически, город в городе для своих соотечественников

В этом году по Киеву и по всей Украине прокатилась волна евангелизации. В течение более одного месяца, с 1 ноября по 9 декабря, в Киеве проходил евангелизационный проект «Почувствуй силу перемен», цель которого — помочь нашим соотечественникам почувствовать, что настоящие перемены в жизни возможны только с Иисусом Христом; под- держать людей, которые находятся в тя-

«Насколько смогут церкви, которые получили анкеты, засвидетельствовать людям, указать им путь к Богу — покажут результаты нашего труда. Такой способ евангелизации дает возможность работать каждой церкви на созидание церкви Христовой»

М.М. Андрашко

желом душевном состоянии, помочь им выйти из тупика и начать новую счастливую жизнь по замыслу Божьему и вместе с Ним. Евангельские христиане активно участвовали в этой работе. Заседания по этому поводу проводились еще в июле 2007 года, и был создан Оргкомитет, который принял решение, что в данном проекте будут принимать участие лишь Союз ЕХБ и Союз ХВЕ.

Этот масштабный проект включает целый ряд акций. Как уже заметили киевляне, в Киеве прошла рекламная кампания этого проекта. Начинаясь она из плакатов, расклеенных по городу, возле подъездов жилых домов, где давалась информация о проекте «Почувствуй силу перемен» с телефонами горячей линии.

До 9 декабря по телеканалу «Тонис», «Киев» и «Сити» транслировались те-

лепрограммы со свидетельствами тех людей, которые пережили силу настоящих перемен. Среди них свидетельства о том, как люди освободились от разных видов зависимости: компьютерной, наркотической, алкогольной и др.

На рекламных щитах на улицах, в сити-лайт, в метро еще с 1 ноября можно было увидеть свидетельства-призывы людей, переживших перемены в собственной жизни. Среди них такие известные люди, как Владимир Лукашенко — чемпион мира по фехтованию, Стефан Решко — игрок «Динамо Киев», обладатель кубка кубков и Суперкубка Европы 1975, Лика Роман — «Мисс Украина-2007» и многих других людей.

В центре «Почувствуй силу перемен» постоянно работали телефонисты — верующие, согласившиеся помочь в этом проекте как душепопечители.

Люди обращались с разными жизненными вопросами, некоторые из них

«Самое главное для нас — это спасение человеческой души. Все богатства мира не стоят того, чего стоит душа человека. Христос умер, чтобы спасти каждого человека независимо от того, в каких грехах он пребывал. И свидетельства, которые мы слышим, говорят о большом чуде Божьем»

М.М. Андрашко

были на грани отчаяния и хотели покончить жизнь самоубийством. Вместе с телефонистами постоянно дежурил пастор-консультант, который помогал в сложных вопросах. Получив духовную консультацию и заполнив анкету, человек заказывал и бесплатно получал

книгу «Почувствуй силу перемен». Заполненные анкеты передаются представителям Оргкомитета. М.М. Андрашко,

духовной зависимости, отчаяния, депрессии, каким образом можно реализовать Божий замысел в жизни и

получить свободу в Иисусе Христе. В книге рассматриваются разные жизненные вопросы, волнующие сегодня людей, даны советы, как обновить свою жизнь.

«Я уверен, что Дух Святой будет действовать. Мы скоро увидим результаты, потому что Господь продолжает трудиться в сердцах людей. Мы не знаем, что происходит после того, как человек получил информацию то ли по телевидению, то ли из библбордов, то ли из книги. Это уже работа Святого Духа»

М.М. Андрашко

председатель объединения церквей ЕХБ Киева и Киевской области, является представителем в Оргкомитете от нашего братства. Получив заполненные анкеты, он передает их пасторам

Только Бог может освободить человека от душевной пустоты, ведь у Него есть прекрасный план для каждого, в противовес коварному плану дьявола. Мы верим в победу и верим в силу перемен с Богом! Они должны произойти в жизни тех людей, которые этого жаждут! ☩

це БОГ зМІНИВ мене!

Олег Васюк

колишній авторитет в кримінальних колах

Зателефонуй та замов книгу в подарунок

229 23 23

або надішли SMS зі словом "книга" www.silazmin.com.ua

Книга «Почувствуй силу перемен» призвана дать людям более широкую информацию о том, как можно освободиться от

С глазу на глаз с Родившимся

Все витрины магазинов, выставочные залы и разные общественные учреждения своими яркими украшениями заранее создают нам праздничное предрождественское настроение. Мы поинтересовались у прохожих, что же для них означает праздник Рождества Христова?

Ирина, 25 лет: Рождество — нечто иное, как время, проведенное в кругу друзей. Это возможность вместе отдохнуть и «праздновать». Рождеству никакого другого значения я не отвожу.

Владимир Герасимович, 75 лет: Рождество для меня — религиозный праздник, поэтому я обычно переkreсусь, но в церковь не пойду. Отпраздную лучше в компании.

Наталья, 40 лет: Рождество — одно из больших праздников, поэтому мы только и живем от коляд до Пасхи. Для меня это возможность посидеть с коллегами, с семьей. А вообще — это праздник для семьи.

Татьяна Николаевна, 53 года: Самый главный праздник — это Рождество. Это праздник теплоты, предназначенный для семьи. Раньше о нем нам рассказывали только родители, но сейчас проще — все средства массовой информации могут объяснить значение этого праздника. Поскольку современная молодежь не прислушивается к взрослым, на Рождество за праздничным столом можно им рассказать о рождении Христа, о морали. Хотелось бы на Рождество Новорожденному подарить человеческую доброту, хорошие взаимоотношения в семье.

Женя, 12 лет: Все зимние праздники — это праздники подарков. Это дни, когда всем весело и хорошо. Я бы для Христа в день Его рождения подарил цветы и еще что-то, только не знаю, что именно.

Василий, 40 лет: Рождество — самый главный праздник, поскольку «божественный». Празднуем всей семьей, это семейный праздник. А что этот праздник означает? — Вероятно, Иисус родился или как там правильно. Вообще о значении этого праздника спросите у жителей Западной Украины, они это хорошо знают. Библии у меня нет, чтобы самому прочитать, но верить ей полностью, — я не верю.

Через несколько недель наступит Рождество. У людей, даже не знающих его значения, все же теплится мысль о светлом, хорошем и прекрасном, что собственное и несет с собой этот праздник. Но Христос принес с Собой надежду, стал единственно возможным путем спасения человека, а мы так приземленно встречаем Его рождение... ☩

Когда я перешел этот Рубикон

— Приветствую Вас, брат Стефан! Сегодня везде по городу можно увидеть бигборды с Вашим улыбающимся лицом, подписанные лейтмотивом Вашего свидетельства «Бог сделал меня победителем». Что Вы вкладываете в содержание слов «Бог сделал меня победителем»? В чем Вы являетесь победителем?

— Может, это и не очень скромно, но так оно есть, что я достиг больших успехов в спорте, самых высоких клубных результатов киевского «Динамо» за всю его историю. В 1975 году мы были призерами олимпийских игр, на первом месте в Европе. Я получил Кубок Кубков, команда «Динамо» была признана лучшей клубной командой мира. Этого в Союзе раньше никогда не было. Спортивные успехи, которых я достиг, — это большие успехи. Но, оглядываясь на свой спортивный путь, я понимаю, что это было Божье провидение. Я

родился в глухом карпатском селе. Вываться оттуда и выйти на наивысшую вершину спорта самому мне бы не удалось. Я считаю, что в этом мне помог Бог. Я родился в семье евангельских христиан баптистов, с детства знал о Боге, ходил в церковь. Как все молодые ребята, я любил футбол и достаточно быстро рос в этом направлении.

— Давид в псалме говорит, что Бог учил его военному делу. Считаете ли Вы, что Бог учил Вас футболу?

— Он мне помогал — это точно. Божья рука вела меня. Конечно, я много работал над собой, работали мои тренеры. Но в спорте есть такое понятие как «везенье». Нужно, чтобы так сложились обстоятельства, чтобы тебя своевременно заметили, чтобы ты попал в ту команду, где был нужен, на то место, где мог играть. Со мной так и произошло: я попал именно в ту команду, именно на то место — защитником. Кроме того, нужно много работать, не нарушать режим. Но известно, что в спорте есть люди, которые его нарушают, употребляют спиртное, наркотики, курят. Бог меня от

этого уберег, потому что с детства я был воспитан на христианской морали, и это мне помогло. От всех этих греховных дел я убежал подальше.

— Какое место занимал Бог в Вашей жизни в течение этих лет?

— Откровенно скажу — не первое. Больше внимания уделял спорту. Однако в команде я всегда оставался «белой вороной». Ребята после игры в ресторан шли, а я нет. Все знали, что я из верующей семьи, об этом знало и руководство, КГБ проводило разные беседы — я ведь много ездил. Тогда свои взгляды нельзя было рекламировать. Но были у меня и разговоры с ребятами о жизни, о религии, о конфессиях. Часто спорили со мной: ну, какая разница, веришь себе — ну православный или католик, или баптист. Для них это было что-то непонятное. В Советском Союзе тогда нас называли сектантами. Я им объяснял, что слово «баптист» по-гречески означает «крещенный по вере». Советская система настраивала людей разными выдумками. Потому что ко мне относились несколько отчужденно, придирчиво — «не такой, как все: не пьет, не курит, что же это за жизнь?»

— Что Вы считаете своей самой большой победой?

— Христианство никогда не было для меня чуждым. Но футбол очень увлек меня. Все меньше времени оставалось для Бога. Хотя, когда я выходил на игры, молился Ему: «Помоги выиграть». А нужно было просить другого — укрепить веру, послать разум. Но в то время меня так захватил спортом, что я будто и от Бога не отходил, но уделял гораздо меньше времени, чем было нужно духовным вопросам. С высоты своих лет я скажу: достиг значительных успехов и там, и там, достиг всего, чего только может желать человек, много ездил, был на 4 континентах в 57 странах мира, все видел: и красоты много, и греха. Но самой большой победой я считаю тот момент, когда я глубоко осознал, что этого мало. Я читаю Библию, хожу в церковь на собрание, много знаю, но мне необходимы близкие личные отношения с Богом. Я принял решение заключить завет с Богом через крещение — вот самая большая победа, которую я получил в жизни, когда я перешел этот Рубикон!

Стефан Решко —
игрок
«Динамо Киев»,
владелец Кубка Кубков
и Суперкубка Европы
1975 г.
Сегодня он член церкви
«Дом Евангелия»,
г. Киев

— Не жалеете ли Вы, что не посвятили своей жизни Богу с юных лет?

— Ну, такова уж у меня судьба. Бог все равно проявил Свою милость ко мне. Моя жизнь была направлена Богом. Я думаю, что, возможно, Бог меня и вел таким путем, чтобы я, имея спортивные достижения, мог убедительнее свидетельствовать неверующим с высоты своего опыта. Существует мнение, что верующие люди — это ограниченные люди, которые ничего не достигли. Потому в настоящий момент, когда я свидетельствую, то чувствую более серьезное отношение. Я имею теперь большее влияние на молодежь, своих курсантов, на людей, с которыми общаюсь, я чувствую это.

— К этому мы еще вернемся. По-видимому, все же не так просто в достаточно зрелом возрасте, имея большой жизненный опыт, определенные достижения, решиться на такой важный шаг: признать себя недоскональным грешником, склониться на коленях перед Богом и попросить прощения? И так, как Бог показал силу изменений в Вашей жизни?

— Уже много лет я носил на душе груз и хотел сбросить его, чтобы пережить глубокое единение с Богом. Но много времени я потерял зря. Я давно уже думал об этом, взвешивал, ходил в церковь на Нивках, думал, что нужно время, чтобы подготовить себя, принести плод покаяния, чтобы это было не только на словах. Все-таки было много грехов в жизни. И, анализируя все, я понял, что мне нужно, чтобы покаяние было глубоким, что каяться нужно прежде всего жизнью, глубоко, а не только словами. Нужно, чтобы люди видели, что у верующих есть твердые, глубокие убеждения. Я долго шел, чтобы решиться на этот шаг. Когда я покался и принял крещение, то почувствовал такую легкость и мир, как будто сбросил огромную тяжесть с плеч. В спорте есть такой термин «процесс восстановления», когда человек восстанавливается после тяжелой физической нагрузки. Именно так же и я, когда сбросил тяжелый духовный груз — стало легко. Были в жизни минуты счастья с рождением дочери, сына. Но это был самый сильный толчок в жизни. Это самый счастливый день, не было такой радости даже после спортивных побед!

— Сколько уже времени Вы переживаете счастье единения с Богом?

— С тех пор, как принял крещение в 2006 году.

— Вы говорили, что имеете возможность работать с молодежью, с курсантами. Расскажите подробнее о том, чем Вы занимаетесь.

— Раньше в Национальном университете внутренних дел после окончания высшей школы МВД я был начальником кафедры, дослужился до полковника милиции. Два года тому назад я вышел на пенсию. В настоящий момент работаю на кафедре — занимаюсь физической подготовкой офицеров. Это благородное дело — готовить будущих работников мили-

ции. У меня уже было несколько лекций — и на стадионе, и по телевидению. Ребята меня видят и спрашивают обо всем. Были выступления перед курсантами. Мы в нашем университете учим молодых людей духовности. У нас на секциях проводятся встречи, на которых мы общаемся. Я читаю лекции о здоровом образе жизни. Это дает возможность рассматривать духовные вопросы: о смысле жизни, о духовности. А это возможно только в присутствии Бога. Так прямо мы не имеем права говорить, потому что в светском образовании не разрешается прямо агитировать за церковь.

— Быть известным, кроме всего другого — очень непорочно. А когда ты становишься на сторону добра и делаешь что-то во имя Господа, силы этого мира жестко противостоят. Переживаете ли Вы теперь что-то подобное?

— Да, я чувствую это. Мир не понимает, что чем бы не занимался человек, что бы он ни делал, он должен воздавать должное своему Творцу и согласовывать все свои действия с Ним. В первый день, когда появились бигборды, в университете ко мне подходят и спрашивают: «Сколько заплатили?» Люди очень опустили духовно и считают, что без денег нельзя сделать доброе дело. Мои друзья-спортсмены рекламируют пиво и сигареты. А я рекламирую книгу, в которой говорится о Боге. Так что же лучше: рекламировать пиво, чтобы девушки и ребята с бутылками ходили по городу, или рекламировать проект, который изменяет жизни людей к лучшему? Отношение разное, но давления нет, потому что меня в университете уважают. Руководство академии и основное большинство одобряют мои действия. Но есть люди, которые считают, что меня купили. Они не могут поверить, что можно что-то доброе делать бесплатно.

— Брат Стефан, чего лично Вы ожидаете от проекта «Почувствуй силу перемен»?

— Я надеюсь, что мое свидетельство и свидетельство моих братьев и сестер во Христе подтолкнет людей к размышлениям, приведет их к Богу, покажет выход. И если хоть один человек придет к Богу, я буду счастлив. Это будет моим духовным успехом. Но я надеюсь, что к Богу придет больше людей.

— Брат Стефан, что Вы пожелаете читателям журнала «Евангельская нива»?

— Я хочу пожелать, чтобы они делали все для Бога, помогали в проведении таких программ, как «Почувствуй силу перемен». Мир стал очень сложным, нужно указать людям, которые заплутали в жизни, путь к Богу. Что бы человек ни делал, если он делает это для Бога, он достигнет успехов. А всем читателям я желаю, чтобы они работали над собой. Вы можете стать великими спортсменами, музыкантами, большими учеными — главное, если Вы это делаете во имя Бога, будете иметь вознаграждение и принесете пользу не только для себя, но и для других!

— Искренне благодарим за пожелание! И Вам желаем достичь духовных вершин еще больших, чем в спорте! ☺

Ледниковый период

Никто не отрицает самого факта существования ледникового периода — ни те, кто верит в эволюцию, ни те, кто верит в сотворение. В остальном мнения расходятся: когда именно он был, сколько длился, был ли один ледниковый период или несколько

Теорий выдвинуто много, но ни одна из них не объясняет в достаточной мере всю имеющуюся информацию.

Во-первых, для возникновения ледникового периода требовались совершенно определенные условия. С одной стороны, на всей планете должно быть достаточно тепло, чтобы влага могла испариться; с другой — необходимо, чтобы эта влага, выпав снегом, не таяла и не испарялась. Такое сочетание условий настолько уникально, что ледниковый период не мог повториться несколько раз. Как же они сложились?

Библия приводит нас к выводу, что Потоп, описываемый в ней, был всемирным. Логика этого умозаключения строится на книге Бытия 9:11, где Ной выходит из Ковчега и приносит жертвоприно-

шение, а Бог обещает больше никогда не истреблять Землю водой. Затем Бог посылает людям радуу в знак Своего завета. Локальных наводнений в истории было немало; но Бог, безусловно, имел в виду потоп глобального масштаба. С момента творения и до потопа прошло 1656 лет, согласно Массоретскому тексту (или немногим более двух тысячелетий, если исходить из Септуагинты), и за это время Земля, вероятнее всего, была полностью заселена. Более того, в Библии говорится, что условия жизни в то время были «хороши весьма» (возможно, подразумевается субтропический климат).

Во время потоп «разверзлись все источники великой бездны», выбрасывая в океаны горячие ювенильные воды¹. Это должно было поднять температуру океанов на несколько градусов, но не более, иначе погибло бы большинство видов рыб. Вполне возможно, что «воды из окон небесных» состояли из частиц льда, и это ледяное кольцо, обрушившись в океан, охладило его температуру до умеренной.

Всемирный потоп

Импульсом к появлению современной геологии в конце XVIII века стали

¹ Ювенильные воды — подземные воды, впервые вступающие из глубин Земли в подземную гидросферу.

сомнения в том, что Потоп из книги Бытия был действительно всемирным. Были изучены последовательно залегающие пласты с ископаемыми останками различных существ, и стало считаться, что каждый пласт образовался в результате наводнения морскими водами, которые затопили сушу и захоронили в осадочных слоях существа, жившие в тот период земной истории. Считалось, что при каждом наводнении суша опускалась ниже уровня моря и оставалась затопленной достаточно долго, чтобы накопились отложения, а затем вновь поднималась.

С 1820 по 1840 годы геологическая история Земли «растянулась» с нескольких тысяч библейских лет до многих миллионов. Без этого «растяжения» геологического времени теория эволюции Чарльза Дарвина, над которой он как раз в это время работал, стала бы бессмысленной. Дарвин опубликовал свою теорию в 1859 году.

Ледниковый период

Были выдвинуты десятки гипотез, объяснявших существование ледникового периода. В наиболее популярных из них говорилось о медленном изменении лучистой энергии Солнца, об отклонении орбиты Земли по отношению к Солнцу (теория Миланковича [Milankovich]) и изменении наклона земной оси, проявляющейся в эффекте прецессии². Наиболее вероятно, что Земля изначально была наклонена к эклиптике под углом в 23,5°, поскольку это обеспечивает смену времен года, о которой говорится в Бытии 1:14. Обнаруженные археологами следы проводившихся несколько раз изменений ориентации египетских храмов по солнцу свидетельствуют, что имело место раскачивание земной оси, затухавшее со временем.

Климат Земли

Климатолог Майкл Оурд выдвинул самое приемлемое объяснение для единственного ледникового периода, отождествляемого с плейстоценом³, который следовал непосредственно за всемирным потопом.

Вначале температура Мирового океана поднялась на несколько градусов из-за извержения «источников великой бездны». Это увеличило скорость испарения и обеспечило влагу для последующего снегопада. Далее пыль, попавшая в верхние слои атмосферы из-за вулканической деятельности во время потопы, снизила летние температуры в центральной части каждого из континентов не менее, чем на 15°; в результате снежные массы летом не таяли, а лишь уплотнялись, накапливаясь из года в год. Прибрежные территории, однако, согревались более теплым океаном, что создавало в прибрежных районах климат от субтропического до умеренного. В это время на Северном полюсе не было ледяной шапки; а циркуляцией теплых течений можно объяснить обширные коралловые поля под нынешними льдами. Испаряющаяся из океана влага оседала в ледниках; уровень воды понизился на несколько сотен метров, обнажив дно Берингова пролива и открыв сухопутный проход к Австралии. Выйдя из ковчега на горе Арарат, животные расплодились и двинулись в разные стороны по этим теплым сухопутным «мостам». Некоторые из них нашли дорогу к плодородным пастбищам — нынешним территориям Полярного круга.

Со временем пыль в верхних слоях атмосферы начала оседать, летом стало теплее, уровень воды в океанах начал подниматься, перекрывая сухопутные «мосты». Пресная вода тающих ледников сбегала большей частью в арктические моря. Пресная вода, которая текла поверх соленой воды,

по сравнению с соленой водой, замерзает при более высокой температуре; в южной зимы она начала превращаться в лед. Так начала формироваться арктическая полярная шапка. Образование льда усиливалось, когда солнечные лучи отражались от льда, в результате очень холодно было уже круглый год. Таяние ледников вызвало краткие наводнения (отсюда и захоронения животных и растений вдоль арктических берегов), а суровый климат отодвинул границу лесов примерно на три тысячи километров к югу.

Канада

В 1986 году на острове Аксель-Хейберг, самой се-

верной точке канадской суши, был обнаружен «замерзший лес». Лежавшие горизонтально стволы и ветви с почерневшими листьями были с уверенностью идентифицированы как разновидность метасеквойи. Некоторые стволы достигали полуметра в диаметре, древесина до сих пор не сгнила — и все это в трех тысячах километров от современной границы лесов! Кроме того, между поваленными деревьями в изобилии имелись неминерализованные кости аллигаторов, верблюдов, львов, медведей и слонов. Возраст леса и животных определили в 40 миллионов лет; но образцы древесины, датированные методом «углерод-14», дали иной результат — сорок одна тысяча лет! Однако об этом официальном сообщении не было.

² Прецессия — дополнительное вращение как целого («прецессия») устойчивой системы одинаковых заряженных частиц, например электронов атома, возникающее при наложении на систему однородного постоянного (достаточно слабого) магнитного поля, направление которого и служит осью вращения.

³ Плейстоцен — древнейшее подразделение антропогена, характеризующееся появлением относительно большого количества форм жизни. Плейстоцен отличается заметным похолоданием на планете и обширными материковыми оледенениями.

Россия

Со времен Римской империи сибирские охотники находят кости животных, и особенно — кости и бивни мамонтов. В 1901 году у самого Полярного круга, на берегу реки Березовка, был найден целый мамонт, с шерстью и кожей, плотью и внутренними органами, что позволило ученым провести полное его исследование. Животное погибло не от истощения; его рот и желудок были наполнены лютиками и осокой с созревшими семенами, и это позволило определить, что мамонт погиб в августе. Ученые определили, что животное погибло от удушья (возможно, из-за замерзших легких). Интересно, что хотя шкура была покрыта толстой шерстью, но сальных желез, препятствующих проникновению воды в шерсть, обнаружено не было. У песцов и других млекопитающих, живущих в суровых арктических регионах, обязательно имеются сальные железы, иначе, промолив шерсть, они бы замерзали и гибли. Это еще одно доказательство того, что в арктических регионах некогда был умеренный климат, и это обеспечивало достаточно пищи для мамонтов и других животных, населявших эти земли. Однако на всех реконструкциях мамонта, сделанных в нашем столетии, показано, как это существо, размером намного превосходящее слона, разрыгает заснеженную землю в поисках травы. Но даже слоны съедают более 80 килограммов травы в день! На более современных реконструкциях мамонты уже пасутся на обильных пастбищах.

Считается, что мамонты вымерли десять тысяч лет назад. Эта цифра основана на скальных рисунках в Ла Камбарель (Франция) из которых явствует, что мамонты были современниками «человека разумного». Можно не сомневаться, что если бы не эти рисунки, нам бы сказали, что мамонты вымерли 40 миллионов лет назад.

Древние карты

Обнаружены древние карты (например, карта Pirie Reis), на которых изображена Антарктида без ледяного покрова; ее рельеф совпадает с картами, сделанными с помощью радара. На другой карте Гренландия изображена в виде трех отдельных островов — это тоже подтверждается исследованиями с использованием радара. Весьма вероятно, что эти карты представляют собой копии еще более древних карт, выполненных вскоре после Всемирного Потопа.

Ледниковый период, пещерные люди

Потоп кончился, и из-под воды вновь выступила суша. Ной и его семья покинули ковчег. То, что они увидели, было совершенно новым, иным миром: «тогдашний мир» (2 Пет. 3:6) полностью исчез. Земля превратилась в пустыню. Ной и его сыновья ступили на поверхность новой, совершенно неизвестной для них планеты, формирование которой еще продолжалось.

Земная поверхность содрогалась от постоянных землетрясений, смещение материковых плит приводило к образованию новых гор и разломов, ветры с моря вызывали сильные наводнения и затяжные ливневые дожди. Должно было пройти сотни лет, прежде чем закончились начавшиеся одновременно с потопом тектонические преобразования и условия жизни на Земле приблизились к современным. Ледниковые периоды и перемещения континентов действительно должны были происходить, но не позднее нескольких столетий после потопа.

Книга Иова

Это поистине чудо: мы находим в Библии книгу Иова, содержащую драгоценные описания явлений природы, происходивших вскоре после потопа. Это

совершенно особая книга Библии — не только в силу своей литературной уникальности и глубокой мудрости (она посвящена волнующей теме глубокого человеческого горя), но и в силу содержащихся в ней сведений метеорологического и геофизического характера. Мы абсолютно уверены в том, что Иов жил в первом тысячелетии после потопа. Его книга дает нам впечатляющее описание гигантских преобразований, происшедших на Земле в течение некоторого времени после потопа. Все свидетельствует о том, что книга Иова была написана не намного позже происходивших в ней событий. Естественнонаучное и историческое описание той эпохи проглядывает в книге даже через возвышенные поэтические формы. Это приводит нас к вопросу о том, в какое время жил Иов. Что Иов был исторической личностью, видно при чтении Иез. 14:14–20 и Иак. 5:11. Мы считаем, что Иов жил не позднее 2000 г. до н.э. В пользу этого предположения говорит следующее:

- а) Преклонный возраст Иова (ср. Иов 42,16). Если мы вспомним, что продолжительность жизни людей после потопа постепенно уменьшалась, то Иов должен был жить раньше Фарры, отца Авраама.
- б) В книге не упоминается какой-либо формы богослужения, кроме семейной, Иов как глава семьи был и ее священником (Иов 1,5). Как и патриархи, он знал лишь жертвоприношения, не проводя различия между ней и особой жертвой за грех (Иов 1:5; ср. Быт. 8:20; 22:1–13; Лев. 1:4–6).
- в) Истинное богопознание вне еврейского народа мы встречаем

преимущественно в очень древние времена: вспомним Авраама, Мелхиседека, Иофора и Авимелеха. Кроме того, в этой книге употребляется имя Бога «Вседержитель», что характерно лишь для Пятикнижия.

- г) Другими параллелями с книгой Бытия, указывающими на большую древность книги Иова, являются, в частности, упоминания ангелов как «сынов Божиих» (Иов 1–2; Быт. 6), сходство словарного запаса и стиля книг, а также отсутствие каких бы то ни было упоминаний о Законе и исходе евреев из Египта.
- д) В книге Иова упоминаются лишь самые древние формы идолопоклонства: поклонение Солнцу и Луне (Иов 31:26). Эти культы мы встречаем уже в египетской, аккадской и шумерской цивилизациях (ср. Ис. Нав. 24:2; Втор. 4:19; 17:2–7).

События книги Иова разыгрываются в земле Уз (Иов 1:1), вероятно, соответствующей Едому (Быт. 36:28). Септуагинта упоминает землю Уз как страну айситав, народа, который географ Птолемей называет жителями Аравийской пустыни (следовательно, они были соседями едомитян, живших в горах Сеира). Некоторые древние авторы даже отождествляли Иова с Иовавом, царем Едома (Быт. 36:33). В пользу Едома говорит и то, что друг Иова Елифаз был родом из Фемана, известного места в Едоме (Быт. 36:4, 11, 15, 42), а Елиу был из вузитян, народа, жившего по соседству с халдеями на северо-востоке Аравии (ср. Иов 1:17; 32:2). И наконец, на связь с Едомом указывает книга Плач Иеремии (4:21, ср. Иер. 25:20).

Климат во времена Иова

Зная теперь, где находилась древняя земля Уз, мы сразу замечаем, что климатические условия в те времена сильно отличались от современных. Сегодня там простирается знойная пустыня. Упоминаемые Иовом животные (львы, дикие ослы, единороги, шакалы и страусы — см. Иов 30:29; 38:39–39:18) вообще не встречаются на Аравийском полуострове. Это должно означать, что земля Иова должна была иметь умерен-

ный влажный климат. Книга также говорит о многочисленных реках и потоках, но сегодня южнее Мертвого моря трудно найти даже сухие овраги, во время дождей наполняющиеся водой, не говоря уже о ручейке или реке. Эта окрестность сегодня — одно из самых жарких и засушливых мест на земле. Второй примечательный признак иного климата — упоминаемые в книге большие количества осадков, причем не только ливневых дождей (36:26–33), но даже снега (6:15–18; 37:6–11; 38:28–30).

Тот факт, что жители страны Уз были знакомы со снегом и льдом, может указывать лишь на то, что на Аравийском полуострове когда-то царил гораздо более умеренный климат. Столь сильное изменение климата объяснимо лишь крупным смещением климатических поясов. Осадки во времена Иова были не только частыми, но и настолько сильными, что уничтожали урожай. Тяжелые ливневые дожди порой полностью смывали растения с полей (14:18–19). По-видимому, во времена до Иова дожди были еще интенсивнее, потому что он вспоминает, как тогда люди, доведенные нуждой и голодом до крайности, искали пищу в степи. Эти несчастные были изгнаны своими более богатыми сородичами и обречены на жизнь в пещерах и ущельях (30:1–8). Как мы увидим позже, эти изгои знакомы нам всем под названием пещерных людей из плейстоцена!

27 ноября в Москве после тяжелой болезни на 72 году жизни ушел в вечность наш дорогой брат, пламенный проповедник Евангелия, пресвитер Центральной московской церкви ЕХБ, ректор семинарии евангельских христиан, главный редактор журнала «Братский вестник», доктор богословия Виталий Григорьевич Куликов.

Некоторые области совсем обезлюдели из-за постоянных землетрясений и извержений вулканов, и лишь немногие отверженные рисковали поселяться там (15:28). По сей день во многих местах южнее Палестины можно увидеть руины примитивных каменных построек, относящихся к каменному веку. Другим источником постоянной опасности для Иова и его современников являлось море. Сегодня страна Уз находится далеко от моря, однако Иов часто упоминает о нем. В гл. 6:3 он говорит о песке морей, в гл.

Иов жил в первом тысячелетии после потопа

9:8 — о «высотах» (волнах) моря. Что вообще мог сказать о высоте морских волн Иов, житель саванны? В гл. 12:15 он даже говорит о Боге, что Он «остановит воды, и все высохнет; пустит их, и превратят (изроют) землю». Значит, Иову была знакома разрушительная сила наводнений. Обратим внимание на его слова в гл. 7:12: «Разве я море или дракон, что ты поставил надо мною стражу?» По-видимому, у живших с Иовом людей было принято выставлять посты, чтобы своевременно оповещать людей о приближающихся наводнениях, а также «морских чудовищах» — огромных динозаврах, еще живших на земле некоторое время после потопа.

Так каким же образом современники Иова были так хорошо знакомы с морем? Может быть, их страна граничила с исчезнувшим сегодня морем? Геологи действительно считают, что когда-то в тех местах существовало большое море, заполнявшее всю долину Иордана, включая Геннисаретское озеро и Мертвое море, и расположенное на десятки метров выше его сегодняшнего уровня. Даже сегодня там можно увидеть террасы и пляжи, образованные бушевавшими когда-то волнами. В те времена в Палестине шли проливные дожди, а севернее ее бушевали метели. Сильнейшая эрозия почв, вызванная этими осадками, привела к образованию большого числа известняковых гротов и пещер, которые во дни Иова служили жильем для «пещерных людей». ☞

Движение благовестия и ученичества «Вера в действии»

«Все же верующие были вместе... И каждый день единомысленно пребывали в храме и, преломляя по домам хлеб, принимали пищу в веселии и простоте сердца, хваля Бога и находясь в любви у всего народа. Господь же ежедневно прилагал спасаемых к Церкви» (Деян. 2:44, 46, 47)

Нет большей той радости, когда дети Божьи ходят в истине и любви, опережая друг друга уважением. Приятно наблюдать, как члены Церкви ищут духовного единения в общении, собираются вместе для молитв, изучения Слова Божьего и поклонения нашему Спасителю. Никто не добивается своего, но стремится покориться воли Господа. Эти христиане живут не для себя, они желают добра другим, радость одного умножается на всех; и каждый спешит подставить плечо, если кого-то настигла беда.

Между ними не существует споров или зависти, жестокости и равнодушия. Мир и согласие, сочувствие и жертвенность живут в сердцах, а кроткий взгляд и внутренний покой влекут к себе окружающих. И хотя душа болит за этот мир, наполненный неверием и бездуховностью, они решительно ищут встреч с людьми, чтобы поделиться тем драгоценным, что получили от Господа — Хлебом

Жизни, который дарует настоящее счастье и будущее. Их жизнь наполнена признательностью Тому, Кто есть Альфа и Омега, Начало и Конец, за незаслуженную милость и доверие в выполнении Великого Поручения. Грешники не могут противостоять любви, которую предлагает наш Господь через верных Своих последователей и начинают новую жизнь с излишком, которая начало жизни вечной.

Возможно, кто-то скажет, что это идеализированная

картина, что так не бывает даже в жизни христиан. Но не такой ли мы представляем жизнь первых христиан. Думаю, каждый может припомнить примеры из собственной жизни и жизнь церкви, когда все члены церкви или отдельные молитвенные группы объединялись в молитве вокруг одной общей цели и взывали к Господу. Согласитесь, что это были незабываемые минуты единства и любви. Самое большое, что может объединить людей — это поставленная цель, и достижение ее дарует невыразимую радость.

Атмосферу единства и любви ощущали и мы во время лидерской конференции по курсу «Вера в действии». Наша общая цель — развитие служения благовестия и ученичества. Мы обсуждали практические шаги для усовершенствования всех сфер деятельности в нашем служении.

Присутствующие были разделены на группы (их было 18) по шесть человек. Каждый член команды вносил свои предложения. Обсуждения проходили живо, замечательно было, что люди готовы приложить все силы, чтобы улучшить работу. Наша

заветная мечта — чтобы цель Иисуса стала нашей целью. Что имеется в виду? В Евангелии от Марка (1:38) читаем слова Иисуса: «Пойдем в ближние селения и города, чтобы Мне и там проповедовать, ибо Я для того пришел». В Евангелии от Луки (19:10): «Сын Человеческий пришел взыскать и спасти погибшее». А для этого «ходил Иисус по всем городам и селениям, уча в синагогах их, проповедуя Евангелие Царствия... Видя толпы народа, Он сжалился над ними, что они были изнурены и рассеваны, как овцы, не имеющие пастыря» (Мф. 9:35–36).

Мы хотим донести Евангелие в каждый населенный пункт Украины. Для этого начинаем движение благовестия и ученичества

Мы хотим донести Евангелие в каждый населенный пункт Украины. Для этого начинаем движение благовестия и ученичества. Почти в 100 районных центрах Украины уже есть такое движение. Наша цель — чтобы такое движение было в Украине в каждом районе, а их приблизительно 550.

Посмотрим на мир глазами нашего Господа, исполненными милосердия и сочувствия к грешникам. Можно ли нам, христианам, быть равнодушными к тем, кто, не зная дороги правды, идет в место вечных мучений? Господь повелевает нам сказать каждому из них, что Бог любит их и предлагает им жизнь Жизни даром. Не поверив и не приняв Его любви, они обречены на гибель. Если, не считаясь с обстоятельствами, мы стремимся всем своим естеством прославить Господа, тогда Его обетование исполняется в нашей жизни: «Кто верует в Меня, у того, как сказано в Писании, из чрева потекут реки воды живой» (Ин. 7:38).

С христианами, что не равнодушны к судьбе других и хотят донести им Благою Весть о спасении в нашем Господе, и сотрудничает миссия «Украина для Христа».

Наша цель — дать возможность каждому человеку услышать и принять Евангелие на родном языке, а всем, кто поверил в нашего Спасителя — дать возможность изучать Слово Божье в малых группах и присоединиться к местной церкви в их местности.

Господь дал нам все для благовестия: разные видеоматериалы, которые передают содержание Евангелия, христианскую литературу и евангелизационные мероприятия. Об этом служении мы хотим рассказать всем христианам, чтобы они присоединились и стали частью евангелизационного движения «Вера в действии»

«Иисус говорит им: Моя пища есть творить волю Пославшего Меня и совершить дело Его» (Ин. 4:34).

И физическую, и духовную пищу надо принимать. Христос же говорит совершать волю Отца, выполнить

Его дело. Для христиан важно совершать волю Божью, трудиться на Его ниве. Хочется призвать всех идти за нашим Господом и проповедовать, а нашу преисполненную Святого Духа жизнь Господь использует, чтобы ежедневно прилагать спасенных к Церкви.

Вот несколько свидетельств братьев и сестер, которые почувствовали себя работниками на Господней ниве, благодаря программе «Вера в действии». Они живут плодотворной жизнью...

Зверев Петр, г. Херсон:

«От природы я очень замкнутый человек, и никогда не думал, что смогу делиться Евангелием с другими. Сейчас я активно занимаюсь благовестием, но не могу сказать, что не волнуюсь. Каждая встреча — это волнение, но это дело, к которому призвал меня Бог».

Ольга Карнаш, Харьковщина:

«Я молилась, чтобы Бог доверил мне какое-то служение, и предложение учиться по программе «Вера в действии» восприняла как ответ от Господа. Каждую встречу с людьми я использую для благовестия, сама активно ищу его, и научилась свидетельствовать за короткое время».

Алексей, г. Рогань Харьковской обл., преподаватель университета:

«Учебная программа способствовала моему духовному росту, также и как проповедника. Этим обязан сво-

ему духовному наставнику Шляхову Владимиру. Вместе мы занимаемся и практическим благовестием».

Нина, г. Донецк:

«Благовестие — мое любимое дело. Я люблю людей, и с радостью рассказываю всем о Господе, о Его большой любви к каждому. Даже не припомню тех, кто не хотел бы послушать. Правда, как-то я подошла к военным, а они отказались. Но потом выяснилось, что они не имели права останавливаться. Тогда я предложила идти вместе с ними до тех пор, пока не засвидетельствую им. И они с радостью выслушали меня». Я благодарна Господу за это служение.

Сейчас Нина уделяет больше внимания людям, которые уже слышали Евангелие и молились. Среди них есть и кандидаты на крещение.

Мы рады, что эту учебную программу проходят и пасторы некоторых церквей. В.Ф. Кибит — пастор Ивано-Франковской церкви: «Мечтаю, чтобы каждый член церкви учился по курсу «Вера в действии». У себя мы активно практикуем служение благовестия, и церковь заметно оживилась. Есть у нас уже и первые снопы».

Если хотите больше узнать и принять участие в движении «Вера в действии», обращайтесь в миссию «Украина для Христа». Будем рады сотрудничать с вами... ☞

Земля, где текут молоко и мед

Одесская область — самая протяженная в Украине и, пожалуй, самая многонациональная. Чтобы добраться до ее крайней южной точки — города Измаил — требуется не менее шести часов утомительного путешествия с двухкратным пересечением границы. Но уж тот, кто хоть раз побывал в Бессарабии, никогда не забудет изумительной красоты этих мест, невероятного радушия трудолюбивых людей, населяющих этот край

Вечер... Комфортабельный двухэтажный автобус мчится по узким улочкам старинных сел. Синие домики — молдавское село; белые — украинское; выстроенные буквой «Г» и имеющие узенькую верандочку — болгарское... Если окна дома выходят не в палисадник, а прямо на улицу — значит, здесь живут переселенцы из России. Знайки с первого взгляда определяют гагаузские дома, албанские и т.д. Только крыши у всех одинаковые, покрытые аккуратной мелкорифленой черепицей — оказывается, раньше здесь работал завод по ее производству. Так и в церквях: при всем многообразии национальных и культурных традиций все христиане объединены единым Главой — Христом.

За селом вдоль дороги пасутся лошади, коровы, козы, овцы. Несмотря на небывалую двухмесячную засуху, травы высоки и сочны, и по вечерам вся эта живность, не скупясь, наполняет подой-

рачным, как дождевые капли, медом. Это целебное лекарство-лакомство продают тут же, у дороги. Разнокалиберные банки всех оттенков желтого цвета стоят на широких деревянных столах и ждут желающих отведать их содержимое. Поистине, земля, где текут молоко и мед!

На всем лежит отпечаток невозможного спокойствия и самодостаточности... Люди здесь живут не слишком богато, но и не бедствуют — как раз в самый раз. Зато Дома молитвы можно сразу же отличить: в любом, даже самом маленьком селе, это — самые красивые и благоустроенные здания. Похоже, девиз здешних христиан: «Богу — самое лучшее». Они и в пении, и в благовестии, и в работе с детьми и молодежью так же усердны, как в украшении Домов молитвы. Еще одна характерная особенность — верующие в поместных церквях степенны и сдержаны, независимо от возраста. Но, уж если почувствовали искреннее к себе отношение — открывают другу все сердце, без остатка.

В Измаиле две церкви — основная и дочерняя. Наверное, не случайно для проповеди в Первой (центральной) церкви брат С.И. Корнута выбрал текст из Послания Иакова: «Илия был человек, подобный нам». И действительно, мы все — такие же люди, как и остальные, внешне ничем не отличаемся не только от других братьев и сестер, но и от неверующих соседей. Только от нашего послушания и любви к Господу зависит, насколько эффективно Он сможет нас использовать для славы Своей.

Христиане обеих церквей дружат настолько тесно, что график богослужений составлен с учетом этого обстоятельства. Послушав проповеди и прославив Бога в одном Доме молитвы, многие верующие тут же отправляются на ул. Железнякова, где в просторном здании бывшего мореходного училища удобно разместилась церковь и христианская общеобразовательная школа. Кстати, школа, открытая здесь 10 лет назад, пользуется большим авторитетом у горожан. Достаточно сказать, что даже неверующие родители охотно

Молодежное служение в церкви, г. Измаил

ники хозяйшек ароматным молоком. Лесополосы вдоль трассы сплошь вычищены, и в них уютно разместились пасеки. Трудяги-пчелы летят своими воздушными тропами, не обращая внимания на движущийся транспорт. Иногда они разбиваются о лобовое стекло, так что через несколько часов путешествия стекло автомобилей и автобусов оказывается буквально залитым проз-

платят немалые деньги за то, чтобы их дети учились именно здесь. Занятия в

Председатель ВСО ЕХБ В.В. Нестерук в маленькой церкви

школе начинаются с молитвы, которую проводит пастор этой церкви Александр Жирников. Даже во время каникул дети к восьми часам уже сидят в классе — а как же, надо ведь день начать с молитвы! В воскресенье ребята здесь же, при церкви, с удовольствием посещают Воскресную школу.

В обеих церквях поют Богу славу несколько отличных хоров. Только в дочерней церкви 7 хоров: детский, подростковый, молодежный, основной, хор старцев «Возрождение» и т. п. С певцами

занимаются регенты М. Буюкли, С. Господинов, О. Драгни и др.

В последующие дни Недели Союза мы были счастливы убедиться, что не только в Измаиле есть деятельные, живые христиане. В поселке Килия члены церкви тоже без дела не сидят. В маленьком поселке они выстроили чудесный Дом молитвы, который мог бы и город украсить. Правда, община пока маловата — ну, да это дело поправимое. Верующие активно благовествуют в своем поселке и окрестных селах, где их стараниями уже образовалось несколько общин. Хор, состоящий из трех десятков усердных певцов, исполняет довольно сложные произведения. Есть здесь и группы прославления.

Церковь пос. Килия — не самая старая в этой местности. Старейшей по праву считается 135-летняя церковь с. Струмок. Новый Дом молитвы был построен чуть более 10 лет назад. В зале для богослужений темновато и всегда прохладно. Впрочем, в здешнем жарком климате последнее обстоятельство — скорее, достоинство, чем недостаток. Община имеет глубокие корни, богата своей историей и традициями. В этом Доме молитвы проповедовали многие извест-

Верующие активно благовествуют в своем поселке и окрестных селах

ные братья. Потому именно здесь решено было провести региональную конференцию для служителей. Старший пресвитер церкви ЕХБ Украины В.В. Нестерук, его заместители В.П. Шемчишин, Н.Е. Каспров, С.И. Корнута, член Духовно-консультационного совета В.Д. Ткачук и руководители различных видов служений А.М. Пижевский, А.Б. Крещук, В.М. Хмиль, П.И. Трошин, С.С. Грунтковский рассказали о направлениях служения, обозначили цели и задачи нашего братства в современном мире, ответили на имеющиеся у братьев вопросы. Бурное обсуждение вызвала пламенная речь брата Вячеслава Васильевича о материальном служении: все правильно, возражать нечего, но до чего же непросто будет объяснять Божьи

истины о десятине тем, кто всю жизнь отдавал Богу не больше рваной гривни! В итоге братья пришли к единому мнению, что, несмотря на трудности, надо учить христиан правильному пониманию учения о десятине, иначе мы просто не двинемся с места в своем служении.

Серьезные вопросы поднимали и братья-служители, собравшиеся на конференцию в церкви пос. Сарата. Тон обсуждению задал пастор этой церкви В.И. Георгиев, поинтересовавшись, как относиться к тому, что некоторые братья, приезжающие к нам из-за рубежа, насаждают в наших церквях кальвинистское понимание доктрины о спасении. После подробного объяснения, старший пресвитер церкви ЕХБ Украины сказал: «...Что касается меня лично и братьев, которые приехали сегодня со мной, авторитетно заявляю — мы подобного учения не придерживаемся, твердо стоим на позициях нашего братства. Есть математики, которые умеют доказать, что дважды два — пять. Так и с этим учением: его приверженцы приводят как будто разумные доводы, и некоторых этим «ловят», но от этого истина о спасении не перестает быть ист-

Слово Божье читает старший пресвитер Одесской области Б.В. Зильковский

тиной». Получив ответы на вопросы о том, как нам строить взаимоотношения с представителями других деноминаций и по поводу других проблем, пасторы и диаконы поспешили порадовать

только Бог и они сами, но молодежь здесь, слава Богу, не порабощена косметикой, модной «полупристойной» одеждой и прочими «болезнями», к сожалению, характерными для большин-

Богослужение в с. Каменское

членов поместных церквей приездом братьев из Киева. В больших и малых общинах братья и сестры вместе славили Бога, слушали поучения старших и радовались рассказам о том, как живут и трудятся христиане других церквей Украины.

Еще одна особенность здешних церквей — внешний вид молодых христиан. Уж как братьям это удается, знает

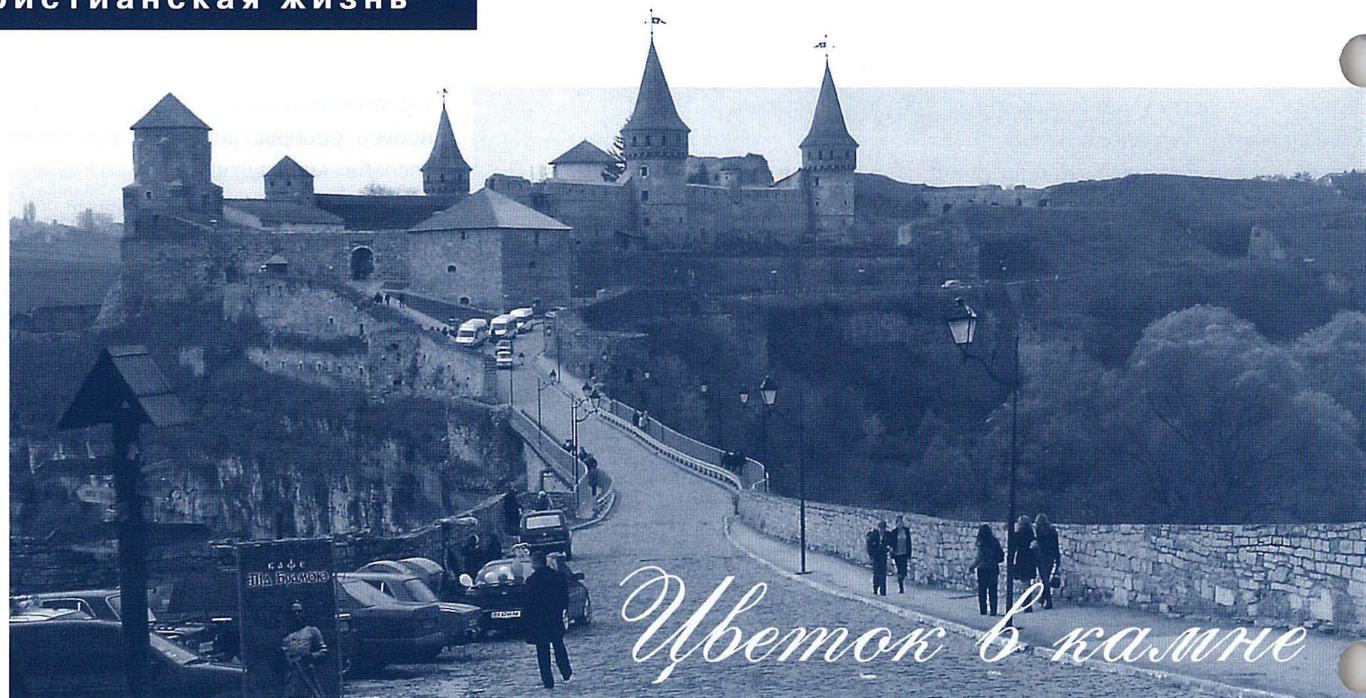
Братское общение

ства современных общин. На молодежном служении, которое проходило в этом регионе в субботу, мы все искренне радовались такому положению дел. Молодежь активно трудится, благовествует, поет, постоянно ищет новые возможности послужить Богу и людям. Предостерегая их от возможных соблазнов, директор Апологетического центра В. Хмиль при помощи видеоматериалов

рассказал об опасностях наиболее распространенных культов и способах манипулирования сознанием человека. Руководитель служения благовестия С. Грунтковский на примере маленькой служанки Неемана убедительно доказал, как важно в любое время и на любом месте оставаться благовестником. Как всегда на молодежных общинах, большой интерес и много вопросов вызвала беседа руководителя музыкального отдела ВСО ЕХБ А. Крещука о музыкальном прославлении в нашем братстве.

Не менее замечательно прошли и остальные дни Недели Союза. Вместе со старшим пресвитером областного объединения Б.В. Зильковским братья посетили Одесскую богословскую семинарию, где дали напутствие студентам и благословили выпускников на труд; побывали в поместных церквях Одессы и близлежащих населенных пунктах. В воскресенье, после утрен-

него богослужения, служители Одесщины собрались на заключительную встречу с братьями церкви «Благодать». Затем вновь разъехались по церквям на вечернее служение, где в духе единства и братолюбия все вместе еще раз прославили нашего Господа и Спасителя, возблагодарив Его за то, что Он сделал нас братьями и сестрами во Христе. ☪

Приходилось ли вам бывать в Каменец-Подольском? Если да, значит вас не нужно убеждать, как красив этот город, ведь вы сами в этом убедились. А если нет, то должны сделать это как можно скорее. Подолье всплело самой историей. А город — жемчужина этого неимоверно волшебного края. И сколько таких жемчужин в нашей Украине! Что ни край — неповторимая красота! Бог благословил нашу страну и морями, и горами, и степями, и лесами, и плоскогорьями... Видите ли вы все это? Остановитесь, и взгляните вокруг...

«Каменец-Подольский — «цветок в камне». Скалистый остров, опоясанный тугой петлей реки. Смотришь, что протекает в живописном глубоком каньоне, стал своеобразным естественным пьедесталом, на котором в течение свыше десяти столетий известные и неизвестные мастера создавали настоящее каменное чудо. Каменец-Подольский и сегодня чарует неповторимым единством ландшафта и архитектуры». Так говорится в туристических путеводителях.

Но есть еще одно чудо — это чудо из живого камня. Храм духовный, Божья церковь, краеугольным камнем которой является Иисус Христос. Такие здания — настоящее украшение, «столп и утверждение истины» каждого города.

В одном из таких храмов посчастливилось побывать и нам. Перейдя Довжокский переулочек в Каменце, мы буквально через несколько секунд оказываемся в поселке Довжок. Именно там, в церкви ЕХБ, — праздник благодарности.

Красивое здание Дома молитвы уже издали привлекает людей своей величавостью. А еще больше величия — внутри! Проникновенно звучит пасторское слово, слово благодарности Богу. Возвышенно льется хоровое пение, игра музыкальной группы «Выход» наполняет зал праздничной торжественностью, поэзия... она проникает в самые сокровенные уголки сердца — ее вдохновенно читают и взрослые, и дети... Одним словом — праздник! Славить Бо-

га — всегда праздник. Поблагодарим же Господа, ибо вовек милость Его! ☩

га — всегда праздник. Поблагодарим же Господа, ибо вовек милость Его! ☩

22-24 октября 2007 года в Ирпене, городе-спутнике Киева, состоялась конференция «Богословское образование-8»

Конференция была организована Евро-Азиатской Аккредитационной Ассоциацией (ЕААА). В настоящее время в ЕААА входит 55 богословских учебных заведений, 43 из которых прислали своих представителей на встречу. 116 участников встретились в прекрасно оборудованном конференц-центре — «Центр христианского життя України». Конференцию приветствовали руководители самых больших протестантских объединений Евразии — Президент Всеукраинского Союза Церквей Евангельских Христиан-Баптистов В.В. Нестерук, Президент Союза Церквей Христиан Веры Евангельской Пятидесятников Украины М.С. Паночко, Президент Украинского Библического Общества Г.И. Комендант, вице-президент Российского Союза Баптистов П.В. Мицкевич. Видеоприветствие передал глава Российского Объединенного Союза Христиан Веры Евангельской С.В. Ряховский. От имени ICETE — всемирной организации, объединяющей все региональные аккредитационные агентства, конференцию приветствовал директор ICETE и Президент Европейской аккредитационной ассоциации д-р Пол Сандерс.

Два дня работы были наполнены пленарными и секционными заседаниями, докладами и обсуждениями. На конференции отмечался десятилетний юбилей ЕААА, подводились итоги работы Ассоциации и обсуждались планы на будущее. Главную тему конференции — «Концептуальные основы богословского образования» обсуж-

дали проректор Донецкого Христианского Университета Т.Н. Дятлик, Президент научно-апологетического общества С.Л. Головин, Ректор Львовской Богословской Семинарии Р.П. Соловьев, директор Пражской Семинарии П.Ф. Пеннер и др. Светский взгляд на проблемы богословского образования представила известная религиовед д-р Л.А. Филиппович.

На конференции были заслушаны отчеты Президента ЕААА А.В. Зигаленко (Украина) и Исполнительного директора ЕААА С.В. Санникова (Украина). Конференция избрала новый состав Совета Ассоциации, в который вошли 12 представителей от школ разного уровня, представляющих разные богословские традиции.

Одной из важнейших тем конференции было обсуждение и принятие нового варианта Стандартов аккредитации, которые были согласованы со стандартами, принятыми в общеевропейском Болоньевском сообществе. В вечернее время делегаты и гости конференции участвовали в работе семинаров и «круглых столов», которые заканчивались дружеским общением, часто затягивающимся далеко за полночь. Закончилась конференция торжественным банкетом, который был посвящен 10-летию юбилею ЕААА. Его проводил Президент Украинской Евангельской Семинарии Богословия А.В. Глуховский.

Ректор Минской Богословской Семинарии Л.И. Михович выразил мнение большинства участников, сказав — «сегодняшняя конференция ЕААА — серьезная веха в развитии богословского образования в наших странах. Она не только подвела итоги почти 20-летнего развития богословского образования, но и поставила серьезные вопросы его переориентации. Такие встречи помогают увидеть себя и переосмыслить путь, по которому мы идем».

«Хвалите Господа, ибо благо петь Богу нашему» (Пс.146:1)

24 ноября в Донецкой области прошла музыкальная молодежная конференция

Больше тысячи молодых братьев и сестер собрались в церкви «Гефсимания» г. Донецка. Организаторы и участники конференции приложили все силы, чтобы показать актуальность хорового служения в церкви, продемонстрировали влияние музыки, слов и ритма на состояние человека. Одна из задач, которые решались в ходе этого общения — помочь молодежи понять, что не все старые псалмы являются устаревшими, так же, как и то, что не все современные песни духовно назидают.

Весь день под высокими сводами Дома Молитвы звучали лучшие хоровые псалмы и гимны в исполнении сводных молодежных хоров регионов области.

К молодежи обратились братья, несущие музыкальное служение в наших церквях. К. Казаков рассказал, каким было хоровое пение во времена Ветхого Завета; Д. Воронцов исследовал, какие музыкальные инструменты использовались во времена Ветхого и Нового Заветов. С.П. Карамышевым участники конференции рассуждали о том, почему многие старые псалмы более духовны, чем современные, и все ли новые песни духовно назидательны. О влиянии слов, музыки и ритма на сознание человека рассказал А. Берестовой. Зав. кафедрой церковной музыки и пения ВУТС С. Яндола подвел итог сказанному и призвал молодежь к вдохновенному и возвышенному прославлению нашего Творца.

А в конце конференции мы услышали два псалма в исполнении профессионального хора, состоящего из регентов сводных молодежных хоров и их аккомпаниаторов. Завершилась конференция исполнением христианского гимна «Царь царей», с воодушевлением исполненного всем залом.

Эта конференция заставила молодежь задуматься об актуальности хорового служения в церкви, а также о своем участии в музыкальном служении. Каждый унес в своем сердце частичку тепла, чтобы передать братьям и сестрам в своих церквях искорки огня, зажженного в наших душах на этом общении. ☩

Автор: Людмила ДЕРЕВЯНКИНА | Церковь ЕХБ «Вифания» г. Донецк

Автор: Сергей САННИКОВ

Хотите стать журналистом?!

Знакомьтесь: мы — студенты факультета журналистики Киевского христианского университета. Теперь нам известно, что настоящая студенческая жизнь — это интересные встречи, познание нового, общение с друзьями, радость побед и открытий

Увлекательная студенческая жизнь для нас только началась, но мы уже успели побывать на нескольких богослужениях и молодежных общениях в поместных церквях ЕХБ Киева; принять участие в конференции молодежных лидеров Украины, России, Молдовы и Киргизии; побеседовать с киевлянами о том, кого они считают настоящими христианами, к кому спешат за помощью в дни несчастий и, конечно же, о том, что для них значит Рождество. Кроме того, мы побывали на нескольких мероприятиях с участием первых лиц нашей страны. Чтобы уметь анализировать события окружающей действительности в свете Библии, о них надо знать не понаслышке. Материалы молодых журналистов публикуются в главном издании нашего братства — журнале «Евангельская нива», а также в христианском молодежном журнале «Горизонты», на сайтах и в местных печатных изданиях.

Хотите вместе с нами увидеть мир глазами Бога, славить Его за все, что Он совершил в жизни людей и церквей нашего братства? Приходите к нам, в Киевский христианский университет. Занятия уже начались, но вы еще успеете в этом году стать студентом факультета журналистики, если поспешите подать документы **до 1 февраля**.

Мы ждем вас! Подробную информацию о программе подготовки христианских журналистов можно получить на сайте ВСО ЕХБ www.ecbua.info, а также по тел. 8-063-333-71-21

Для получения журнала «ЕВАНГЕЛЬСКАЯ НИВА»

За 4 номера в год присылайте почтовым переводом добровольные пожертвования в сумме: для Украины **20 грн.**, для ближнего зарубежья **15 у.е.**, для дальнего зарубежья **25 у.е.**

ВСО ЕХБ «Евангельская нива» ул. Л. Толстого, 3-Б, Киев-4, Украина, 01004 или на **ВСО ЕХБ** р/р 26007031255641 в Старокиевском отд. Киевского городского филиала АКБ «Укрсоцбанк», МФО 322012, код 14357313. На квитанции сделайте пометку: «Добровольное пожертвование на журнал ВСО ЕХБ «Евангельская нива».

! копию квитанции присылайте вместе с заказом

Получатель (ФИО) _____ Год рождения 19 ____

Город / страна _____ Индекс

Область / район _____ улица _____ дом _____ квартира _____

Тел.: + ____ (____) _____ E-mail: _____

Церковь _____ служение в церкви _____

Язык издания: рус. ☐ укр. ☐ к-во экземпляров _____ на 200 ____ год

Свой адрес пишите, пожалуйста, четко и желательно печатными буквами.

КИЕВСКАЯ БОГОСЛОВСКАЯ СЕМИНАРИЯ

*Сердце разумного
приобретает знание,
и ухо мудрых
ищет знания*

Руслан Хмыз

Административный директор КБС

Бакалавр (BTh)

- библейские науки
- молодежное служение
- основание церквей
- пасторское руководство
- христианское образование

Магистр (MA)

- библейские и богословские науки

6 мая 2008 г. - День открытых дверей КБС

ул. Горловская, 75, Киев, 02091 Украина
тел. (380-44) 563-2499; 563-9527
info@ktsonline.org Skype: kyivseminary
www.ktsonline.org

Рождественская молитва

*Ну вот, благословенный вечер
Повесил ангел над землею.
Хитоном звездным неба плечи укрыв
И увенчал звездою.*

*А там внизу, в пещере темной,
Под знаком ангельской звезды,
Вне дома, будто бы бездомный
Рождался вечно светлый Ты.*

*Ты светел — ночь Тебе внимала,
Тебя узнала вся земля!
Земля из праха воскресала —
И с нею воскресала я...*

*И над землей, слепой и тленной,
Пролился несказанный свет
И воссиял в душе над тенью
моей, но через много лет.*

Олеся БЕЛОУС